

21998A0623(01)

23.6.1998

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 179/3

PRILOGA I

**KONVENCIJA ZDRUŽENIH NARODOV O POMORSKEM MEDNARODNEM PRAVU IN SPORAZUM O
IZVAJANJU DELA XI KONVENCIJE**

KONVENCIJA ZDRUŽENIH NARODOV O POMORSKEM MEDNARODNEM PRAVU

DRŽAVE STRANKE TE KONVENCIJE,

KER JIH JE SPODBUDILA ŽELJA, da v duhu vzajemnega razumevanja in sodelovanja rešijo vse probleme v zvezi s pomorskim mednarodnim pravom in ker se zavedajo zgodovinskega pomena te konvencije kot pomembnega prispevka k ohranitvi miru, pravic in napredka za vse narode sveta,

KER VEDO, da je razvoj po konferencah Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, ki sta bili v Ženevi leta 1958 in leta 1960, še poudaril potrebo po novi in splošno sprejemljivi konvenciji o pomorskem mednarodnem pravu,

KER SE ZAVEDAJO ozke medsebojne odvisnosti problemov oceanskega prostora in potrebe, da jih je treba obravnavati kot celoto,

KER PRIZNAVAJO zaželenost, da se s to konvencijo doseže, z dolžnim spoštovanjem suverenosti vseh držav, pravni red za morja in oceane, ki bo olajšal mednarodno povezovanje in prispeval k miroljubni uporabi morja in oceanov, k pravičnemu in učinkovitemu izkoriščanju bogastev, ohranitvi živih bogastev v njih ter k proučevanju, varovanju in ohranitvi morskega okolja,

KER SE ZAVEDAJO, da bo uresničitev teh ciljev prispevala k uresnitvi pravične mednarodne ekonomske ureditve, ki upošteva interese in potrebe človeštva kot celote, zlasti pa posebne interese in potrebe držav v razvoju, bodisi obalnih ali neobalnih,

KER ŽELIJO, da se s to konvencijo razvijejo načela, vgrajena v resolucijo 2749 (XXV) z dne 17. decembra 1970, v kateri je Generalna skupščina Združenih narodov med drugim slovesno izjavila, da so morsko in oceansko dno in podzemlje zunaj meja državne jurisdikcije in njihova bogastva skupna dediščina človeštva, ki jih je treba raziskovati in izkoriščati v dobro človeštva kot celote ne glede na geografsko lego držav,

KER VERJAMEJO, da bosta kodifikacija in pospešen razvoj pomorskega mednarodnega prava v tej konvenciji prispevala h krepitvi miru, varnosti, sodelovanja in prijateljskih odnosov med vsemi narodi v skladu z načeloma pravice in enakopravnosti in da bodo spodbudile ekonomski in družbeni napredek vseh narodov sveta v skladu s cilji in načeli Združenih narodov, navedenimi v njihovi ustanovni listini, in

KER POTRJUJEJO, da se bodo zadeve, ki niso urejene s to konvencijo, še naprej urejale po pravilih in načelih splošnega mednarodnega prava,

SO SE DOGOVORILE:

DEL I

UVOD

Člen 1

Uporaba izrazov in področje uporabe:

1. V tej konvenciji pomenijo:

(1) „Cona“ morsko in oceansko dno in njegovo podzemlje zunaj meja državne jurisdikcije;

(2) „Oblast“ mednarodno oblast za morsko dno;

(3) „dejavnost v Coni“ vse dejavnosti raziskovanja in izkoriščanja bogastev Cone;

(4) „onesnaževanje morskega okolja“ človekovo neposredno ali posredno vnašanje snovi ali energije v morsko okolje, v številni široka ustja rek, ki povzročajo oziroma utegnejo povzročiti

take škodljive posledice, kot so škoda živim bitjem, morski favni in flori, ogrožanje človeškega zdravja, oviranje pomorskih dejavnosti, všteti ribolov in druge zakonite uporabe morja, poslabšanje kakovosti morske vode za uporabo in zmanjšanje privlačnosti prostora za nastanitev in rekreacijo;

(5) (a) „potapljanje“ je:

- (i) vsako namerno odlaganje odpadkov ali drugih snovi z ladij, letal, ploščadi ali drugih umetnih objektov na morju;
- (ii) vsako namerno potapljanje ladij, letal, ploščadi ali drugih umetnih objektov na morju;

(b) „potapljanje“ ne vključuje:

- (i) odlaganja odpadkov ali drugih snovi, ki je neizbežno oziroma izvira iz rednega obratovanja ladij, letal, ploščadi ali drugih umetnih objektov na morju, ravno

tako tudi njihove opreme, razen če gre za odpadke ali druge snovi, ki se prevažajo ali prekravajo na ladje, letala, ploščadi ali druge umetne objekte na morju ravno zaradi odlaganja teh snovi ali ki so rezultat predelave teh odpadkov ali drugih snovi na takih ladjah, letalih, ploščadih ali objektih;

(ii) spravljanja stvari, katerega edini namen ni njihovo odlaganje, če tako spravljanje ni v nasprotju s cilji te konvencije.

2. (1) „Države stranke“ so države, ki se strinjajo, da jih ta konvencija zavezuje, in za katere ta konvencija velja.

(2) Ta konvencija se *mutatis mutandis* uporablja za subjekte iz točke 1 pod (b), (c), (d), (e) in (f) člena 305, ki so postali stranke te konvencije v skladu s pogoji, ki veljajo zanje, zaradi česar se v tem pomenu izraz „države stranke“ nanaša tudi na omenjene subjekte.

DEL II

TERITORIALNO MORJE IN ZUNANJI PAS

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 2

Pravni položaj teritorialnega morja, zračnega prostora nad teritorialnim morjem, njegovega dna in podzemlja

1. Suverenost obalne države se preko njenega kopnega in notranjih morskih voda, za arhipelaško državo pa preko njenih arhipelaških voda, razteza na morski pas ob obali, imenovan teritorialno morje.

2. Suverenost se razteza tudi na zračni prostor nad teritorialnim morjem, na njegovo dno in podzemlje.

3. Suverenost nad teritorialnim morjem se izvaja v skladu s to konvencijo in drugimi pravili mednarodnega prava.

POGLAVJE 2

MEJE TERITORIALNEGA MORJA

Člen 3

Širina teritorialnega morja

Vsaka država ima pravico določiti širino svojega teritorialnega morja do meje, ki ne presega 12 morskih milj, merjeno od temeljnih črt, določenih v skladu s to konvencijo.

Člen 4

Zunanja meja teritorialnega morja

Zunanja meja teritorialnega morja je črta, katere vsaka točka je za širino teritorialnega morja oddaljena od najbližje točke temeljne črte.

Člen 5

Normalna temeljna črta

Če s to konvencijo ni določeno drugače, je normalna temeljna črta za merjenje širine teritorialnega morja črta nizke vode vzdolž obale, kot je označena na pomorskih kartah velikega merila, ki jih obalna država uradno priznava.

Člen 6

Grebeni

Za otoke, ki so na atolih, ali za otoke, vzdolž katerih je niz grebenov, je temeljna črta, od katere se meri širina teritorialnega morja, črta nizke vode na grebenu v smeri morja, kot je zaznamovana z ustreznim znakom na kartah, ki jih obalna država uradno priznava.

Člen 7

Ravne temeljne črte

1. Če je obala razčlenjena in se globoko zajeda v kopno obalne države ali če je vzdolž obale ali v njeni neposredni bližini vrsta otokov, se lahko za potegnitev temeljne črte, od katere se meri širina teritorialnega morja, uporabi metoda ravnih temeljnih črt, ki vežejo primerne točke.

2. Kjer je zaradi delte ali drugih naravnih razlogov obalna črta izrazito nestalna, se lahko primerne točke izberejo vzdolž najbolj oddaljene črte nizke vode v smeri morja in ostanejo kljub poznejšemu znižanju črte nizke vode ravne temeljne črte veljavne, dokler jih obalna država ne spremeni v skladu s to konvencijo.

3. Temeljne črte se pri potegnitvi ne smejo znatno oddaljiti od splošne smeri obale, morski prostori znotraj teh črt pa morajo biti dovolj tesno povezani s kopnim, da bi zanje veljal režim notranjih morskih voda.

4. Ravne temeljne črte se ne smejo potegniti na plitvine, ki so suhe ob nizkih vodah, in ne od njih, razen če so na njih svetilniki ali podobne naprave, ki so stalno nad morsko gladino, ali če je potegnitev temeljnih črt na take plitvine in od njih splošno mednarodno priznana.

5. Kadar se uporablja metoda ravnih temeljnih črt po prvem odstavku, se lahko pri določanju posameznih temeljnih črt upoštevajo posebni gospodarski interesi določenega kraja, katerih obstoj in pomembnost jasno dokazuje dolga uporaba.

6. Država ne more uporabiti sistema ravnih temeljnih črt tako, da bi s tem ločila teritorialno morje druge države od odprtega morja ali izključne ekonomske cone.

Člen 8

Notranje morske vode

1. Razen v primerih iz dela IV so vode od temeljne črte teritorialnega morja v smeri proti kopnemu del notranjih morskih voda države.

2. Če se pri določanju ravne temeljne črte po metodi iz člena 7 zajamejo kot notranje morske vode deli morja, ki se pred tem niso šteli kot taki, velja v takih vodah pravica neškodljivega prehoda, kot je določena v tej konvenciji.

Člen 9

Ustja rek

Če se reka izliva neposredno v morje, je temeljna črta ravna črta prek ustja reke med točkama na črti nizke vode na njenih obrežjih.

Člen 10

Zalivi

1. Ta člen se nanaša samo na zalive, katerih obale pripadajo eni sami državi.

2. Po tej konvenciji je zaliv jasno viden zatok, ki se zajeda sorazmerno s širino svojega vhoda v taki meri v kopno, da zadržuje vode, ki jih zapira obala, in predstavlja več, kot je navadna krivina obale. Zatok pa se ne bo štel za zaliv, če njegova površina ni enaka površini polkroga, katerega premer je črta, potegnjena prek vhoda v ta zatok; ali če ni večja od te površine.

3. Pri merjenju se za površino zatoka šteje površina med črto nizke vode vzdolž obale zatoka in daljico, ki veže črti nizke vode

v njegovih naravnih vhodnih točkah. Kjer ima zatok zaradi otokov več kot en vhod, se polkrog potegne tako, da se za premer vzame skupna dolžina črt, ki zapirajo posamezne vhode. Površina otokov znotraj zatoka se šteje kot del morske površine zatoka.

4. Če razdalja med črtama nizke vode v naravnih vhodnih točkah zaliva ne presega 24 morskih milj, se lahko potegne razmejitvena črta med tema dvema črtama nizke vode, ter se vode, ki jih zajame, štejejo za notranje morske vode.

5. Kjer razdalja med črtama nizke vode v naravnih vhodnih točkah zaliva presega 24 morskih milj, se potegne ravna temeljna črta 24 morskih milj znotraj zaliva tako, da črta te dolžine zajame karseda veliko površino vode.

6. Predhodne določbe se ne uporabljajo za tako imenovane „zgodovinske“ zalive, in tudi ne tedaj, če se uporablja sistem ravnih temeljnih črt po členu 7.

Člen 11

Luke

Pri razmejevanju teritorialnega morja se najbolj zunaj ležeče stalne luške zgradbe, ki so sestavni del luškega sistema, štejejo, kot da pripadajo obali. Naprave, oddaljene od obale, in umetni otoki, se ne štejejo za stalne luške zgradbe.

Člen 12

Sidrišča

Sidrišča, ki normalno služijo pri nakladanju, razkladanju in sidranju ladij, ki bi sicer popolnoma ali delno bila zunaj zunanje meje teritorialnega morja, so vključena v teritorialno morja.

Člen 13

Plitvine, suhe ob nizkih vodah

1. Plitvina, suha ob nizkih vodah, je naravni del kopnega, ki ga obdaja voda in je suh ob nizkih vodah, toda potopljen ob visokih vodah. Če je suha plitvina, ki je suha ob nizkih vodah, v celoti ali deloma oddaljena od celine ali otoka več kot za širino

teritorialnega morja, se lahko vzame črta nizke vode te plitvine za temeljno črto, od katere se meri širina teritorialnega morja.

2. Če je plitvina, suha ob nizkih vodah, v celoti oddaljena od celine ali otoka več kot za širino teritorialnega morja, taka plitvina nima lastnega teritorialnega morja.

Člen 14

Kombiniranje metod za določanje temeljnih črt

Obalna država lahko glede na različne pogoje določi temeljne črte tako, da izmenoma uporabi metode, določen v prejšnjih členih.

Člen 15

Razmejitev teritorialnega morja med državami z nasproti si ležečimi obalami ali obalama, ki mejita druga na drugo

Če ležita obali dveh držav druga drugi nasproti ali mejita druga na drugo, ni brez nasprotnega sporazuma med njima nobena od obeh držav upravičena razširiti svojega teritorialnega morja preko srednje črte, katere vsaka točka je enako oddaljena od najbližjih točk temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnih morij teh dveh držav. Ta določba pa se ne uporablja tam, kjer je zaradi zgodovinskega naslova ali drugih posebnih okoliščin treba razmejiti teritorialno morje obeh držav drugače, kot predpisujejo te določbe.

Člen 16

Pomorske karte in sezname geografskih koordinat

1. Temeljne črte za merjenje širine teritorialnega morja, določene v skladu s členom 7, 9 in 10, ali meje, ki od tod izvirajo, in razmejitvene črte, potegnjene v skladu s členom 12 in 15, se zaznamujejo na kartah takega merila oziroma meril, ki so primerna za njihovo ugotavljanje. Namesto tega se lahko izberejo sezname z geografskimi koordinatami točk, ki določajo geodetski podatek.

2. Obalna država na predpisan način objavi omenjene karte ali sezname geografskih koordinat, kopijo vsake take karte ali seznama pa deponira pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

POGLAVJE 3

NEŠKODLJIVI PREHOD SKOZI TERITORIALNO MORJE

Oddelek A

Pravila, ki veljajo za vse ladje

Člen 17

Pravica neškodljivega prehoda

V skladu s to konvencijo uživajo ladje vseh držav, obalnih in neobalnih, pravico neškodljivega prehoda skozi teritorialno morje.

Člen 18

Pomen prehoda

1. Prehod pomeni plovbo skozi teritorialno morje z namenom:

- (a) da se to morje preplave brez vplovitve v notranje morske vode ali pristanka na sidrišču ali ob luški napravi zunaj notranjih morskih voda; ali
- (b) da se vplove v notranje morske vode ali izplove iz njih ali pristane na takem sidrišču ali ob luški napravi.

2. Prehod mora biti opravljen brez prekinitev in brez odlašanja. Vendar pa prehod obsega ustavljanje in sidranje, toda le toliko, kolikor gre za običajne dogodke med redno plovbo ali je potrebno zaradi višje sile ali stiske ali pomoči osebam, ladjam ali letalu v nevarnosti ali stiski.

Člen 19

Pomen neškodljivega prehoda

1. Prehod je neškodljiv, dokler ne posega v mir, red ali varnost obalne države. Tak prehod je treba opraviti v skladu s to konvencijo in drugimi pravili mednarodnega prava.

2. Šteje se, da prehod tuje ladje posega v mir, red ali varnost obalne države, če ladja v teritorialnem morju opravlja kakšno izmed naslednjih dejavnosti:

- (a) grožnjo ali uporabo sile zoper suverenost, teritorialno neokrnjenost ali politično neodvisnost obalne države ali na kakršen koli drug način krši načela mednarodnega prava, zajeta v ustanovni listini Združenih narodov;

- (b) kakršno koli vajo ali urjenje z orožjem katere koli vrste;
- (c) kakršno koli dejavnost, ki je namenjena zbiranju obvestil v škodo obrambe ali varnosti obalne države;
- (d) kakršno koli propagandno dejavnost, ki utegne škodovati obrambi ali varnosti obalne države;
- (e) vzletanje z ladje, pristajanje ali sprejemanje na ladjo kakršnega koli letala;
- (f) lansiranje z ladje in spuščanje ali sprejemanje na ladjo kakršne koli vojaške naprave;
- (g) nakladanje ali razkladanje kakršnega koli blaga, denarja ali vkrcevanje ali izkrcevanje osebe v nasprotju s carinskimi, fiskalnimi, imigracijskimi ali zdravstvenimi zakoni in predpisi obalne države;
- (h) kakršno koli namerno in večje onesnaženje v nasprotju s to konvencijo;
- (i) kakršno koli ribiško dejavnost;
- (j) raziskovalne ali meritvene dejavnosti;
- (k) kakršno koli dejavnost zaradi vključevanja v kateri koli komunikacijski sistem ali v kaka druga sredstva ali napeljuje obalne države;
- (l) kakršno koli drugo dejavnost, ki neposredno ni v zvezi s prehomom.

Člen 20

Podmornice in druga podvodna plovila

Podmornice in druga podvodna plovila morajo v teritorialnem morju pluti po površini in morajo imeti izobešeno svojo zastavo.

Člen 21

Zakoni in predpisi obalne države, ki se nanašajo na neškodljivi prehod

1. V skladu s to konvencijo in drugimi pravili mednarodnega prava lahko sprejme obalna država zakone in predpise o neškodljivem prehodu skozi teritorialno morje, ki se nanašajo na vsa ali na nekatera naslednjih vprašanj:

- (a) varnost plovbe in urejanje pomorskega prometa;
- (b) zaščito navigacijskih in tehničnih pripomočkov ter drugih pripomočkov ali naprav;
- (c) zaščito kablov in cevovodov;
- (d) ohranitev živih bogastev morja;

(e) preprečevanje kršenja zakonov in predpisov obalne države o ribolovu;

Člen 23

(f) ohranitev okolja obalne države ter preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje njegovega onesnaževanja;

Tuje jedrske ladje in ladje, ki prevažajo jedrske ali druge po svoji naravi nevarne ali škodljive snovi

(g) znanstveno raziskovanje morja in hidrografske meritve;

Tuje jedrske ladje in ladje, ki prevažajo jedrske ali druge po svoji naravi nevarne ali škodljive snovi, morajo imeti, ko izkoristijo pravico neškodljivega prehoda skozi teritorialno morje, listine in upoštevati posebne previdnostne ukrepe, določene za take ladje z mednarodnimi sporazumi.

(h) preprečevanje kršenja carinskih, fiskalnih, imigracijskih ali zdravstvenih zakonov in predpisov obalne države.

2. Ti zakoni in predpisi se ne uporabljajo za osnutek, konstrukcijo, posadko ali opremo tujih ladij, razen če gre za izvrševanje splošno sprejetih mednarodnih pravil ali standardov.

Člen 24

3. Obalna država na predpisan način objavi vse omenjene zakone in predpise.

Dolžnosti obalne države

4. Tuje ladje, ki izkoristijo pravico neškodljivega prehoda skozi teritorialno morje, se morajo ravnati po vseh takih zakonih in predpisih ter vseh splošno sprejetih mednarodnih predpisih o preprečevanju trčenja na morju.

1. Obalna država ne sme ovirati neškodljivega prehoda tujih ladij skozi teritorialno morje, razen kadar ravna v skladu s to konvencijo. Pri uporabi te konvencije ali katerih koli zakonov ali predpisov, sprejetih v skladu s to konvencijo, obalna država ne sme zlasti:

Člen 22

Plovne poti in sheme ločenega prometa v teritorialnem morju

1. Zaradi varnosti plovbe lahko obalna država, kjer je to potrebno, zahteva od tujih ladij, ki izkoristijo pravico neškodljivega prehoda skozi njeno teritorialno morje, da plovejo po tistih plovnih poteh in po shemah ločenega prometa, ki jih država lahko določi ali predpiše za ureditev prehoda ladij.

(a) postavljati takih zahtev tujim ladjam, ki bi dejansko pomenile zanikanje ali omejevanje pravice neškodljivega prehoda; ali

(b) niti pravno niti dejansko delati razlike med ladjami katere koli države ali ladjami, ki prevažajo tovor v kako državo, iz nje ali v njenem imenu.

2. Zlasti se lahko zahteva, da tankerji, jedrske ladje ali ladje, ki prevažajo jedrske ali druge po svoji naravi nevarne ali škodljive snovi ali material, omejijo svoj prehod na te plovne poti.

2. Obalna država mora na primeren način objaviti vsako nevarnost za plovbo v svojem teritorialnem morju, ki ji je znana.

Člen 25

3. Pri določanju plovnih poti in predpisovanju shem ločenega prometa po tem členu obalna država upošteva:

Pravice obalne države do zaščite

(a) priporočila pristojne mednarodne organizacije;

1. Obalna država lahko v svojem teritorialnem morju ukrene, kar je potrebno, da bi preprečila prehod, ki ni neškodljiv.

(b) vse poti, ki se običajno uporabljajo za mednarodno plovbo;

2. Glede ladij, ki plovejo v notranje morske vode ali pristanejo pri luških objektih zunaj notranjih morskih voda, ima obalna država tudi pravico ukreniti vse, kar je potrebno, da bi preprečila vsako kršitev pogojev, pod katerimi je dovoljen vstop teh ladij v notranje morske vode ali omenjeno pristajanje.

(c) posebne značilnosti določenih ladij in poti; in

(d) gostoto prometa.

3. Obalna država lahko, ne da bi pravno ali dejansko delala razliko med tujimi ladjami, v tistih delih svojega teritorialnega morja,

4. Obalna država jasno zaznamuje omenjene plovne poti in sheme ločenega prometa na kartah, ki jih objavi na predpisan način.

ki jih posebej določi, začasno ustavi neškodljiv prehod za tuje ladje, če je to nujno za zaščito njene varnosti, vštevši tudi vaje z orožjem. Ta ukrep začne veljati šele potem, ko se ustrezno objavi.

Člen 26

Pristojbine, ki se smejo pobirati od tujih ladij

1. Nobene pristojbine se ne smejo pobirati od tujih ladij samo zaradi njihovega prehoda skozi teritorialno morje.

2. Od tuje ladje, ki plove skozi teritorialno morje, se smejo pobirati samo plačila za posebne storitve, opravljane ladji. Pri takšnih plačilih se ne sme delati nobenih razlik.

Oddelek B

Pravila, ki se uporabljajo za trgovske ladje in za državne ladje, ki se uporabljajo v trgovske namene

Člen 27

Kazenska jurisdikcija na tuji ladji

1. Obalna država naj ne izvršuje kazenske jurisdikcije na tuji ladji, ki je na prehodu skozi teritorialno morje, da bi prišla kako osebo ali opravila kakršno koli preiskovalno dejanje v zvezi s kakim kaznivim dejanjem, storjenim na ladji med njenim preходом, razen v tehle primerih:

- (a) če se posledice kaznivega dejanja raztezajo na obalno državo;
- (b) če je kaznivo dejanje tako, da moti mir v državi ali red v teritorialnem morju;
- (c) če je poveljnik ladje ali diplomatski agent oziroma konzularni funkcionar države, pod katere zastavo plove ladja, zaprosil za pomoč krajevnih organov; ali
- (d) če so taki ukrepi nujni, da bi se preprečila nedovoljena trgovina z mamili ali psihotropnimi snovmi.

2. Gornje določbe ne posegajo v pravico obalne države, da ukrene kar koli v skladu s svojo zakonodajo zaradi aretacije ali preiskave na tuji ladji, ki plove skozi teritorialno morje, potem ko je zapustila notranje morske vode.

3. V primerih iz prvega in drugega odstavka mora obalna država pred kakšnim ukrepom obvestiti, če to zahteva poveljnik ladje, diplomatskega agenta ali konzularnega funkcionarja države, pod katere zastavo plove ladja, in olajšati stik med tem agentom ali

funkcionarjem in ladijsko posadko. Če je nujno, se lahko tako obvestilo da tudi med samim ukrepanjem.

4. Pri odločanju, ali in na kakšen način se bo opravila aretacija, so krajevne oblasti dolžne korektno upoštevati koristi plovbe.

5. Razen v primerih, določenih v delu XII, ali zaradi kršenja zakonov in predpisov, sprejetih v skladu z delom V, obalna država ne sme na tuji ladji, ki plove skozi teritorialno morje, storiti nobenega ukrepa za aretacijo kake osebe ali za izvedbo kakega preiskovalnega dejanja, če gre za kaznivo dejanje, storjeno, preden je ladja zaplula v teritorialno morje, če je ladja na poti iz tuje luke samo na prehodu skozi teritorialno morje, ne da bi zaplula v notranje morske vode.

Člen 28

Civilna jurisdikcija glede tujih ladij

1. Obalna država naj ne zaustavlja ali odvrča z njene poti tuje ladje, ki plove skozi teritorialno morje, zaradi izvrševanja civilne jurisdikcije glede osebe, ki je na ladji.

2. Obalna država ne sme glede take ladje opravljati izvršilnih ukrepov ali je zaustavljati zaradi kakršnega koli civilnega postopka, razen če gre za obveznosti, ki jih je ta ladja sama prevzela, ali za odgovornosti, ki so nastale zanj med plovbo skozi vode obalne države ali zaradi te plovbe.

3. Drugi odstavek ne posega v pravico obalne države, da glede tuje ladje, ki se zadržuje v teritorialnem morju ali plove skozi teritorialno morje, potem ko je zapustila notranje morske vode, v skladu s svojimi zakoni opravi izvršilni ukrep ali tako ladjo zaustavi zaradi kakega civilnega postopka.

Oddelek C

Pravila, ki se uporabljajo za vojne in za druge državne ladje, ki se ne uporabljajo v trgovske namene

Člen 29

Definicija vojne ladje

Za to konvencijo pomeni izraz „vojna ladja“ ladjo, ki pripada obo-roženim silam kake države in ima zunanje znake, po katerih se

razpoznavajo take ladje njene državne pripadnosti, je pod poveljstvom oficirja, ki ga je postavilo oblastvo te države in katerega ime je vpisano v ustrezen seznam vojaških oseb ali v drug enakovreden dokument, ter ima posadko, ki je podrejena disciplini regularnih oboroženih sil.

Člen 30

Nespoštovanje zakonov in predpisov obalne države s strani vojne ladje

Če kaka vojna ladja ne spoštuje zakonov in predpisov obalne države o prehodu skozi teritorialno morje ter ne upošteva poziva, ki bi ji bil dan, naj se ravna po njih, lahko obalna država zahteva, naj vojna ladja takoj zapusti teritorialno morje.

Člen 31

Odgovornost države, pod katere zastavo plove ladje, za škodo, ki jo je povzročila vojna ladja ali druga državna ladja, ki se ne uporablja v trgovske namene

Država, pod katere zastavo plove ladje, prevzema mednarodno odgovornost za vsako izgubo ali škodo, ki jo njena vojna ladja ali druga državna ladja, ki se ne uporablja v trgovske namene, prizadene obalni državi zaradi nespoštovanja zakonov in predpisov obalne države o prehodu skozi teritorialno morje ali določb te konvencije ali drugih pravil mednarodnega prava.

Člen 32

Imuniteta vojnih ladij in drugih državnih ladij, ki se ne uporabljajo v trgovske namene

Razen izjem iz oddelka A ter člena 30 in 31 nobena določba te konvencije ne posega v imuniteto vojnih ladij in drugih državnih ladij, ki se ne uporabljajo v trgovske namene.

POGLAVJE 4

ZUNANJI PAS

Člen 33

Zunanji pas

1. Morski pas, ki leži ob njenem teritorialnem morju, imenovan zunanji pas, lahko obalna država nadzira, da bi:

- (a) preprečila kršitve svojih carinskih, fiskalnih, imigracijskih ali zdravstvenih zakonov in predpisov na svojem ozemlju ali v svojem teritorialnem morju;
- (b) kaznovala kršitve navedenih zakonov in predpisov, do katerih je prišlo na njenem ozemlju ali v njenem teritorialnem morju.

2. Zunanji pas se ne more raztezati več kot 24 morskih milj od temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja.

DEL II

OŽINE, KI SE UPORABLJAJO ZA MEDNARODNO PLOVBO

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 34

Pravni položaj voda v ožinah, ki se uporabljajo za mednarodno plovbo

1. Režim prehoda skozi ožine, ki se uporabljajo za mednarodno plovbo, določen v tem delu, v nobenem drugem pogledu ne posega v pravni položaj voda v takih ožinah in tudi ne v izvajanje

suverenosti ali jurisdikcije obalnih držav ob ožinah nad temi vodami, zračnim prostorom nad njimi ter njihovim dnem in podzemljem.

2. Suverenost ali jurisdikcija obalnih držav ob ožinah se izvajata v skladu s tem delom ter drugimi pravili mednarodnega prava.

Člen 35

Obseg uporabe tega dela konvencije

Nič v tem delu ne posega:

- (a) v kateri koli del notranjih morskih voda v ožini, razen tam, kjer se z določitvijo ravne temeljne črte v skladu z metodo,

opisano v členu 7, zajamejo kot notranje morske vode območja, ki se predhodno niso štela kot taka;

- (b) v pravni položaj voda zunaj teritorialnega morja obalnih držav ob ožinah kot izključnih ekonomskih con ali odprtega morja; ali
- (c) v pravni režim v ožinah, v katerih je prehod v celoti ali deloma urejen z mednarodnimi konvencijami, ki že od prej posebej veljajo zanje.

Člen 36

Poti po odprtem morju ali poti po izključnih ekonomskih conah v ožinah, ki se uporabljajo za mednarodno plovbo

Ta del se ne uporablja za ožino, ki se uporablja za mednarodno plovbo, če gre skozi to ožino pot po odprtem morju ali pot skozi izključno ekonomsko cono, ki je glede na navigacijske in hidrografske lastnosti enako ugodna; za take poti se uporabljajo drugi ustrezni del te konvencije, v številu določbe o svobodi plovbe in preleta.

POGLAVJE 2

TRANZITNI PREHOD

Člen 37

Obseg uporabe tega poglavja

To poglavje se uporablja za ožine, ki se uporabljajo za mednarodno plovbo med enim delom odprtega morja ali izključne ekonomske cone in drugim delom odprtega morja ali izključne ekonomske cone.

Člen 38

Pravica tranzitnega prehoda

1. V ožinah iz člena 37 uživajo vse ladje in letala pravico tranzitnega prehoda, ki se ne sme ovirati, pri čemer pravica tranzitnega prehoda, ko ožino oblikujeta otok obalne države ob ožini in njena celina, ne velja, če je od otoka proti morju pot po odprtem morju ali pot skozi izključno ekonomsko cono, ki je enako ugodna glede na navigacijske in hidrografske lastnosti.

2. Tranzitni prehod pomeni uresničevati v skladu s tem delom svobodo plovbe in preleta zaradi neprekinjenega in hitrega tranzita skozi ožino med enim delom odprtega morja ali izključne

ekonomske cone in drugim delom odprtega morja ali izključne ekonomske cone. Vendar pa zahteva po neprekinjenem in hitrem tranzitu ne izključuje prehoda skozi ožino zaradi vstopa v obalno državo ob ožini, izstopa ali vrnitve iz nje v skladu s pogoji za vstop v to državo.

3. Za vsako dejavnost, ki ne pomeni izvrševanja pravice tranzitnega prehoda skozi ožino, veljajo druge ustrezne določbe te konvencije.

Člen 39

Dolžnosti ladij in letal med tranzitnim prehodom

1. Ladje in letala, ki izvršujejo pravico tranzitnega prehoda:

- (a) plovejo skozi ožino ali jo preletijo, ne da bi se zadrževali;
- (b) se vzdržijo vsake grožnje s silo ali uporabe sile proti suverenosti, teritorialni neokrnjenosti ali politični neodvisnosti obalnih držav ob ožini ali kakega drugega ravnanja, s katerim bi se kršila načela mednarodnega prava iz ustanovne listine Združenih narodov;
- (c) se vzdržijo vseh drugih dejavnosti, ki niso značilne zanje med rednim neprekinjenim in hitrim tranzitom, razen če jih nalaga višja sila ali stiska;
- (d) se ravna po drugih ustreznih določbah tega dela.

2. Ladje v tranzitnem prehodu:

- (a) se ravna po splošno sprejetih mednarodnih predpisih, postopkih in praksi, ki se nanašajo na varnost na morju, v številu mednarodna pravila o izogibanju trčenju na morju;
- (b) se ravna po splošno sprejetih mednarodnih predpisih, postopkih in praksi o preprečevanju, zmanjšanju in nadziranju onesnaževanja z ladij.

3. Letala v tranzitnem preletu:

- (a) spoštujejo pravila o zračnem prometu, ki jih je določila Organizacija za mednarodno civilno letalstvo in se uporabljajo za civilna letala; državna letala morajo, kot je predpisano, upoštevati varnostne ukrepe, predvidene s temi pravili, in ves čas ravnati tako, da ustrezno spoštujejo varnost zračne plovbe;
- (b) stalno kontrolirajo radijsko frekvenco, ki jim jo je dodelilo pristojno mednarodno telo za kontrolo zračnega prometa, ali

ustrezno mednarodno radijsko frekvenco za nevarnost (za primer sile).

Člen 40

Raziskovanja in hidrografske meritve

Med tranzitnim prehodom ne smejo tuje ladje, vštevši ladje za znanstveno raziskovanje morja in hidrografske ladje, opravljati nikakršnih raziskav ali meritev, ne da bi jih poprej dovolile obalne države ob ožinah.

Člen 41

Plovne poti in sheme ločenega prometa v ožinah, ki se uporabljajo za mednarodno plovbo

1. Obalne države ob ožinah lahko v skladu s tem delom določijo plovne poti in predpišejo sheme ločenega prometa za plovbo v ožinah, kjer je to potrebno zaradi varnega prehoda ladij.

2. Kadar to zahtevajo okoliščine, lahko omenjene države, potem ko so o tem dovolj seznanile javnost, namesto katerih koli plovnih poti ali shem ločenega prometa, ki so jih prej določile ali predpisale, določijo druge plovne poti ali sheme ločenega prometa.

3. Take plovne poti in sheme ločenega prometa morajo biti v skladu s splošno sprejetimi mednarodnimi predpisi.

4. Preden določijo ali zamenjajo plovne poti oziroma predpišejo ali zamenjajo sheme ločenega prometa, pošljejo obalne države ob ožinah svoje predloge pristojni mednarodni organizaciji, da jih sprejme. Organizacija sme sprejeti samo tiste plovne poti in sheme ločenega prometa, s katerimi se strinjajo obalne države ob ožinah, nakar jih države lahko določijo, predpišejo ali zamenjajo.

5. Če gre za ožino, v kateri predlagane plovne poti ali sheme ločenega prometa peljejo skozi vode dveh ali več obalnih držav ob ožini, zainteresirane države sodelujejo po posvetu s pristojno mednarodno organizacijo pri oblikovanju predloga.

6. Obalne države ob ožinah naj vse plovne poti in sheme ločenega prometa, ki so jih določile ali predpisale, jasno zaznamujejo na pomorskih kartah, ki se objavijo na predpisan način.

7. Ladje v tranzitnem prehodu naj spoštujejo uporabne plovne poti in sheme ločenega prometa, določene v skladu s tem členom.

Člen 42

Zakoni in predpisi obalnih držav ob ožinah o tranzitnem prehodu

1. V skladu z določbami tega poglavja lahko sprejmejo obalne države ob ožinah zakone in predpise o tranzitnem prehodu skozi ožine, ki se nanašajo na vsa ali na nekatera izmed naslednjih vprašanj:

- (a) varnost plovbe in ureditev pomorskega prometa, kot je določeno v 41u;
- (b) preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja z izvajanjem uporabnih mednarodnih predpisov, ki se nanašajo na izlivanje nafte, naftnih odpadkov in drugih škodljivih snovi v ožini;
- (c) če gre za ribiške ladje: preprečevanje ribolova, vštevši shranjevanje ribiškega pribora;
- (d) vkrcevane ali izkrcavanje kakršnega koli blaga, denarja ali oseb v nasprotju s carinskimi, fiskalnimi, imigracijskimi ali zdravstvenimi zakoni in predpisi obalnih držav ob ožinah.

2. Ti zakoni in predpisi ne smejo omogočiti niti pravne niti dejanske diskriminacije med tujimi ladjami in se z njihovo uporabo ne sme prikrajšati, onemogočiti ali ovirati pravica tranzitnega prehoda, kot je določena v tem poglavju.

3. Obalne države ob ožinah morajo dati zadostno publiciteto vsem omenjenim zakonom in predpisom.

4. Tuje ladje, ki izvršujejo pravico tranzitnega prehoda, se morajo ravnati po navedenih zakonih in predpisih.

5. Kadar ladja ali letalo, ki uživata suvereno imuniteto, ravnata v nasprotju z navedenimi zakoni in predpisi ali v nasprotju z drugimi določbami tega dela, prevzema država, pod katere zastavo plove ladja, ali država vpisa letala mednarodno odgovornost za vsako izgubo ali škodo, povzročeno državam ob ožinah.

Člen 43

Objekti za varnost plovbe, navigacijski pripomočki in druge naprave; preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja

Države, ki uporabljajo ožino, in obalne države ob ožini sporazumno sodelujejo:

(a) pri postavljanju in vzdrževanju v ožini potrebnih objektov za varnost plovbe in navigacijskih pripomočkov ali drugih naprav, ki se uporabljajo v mednarodni plovbi; in

(b) pri preprečevanju, zmanjševanju in nadziranju onesnaževanja z ladij.

Člen 44

Dolžnosti obalnih držav ob ožinah

Obalne države ob ožinah ne smejo ovirati tranzitnega prehoda in morajo na primeren način objaviti vse nevarnosti, ki so jim znane in ki ogrožajo plovbo skozi ožino ali prelet ožine. Tranzitnega prehoda ni dovoljeno ustaviti.

POGLAVJE 3

NEŠKODLJIVI PREHOD

Člen 45

Neškodljivi prehod

1. Režim neškodljivega prehoda se v skladu s poglavjem 3 dela II uporablja v ožinah, ki se uporabljajo za mednarodno plovbo:

(a) v katerih se ne uporablja režim tranzitnega prehoda na podlagi odstavka 1 člena 38; ali

(b) med enim delom odprtega morja ali izključne ekonomske cone in teritorialnim morjem tuje države.

2. V takih ožinah se ne sme ustaviti neškodljivi prehod.

DEL IV

ARHIPELAŠKE DRŽAVE

Člen 46

Uporaba izrazov

V tej konvenciji pomenijo:

(a) „arhipelaška država“ državo, ki je sestavljena v celoti iz enega ali več arhipelagov, obsega pa lahko tudi druge otoke;

(b) „arhipelag“ skupino otokov, vštevši dele otokov, vode, ki jih povezujejo, in druge naravne elemente, ki so med seboj tako tesno povezani, da ti otoki, vode in drugi naravni elementi dejansko tvorijo geografsko, ekonomsko in politično celoto ali pa se zgodovinsko štejejo za take.

Člen 47

Arhipelaške temeljne črte

1. Arhipelaška država lahko določi ravne arhipelaške temeljne črte tako, da združi najbolj zunanje točke bolj obrobni otokov in nadvodnih grebenov v arhipelagu, pod pogojem, da so s temi črtami zajeti glavni otoki in območje, v katerem je razmerje med površino vode in kopnim, vštevši atole, med ena proti ena in devet proti ena.

2. Dolžina teh črt ne sme presegati 100 morskih milj, pri čemer pa lahko do 3 % vsega števila temeljnih črt, ki obkrožajo vsak arhipelag, presega to dolžino do skupne dolžine največ 125 morskih milj.

3. Pri določanju se temeljne črte ne smejo znatneje oddaljiti od splošne konfiguracije arhipelaga.

4. Te temeljne črte se ne smejo potegniti na plitvine, ki so suhe ob nizkih vodah, in ne od njih, razen če so na njih postavljeni svetilniki ali podobne naprave, ki so vedno nad morsko gladino, ali če je plitvina, ki je suha ob nizkih vodah, v celoti ali deloma oddaljena od najbližjega otoka največ za širino teritorialnega morja.

5. Arhipelaška država ne sme uporabiti sistema omenjenih temeljnih črt tako, da teritorialno morje druge države odreže od odprtega morja ali od izključne ekonomske cone.

6. Če je del arhipelaških voda arhipelaške države med dvema deloma neposredne sosedne države, se še naprej spoštujejo veljavne pravice in vsi drugi legitimni interesi, ki so se tej sosedni državi tradicionalno priznavali v teh vodah, in vse pravice, ki izvirajo iz sporazumov, sklenjenih med tema dvema državama.

7. Za izračun razmerja med vodo in kopnim po odstavku 1 lahko kopenska območja obsegajo tudi vode, ki so znotraj grebena

vzdolž zunanjšega roba otokov in atolov, všteti tisti del strmih obronkov oceanskega platoja, ki je zaprt ali skorajda zaprt z verigo apneniških otokov ali nadvodnih grebenov, ki so v perimetru platoja.

8. Temeljne črte, določene v skladu s tem členom, se na kartah zaznamujejo v takem merilu ali takih merilih, ki so primerna za ugotovitev njihove lege. Namesto njih se lahko izdelajo seznam geografskih koordinat točk z navedenimi geodetskimi podatki:

9. Arhipelaška država poskrbi za zadostno javnost teh pomorskih kart ali seznamov geografskih koordinat in po en izvod vsake take karte ali seznama deponira pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

Člen 48

Merjenje širine teritorialnega morja, zunanjšega pasu, izključne ekonomske cone in epikontinentalnega pasu

Širina teritorialnega morja, zunanjšega pasu, izključne ekonomske cone in epikontinentalnega pasu se meri od arhipelaških temeljnih črt, določenih v skladu s členom 47.

Člen 49

Pravni položaj arhipelaških voda, zračnega prostora nad arhipelaškimi vodami ter njihovega dna in podzemlja

1. Suverenost arhipelaške države se razteza na vode, ki jih obdajajo arhipelaške temeljne črte, potegnene v skladu s členom 47, in se imenujejo arhipelaške vode, ne glede na njihovo globino ali oddaljenost od obale.

2. Ta suverenost se razteza tudi na zračni prostor nad arhipelaškimi vodami ter na njihovo dno, podzemlje in bogastva, ki jih vsebujejo.

3. Ta suverenost se izvaja v skladu s tem delom.

4. Režim prehoda po arhipelaških plovnih poteh, uveden v tem delu, v nobenem drugem pogledu ne posega v pravni položaj arhipelaških voda, všteti plovne poti, ali v izvajanje suverenosti arhipelaške države nad temi vodami, zračnim prostorom nad njimi, dnem in podzemljem ter bogastvi v njih.

Člen 50

Razmejitev notranjih morskih voda

Znotraj svojih arhipelaških voda lahko arhipelaška država potegne črte, ki zapirajo notranje morske vode in jih razmejujejo v skladu s členom 9, 10 in 11.

Člen 51

Veljavni sporazumi, tradicionalna pravica do ribolova in obstoječi podmorski kabli

1. Ne glede na člen 49 spoštuje arhipelaška država veljavne sporazume z drugimi državami in priznava tradicionalne pravice do ribolova ter druge legitimne dejavnosti neposrednih sosednjih držav na posameznih območjih, ki so del arhipelaških voda. Pogoji in modalitete za izvrševanje teh pravic in dejavnosti, všteti njihovo naravo, obseg in območja, na katera se raztezajo, se na zahtevo katere koli zainteresirane države urejajo z dvostranskimi sporazumi med njimi. Te pravice se ne smejo prenašati ali deliti s tretjimi državami ali njihovimi državljani.

2. Arhipelaška država spoštuje obstoječe podmorske kable drugih držav, ki potekajo skozi njene vode in ne pridejo na kopno. Arhipelaška država dovoljuje vzdrževanje in zamenjavo takih kablov pod pogojem, da je na ustrezen način obveščena o njihovi legi ter da se nameravajo popraviti ali zamenjati.

Člen 52

Pravica neškodljivega prehoda

1. Ob upoštevanju člena 53 in ne glede na člen 50 uživajo ladje vseh držav pravico neškodljivega prehoda skozi arhipelaške vode v skladu s poglavjem 3 dela II.

2. Arhipelaška država lahko, ne da bi delala pravno ali dejansko diskriminacijo med tujimi ladjami, v natančno zaznamovanih delih svojih arhipelaških voda začasno ustavi neškodljivi prehod tujih ladij, če je taka ustavitev bistvena za zaščito njene varnosti. Taka ustavitev začne veljati šele, ko je objavljena na predpisan način.

Člen 53

Pravica prehoda po arhipelaških plovnih poteh

1. Arhipelaška država lahko določi plovne poti in nad njimi zračne poti, primerne za neprekinjen in hiter prehod tujih ladij skozi arhipelaške vode in teritorialno morje ob njih ter prelet tujih letal skozi zračni prostor nad njimi.

2. Vse ladje in letala uživajo pravico prehoda po arhipelaških plovnih poteh na teh plovnih in zračnih poteh.

3. Prehod po arhipelaških plovnih poteh pomeni v skladu s to konvencijo izvrševanje pravice plovbe in preleta na običajen način.

edino zaradi neprekinjenega, hitrega in neoviranega tranzita med enim delom odprtega morja ali izključne ekonomske cone in drugim delom odprtega morja ali izključne ekonomske cone.

4. Omenjene plovne poti ali zračne poti sekajo arhipelaške vode in teritorialno morje ob njih in zajemajo vse običajne poti za prehod, ki se uporabljajo kot poti za mednarodno plovbo skozi arhipelaške vode ali za prelet nad njimi, znotraj teh poti pa, kar zadeva ladje, vse običajne plovne kanale, pri čemer ni treba vzpostavljati več enako ugodnih poti med istimi vhodnimi in izhodnimi točkami.

5. Omenjene plovne poti in zračne poti se določijo z vrsto neprekinjenih osnih črt od vhodnih točk poti za prehod do izhodnih točk. Ladje in letala se med prehodom skozi arhipelag ne smejo oddaljiti več kot 25 morskih milj z vsake strani od teh osnih črt, niti se ne smejo približati obali na oddaljenost, ki je manjša od 10 % razdalje med najbližjimi točkami na otokih z ene in z druge strani plovne poti.

6. Arhipelaška država, ki določa plovne poti na podlagi tega člena, lahko predpiše tudi sheme ločenega prometa zaradi varnega prehoda ladij po ozkih kanalih v teh plovnih poteh.

7. Če okoliščine to nalagajo, lahko arhipelaška država, potem ko je poskrbela za zadostno javnost, nadomesti vsako prej določeno ali predpisano plovno pot ali shemo ločenega prometa z drugimi plovnimi potmi ali shemami ločenega prometa.

8. Take plovne poti in sheme ločenega prometa morajo biti v skladu s splošno sprejetimi mednarodnimi predpisi.

9. Pri določanju ali zamenjavi plovnih poti ali pri predpisovanju ali zamenjavi shem ločenega prometa pošlje arhipelaška država svoje predloge pristojni mednarodni organizaciji, da jih sprejme. Organizacija lahko sprejme samo tiste plovne poti in sheme ločenega prometa, s katerimi se strinja arhipelaška država, ki jih potem lahko določi, predpiše ali zamenja.

10. Arhipelaška država jasno zaznamuje osi plovnih poti in shem ločenega prometa, ki jih je določila ali predpisala, na morskih kartah, ki jih objavi na predpisani način.

11. Ladje v prehodu po arhipelaških plovnih poteh, se morajo držati primernih plovnih poti in shem ločenega prometa, uvedenih v skladu s tem členom.

12. Če kaka arhipelaška država ne določi plovnih poti ali zračnih poti, se lahko pravica prehoda po arhipelaških plovnih poteh izvršuje po poteh, ki se običajno uporabljajo za mednarodno plovbo.

Člen 54

Dolžnosti ladij in letal med njihovim prehodom, raziskovanjem in hidrografskimi meritvami, dolžnosti arhipelaške države ter zakoni in predpisi arhipelaške države o prehodu po arhipelaških plovnih poteh

Členi 39, 40, 42 in 44 se *mutatis mutandis* uporabljajo za prehod po arhipelaških plovnih poteh.

DEL V

IZKLJUČNA EKONOMSKA CONA

Člen 55

Poseben pravni režim izključne ekonomske cone

Izključna ekonomska cona je območje zunaj teritorialnega morja in ob njem, za katero velja poseben pravni režim, določen v tem delu, na podlagi katerega so pravice in jurisdikcija obalne države ter pravice svobode drugih držav urejene z ustreznimi določbami te konvencije.

Člen 56

Pravice, jurisdikcija in dolžnosti obalne države v izključni ekonomski coni

1. V izključni ekonomski coni ima obalna država:

(a) suverene pravice, da raziskuje in izkorišča, ohranja ter gospodari z živimi in neživimi naravnimi bogastvi voda nadmorskim dnom in tistimi z morskega dna in morskega

podzemlja, ter glede drugih dejavnosti za ekonomsko raziskovanje in izkoriščanje cone, kot je pridobivanje energije z izkoriščanjem vode, tokov in vetrov;

(b) jurisdikcijo na podlagi ustreznih določb te konvencije za:

(i) postavitve in uporabo umetnih otokov, postrojev in naprav;

(ii) znanstveno raziskovanje morja;

(iii) varstvo in ohranitev morskega okolja;

(e) druge pravice in dolžnosti, predvidene v tej konvenciji.

2. Pri uresničevanju svojih pravic in izpolnjevanju svojih dolžnosti na podlagi te konvencije obalna država v izključni ekonomski coni dosledno spoštuje pravice in dolžnosti drugih držav in ravna na način, ki je v skladu z določbami te konvencije.

3. Pravice, navedene v tem členu, ki se nanašajo na morsko dno in podzemlje, se izvršujejo v skladu z določbami dela VI.

Člen 57

Širina izključne ekonomske cone

Izključna ekonomska cona se ne sme raztezati preko 200 morskih milj od temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja.

Člen 58

Pravice in dolžnosti drugih držav v izključni ekonomski coni

1. V izključni ekonomski coni uživajo vse države, obalne in neobalne, v skladu z ustreznimi določbami te konvencije, svobodo plovbe, preleta in polaganja podmorskih kablov in cevovodov po členu 87 ter druge mednarodno dovoljene uporabe morja, ki se nanašajo na te svobode, kot so tiste, povezane z izkoriščanjem ladij, letal in podmorskih kablov in cevovodov, in so v skladu z drugimi določbami te konvencije.

2. Členi 88 do 115 in druga ustrezna pravila mednarodnega prava se v izključni ekonomski coni uporabljajo toliko, kolikor niso nezdružljiva s tem delom.

3. Pri izvrševanju svojih pravic in izpolnjevanju svojih dolžnosti po tej konvenciji države v izključni ekonomski coni dosledno spoštujejo pravice in dolžnosti obalne države in se držijo zakonov in predpisov, ki jih je sprejela obalna država v skladu s to

konvencijo ter drugimi pravili mednarodnega prava, toliko, kolikor niso nezdružljiva s tem delom.

Člen 59

Temelji za reševanje sporov v zvezi s podelitvijo pravic in jurisdikcije v izključni ekonomski coni

V primerih, v katerih s to konvencijo obalni državi ali drugim državam v izključni ekonomski coni niso podeljene pravice ali jurisdikcija, spor pa nastane med interesi obalne države in kake druge države ali držav, se ta spor rešuje na podlagi pravičnosti glede na vse pomembne okoliščine, pri tem pa upošteva pomembnost teh interesov za stranke in za mednarodno skupnost v celoti.

Člen 60

Umetni otoki, postroji in naprave v izključni ekonomski coni

1. V izključni ekonomski coni ima obalna država edina pravico postavljati in dovoljevati ter urejati postavitve, delo in uporabo:

(a) umetnih otokov;

(b) postrojev, napeljav in naprav za namene, določene v členu 56, in druge ekonomske namene;

(c) postrojev, napeljav in naprav, ki utegnejo ovirati izvrševanje pravic obalne države v coni.

2. Obalna država ima izključno jurisdikcijo nad temi umetnimi otoki, postroji, napeljavami in napravami, v številu jurisdikcijo glede carinskih, fiskalnih, zdravstvenih, varnostnih in imigracijskih zakonov in predpisov.

3. O postavitvi umetnih otokov, postrojev in naprav je treba izdati predpisano obvestilo in na njih morajo delovati stalna sredstva za signalizacijo. Vsak postroj, napeljavo in napravo, ki je opuščena ali se ne uporablja več, je treba odstraniti zaradi varnosti plovbe in pri tem upoštevati splošno sprejete mednarodne standarde, ki jih je glede teh vprašanj sprejela pristojna mednarodna organizacija. Pri odstranjevanju je treba tudi dosledno paziti na ribolov, varstvo morskega okolja ter pravice in dolžnosti drugih držav. Za ustrezno javnost je treba poskrbeti glede globine, lege in dimenzij postrojev, napeljav ali naprav, ki niso v celoti odstranjene.

4. Obalna država lahko po potrebi okrog omenjenih umetnih otokov, postrojev, napeljav in naprav uvede varnostne cone primernih razsežnosti, v katerih lahko ukrene vse, kar je potrebno za varnost plovbe in varnost umetnih otokov, postrojev napeljav in naprav.

5. Širino varnostnih con določi obalna država, pri čemer upošteva uporabne mednarodne standarde. Te cone se določijo na tak način, ki zagotavlja, da primerno ustrezajo naravi in funkciji umetnih otokov, postrojev, napeljav in naprav in ne presegajo razdalje 500 metrov okrog njih, merjeno od vsake točke njihovega zunanega roba, razen če splošno sprejeti mednarodni standardi ne določajo drugače ali če pristojna mednarodna organizacija ne priporoča drugače. Izdati je treba prepisano obvestilo o širini varnostnih con.

6. Vse ladje morajo spoštovati te varnostne cone in se ravnati po splošno sprejetih mednarodnih standardih o plovbi v bližini umetnih otokov, postrojev, napeljav, naprav in varnostnih con.

7. Umetni otoki, postroji, naprave in varnostne cone okoli njih se ne smejo postaviti tam, kjer bi utegnile ovirati uporabo priznanih plovnihi poti, pomembnih za mednarodno plovbo.

8. Umetni otoki, postroji in naprave nimajo statusa otoka. Nimajo lastnega teritorialnega morja in njihov obstoj ne vpliva na določanje mej teritorialnega morja, izključne ekonomske cone ali epikontinentalnega pasu.

Člen 61

Ohranitev živih bogastev

1. Obalna država določi dopusten ulov živih bogastev v svoji izključni ekonomski coni.

2. Obalna država mora, upoštevajoč najboljše znanstvene podatke, s katerimi razpolaga, zagotoviti z ustreznimi ukrepi ohranitev in gospodarjenje, da se ohranjanje živih bogastev v izključni ekonomski coni ne ogrozi s pretiranim izkoriščanjem. V ta namen obalna država in pristojne mednarodne organizacije, subregionalne, regionalne ali svetovne organizacije sodelujejo na ustrezen način.

3. Namen takih ukrepov je tudi, da se populacija lovljenih vrst ohranja ali obnavlja na ravneh, ki lahko zagotovijo največjo

dovoljeno raven biološkega izkoriščanja, pogojenega z ustreznimi ekološkimi in ekonomskimi dejavniki, v številu ekonomske potrebe obalnih ribiških skupnosti in posebne potrebe držav v razvoju ter upoštevajoč način ribolova, medsebojno odvisnost ribjih jat in splošno priporočene bodisi subregionalne bodisi regionalne ali svetovne mednarodne minimalne standarde.

4. Pri izvajanju takšnih ukrepov upošteva obalna država učinke na tiste vrste, ki so povezane z vrstami, ki se lovijo ali so od njih odvisne, da bi se populacije teh povezanih ali odvisnih vrst ohranjale ali obnavljale nad ravno, na kateri bi utegnile biti njihova reprodukcija resno ogrožena.

5. Razpoložljive znanstvene informacije, statistika o ulovu in prizadevanjih v zvezi z ribolovom ter drugi podatki, pomembni za ohranitev ribjih jat, se dajejo in redno izmenjujejo prek pristojnih mednarodnih organizacij, subregionalnih, regionalnih in svetovnih odvisno od okoliščin, in ob sodelovanju vseh zainteresiranih držav, v številu države, katerih državljanom je dovoljeno ribariti v izključni ekonomski coni.

Člen 62

Uporaba živih bogastev

1. Obalna država si prizadeva za optimalno izkoriščanje živih bogastev v izključni ekonomski coni, ne da bi to posegalo v določbe člena 61.

2. Obalna država določa svojo kapaciteto za ulov živih bogastev izključne ekonomske cone. Če obalna država ne zmore zajeti celotnega dovoljenega ulova, lahko dovoli s sporazumi ali drugimi dogovori v skladu z modalitetami, pogoji, zakoni in predpisi, navedenimi v odstavku 4, drugim državam dostop do presežkov dopustnega ulova, pri čemer mora posebej paziti na določbe v členu 69 in 70, zlasti glede na tam omenjene države v razvoju.

3. Pri tem, ko na podlagi tega člena dovoli dostop drugim državam v svojo izključno ekonomsko cono, mora obalna država upoštevati vse pomembne dejavnike, v številu med drugim pomembnost živih bogastev območja za gospodarstvo zainteresirane obalne države in druge njene državne interese, določbe člena 69 in 70, potrebe držav v razvoju v subregiji ali regiji, da lovijo del presežnih količin, in potrebe, da se zmanjšajo ekonomske motnje v državah, katerih državljanji so običajno ribarili v sektorju, ali ki so vlagale znatne napore v raziskovanje in identifikacijo ribjih jat.

4. Državljeni drugih držav, ki ribarijo v izključni ekonomski coni, upoštevajo ukrepe za ohranitev ter druge modalitete in pogoje, določene z zakoni in predpisi obalne države. Ti zakoni in predpisi morajo biti v skladu s to konvencijo in se med drugim lahko nanašajo:

- (a) na izdajo dovoljenj za ribiče, ribiške ladje in opremo, všteti plačilo taks in drugih oblik nadomestila, ki so za obalne države v razvoju lahko ustrezne kompenzacije na področju financiranja, opreme in tehnologije za ribiško industrijo;
- (b) na določanje vrst, ki se smejo loviti, in na določanje kvote ulova, bodisi glede na določene ribje jate ali skupine jat ali ulova na posamezno ladjo v določenem časovnem obdobju ali ulova, ki ga državljan ene države doseže v določenem obdobju;
- (c) na določanje sezon in območij ribolova, tipov, velikosti in količine ribiškega pribora ter tipov, velikosti in števila ribiških ladij ki se lahko uporabljajo;
- (d) na natančno določitev starosti in velikosti rib in drugih vrst, ki se smejo loviti;
- (e) na specificiranje informacij, ki se zahtevajo od ribiških ladij, všteti statistiko o ulovu in trudu pri ribolovu ter poročila o položaju ladje;
- (f) na zahtevo, da se na podlagi pooblastila in pod nadzorstvom obalne države izvedejo določeni raziskovalni programi s področja ribolova in uredi izvajanje takšnih raziskovanj, všteti jemanje vzorcev ulova, razporeditev vzorcev in poročanje o spremljajočih znanstvenih podatkih;
- (g) na postavitve opazovalcev ali oseb, ki se za to usposabljajo, obalne države na omenjene ladje;
- (h) na izkrcevanje vsega ali določenega dela ulova takšnih ladij v lukah obalne države;
- (i) na modalitete in pogoje, ki se nanašajo na skupna vlaganja ali druge dogovore o sodelovanju;
- (j) na potrebe po usposabljanju osebja ter po prenosu ribiške tehnologije, všteti krepitev sposobnosti obalnih držav za raziskovanja na področju ribištva;
- (k) na postopke za uveljavljanje norm.

5. Obalne države dajo predpisano obvestilo o zakonih in predpisih, ki se nanašajo na ohranjanje in gospodarjenje z živimi bogastvi.

Člen 63

Ribje jate v izključnih ekonomskih conah dveh ali več obalnih držav ali v izključni ekonomski coni posamezne države in v njej sosednem območju

1. Kadar se iste ribje jate ali ribje jate sorodnih vrst znajdejo v izključnih ekonomskih conah dveh ali več obalnih držav, si te države prizadevajo, da se neposredno ali prek ustreznih subregionalnih ali regionalnih organizacij sporazumejo o ukrepih, ki so potrebni, da se uskladi in zagotovi ohranitev in razvoj takih ribjih jat, ne da bi to posegalo v druge določbe tega dela.

2. Kadar se iste ribje jate ali ribje jate sorodnih vrst znajdejo v izključni ekonomski coni in v njej sosednem območju, si obalna država in države, ki lovijo te ribje jate v sosednem območju, prizadevajo, da se neposredno ali prek primernih subregionalnih ali regionalnih organizacij sporazumejo o ukrepih, ki so potrebni za ohranitev teh ribjih jat v sosednem območju.

Člen 64

Zelo migracijske vrste

1. Obalne države in druge države, katere državljani lovijo v regiji zelo migracijske vrste, navedene v aneksu I, sodelujejo neposredno ali prek primernih mednarodnih organizacij, da bi zagotovile ohranitev takih vrst in izboljšale njihovo optimalno izkoriščanje v vsej regiji tako v izključni ekonomski coni kot zunaj nje. V regijah, v katerih ni ustrezne mednarodne organizacije, bodo obalna država in druge države, katerih državljani lovijo te vrste v regiji, sodelovali, da bi ustanovile tako organizacijo, in bodo sodelovale pri njenem delu.

2. Določbe prvega odstavka se uporabljajo skupaj z drugimi določbami tega dela.

Člen 65

Morski sesalci

Ta del v ničemer ne omejuje pravice obalne države ali pristojnosti mednarodne organizacije, da v ustreznih priložnostih prepove, omeji ali uredi izkoriščanje morskih sesalcev strožje, kot je predvideno v tem delu. Države sodelujejo, da bi zavarovale morske sesalce, glede kitov pa bodo zlasti delovale prek ustreznih mednarodnih organizacij za njihovo ohranitev, gospodarjenje z njimi in proučevanje.

Člen 66

Jate anadromnih rib

1. Države, če se v njihovih rekah razmnožujejo jate anadromnih rib, so predvsem zainteresirane in odgovorne za te jate.

2. Država izvora jat anadromnih rib zagotavlja njihovo ohranitev tako, da določi primerne ukrepe za urejanje ribolova v vseh vodah znotraj zunanjih meja njene izključne ekonomske cone in ribolova, predvidenega v odstavku 3 pod (b). Država izvora lahko po posvetovanjih z drugimi državami, navedenimi v odstavku 3 in 4, ki lovijo te ribje jate, določi skupen dopusten ulov za jate, ki izvirajo iz njenih rek.

3. (a) Jate anadromnih rib se lovijo samo v vodah znotraj zunanjih meja izključnih ekonomskih con, razen v primerih, v katerih bi uporaba te določbe utegnila povzročiti ekonomske motnje v državi, ki ni država izvora. O ribolovu zunaj zunanjih meja izključne ekonomske cone se zainteresirane države posvetujejo, da bi se sporazumele o modalitetah in pogojih za tak ribolov, pri čemer dosledno upoštevajo zahteve glede ohranitve teh ribjih jat in v zvezi s tem potrebe države izvora.

(b) Država izvora sodeluje z drugimi državami, ki lovijo take jate rib, za zmanjšanje na najmanjšo mero njihovih ekonomskih motenj, upoštevajoč običajen ulov in način ravnanja vseh držav in to na vseh območjih, v katerih se te lovijo.

(c) Država izvora bo države, navedene v pododstavku (b), ki sporazumno sodelujejo z njo pri ukrepih za obnovo jat anadromnih rib, zlasti še, če pokrivajo del stroškov za take namene, posebej upoštevala pri lovu ribjih jat, ki izvirajo iz njenih rek.

(d) Predpisi o anadromnih ribah zunaj izključne ekonomske cone se bodo uporabljali sporazumno med državo izvora in drugimi zainteresiranimi državami.

4. Kadar se jate anadromnih rib selijo v vode ali skozi vode znotraj zunanjih meja izključne ekonomske cone kake države, ki ni država izvora, sodeluje ta država z državo izvora glede ohranjanja in gospodarjenja s takimi jati.

5. Država izvora jat anadromnih rib in druge države, ki lovijo take jate, se dogovorijo o izvajanju določb tega člena, kjer je to primerno, pa prek regionalnih organizacij.

Člen 67

Katadromne vrste

1. Obalna država, v katere vodah preživijo katadromne vrste večji del svojega življenjskega ciklusa, je odgovorna za gospodarjenje s temi vrstami in mora migracijskim ribam zagotoviti prihajanje in odhajanje iz teh voda.

2. Katadromne vrste se lovijo edinole v vodah znotraj zunanjih meja izključne ekonomske cone. Kadar se lovijo v izključnih ekonomskih conah, veljajo za ribarjenje določbe tega člena ter druge določbe te konvencije, ki se nanašajo na ribolov v teh conah.

3. Kadar se katadromna riba seli skozi izključno ekonomsko cono druge države bodisi kot mladica ali odrasla riba, se gospodarjenje s tako ribo, všteti ribolov, ureja s sporazumom med državo iz odstavka 1 in drugo zainteresirano državo. Tak sporazum bo zagotovil smotno gospodarjenje z vrstami in bo upošteval odgovornosti države iz prvega odstavka za ohranitev teh vrst.

Člen 68

Sedentarne vrste

Ta del se ne uporablja za sedentarne vrste, opredeljene v odstavku 4 člena 77.

Člen 69

Pravica neobalnih držav

1. Neobalne države imajo pravico, da so na pravični podlagi udeležene pri izkoriščanju ustreznega dela presežka živih bogastev izključnih ekonomskih con obalnih držav v isti subregiji ali regiji, upoštevajoč pomembne ekonomske in geografske okoliščine vseh zainteresiranih držav ter v skladu z določbami tega člena in člena 61 in 62.

2. Pogoje in modalitete te udeležbe določijo zainteresirane države z dvostranskimi, subregionalnimi ali regionalnimi sporazumi, pri čemer med drugim upoštevajo:

(a) da se je treba izogniti vsakemu učinku, ki bi bil škodljiv za ribiške skupnosti ali ribiško industrijo obalne države;

(b) obseg, v katerem je neobalna država v skladu s tem členom udeležena ali ima pravico biti udeležena na podlagi veljavnih

dvostranskih, subregionalnih ali regionalnih sporazumov pri izkoriščanju živih bogastev izključne ekonomske cone drugih obalnih držav;

- (c) obseg, v katerem so druge neobalne države in države z neugodnim geografskim položajem udeležene pri izkoriščanju živih bogastev izključne ekonomske cone obalne države, in potrebo, ki iz tega izvira, da se je treba izogibati posebni obremenitvi za vsako posamezno obalno državo ali njen določen del;

- (d) potrebe prebivalstva teh držav po hrani.

3. Ko se obalna država približa taki stopnji razvitosti, ki ji omogoča, da ulovi celoten dovoljen ulov živih bogastev v svoji izključni ekonomski coni, sodelujejo ta obalna država in druge zainteresirane države, da bi sklenile pravične dogovore na dvostranski, subregionalni ali regionalni podlagi, s katerimi bi se neobalnim državam v razvoju iz iste subregije ali regije dovolila udeležba pri izkoriščanju živih bogastev izključnih ekonomskih con obalnih držav te subregije ali regije, odvisno od okoliščin in na podlagi pogojev, ki so zadovoljivi za vse stranke. Pri uveljavljanju te določbe se upoštevajo tudi dejavniki, omenjeni v odstavku 2.

4. Razvite neobalne države imajo na podlagi tega člena pravico do udeležbe pri izkoriščanju živih bogastev edinole v izključnih ekonomskih conah razvitih obalnih držav iz iste subregije ali regije glede na obseg, v katerem je obalna država, ko je dovolila drugim državam pristop k živim bogastvom svoje izključne ekonomske cone, upoštevala, da je treba škodljive učinke za ribiške skupnosti in ekonomske motnje v državah, katerih državljani so običajno ribarili v coni, spraviti na najmanjšo možno mero.

5. Zgornje določbe ne vplivajo na sporazume, ki utegnejo biti sklenjeni v subregijah ali regijah in v katerih lahko dajo obalne države neobalnim državam iz iste subregije ali regije enake ali prednostne pravice za izkoriščanje živih bogastev njihove izključne ekonomske cone.

Člen 70

Pravica držav z geografsko neugodnim položajem

1. Države z geografsko neugodnim položajem imajo pravico, da so na pravični podlagi udeležene pri izkoriščanju ustreznega dela presežka živih bogastev izključnih ekonomskih con obalnih držav

iz iste subregije ali regije, upoštevajoč pomembne ekonomske in geografske okoliščine vseh zainteresiranih držav in v skladu z določbami tega člena ter člena 61 in 62.

2. V tem delu pomenijo „države z geografsko neugodnim položajem“ obalne države, v številni obalne države ob zaprtih ali polzaprtih morjih, ki so zaradi svoje geografske lege pri ustrezni preskrbi z ribami za prehrano lastnega prebivalstva odvisne od izkoriščanja živih bogastev izključnih ekonomskih con drugih držav v subregiji ali regiji, in obalne države, ki ne morejo razglasiti lastne izključne ekonomske cone.

3. Pogoje in modalitete za tako udeležbo določijo zainteresirane države z dvostranskimi, subregionalnimi ali regionalnimi sporazumi, upoštevajoč med drugim:

- (a) potrebo, da se izognejo vsakemu učinku, ki bi bil škodljiv za ribiške skupnosti ali ribiško industrijo obalne države;

- (b) obseg, v katerem država z geografsko neugodnim položajem v skladu z določbami tega člena sodeluje ali ima na podlagi veljavnih dvostranskih, subregionalnih ali regionalnih sporazumov pravico biti udeležena pri izkoriščanju živih bogastev izključne ekonomske cone drugih obalnih držav;

- (c) obseg, v katerem druge države z geografsko neugodnim položajem in neobalne države sodelujejo pri izkoriščanju živih bogastev izključne ekonomske cone obalne države, in potrebo, ki iz tega izvira, da se je treba izogniti posebej težki obremenitvi bodisi za posamezno obalno državo ali en njen del;

- (d) potrebe prebivalstva teh držav po hrani.

4. Kadar se zmogljivost lovljenja posamezne obalne države približa stopnji, da lahko ulovi celoten dovoljen ulov živih bogastev v svoji izključni ekonomski coni, sodelujejo ta obalna država in druge zainteresirane države, da bi sklenile pravične dogovore na dvostranski, subregionalni ali regionalni podlagi, s katerimi bi se v odvisnosti od okoliščin in pod pogoji, ki zadovoljujejo vse stranke, državam v razvoju z geografsko neugodnim položajem iz iste subregije ali regije dovolila udeležba pri izkoriščanju živih bogastev izključnih ekonomskih con obalnih držav te subregije ali regije. Pri uveljavljanju te določbe je treba upoštevati tudi dejavnike iz odstavka 3.

5. Razvite države z geografsko neugodnim položajem so na podlagi tega člena upravičene do udeležbe pri izkoriščanju živih

bogastev edinole v izključnih ekonomskih conah razvitih obalnih držav iz iste subregije ali regije, upoštevajoč obseg, v katerem je obalna država, ko je dovolila drugim državam dostop k živim bogastvom svoje izključne ekonomske cone, upoštevala potrebo, da se škodljivi učinki za ribiške skupnosti in ekonomske motnje v državah, katerih državljani so običajno ribarili v coni, čim bolj zmanjšajo.

6. Navedene določbe ne škodujejo sporazumom, ki so sklenjeni v subregijah ali regijah in v katerih lahko dajejo obalne države državam z geografsko neugodnim položajem iz iste subregije ali regije enake ali prednostne pravice do izkoriščanja živih bogastev njihove izključne ekonomske cone.

Člen 71

Kdaj se določbe člena 69 in 70 ne uporabljajo

Določbe člena 69 in 70 se ne uporabljajo za obalno državo, katere gospodarstvo je pretežno odvisno od izkoriščanja živih bogastev njene izključne ekonomske cone.

Člen 72

Omejitve prenosa pravic

1. Pravice izkoriščati živa bogastva, določene v členu 69 in 70, se ne smejo niti neposredno niti posredno prenesti na tretje države ali njihove državljane z zakupom ali z odstopom pravice izkoriščanja, s skupnimi vlaganji ali na kakršen koli drug način, ki ima učinek takega prenosa, razen če se prizadete države dogovorijo drugače.

2. Predhodna določba ne preprečuje, da prizadete države prejema tehnično ali finančno pomoč od tretjih držav ali mednarodnih organizacij zaradi lažjega izvrševanja pravic po členu 69 in 70, pod pogojem, da to nima učinka, navedenega v odstavku 1.

Člen 73

Uporaba zakonov in predpisov obalnih držav

1. Obalna država lahko pri izvrševanju svojih suverenih pravic do raziskovanja, izkoriščanja, ohranjanja in gospodarjenja z živimi bogastvi v izključni ekonomski coni sprejema take ukrepe, v številu pregled, inšpekcijo, zaustavitev in sodne postopke, ki so nujni, da bi se zagotovilo spoštovanje zakonov in predpisov, ki jih je sprejela v skladu s to konvencijo.

2. Zaustavljene ladje in njihove posadke se izpustijo takoj, ko položijo zadovoljivo varščino ali drugo garancijo.

3. Kazni, ki jih predpisuje obalna država za kršenje zakonov in predpisov o ribolovu v izključni ekonomski coni, če ni drugačnega sporazuma med temi državami, ne morejo vključevati zapora niti kakršnega koli drugega načina osebnega kaznovanja.

4. Pri zaustavitvi ali zadržanju tujih ladij obalna država takoj obvesti s primernim sredstvom državo ladjine zastave o sprejeti akciji ter o vseh pozneje izrečenih kaznih.

Člen 74

Razmejitve izključne ekonomske cone med državami, katerih obale ležijo druga drugi nasproti ali mejijo ena na drugo

1. Izključna ekonomska cona med državami, katerih obale mejijo ena na drugo ali ležijo druga drugi nasproti, se razmeji s sporazumom v skladu z mednarodnim pravom, kot je navedeno v členu 38 statuta Mednarodnega sodišča, da bi se dosegla pravična rešitev.

2. Če se sporazum ne more doseči v razumnem roku, ravnajo zainteresirane države po postopkih, predvidenih v delu XV.

3. V pričakovanju sporazuma iz odstavka 1 si zainteresirane države v duhu razumevanja in sodelovanja vsestransko prizadevajo, da bi sklenilečasne praktične dogovore in da ne bi v tem prehodnem obdobju onemogočile ali otežile dosego dokončnega sporazuma. Časni dogovori ne smejo škoditi dokončnim razmejitvam.

4. Kadar obstaja med zainteresiranimi državami veljaven sporazum, se razmejitve izključne ekonomske cone uredi v skladu z določbami tega sporazuma.

Člen 75

Pomorske karte in sezname geografskih koordinat

1. V skladu s tem delom se črte zunanje meje izključne ekonomske cone in razmejitvene črte, potegnjene v skladu s členom 74, zaznamujejo na pomorskih kartah v takem merilu ali takih merilih, ki so primerna za določanje njihove lege. Sezname geografskih koordinat točk z navedenimi geodetskimi podatki lahko, če je to opravičeno, nadomestijo te črte zunanje meje ali razmejitvene črte.

2. Obalna država zagotovi za te pomorske karte ali sezname geografskih koordinat dovolj javnosti, po en izvod vsake karte ali popisa pa deponira pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

DEL VI

EPIKONTINENTALNI PAS

Člen 76

Definicija epikontinentalnega pasu

1. Epikontinentalni pas obalne države obsega morsko dno in podzemlje v podmorskih prostorih, ki se raztezajo zunaj njenega teritorialnega morja prek celotnega naravnega podaljška njenega kopenskega območja do zunanjega roba kontinentalnega obrobja, ali do oddaljenosti 200 morskih milj, računajoč od temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja, kjer zunanji rob kontinentalnega obrobja ne seže do te oddaljenosti.

2. Epikontinentalni pas obalne države se ne sme raztezati zunaj meja, navedenih v odstavku 4, 5 in 6.

3. Kontinentalno obrobje obsega potopljeni podaljšek kopenskih mas obalne države in sestoji iz morskega dna in podzemlja kontinentalnega šelfa, kontinentalne strmine in kontinentalnega vznožja. Kontinentalno obrobje ne vključuje globokomorskega dna z njegovimi oceanskimi hrbti niti njegovega podzemlja.

4. (a) Za namen te konvencije določi obalna država zunanji rob kontinentalnega obrobja povsod, kjer se obrobje razteza zunaj 200 morskih milj od temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja, na enega naslednjih načinov:

(i) s črto, potegnjeno v skladu z odstavkom 7, povezujoč najoddaljenejšo določeno točko, pri čemer debelina plasti sedimentne kamnine vsake take točke znaša najmanj 1 % najkrajše oddaljenosti, izmerjene od te točke do podnožja kontinentalne strmine; ali

(ii) s črto, potegnjeno v skladu z odstavkom 7, povezujoč določene točke, ki niso oddaljene več kot 60 morskih milj od podnožja kontinentalne strmine.

(b) Če ni drugačnih podatkov, se podnožje kontinentalne strmine določi kot točka največje spremembe v nagibu na njeno bazo.

5. Stalne točke, ki sestavljajo črto zunanjih meja epikontinentalnega pasu na morskem dnu, potegnjeno v skladu z odstavkom 4 pod (a), (i) in (ii), ne smejo biti oddaljene ali več kot 350 morskih milj od temeljne črte, od katere se meri širina

teritorialnega morja, ali več kot 100 morskih milj od izobate 2 500 metrov, ki predstavlja črto ki povezuje točke z globino 2 500 metrov.

6. Kljub določbam iz točke 5 zunanje meje epikontinentalnega pasu na podmorskih hrbtih ne smejo presegati 350 morskih milj od temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja. Ta odstavek se ne uporablja za podmorske dvignjene dele, ki so naravna sestavina kontinentalnega obrobja, kot so njegovi platoji, vzpetine, vrhovi, plitvine in obronki.

7. Kjer se epikontinentalni pas razteza zunaj 200 morskih milj od temeljne črte, od katere se meri širina teritorialnega morja, zaznamuje obalna država zunanje meje svojega epikontinentalnega pasu z ravnimi črtami, ki povezujejo določene točke, definirane s koordinatami geografske širine in dolžine, ki pa niso daljše od 60 morskih milj.

8. Obvestila o mejah epikontinentalnega pasu zunaj 200 morskih milj od temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja, pošlje obalna država komisiji za meje epikontinentalnega pasu, ustanovljeni po aneksu II na podlagi pravične geografske zastopanosti. Komisija daje obalnim državam priporočila, ko določajo zunanje meje svojih epikontinentalnih pasov. Meje epikontinentalnega pasu, ki jih obalna država določi na podlagi teh priporočil, so dokončne in zavezujoče.

9. Obalna država deponira pri generalnem sekretarju Združenih narodov karte in ustrezne informacije, vstevši geodetske podatke, tako, da trajno opiše zunanje meje svojega epikontinentalnega pasu. Generalni sekretar jih na primeren način objavi.

10. Določbe v tem členu ne posegajo v vprašanje razmejitve epikontinentalnega pasu med državami, katerih obale ležijo druga drugi nasproti ali mejijo ena na drugo.

Člen 77

Pravice obalne države na epikontinentalnem pasu

1. Obalna država izvršuje nad epikontinentalnim pasom suverene pravice zaradi njegovega raziskovanja in izkoriščanja njegovih naravnih bogastev.

2. Pravice obalne države v odstavku 1 so izključne v temle pomenu: če obalna država ne raziskuje epikontinentalnega pasu ali ne izkorišča njegovih naravnih bogastev, nihče ne more opravljati teh dejavnosti brez izrecne privolitve obalne države.

3. Pravice obalne države na epikontinentalnem pasu so neodvisne od dejanske ali fiktivne okupacije ali od kakršnega koli izrecnega razglasa.

4. Naravna bogastva, na katera se nanaša ta del, sestojijo iz rudnih ter drugih neživih bogastev morskega dna in podzemlja skupaj z živimi bitji, ki pripadajo sedentarnim vrstam, tj. bitjem, ki so v stadiju, v katerem se lahko lovijo, bodisi nepremična na morskem dnu ali pod njim ali pa so nesposobna za premikanje, če niso v stalnem fizičnem stiku z morskim dnom in podzemljem.

Člen 78

Pravni položaj voda nad epikontinentalnim pasom ter zračnega prostora nad njimi ter pravice in svoboščine drugih držav

1. Pravice obalne države na epikontinentalnem pasu ne posegajo v pravni položaj voda nad tem pasom ali zračnega prostora nad temi vodami.

2. Izvrševanje pravic obalne države na epikontinentalnem pasu ne sme omejevati in tudi ne povzročiti neopravičenega vmešavanja v plovbo ter v druge pravice in svoboščine drugih držav, navedene v tej konvenciji.

Člen 79

Podmorski kabli in cevovodi v epikontinentalnem pasu

1. Vse države imajo pravico polagati podmorske kabli in cevovode v epikontinentalnem pasu v skladu z določbami tega člena.

2. S pridržkom, da ima pravico do razumnih ukrepov zaradi raziskovanja epikontinentalnega pasu, izkoriščanja njegovih naravnih bogastev ter preprečevanja, zmanjševanja in nadziranja onesnaževanja iz cevovodov, obalna država ne sme ovirati polaganja ali vzdrževanja teh kablov ali cevovodov.

3. Za določitev smeri za polaganje omenjenih cevovodov v epikontinentalnem pasu je potrebno soglasje obalne države.

4. Nobena določba v tem delu ne posega v pravico obalne države, da določi pogoje za polaganje kablov ali cevovodov, ki prehajajo na njeno območje ali v teritorialno morje, niti v njeno jurisdikcijo nad kablo in cevovodi, ki so položeni ali se uporabljajo v zvezi z raziskovanjem njenega epikontinentalnega pasu ali z

izkoriščanjem njegovih bogastev ali z uporabo umetnih otokov, postrojev in naprav pod njeno jurisdikcijo.

5. Pri polaganju podmorskih kablov ali cevovodov države dosledno pazijo na že položene kabli ali cevovode. Zlasti ne smejo onemogočati popraviljanja že položenih kablov in cevovodov.

Člen 80

Umetni otoki, postroji in naprave v epikontinentalnem pasu

Člen 60 se mutatis mutandis uporablja za umetne otoke, postroje in naprave v epikontinentalnem pasu.

Člen 81

Vrtanje v epikontinentalnem pasu

V epikontinentalnem pasu ima obalna država izključno pravico odobravati in urejati vrtanja v vse namene.

Člen 82

Plačila in prispevki glede na izkoriščanje epikontinentalnega pasu zunaj 200 morskih milj

1. Obalna država plačuje ali daje prispevke v naravi za izkoriščanje neživih bogastev epikontinentalnega pasu zunaj 200 morskih milj od temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja.

2. Plačila in prispevki se dajejo letno za celotno proizvodnjo na kraju izkoriščanja po prvih petih letih proizvodnje na tem kraju. Za šesto leto znaša plačilo ali prispevek 1 % vrednosti ali obsega proizvodnje na kraju izkoriščanja. Znesek se poveča za odstotek za vsako naslednje leto do dvanajstega leta, potem ostane 7 %. Proizvodnja ne vključuje sredstev, uporabljenih v zvezi z izkoriščanjem.

3. Država v razvoju, ki je neto uvoznica rudnega bogastva, dobljenega iz svojega epikontinentalnega pasu, je glede tega rudnega bogastva oproščena omenjenih plačil ali prispevkov.

4. Plačila ali prispevki se plačujejo prek mednarodne oblasti, ki jih razdeli državam strankam te konvencije na podlagi meril o pravični delitvi, upoštevajoč interese in potrebe držav v razvoju, med njimi pa zlasti tistih, ki so najmanj razvite in neobalne.

Člen 83

Razmejitev epikontinentalnega pasu med državami, katerih obale so drug nasproti ali mejijo ena na drugo

1. Razmejitev epikontinentalnega pasu med državami, katerih obale so drug nasproti ali mejijo ena na drugo, se ureja s sporazumom na podlagi mednarodnega prava, kot je določeno v členu 38 statuta Mednarodnega sodišča, da bi se dosegla pravična rešitev.

2. Če se v razumnem časovnem obdobju ne doseže sporazum, ravnajo zainteresirane države po postopkih, predvidenih v delu XV.

3. Dokler se ne doseže sporazum iz odstavka 1, si zainteresirane države v duhu razumevanja in sodelovanja vsestransko prizadevajo, da bi se dosegli začasni aranžmaji praktične narave in da med tem prehodnim obdobjem ne ogrožajo in ne ovirajo dosege dokončnega sporazuma. Ti aranžmaji ne smejo škoditi dokončni razmejitvi.

4. Če velja med zainteresiranimi državami sporazum, se vprašanja razmejitve epikontinentalnega pasu urejajo v skladu z določbami takega sporazuma.

Člen 84

Pomorske karte in sezname geografskih koordinat

1. S pridržkom določil tega dela konvencije se črte, ki zaznamujejo zunanjo mejo epikontinentalnega pasu, in razmejitvene črte, potegnjene v skladu s členom 38, vrišejo v karte v takem merilu ali v takšnih merilih, ki so primerna za določitev njihove lege. Kjer je primerno, se lahko uporabijo sezname geografskih točk koordinat z navedenimi geodetskimi podatki v zamejnjo za omenjene črte zunanjo mejo ali razmejitvene črte.

2. Obalna država v skladu s predpisi objavi omenjene karte ali sezname geografskih koordinat in kopijo vsake take karte ali seznama deponira pri generalnem sekretarju Združenih narodov; tiste, na katerih so prikazane črte, ki zaznamujejo zunanjo mejo epikontinentalnega pasu, pa tudi pri generalnem sekretarju Oblasnosti.

Člen 85

Gradnja predorov

Ta del konvencije ne posega v pravico obalne države, da izkorišča podzemlje tako, da gradi predore, ne glede na globino vode nad podzemljem.

DEL V

ODPRTO MORJE

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 86

Uporaba določb tega dela

Določbe tega dela se uporabljajo za vse dele morja, ki niso vključeni v izključno ekonomsko cono, teritorialno morje ali notranje morske vode kake države ali v arhipelaške vode kake arhipelaške države. Določbe tega člena ne pomenijo nikakršnega omejevanja svoboščin, ki jih uživajo vse države v izključni ekonomski coni v skladu s členom 58.

Člen 87

Svoboda odprtega morja

1. Odprto morje je svobodno za vse države, tako obalne kot neobalne. Svoboda odprtega morja se uresničuje pod pogoji, ki so

določeni s to konvencijo in drugimi pravili mednarodnega prava. Za obalne in neobalne države ta med drugim vsebuje:

- (a) svobodo plovbe;
- (b) svobodo preletanja;
- (c) svobodo polaganja podmorskih kablov in cevovodov v skladu z delom VI;
- (d) svobodo postavljanja umetnih otokov in drugih naprav, ki jih dovoljuje mednarodno pravo, v skladu z delom VI;
- (e) svobodo ribolova v skladu s pogoji, predpisanimi v poglavju 2;
- (f) svobodo znanstvenega raziskovanja v skladu z delom VI in XIII.

2. Vse države izvršujejo te svoboščine tako, da dosledno spoštujejo interese drugih držav pri njihovem izvrševanju svobode odprtega morja in pravice, ki jih vsebuje ta konvencija glede dejavnosti v Coni.

Člen 88

Odprto morje pridržano za miroljubne namene

Odprto morje je pridržano za miroljubne namene.

Člen 89

Pravna neveljavnost zahtev po suverenosti nad odprtim morjem

Nobena država ne more veljavno podrediti katerega koli dela odprtega morja svoji suverenosti.

Člen 90

Pravica plovbe

Vsaka država, tako obalna kot neobalna, ima pravico, da na odprtem morju plovejo ladje pod njeno zastavo.

Člen 91

Državna pripadnost ladij

1. Vsaka država določa pogoje, pod katerimi podeljuje ladjam svojo državno pripadnost, pogoje za vpis v vpisnik na svojem ozemlju ter pravico, da izobešajo njeno zastavo. Ladje imajo državno pripadnost tiste države, katere zastavo so upravičene izobešati. Med državo in ladjo mora biti resnična zveza.

2. Vsaka država izda ladjam, ki jim je podelila pravico izobešati svojo zastavo, ustrezne listine.

Člen 92

Status ladij

1. Ladje plujejo pod zastavo ene same države in so na odprtem morju, razen v izjemnih okoliščinah, ki so izrecno določene v mednarodnih sporazumih ali tej konvenciji, podrejene njeni izključni jurisdikciji. Ladja ne sme spremeniti svoje zastave med potovanjem ali ob vmesnem postanku v kaki luki, razen če gre za resničen prenos lastnine ali za spremembo vpisa v vpisniku.

2. Ladja, ki plove pod zastavami dveh ali več držav, ki jih uporablja po svoji izbiri, ne more nasproti nobeni tretji državi uveljavljati nobene od teh državnih pripadnosti in se lahko izenači z ladjo brez državne pripadnosti.

Člen 93

Ladje, ki izobešajo zastavo Združenih narodov, njenih specializiranih agencij in Mednarodne agencije za atomsko energijo

Določbe predhodnih členov ne vplivajo na položaj ladij, ki jih uradno uporabljajo Združeni narodi, njene specializirane agencije ali Mednarodna agencija za atomsko energijo in ki izobešajo zastavo organizacije.

Člen 94

Dolžnosti države zastave

1. Vsaka država aktivno izvršuje svojo jurisdikcijo in nadzor nad ladjami lastne zastave glede upravnih, tehničnih in socialnih zadev.

2. Vsaka država posebej:

(a) vodi vpisnik ladij z imeni in podatki o ladjah, ki izobešajo njeno zastavo, razen tistih ladij, za katere se zaradi njihove majhne velikosti ne uporabljajo splošno sprejeti mednarodni predpisi; in

(b) ima nad vsako ladjo pod njeno zastavo, njenim poveljnikom, častniki in posadko jurisdikcijo po svojem notranjem pravu glede upravnih, tehničnih in socialnih zadev v zvezi z ladjo.

3. Vsaka država sprejema za ladje, ki plovejo pod njeno zastavo, potrebne ukrepe, da bi zagotovila varnost na morju; med drugim se to nanaša na:

(a) konstrukcijo in opremo ladij in njihovo sposobnost za plovbo;

(b) sestavo, delovne pogoje in usposabljanje posadke, pri čemer je treba upoštevati ustrezne mednarodne akte;

(e) uporabo signalov, vzdrževanje zvez in preprečevanje trčenj.

4. Ti ukrepi vključujejo tudi tiste, ki so potrebni, da se zagotovi:

(a) da pooblaščen ladijski inšpektor pregleda vsako ladjo, preden se vpiše v vpisnik in po vpisu v določenih časovnih obdobjih, ter da ima vsaka ladja take karte, navtične publikacije, navigacijsko opremo in instrumente, ki omogočajo varno plovbo ladje;

(b) da je vsaka ladja pod odgovornostjo poveljnika ladje in častnikov z ustrežno stopnjo izobrazbe, zlasti za upravljanje ladje, plovbo, zveze in pomorsko tehniko ter da posadka po svoji usposobljenosti in številu ustreza tipu, velikosti, strojem in opremljenosti ladje;

(c) da poveljnik, častniki in v ustrezni meri tudi posadka dobro poznajo vse veljavne mednarodne predpise ter da se od njih zahteva, da spoštujejo te predpise o varnosti življenja na morju, preprečevanju trčenj, preprečevanju, zmanjševanju in nadziranju onesnaževanja morja ter vzdrževanju radijskih zvez.

5. Pri sprejemanju ukrepov, na katere napotujeta odstavci 3 in 4, mora vsaka država ravnati v skladu s splošno sprejetimi mednarodnimi predpisi, postopki in prakso ter ukreniti vse, kar je potrebno, da bi se zagotovilo njihovo spoštovanje.

6. Država, ki opravičeno misli, da glede kake ladje ni izvršena ustrezna jurisdikcija niti nadzor, lahko o teh dejstvih obvesti državo zastave. Ko je prejela tako obvestilo, razišče država zastave zadevo in po potrebi ukrene vse, kar je potrebno, da bi se položaj popravil.

7. Vsaka država začne preiskavo, ki jo vodi ali ki se vodi pred primerno kvalificirano osebo ali osebami, v zvezi z vsako pomorsko nesrečo ali plovbno nezgodo na odprtem morju, v katero je vpletena ladja njene zastave, ki pa je povzročila izgubo življenj ali resno prizadela državljane druge države ali prizadela resno škodo ladjam ali napravam druge države ali morskemu okolju. Država zastave in druga država sodelujeta pri vodenju vsakega preiskovalnega postopka, ki ga izvaja ta druga država zaradi vsake take pomorske nesreče ali plovbne nezgode.

Člen 95

Imuniteta vojnih ladij na odprtem morju

Vojne ladje uživajo na odprtem morju popolno imuniteto glede jurisdikcije vsake druge države, razen države lastne zastave.

Člen 96

Imuniteta ladij, ki se uporabljajo samo za vladno netrgovsko službo

Ladje, ki so last države, ali ladje, ki jih država uporablja, uporabljajo pa se samo za vladno netrgovsko službo, uživajo na odprtem morju popolno imuniteto glede jurisdikcije vsake druge države, razen države lastne zastave.

Člen 97

Kazenska jurisdikcija zaradi trčenja ali katere koli druge plovbne nezgode

1. Če pride do trčenja ali kakršne koli druge plovbne nezgode ladje na odprtem morju, ki ima za posledico kazensko ali disciplinsko odgovornost poveljnika ladje ali katere koli druge osebe v službi na ladji, se lahko začne kazenski ali disciplinski postopek proti tem osebam samo pred sodnimi ali upravnimi organi bodisi države ladjine zastave bodisi države, katere državljan je ta oseba.

2. Država, ki je izdala kapitansko spričevalo ali spričevalo o usposobljenosti ali dovolilnico je edina pristojna, da v disciplinskih zadevah po rednem pravnem postopku izreče odvzem teh listin, in to celo tedaj, če njihov imetnik ni državljan države, ki jih je izdala.

3. Zaustavitev ali zadržanje ladje lahko zaukažejo, tudi če gre le za preiskovalno dejanje, samo organi države ladjine zastave.

Člen 98

Dolžnost nuditi pomoč

1. Vsaka država nalaga poveljniku ladje, ki plove pod njeno zastavo, dolžnost, da v taki meri, kot je to mogoče brez resne nevarnosti za ladjo, posadko ali potnike:

(a) pomaga vsaki osebi, ki jo najde v morju v življenjski nevarnosti;

(b) gre z vso možno hitrostjo na pomoč osebami, ki so v nevarnosti, če je obveščen o tem, da so potrebne pomoči, kolikor se da od njega utemeljeno pričakovati tako delovanje;

(c) pomaga po trčenju drugi ladji, njeni posadki in njenim potnikom ter, če je to mogoče, sporoči drugi ladji ime svoje lastne ladje, njeno vpisno lukso in najbližjo lukso, v kateri se bo zaustavila.

2. Vsaka obalna država podpira ustanavljanje, delo in vzdrževanje ustrezne in učinkovite iskalne in reševalne službe, ki naj zagotovi varnost na morju in nad njim, in bo v ta namen - kjer to zahtevajo okoliščine - sklenila s sosednimi državami regionalne sporazume o vzajemnem sodelovanju.

Člen 99

Prepoved prevoza sužnjev

Vsaka država je dolžna učinkovito ukrepati, da prepreči in kaznuje prevoz sužnjev na ladjah, ki so upravičene pluti pod njeno

zastavo, ter da prepreči nedovoljeno uporabo njene zastave v ta namen. Vsak suženj, ki se zateče na ladjo katere koli zastave, jeipso facto svoboden.

Člen 100

Dolžnost sodelovanja zaradi preprečevanja piratstva

Vse države sodelujejo, kolikor najbolj morejo, pri zatiranju piratstva na odprtem morju ali v katerem koli drugem območju, ki ni pod oblastjo nobene države.

Člen 101

Definicija piratstva

Piratstvo pomenijo naslednja dejanja:

- (a) vsako protipravno dejanje nasilja, zadrževanja ali kakršnega koli plenjenja, ki ga storijo v osebne namene posadka ali potniki zasebne ladje ali zasebnega letala in je naperjeno:
 - (i) na odprtem morju zoper drugo ladjo ali letalo ali zoper osebe oziroma imetje, ki so na ladji ali letalu;
 - (ii) zoper ladjo ali letalo, osebe ali imetje na kraju, ki ni pod oblastjo nobene države;
- (b) vsako dejanje prostovoljnega sodelovanja pri uporabi ladje ali letala, če storilec ve za dejstva, spričo katerih ima taka ladja ali letalo značaj piratske ladje ali letala;
- (c) vsako dejanje, ki spodbuja ali namerno olajšuje izvrševanje dejanj, opisanih v odstavkih (a) ali (b).

Člen 102

Piratstvo vojne ladje, državne ladje ali državnega letala, katerega posadka se je uprla

Dejanja piratstva, opisana v členu 101, ki jih stori vojna ladja, državna ladja ali državno letalo, na katerih je zagospodarila njihova posadka, ki se je uprla, so izenačena z dejanji, ki jih stori zasebna ladja ali letalo.

Člen 103

Definicija piratske ladje ali letala

Ladja ali letalo se šteje za piratsko ladjo ali letalo, če so ju osebe, ki ju imajo v dejanski oblasti, namenile uporabiti za izvršitev kakega izmed dejanj, navedenih v členu 101. Isto velja za ladjo ali

letalo, ki sta bila uporabljena za izvršitev kakega takega dejanja, dokler sta v oblasti oseb, krivih za to dejanje.

Člen 104

Ohranitev ali izguba državne pripadnosti piratske ladje ali letala

Ladja ali letalo lahko ohranita svojo pripadnost kljub temu, da sta postala piratska ladja ali letalo. Ohranitev ali izguba državne pripadnosti se ravnata po zakonu države, ki jima je podelila to državno pripadnost.

Člen 105

Zaseg piratske ladje ali letala

Vsaka država lahko na odprtem morju ali na vsakem drugem območju, ki ni pod oblastjo nobene države, zaseže piratsko ladjo ali letalo oziroma ladjo ali letalo, ki sta bila ugrabljeni s piratstvom in sta v oblasti piratov, ter aretira osebe in zaseže imetje na njih. Sodišča države, ki je izvršila zaseg, lahko odločijo o kaznih, ki naj se izrečejo, ter o tem, kaj naj se ukrene zoper ladje, letalo ali imetje glede na pravice tretjih oseb, ki so ravnale v dobri veri.

Člen 106

Odgovornost za zaseg brez zadostnih razlogov

Če sta bila ladja ali letalo zaradi suma piratstva zasežena brez zadostnih razlogov, je država, ki je zasegla ladjo ali letalo, odgovorna državi, katere pripadnost ima ladja ali letalo, za vso izgubo ali škodo, ki ju je povzročil zaseg.

Člen 107

Ladje in letala, ki so pooblaščen za zaseg zaradi piratstva

Zaseg zaradi piratstva smejo izvršiti samo vojne ladje ali vojna letala ali druge ladje ali letala, ki so jasno zaznamovana in ki jih je mogoče prepoznati, da so v vladni službi in so za to pooblaščen.

Člen 108

Nedovoljen promet z narkotiki ali psihotropnimi snovmi

1. Vse države sodelujejo, da bi preprečevale nedovoljen promet z narkotiki ali psihotropnimi snovmi, ki se opravlja z ladjami na odprtem morju v nasprotju z mednarodnimi konvencijami.

2. Vsaka država, ki ima zadostne razloge, da verjame, da se ladja pod njeno zastavo ukvarja z nedovoljenim prometom z narkotiki ali psihotropnimi snovmi, lahko zahteva sodelovanje drugih držav, da bi se preprečil tak promet.

Člen 109

Nepooblaščen oddajanje po radiu na odprtem morju

1. Vse države sodelujejo, da bi preprečile nepooblaščen oddajanje po radiu na odprtem morju.

2. V tej konvenciji pomeni „nepooblaščen oddajanje po radiu“ oddajanje radijskih zvočnih ter televizijskih sporedov z ladje ali naprave na odprtem morju, ki je namenjeno širši javnosti, v nasprotju z mednarodnimi predpisi, kar pa ne zadeva oddajanja klica na pomoč v stiski.

3. Vsaka oseba, ki se ukvarja z nepooblaščenim oddajanjem po radiu, se lahko privede pred sodišče:

- (a) države ladjine zastave;
- (b) države, v kateri je vpisana naprava;
- (c) države, katere državljan je oseba;
- (d) vsake države, v kateri se oddaja lahko sprejema; ali
- (e) vsake države, v kateri so motene dovoljene radijske zveze.

4. Država, ki ima jurisdikcijo po odstavku 3 sme v skladu s členom 110 aretirati na odprtem morju vsako osebo ali zaseči ladjo, ki nepooblaščen oddaja po radiu, in zaseči oddajno aparaturo.

Člen 110

Pravica do pregleda

1. Razen primerov, ko je intervencija utemeljena po pogodbi, vojna ladja, ki sreča na odprtem morju tujo ladjo, ki ni ladja s pravico do popolne imunitete v skladu s členom 95 in 96, te ladje ne sme pregledati, če ni resnega razloga za sum:

- (a) da se ladja ukvarja s piratstvom;
- (b) da se ladja ukvarja s trgovino s sužnji;
- (c) da se ladja ukvarja z nepooblaščenim oddajanjem po radiu, država zastave vojne ladje pa ima jurisdikcijo na podlagi člena 109;

(d) da je ladja brez državne pripadnosti; ali

(e) da je ladja, čeprav plove pod tujo zastavo ali noče izobesiti svoje zastave, v resnici ladja iste državne pripadnosti kot vojna ladja.

2. V primerih iz odstavka 1 lahko vojna ladja začne preverjati, ali ima ladja pravico izobešati svojo zastavo. V ta namen lahko pošlje k sumljivi ladji čoln pod poveljstvom oficirja. Če obstaja sum tudi potem, ko se preverijo listine, sme na ladji preiti k nadaljnjemu pregledovanju, ki se mora opraviti z vso možno obzirnostjo.

3. Če se pokaže, da sum ni utemeljen in če pregledana ladja ni storila ničesar, kar bi ga opravičevalo, ji je treba povrniti vsako izgubo ali škodo, ki bi jo bila utrpela.

4. Te določbe se *mutatis mutandis* uporabljajo za vojaško letalo.

5. Te določbe se uporabljajo za vse druge po predpisih pooblaščen ladje ali letala, ki so jasno zaznamovana in se lahko prepoznajo kot ladje ali zrakoplovi v službi vlade.

Člen 111

Pravica do pregona

1. Pregon tuje ladje se lahko začne, če imajo pristojne oblasti obalne države tehtne razloge za domnevo, da je ta ladja kršila zakone in druge predpise te države. Pregon je treba začeti, dokler je tuja ladja ali kak njen čoln v notranjih vodah v arhipelaških vodah v teritorialnem morju ali zunanjem pasu države, ki preganja, in se lahko nadaljuje zunaj teritorialnega morja ali zunanjega pasu samo s pogojem, da ni bil prekinjen. Ni treba, da bi bila ladja, ki zaukaže ustavitve, tudi sama v teritorialnem morju ali zunanjem pasu takrat, ko tuja ladja, ki plove v teritorialnem morju ali zunanjem pasu, prejme nalog, naj se ustavi. Če je tuja ladja v zunanjem pasu, določenem v členu 33, se pregon lahko začne samo zaradi kršitve pravic, za katerih zaščito je bil omejen pas ustanovljen.

2. Pravica do pregona se *mutatis mutandis* uporablja v izključni ekonomski coni ali na epikontinentalnem pasu, v številni tudi varnostne cone okrog postrojev na epikontinentalnem pasu, če so bili kršeni zakoni in drugi predpisi obalne države, ki se uporabljajo v skladu s to konvencijo v izključni ekonomski coni ali epikontinentalnem pasu, v številni tudi omenjene varnostne cone.

3. Pravica do pregona preneha, kakor hitro preganjana ladja vplave v teritorialno morje lastne države ali kake tretje države.

4. Pregon se šteje, da je začel, le tedaj, če se je ladja, ki preganja, s primernimi sredstvi, s katerimi razpolaga, prepričala o tem, da je preganjana ladja ali eden njenih čolnov ali druga plovila, ki delujejo v skupini in uporabljajo preganjano ladjo kot matično ladjo, znotraj meja teritorialnega morja ali če gre za tak primer v zunanjem pasu ali izključni ekonomski coni ali nad epikontinentalnim pasom. Pregon se sme začeti šele potem, ko je bil dan viden ali slišen znak za ustavitev iz oddaljenosti, s katere ga tuja ladja more videti ali slišati.

5. Pravico do pregona smejo izvrševati samo vojne ladje ali vojna letala ali druge ladje ali letala, ki so jasno zaznamovana in se lahko prepoznajo, da so v službi vlade in so za to posebej pooblaščen.

6. Če izvršuje pregon letalo:

(a) se določbe od odstavka 1 do 4 uporabljajo *mutatis mutandis*;

(b) mora letalo, ki zapove ustavitev, sam aktivno preganjati ladjo, dokler kaka ladja ali letalo obalne države, ki ju je poklicalo letalo, ne prispe, da prevzame pregon, če samo letalo ne more zaustaviti ladje. Zato, da bi bila upravičena zaustavitev ladje zunaj teritorialnega morja, ni dovolj, da jo je letalo samo odkrilo pri kršitvi ali kot sumljivo za kršitev, če je ni obenem pozvalo, naj se ustavi, in jo preganjalo ali letalo samo ali drugo letalo ali ladje, ki nadaljujejo pregon brez prekinitve.

7. Če je bila ladja zaustavljena na območju, ki je pod jurisdikcijo neke države, in spremljana proti luki te države z namenom, da bi pristojni organi opravili preiskavo, ni mogoče zahtevati njene izpustitve samo zato, ker je bila ladja na svoji poti skozi del izključne ekonomske cone ali odprtega morja spremljana, če je bilo to glede na okoliščine nujno.

8. Če je bila ladja ustavljena ali zaustavljena zunaj teritorialnega morja v okoliščinah, ki ne opravičujejo izvrševanja pravice do pregona, ji je treba povrniti vsako izgubo ali škodo, ki bi jo zaradi tega utrpela.

Člen 112

Pravica polaganja podmorskih kablov in cevovodov

1. Vsaka država ima pravico na dno odprtega morja zunaj epikontinentalnega pasu polagati podmorske kable in cevovode.

2. Odstavek 5 člena 79 se uporablja za te kable in cevovode.

Člen 113

Prekinitve ali poškodovanje podmorskih kablov ali cevovodov

Vsaka država sprejme zakone in predpise, s katerimi določi, da je kaznivo, če ladja njene zastave ali oseba, ki je pod njeno jurisdikcijo, naklepno ali iz zakrivljene malomarnosti prekine ali poškoduje podmorski kabel na odprtem morju, kar bi utegnilo imeti za posledico prekinitve ali oviranje brzojavnih ali telefonskih zvez, ali če na podoben način prekine ali poškoduje cevovod ali podmorski vod visoke napetosti. Ta določba se uporablja tudi za postopke, ki merijo na povzročitev ali omogočajo povzročitev takih prekinitve ali škode. Ne uporablja pa se za tiste prekinitve ali poškodbe, katerih storilci so imeli samo upravičen namen varovati svoje življenje ali varnost svojih ladij, potem ko so ukrenili iz previdnosti vse, da bi se izognili takim prekinitvam ali poškodbam.

Člen 114

Prekinitve ali poškodovanje podmorskega kabla ali cevovoda, ki jo povzroči lastnik drugega kabla ali cevovoda

Vsaka država sprejme potrebne zakone in predpise, da osebe pod njeno jurisdikcijo, ki so lastniki kabla ali cevovoda v odprtem morju in katere s polaganjem ali popraviljem tega kabla ali cevovoda povzročijo prekinitve ali poškodbo drugega kabla ali cevovoda, nosijo stroške za popravilo.

Člen 115

Odškodnina za izgubo, ki je nastala zaradi izogibanja, da bi se prizadela škoda podmorskemu kablju ali cevovodu

Vsaka država sprejme potrebne zakone in predpise, da bi lastnik kabla ali cevovoda povrnil škodo lastnikom ladij, ki lahko dokažejo, da so žrtvovali sidro, mrežo ali kako drugo ribiško pripravo,

da ne bi poškodovali kakega podmorskega kabla ali cevovoda, čeje lastnik ladje poprej sprejel vse razumne varnostne ukrepe.

POGLAVJE 2

OHRANJANJE IN GOSPODARJENJE Z ŽIVIMI BOGASTVI ODPRTEGA MORJA

Člen 116

Pravica do ribolova na odprtem morju

Vsaka država ima pravico, da njeni državljani sodelujejo pri ribolovu na odprtem morju, v skladu:

- (a) s svojimi pogodbenimi obveznostmi;
- (b) s pravicami in dolžnostmi ter interesi obalnih držav, ki so med drugim predvidene v odstavku 2 člena 63 ter členih 64 do 67; in
- (c) z določbami tega poglavja.

Člen 117

Dolžnost držav, da za svoje državljane sprejmejo ukrepe za ohranjanje živih bogastev odprtega morja

Vsaka država mora sprejeti take ukrepe ali sodelovati z drugimi državami pri sprejemanju takih ukrepov za svoje državljane, ki so potrebni za ohranjanje živih bogastev odprtega morja.

Člen 118

Sodelovanje držav pri ohranjanju in gospodarjenju z živimi bogastvi

Države med seboj sodelujejo pri ohranjanju in gospodarjenju z živimi bogastvi na območjih odprtega morja. Države, katerih državljani izkoriščajo ista živa bogastva ali izkoriščajo različna

živa bogastva na istem območju, se pogajajo, da bi sprejele potrebne ukrepe za ohranjanje teh živih bogastev. V ta namen na primeren način sodelujejo pri ustanavljanju subregionalnih ali regionalnih ribiških organizacij.

Člen 119

Ohranjanje živih bogastev odprtega morja

1. Pri določanju dopustnega ulova in drugih ukrepov za ohranjanje živih bogastev odprtega morja države:

- (a) sprejemajo ukrepe, s katerimi naj bi na podlagi najboljših znanstvenih podatkov, s katerimi razpolagajo zainteresirane države, obdržale ali obnavljale populacije lovljivih vrst na tistih ravneh, ki lahko zagotovijo najvišji možen donos, za katerega so pogoj ustrezni ekološki in gospodarski dejavniki, pri čemer upoštevajo posebne zahteve držav v razvoju in načine ribolova, vzajemno odvisnost jat in vse splošno priporočene subregionalne ali regionalne ali svetovne minimalne standarde;
- (b) skrbijo o tem, kako bodo ti ukrepi učinkovali na tiste vrste, ki so povezane z vrstami, ki se lovijo, ali so odvisne od njih, da bi se obdržale ali obnavljale populacije teh sorodnih ali odvisnih vrst nad ravno, do katere utegne biti njihova reprodukcija resno ogrožena,

2. Razpoložljivi znanstveni podatki, statistike o lovu in ribolovnem prizadevanju ter druga dejstva, pomembna za ohranjanje ribjih jat, se pošiljajo in redno izmenjavajo prek pristojnih mednarodnih organizacij, subregionalnih, regionalnih ali svetovnih, kjer je to primerno, in s sodelovanjem vseh zainteresiranih držav.

3. Zainteresirane države zagotavljajo, da z ukrepi za ohranjanje in njihovo izvajanje niti pravno niti dejansko ne diskriminirajo ribičev katere koli države.

Člen 120

Morski sesalci

Člen 56 se uporablja tudi za ohranjanje morskih sesalcev v odprtem morju in za gospodarjenje z njimi.

DEL VII

REŽIM OTOKOV

Člen 121

Režim otokov

1. Otok je naravni del kopnega, ki ga obdaja voda in je suh ob visokih vodah.

2. Razen v primerih, navedenih v odstavku 3, se teritorialno morje, zunanji pas, izključna ekonomska cona in epikontinentalni pas otoka določajo po določbah te konvencije, ki se uporabljajo za drugo kopensko območje.
3. Čeri, na katerih človek ne more živeti niti na njih ni možno lastno gospodarsko življenje, nimajo izključne ekonomske cone ali epikontinentalnega pasu.

DEL IX

ZAPRTA ALI POLZAPRTA MORJA

Člen 122

Definicija

V tej konvenciji pomeni izraz „zaprto ali polzaprto morje“ zaliv, bazen ali morje, ki ga obdaja dvoje ali več držav in je povezano z drugim morjem ali oceanom z ozkim prehodom, ali je v celoti ali pretežno sestavljeno iz teritorialnih morij in izključnih ekonomskih con dveh ali več obalnih držav.

Člen 123

Sodelovanje obalnih držav ob zaprtih ali polzaprtih morjih

Države ob zaprtih ali polzaprtih morjih naj bi pri uresničevanju svojih pravic in izpolnjevanju svojih dolžnosti med seboj sodelovale na podlagi te konvencije. V ta namen si prizadevajo, da neposredno ali prek ustrezne regionalne organizacije:

- (a) usklajujejo gospodarjenje, ohranjanje, raziskovanje in izkoriščanje živih bogastev morja;
- (b) usklajujejo izvrševanje svojih pravic in dolžnosti pri varovanju in ohranjanju morskega okolja;
- (c) usklajujejo svoje politike znanstvenih raziskovanj in, kjer je to primerno, sprejmejo skupne programe znanstvenega raziskovanja območja;
- (d) na ustrezen način povabijo druge zainteresirane države ali mednarodne organizacije, naj z njimi sodelujejo pri uresničevanju določb tega člena.

DEL X

PRAVICA NEOBALNIH DRŽAV DO PRISTOPA K MORJU IN OD MORJA TER SVOBODA TRANZITA

Člen 124

Uporaba izrazov

- (b) „tranzitna država“ je država z morsko obalo ali brez nje, ki leži med neobalno državo in morjem, prek območja katere poteka promet v tranzitu;

1. V tej konvenciji imajo naslednji izrazi tale pomen:

- (a) „neobalna država“ je država, ki nima morske obale;
- (c) „promet v tranzitu“ je tranzit oseb, prtljage, blaga in prevoznih sredstev čez območje ene ali več tranzitnih držav, kadar je

tranzit čez to območje poleg prekladanja, skladiščenja, delitve tovara ali spreminjanja načina prevoza ali brez tega le del celotnega potovanja, ki se začne ali konča znotraj območja neobalne države;

(d) „prevozna sredstva“ pomenijo:

- (i) železniška transportna sredstva, plovila za prevoz po morju, jezerih in rekah ter cestna vozila;
- (ii) nosače in tovarno živino, kjer tako nalagajo krajevne razmere.

2. Neobalne države in tranzitne države se lahko med seboj sporazumejo, da med prevozna sredstva vključijo cevovode in plinovode ter druga prevozna sredstva, ki niso navedena v prvem odstavku.

Člen 125

Pravica do pristopa k morju in od morja ter svoboda tranzita

1. Neobalne države imajo pravico do pristopa k morju in od morja zaradi uresničevanja pravic, predvidenih s to konvencijo, in tudi pravice, ki se nanašajo na svobodo odprtega morja in skupno dediščino človeštva. V ta namen uživajo neobalne države svobodo tranzita čez območja tranzitnih držav z vsemi prevoznimi sredstvi.

2. Zainteresirane neobalne države in tranzitne države se na podlagi dvostranskih, subregionalnih in regionalnih sporazumov sporazumejo o pogojih in modalitetah uresničevanja svobode tranzita.

3. Tranzitne države imajo pri izvajanju svoje popolne suverenosti na svojem območju pravico ukreniti vse, kar je potrebno, da bi zagotovile, da pravice in olajšave, ki jih določa ta del za neobalne države, ne bi na kakršen koli način posegale v njihove legitimne interese.

Člen 126

Izključitev uporabe klavzule o državi z največjimi ugodnostmi

Glede določb te konvencije in posebnih sporazumov, ki se nanašajo na izvrševanje pravice do pristopa k morju in od morja, s katerimi se ustanavljajo pravice in olajšave zaradi posebne geografske lege neobalnih držav, se ne uporablja klavzula o državi z največjimi ugodnostmi.

Člen 127

Carine, takse in druge pristojbine

1. Promet v tranzitu je oproščen vseh carin, taks ali drugih pristojbin, razen pristojbin za posebne storitve, opravljene v zvezi s takim prometom.

2. Za prevozna sredstva v tranzitu in druge ugodnosti, predvidene za neobalne države, ki jih te tudi izkoriščajo, ne smejo veljati takse ali pristojbine, ki bi bile višje od tistih, ki se pobirajo za uporabo prevoznih sredstev tranzitne države.

Člen 128

Proste cone in druge carinske olajšave

Zaradi ugodnejšega prometa v tranzitu v vstopnih in izstopnih lukah tranzitnih držav se lahko s sporazumi med temi državami in neobalnimi državami predvidijo proste cone ali druge carinske olajšave.

Člen 129

Sodelovanje pri graditvi in izpolnitvi prevoznih sredstev

Če kaka tranzitna država nima prevoznih sredstev za realizacijo svobode tranzita ali če obstoječa sredstva, vstevši luške naprave in opremo, v kakršnem koli pogledu ne ustrezajo, lahko zainteresirane tranzitne in neobalne države sodelujejo pri graditvi in izpolnitvi teh sredstev.

Člen 130

Ukrepi, da se preprečijo ali odpravijo zamude ali druge tehnične težave v tranzitnem prometu

1. Tranzitne države sprejmejo vse ustrezne ukrepe, da bi se izognile zamudam ali dragim tehničnim težavam v tranzitnem prometu.

2. Če pride do takih zamud ali težav, sodelujejo pristojni organi tranzitnih držav in neobalnih držav, da se čimprej odpravijo.

Člen 131

Enako obravnavanje v morskih lukah

Ladje, ki imajo izobešeno zastavo neobalnih držav, se obravnavajo enako kot druge tuje ladje v morskih lukah.

Člen 132

Dodeljevanje večjih tranzitnih olajšav

Ta konvencija v ničemer ne odpravlja tranzitnih olajšav, ki so večje od olajšav, ki so predvidene v njej, o katerih pa so se države

stranke te konvencije sporazumele ali jih je kaka država stranka odobrila. Ta konvencija ravno tako ni ovira, da se v prihodnosti dodelijo večje olajšave.

DEL XI

CONA

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 133

Uporaba izrazov

V tem delu:

- (a) so „bogastva“ vsa trdna, tekoča ali plinasta mineralna bogastva in situ v Coni, na morskem dnu ali pod njim, vstevši tudi polimetalne gomolje;
- (b) bogastva, potem ko so pridobljena iz Cone, se označujejo kot „rude“.

Člen 134

Doseg uporabe tega dela konvencije

1. Ta del se nanaša na Cono.
2. Dejavnosti v Coni se urejajo z določbami tega dela.
3. Obveznosti glede deponiranja in objavljanja pomorskih kart ali seznamov geografskih koordinat, s katerimi se prikazujejo meje iz odstavka 1 člena 1, so navedene v delu VI.
4. Določbe tega člena ne posegajo v določanje zunanjih meja epikontinentalnega pasu v skladu z delom VI in ne v veljavnost sporazuma o določanju meja med državami, katerih obale so druga drugi nasproti ali mejijo ena na drugo.

Člen 135

Pravni položaj voda in zračnega prostora nad Cono

Niti določbe tega dela niti pravice, ki se priznavajo ali izvršujejo na njihovi podlagi, ne vplivajo na pravni položaj voda nad Cono ali na pravni položaj zračnega prostora nad temi vodami.

POGLAVJE 2

NAČELA PRAVNEGA UREJANJA CONE

Člen 136

Skupna dediščina človeštva

Cona in njena bogastva so skupna dediščina človeštva.

Člen 137

Pravni položaj Cone in njenih bogastev

1. Države ne smejo zahtevati niti izvrševati suverenosti ali suverenih pravic nad katerim koli delom Cone ali nad njenimi bogastvi, niti si ne smejo države ali fizične ali pravne osebe prilastiti katerega koli njenega dela. Taka zahteva ali izvrševanje suverenosti ali suverenih pravic ali tako prilaščanje se ne priznava.

2. Vse pravice do bogastva pripadajo človeštvu kot celoti, v katerega imenu deluje Oblast. Ta bogastva ne morejo biti odsvojena. Rude, pridobljene iz Cone, pa se smejo odsvojiti le v skladu z določbami tega dela ter v skladu s pravili, predpisi in postopki Oblasti.

3. Nobena država ali fizična ali pravna oseba ne sme zahtevati, pridobiti ali izvrševati pravic do rud, dobljenih iz Cone, drugače kot v skladu z določbami tega dela. V nasprotnem primeru se ne priznajo nikakršne zahteve take vrste niti prilaščanje ali izvrševanje teh pravic.

Člen 138

Splošno ravnanje držav glede na Cono

V interesu ohranitve miru in varnosti, napredka mednarodnega sodelovanja in vzajemnega razumevanja naj bo splošno ravnanje

držav glede na Cono v skladu z določbami tega dela, z načeli ustavnostne listine Združenih narodov ter drugimi pravili mednarodnega prava.

Člen 139

Odgovornost, da se zagotovi spoštovanje določb in zavezanost za povračilo škode

1. Države stranke morajo zagotoviti, da bodo dejavnosti v Coni potekale v skladu z določbami tega dela, bodisi da gre za dejavnosti držav strank, državnih podjetij, fizičnih ali pravnih oseb, ki so državljani držav strank ali so pod njihovim dejanskim nadzorom ali pod nadzorom njihovih državljanov. Enako odgovornost imajo mednarodne organizacije za svoje dejavnosti v Coni.

2. Ne da bi to posegalo v načela mednarodnega prava in v določbe člena 22 aneksa III, je treba škodo, ki je nastala, ker država stranka ali mednarodna organizacija ni izpolnjevala obveznosti iz določb tega dela, obvezno povrniti. Države stranke ali mednarodne organizacije, ki sodelujejo, so odgovorne nerazdelno. Vendar pa država stranka ni dolžna povrniti škode, ki jo je povzročila oseba, ki ni spoštovala določb tega dela, za katero jamči po odstavku člena 153 pod (b), če je država stranka ukrenila vse potrebno in ustrezno, da bi zagotovila učinkovito spoštovanje določb v skladu z odstavkom 4 člena 153 in odstavkom 3 člena 4 aneksa III.

3. Države stranke, ki so članice mednarodnih organizacij, ustrezno ukrepajo, da bi zagotovile, da organizacije, katerim pripadajo, uporabljajo določbe tega člena.

Člen 140

Dobrobit človeštva

1. Kot je to posebej določeno v tem delu, se dejavnosti v Coni izvajajo v dobrobit človeštva kot celote ne glede na zemljepisno lego držav, bodisi da gre za obalne ali neobalne, pri čemer se upoštevajo zlasti interesi in potrebe držav v razvoju in narodov, ki še niso pridobili popolne neodvisnosti ali drugega samoupravnega položaja, ki ga Združeni narodi priznavajo v skladu z resolucijo 1514 (XV) in drugimi ustreznimi resolucijami Generalne skupščine.

2. Oblast skrbi za pravično delitev finančnih in drugih gospodarskih koristi, dobljenih z dejavnostmi v Coni, prek katerega koli primerne mehanizma na temeljih nediskriminacije v skladu z odstavkom 2 člena 160 pod (f) (i).

Člen 141

Uporaba Cone izključno v miroljubne namene

Ker se uporablja izključno v miroljubne namene, je Cona dostopna vsem državam, obalnim ali neobalnim, brez diskriminacije in škode za druge določbe tega dela.

Člen 142

Pravice in zakoniti interesi obalnih držav

1. Dejavnosti v Coni, ki se nanašajo na nahajališča naravnih bogastev v Coni, ki ležijo prek meja območij državne jurisdikcije, se opravljajo z ustreznim upoštevanjem pravic in zakonitih interesov obalne države, prek katere območja ležijo nahajališča.

2. Da bi se izognili poseganju v navedene pravice in zakonite interese, se organizirajo posvetovanja z zainteresirano državo, vstevši sistem predhodnega naznanila. Za dejavnosti v Coni, zaradi katerih utegne priti do izkoriščanja bogastev, ki ležijo na območju državne jurisdikcije, je potrebno poprejšnje soglasje obalne države.

3. Niti določbe tega dela niti pravice, priznane ali izvajane na tej podlagi, ne posegajo v pravico obalnih držav, da v skladu z ustreznimi določbami dela XII sprejmejo ukrepe, ki utegnejo biti potrebni, da bi se preprečila, zmanjšala ali odpravila resna in neposredna nevarnost za njihove obale ali za interese v zvezi z njimi, ki povzročajo onesnaženje ali grožnja z onesnaženjem ali drugimi nevarnimi pojavi, ki izvirajo od dejavnosti v Coni ali ki jih te povzročajo.

Člen 143

Znanstveno raziskovanje morja

1. Znanstveno raziskovanje morja v Coni se opravlja izključno v miroljubne namene in v dobrobit človeštva kot celote v skladu z določbami dela XIII.

2. Oblast lahko opravlja znanstveno raziskovanje morja in bogastev v Coni in v ta namen sklepa pogodbe. Oblast izboljšuje

in spodbuja znanstveno raziskovanje morja v Coni ter usklajuje in širi rezultate takih raziskovanj in analiz, kadar so jih dostopni.

3. Države članke lahko opravljajo znanstveno raziskovanje morja v Coni. Države članke pospešujejo mednarodno sodelovanje pri znanstvenem raziskovanju morja v Coni:

- (a) s sodelovanjem pri mednarodnih programih in s spodbujanjem sodelovanja osebja raznih držav in Oblasti pri znanstvenem raziskovanju morja;
- (b) z zagotavljanjem, da se programi razčlenijo prek Oblasti ali drugih mednarodnih organizacij, kar je odvisno od razmer, v korist držav v razvoju in tehnično manj razvitih držav, in sicer zato, da bi:
 - (i) krepile njihove raziskovalne zmogljivosti;
 - (ii) usposabljaile njihovo osebje in osebje Oblasti pri raziskovalnih metodah in pri uporabi rezultatov raziskovanja;
 - (iii) podpirale zaposlovanje njihovega kvalificiranega osebja pri raziskovanju Cone;
- (c) z učinkovitim širjenjem rezultatov raziskovanja in analiz, kadar so dostopni, prek Oblasti ali po drugih mednarodnih kanalih, glede na razmere.

Člen 144

Prenos tehnologije

1. Oblast ukrepa v skladu s to konvencijo:

- (a) da bi pridobila tehnologijo in znanstveno znanje, ki sta povezana z dejavnostmi v Coni; in
- (b) da bi izboljšala in spodbudila prenos take tehnologije in znanstvenih dognanj na države v razvoju tako, da bi imele od tega korist vse države članke.

2. Zato Oblast in države članke sodelujejo pri pospeševanju prenosa tehnologije in znanstvenih dognanj, vezanih za dejavnost v Coni, tako da imajo od tega koristi Podjetje in države članke. Začenjajo in pospešujejo zlasti:

- (a) programe za prenos tehnologije na Podjetje in države v razvoju, ki se nanašajo na dejavnosti v Coni, v številni med drugim prenos ugodnosti na Podjetje in države v razvoju za pridobitev ustrezne tehnologije pod primernimi in razumnimi modalitetami in pogoji;

- (b) ukrepe, usmerjene v pospeševanje tehnologije Podjetja in domače tehnologije držav v razvoju, zlasti pa tiste, ki omogočajo osebju Podjetja in osebju iz držav v razvoju, da se usposablja v znanstvenem raziskovanju morja in tehnologiji ter da popolno sodeluje pri dejavnostih v Coni.

Člen 145

Varovanje morskega okolja

V skladu s to konvencijo se v zvezi z dejavnostmi v Coni sprejmejo potrebni ukrepi, da bi se zagotovilo učinkovito varovanje morskega okolja pred škodljivimi posledicami, ki utegnejo nastati zaradi teh dejavnosti. V ta namen sprejme Oblast ustrezna pravila, predpise in postopke, da bi med drugim:

- (a) preprečevala, zmanjšala in nadzorovala onesnaževanje ter druge nevarnosti za morsko okolje, v številni obalo, ter motnje ekološkega ravnotežja v morskem okolju, pri čemer posebno pozornost namenja potrebi po varstvu pred škodljivimi posledicami zaradi dejavnosti, kot so vrtnanje, bagranje, kopanje, odmetavanje odpadkov, graditev, delovanje ali vzdrževanje postrojev, cevovodov in drugih naprav, namenjenih za take dejavnosti;
- (b) varovala in ohranjala naravna bogastva Cone in preprečevala škodo za rastlinski in živalski svet v morskem okolju.

Člen 146

Varovanje človeškega življenja

V zvezi z dejavnostmi v Coni je treba ukreniti vse, kar je potrebno, da bi bilo zagotovljeno učinkovito varovanje človeškega življenja. V ta namen sprejme Oblast ustrezna pravila, predpise in postopke, da bi dopolnila veljavno mednarodno pravo v ustreznih mednarodnih pogodbah.

Člen 147

Prilagajanje dejavnosti v Coni in morskem okolju

1. Dejavnosti v Coni se opravljajo z razumnim upoštevanjem drugih dejavnosti v morskem okolju.

2. Za postroje, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti v Coni, veljajo naslednji pogoji:

- (a) taki postroji se nameščajo, postavljajo ali odstranjujejo le v skladu s tem delom in v skladu s pravili, predpisi ter postopki

Oblasti. O namestitvi, postavitvi in odstranitvi takih postrojev je treba dati primerno sporočilo in vzdrževati stalna opozorilna sredstva o njihovi navzočnosti;

(b) taki postroji se ne smejo postavljati tam, kjer bi utegniti ovirati uporabo priznanih plovnih poti, pomembnih za mednarodno plovbo, ali na območjih razvitega ribolova;

(c) da bi bila zagotovljena varnost postrojev in plovbe poleg njih, se ustanovijo primerno označeni varnostni sektorji. Z oblikami in kraji takih varnostnih sektorjev se ne smejo ustvarjati pasovi, ki bi ladjam preprečevali dovoljeni pristop v posamezna morska območja ali plovbo po mednarodnih plovnih poteh;

(d) taki postroji se uporabljajo izključno v miroljubne namene;

(e) taki postroji nimajo pravnega položaja otokov in tudi nimajo svojega teritorialnega morja niti njihova prisotnost ne vpliva na določanje mej teritorialnega morja, izključne ekonomske cone ali epikontinentalnega pasu,

3. Druge dejavnosti v morskem okolju se opravljajo z razumnim upoštevanjem dejavnosti v Coni.

Člen 148

Sodelovanje držav v razvoju pri dejavnostih v Coni

Učinkovito sodelovanje držav v razvoju pri dejavnostih v Coni se pospešuje na način, ki je posebej predviden v tem delu, pri čemer so posebne pozornosti deležni njihovi posebni interesi in potrebe, med temi državami pa zlasti potrebe neobalnih držav in držav z geografsko neugodnim položajem, da bi premagale ovire, ki izvirajo iz njihove neugodne lege, vštevši oddaljenost od Cone in težave pri pristopu k njej in od nje.

Člen 149

Arheološki in zgodovinski predmeti

Vsi arheološki in zgodovinski predmeti, ki se najdejo v Coni, se hranijo ali se z njimi razpolaga v dobrobit vsega človeštva, pri čemer se posebej upoštevajo prednostne pravice, ki jih imajo država oziroma dežela izvora ali država kulturnega izvora in država zgodovinskega in arheološkega izvora.

POGLAVJE 3

RAZVOJ BOGASTEV CONE

Člen 150

Politika dejavnosti v Coni

Kot je posebej določeno v določbah tega dela, se dejavnosti v Coni opravljajo tako, da prispevajo k zdravemu razvoju svetovnega gospodarstva in uravnoteženi rasti mednarodne trgovine, in tako, da pospešujejo mednarodno sodelovanje zaradi vsestranskega razvoja vseh ozemelj, zlasti držav v razvoju, in da bi zagotovile:

- (a) razvoj bogastev Cone;
- (b) pravilno, varno in smotrno gospodarjenje z bogastvi Cone, vštevši učinkovito izvajanje dejavnosti v Coni in, v skladu z razumnimi načeli o ohranitvi, izogibanje nepotrebnim izgubam;
- (c) širjenje možnosti za sodelovanje pri takih dejavnostih, zlasti v skladu s členom 144 in 148;
- (d) udeležbo Oblasti pri prihodkih in prenos tehnologije na Podjetje in države v razvoju, kot je to predvideno s to konvencijo;
- (e) povečanje možnosti pridobivanja rud iz Cone po potrebi glede na pridobivanje rud iz drugih nahajališč, da bi se zagotovila preskrba potrošnikov takih rud;
- (f) določitev pravičnih in ustaljenih cen, donosnih za proizvajalce in ugodnih za potrošnike, za rude, dobljene tako iz Cone kot iz drugih virov, in spodbujanje dolgoročnega ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem;
- (g) povečanje možnosti za vse države članke ne glede na njihovo družbeno in ekonomsko ureditev ali geografsko lego, da sodelujejo pri razvoju Cone, ter preprečevanje monopoliziranja dejavnosti v Coni;

- (h) zaščito držav v razvoju pred negativnimi posledicami za njihovo gospodarstvo ali njihove prihodke od izvoza, če bi se znižala cena kake rude ali zmanjšal obseg izvoza te vrste rude, v tistem obsegu, v katerem je to zmanjšanje posledica dejavnosti v Coni, kot je predvideno v členu 151;

(i) razvoj skupne dediščine v dobrobit človeštva kot celote; in

(j) da pogoji za pristop na trge za uvoz rud, dobljenih iz bogastev Cone, in za uvoz blaga, izdelanega iz takih rud, niso ugodnejši od najugodnejših, ki se uporabljajo za uvoz iz drugih nahajališč.

komercialne proizvodnje po delovnem načrtu, razen če s pravili, predpisi in postopki Oblasti glede na naravo in dinamiko razvoja projekta ni predpisan drug rok.

(b) V vlogi za dovoljenje proizvodnje izvajalec natančno določi letne količine niklja, za katere pričakuje, da jih bo proizvedel po odobrenem delovnem načrtu. Vloga obsega tudi razporeditev stroškov, ki jih bo izvajalec imel po tem, ko bo dobil dovoljenje; stroški morajo biti preračunani tako tehtno, da mu bodo omogočili začetek komercialne proizvodnje v načrtovanem času.

(c) Za namene v pododstavkih (a) in (b) določi Oblast ustrezne proizvodne pogoje v skladu s členom 17 aneksa III.

(d) Za vsako leto načrtovane proizvodnje, ki pade v prehodno obdobje, izda Oblast dovoljenje za proizvodnjo zaprosene količine, razen če ta količina z že odobrenimi količinami ne presega zgornje meje proizvodnje niklja, izračunane na podlagi odstavka 4 v letu, ko se izda dovoljenje.

(e) Ko je dovoljenje za proizvodnjo izdano in vloga odobrena, postane del odobrenega delovnega načrta.

(f) Če je izvajalčeva vloga za dovoljenje proizvodnje zavržena na podlagi pododstavka (d), sme izvajalec kadar koli obnove svojo vlogo pri Oblasti.

3. Prehodno obdobje začne teči pet let pred 1. januarjem leta, v katerem je načrtovan začetek prve komercialne proizvodnje po odobrenem delovnem načrtu. Če je prva komercialna proizvodnja odložena po letu, v katerem je bila prvotno načrtovana, se začetek prehodnega obdobja in omejitev proizvodnje, ki sta bila prvotno izračunana, ustrezno prilagodita. Prehodno obdobje traja 25 let ali do konca revizijske konference iz člena 155 oziroma do dne, ko začnejo veljati novi aranžmaji ali sporazumi iz odstavka 1, odvisno od tega, kaj je prej. Oblast prevzame pooblastila iz tega odstavka za preostali del prehodnega obdobja, če omenjeni aranžmaji ali sporazumi iz kakršnega koli vzroka potečejo ali nehajo veljati.

4. (a) Zgornja meja proizvodnje za vsako leto prehodnega obdobja je seštevek:

(i) razlike med vrednostmi na koordinati, ki kaže trend letne porabe niklja, izračunanimi na podlagi pododstavka (b) za leto pred letom prve komercialne

Člen 151

Politika proizvodnje

1. (a) Ne da bi to posegalo v cilje iz 150a in za uresničevanje določb točke (h) navedenega člena, sprejme Oblast tako, da odvisno od razmer deluje prek obstoječih teles ali novih aranžmajev ali sporazumov, pri katerih sodelujejo vse zainteresirane stranke, všteti proizvajalce in potrošnike, ukrepe, ki so potrebni za pospeševanje, učinkovitost in stabilnost trga za blago, izdelano iz rud, dobljenih iz Cone, ob cenah, ki so donosne za proizvajalce in ugodne za potrošnike. V ta namen sodelujejo vse države.

(b) Oblast ima pravico sodelovati na vsaki konferenci o blagu, ki se ukvarja z navedenim blagom in na kateri sodelujejo vse zainteresirane stranke, všteti proizvajalce in potrošnike. Oblast ima pravico postati stranka vsakega aranžmaja ali sporazuma, ki se sklene na takih konferencah. Sodelovanje Oblasti v katerem koli organu, ustanovljenem na podlagi teh aranžmajev ali sporazumov, se nanaša na proizvodnjo v Coni in je v skladu z ustreznimi pravili teh organov.

(c) Oblast izpolnjuje obveznosti, ki izvirajo iz aranžmajev ali sporazumov, omenjenih v tem odstavku, tako, da je zagotovljena enotna in enaka uporaba za celotno proizvodnjo ustreznih rud v Coni. S takim ravnanjem deluje Oblast na način, ki je v skladu s pogoji veljavnih pogodb in odobrenih delovnih načrtov Podjetja.

2. (a) Med prehodnim obdobjem, določenim v odstavku 3, se komercialna proizvodnja na podlagi odobrenega delovnega načrta ne sme začeti, dokler izvajalec ne predloži vloge in od Oblasti ne dobi dovoljenja za proizvodnjo. Za taka dovoljenja za proizvodnjo ni mogoče prositi niti jih izdati, dokler ne začne teči 5 letni rok pred načrtovanim začetkom

proizvodnje in za leto neposredno pred letom začetka prehodnega obdobja; in

- (ii) 60 % razlike med vrednostmi na koordinati, ki kaže trend porabe niklja, izračunanimi na podlagi pododstavka (b) za leto, za katero je predložena vloga za dovoljenje proizvodnje, in za leto, ki je neposredno pred letom prve komercialne proizvodnje.

(b) Za pododstavke (a):

- (i) so vrednosti na koordinati, uporabljene za izračun dosega proizvodnje niklja, tiste letne vrednosti porabe niklja na koordinati, ki so izračunane v letu, v katerem je bilo izdano dovoljenje za proizvodnjo. Koordinata se dobi z linearno regresijo logaritmov dejanske porabe niklja v zadnjih petnajstih letih, za katera so taki podatki dostopni, pri čemer je čas neodvisna spremenljivka. Ta koordinata se zaznamuje kot začetna koordinata;
- (ii) če je letna stopnja rasti na začetni koordinati manjša od 3 %, je namesto nje koordinata za določanje količine iz pododstavka (a) tista koordinata, ki seka začetno koordinato pri vrednosti za prvo leto ustreznega petnajstletnega obdobja in raste po tri odstotni stopnji na leto; pri tem pa zgornja meja proizvodnje, določena za katero koli leto prehodnega obdobja, v nobenem primeru ne more biti večja od razlike med vrednostjo na začetni koordinati za to leto in vrednostjo na začetni koordinati za leto, ki je neposredno pred letom začetka prehodnega obdobja.

5. Oblast pridrži Podjetju za njegovo začetno proizvodnjo 38 000 ton niklja od dane zgornje meje proizvodnje, izračunane na podlagi četrtega odstavka.

- 6. (a) Izvajalec vsako leto proizvede manj ali do 8 % več od količine letne proizvodnje mineralov iz polimetalnih gomoljev, navedenih v njegovem dovoljenju za proizvodnjo, če celotna količina proizvodnje ne prekorači količine, navedene v dovoljenju. O vsaki prekoračitvi nad 8 % in do 20 % v katerem koli letu oziroma o vsaki prekoračitvi v prvem in naslednjih letih po dveh zaporednih letih, v katerih je prišlo do prekoračitve, se pogaja z Oblastjo, ki lahko od izvajalca zahteva, da dobi dodatno dovoljenje za proizvodnjo, s katerim bi pokrtil presežek proizvodnje.

- (b) Prošnje za tako dodatno proizvodnjo obravnava Oblast potem, ko je poprej obravnavala vse nerešene prošnje izvajalcev, ki še niso dobili dovoljenja za proizvodnjo, in potem, ko je upoštevala druge možne prosilce. Oblast se ravna po načelu, da se ne prekorači celotna proizvodnja, ki je dovoljena do zgornje meje proizvodnje v vsakem letu prehodnega obdobja. Oblast ne dovoljuje proizvodnje po katerem koli delovnem načrtu, v katerem količina prekoračuje 46 500 ton niklja na leto.

7. Količina proizvodnje drugih kovin, kot so baker, kobalt in mangan, dobljenih iz polimetalnih gomoljev, ki so dobljene na podlagi dovoljenja za proizvodnjo, ne bi smela biti večja od tiste, ki bi bila proizvedena, če bi proizvajalec proizvedel največjo količino niklja iz omenjenih gomoljev v skladu s tem členom. Oblast sprejme na podlagi člena 17 aneksa III pravila, predpise in postopke za uresničevanje določb tega odstavka.

8. Pravice in obveznosti, ki se nanašajo na nelojalno gospodarsko prakso, temeljijo pa na ustreznih večstranskih trgovinskih sporazumih, se uporabljajo za raziskovanje in izkoriščanje rud v Coni. Za reševanje na podlagi te določbe nastalih sporov uporabljajo države stranke, ki so stranke teh večstranskih trgovinskih sporazumov, postopke za reševanje sporov, ki so predvideni v omenjenih sporazumih.

9. Ob sprejetju predpisov v skladu z odstavkom 8 člena 161 ima Oblast na podlagi ustreznih pogojev in primerne metode pravico omejiti količino proizvodnje tistih mineralov v Coni, ki so drugačni od mineralov iz polimetalnih gomoljev.

10. Na podlagi priporočil sveta, utemeljenih na mnenju ekonomsko-planske komisije, uvede skupščina sistem nadomestil ali sprejme druge ukrepe za pomoč pri gospodarskem prilagajanju, všteti sodelovanja s specializiranimi ustanovami in drugimi mednarodnimi organizacijami, da bi pomagala državam v razvoju, ki občutijo resne negativne posledice v svojih prihodkih od izvoza ali v gospodarstvu, ker se je zmanjšala cena določene rude ali ker se je zmanjšal obseg izvoza te vrste rude, in sicer v obsegu, v katerem so tako zmanjšanje povzročile dejavnosti v Coni. Oblast začne na prošnjo preučevati probleme tistih držav, ki bodo verjetno najresneje ogrožene, da se njihove težave spravijo na najmanjšo možno mero in da se jim pomaga pri njihovem gospodarskem prilagajanju.

Člen 152

Izvrševanje pooblastitev in nalog Oblasti

1. Oblast mora pri izvrševanju svojih pooblastitev in nalog, všteti dodeljevanje možnosti za dejavnosti v Coni, ravnati brez diskriminacije.

2. Dovoljeno pa je posebno obravnavanje držav v razvoju, med njimi pa zlasti neobalnih držav in držav z geografsko neugodnim položajem, kot je posebej predvideno v določbah tega dela.

Člen 153

Sistem raziskovanja in izkoriščanja

1. Oblast organizira, izvaja in nadzira dejavnosti v Coni v imenu človeštva kot celote v skladu s tem členom, drugimi ustreznimi določbami tega dela in ustreznih aneksov ter v skladu s svojimi pravili, predpisi in postopki.

2. Kot je predpisano v odstavku 3, izvajajo dejavnosti v Coni:

(a) Podjetje in

(b) s povezovanjem z Oblastjo države stranke ali državna podjetja oziroma fizične ali pravne osebe, ki so državljani držav strank ali so pod njihovim dejanskim nadzorstvom ali pod nadzorstvom njihovih državljanov, če te države stranke jamčijo zanje, ali vsaka izmed zgoraj navedenih skupin pravnih subjektov, ki izpolnjuje pogoje iz tega dela in aneksa III.

3. Dejavnosti v Coni se izvajajo v skladu z uradnim pisnim delovnim načrtom, sestavljenim v skladu z določbami aneksa III, ki ga je po obravnavi v pravni in tehnični komisiji odobril svet. Če izvajajo dejavnosti v Coni na podlagi odobritve Oblasti pravni subjekti iz odstavka 2 pod (b), ima delovni načrt obliko pogodbe v skladu s členom 3 aneksa III. S takimi pogodbami se lahko predvidijo skupni aranžmaji v skladu s členom 11 aneksa III.

4. Oblast nadzira dejavnosti v Coni, da bi zagotovila spoštovanje ustreznih določb tega dela in aneksov, ki se nanašajo na to, ter spoštovanje pravil, predpisov in postopkov Oblasti in delovnih načrtov, odobrenih v skladu z odstavkom 3. Države stranke pomagajo Oblasti tako, da ukrenejo vse, kar je potrebno, da bi se zagotovilo omenjeno spoštovanje v skladu s členom 139.

5. Oblast ima pravico, da kadar koli sprejme katere koli ukrepe, predvidene v tem delu, da bi zagotovila spoštovanje njegovih določb in opravljanje nalog nadzorstva in pravnega urejanja, ki jih ima v skladu s to konvencijo ali na podlagi kake pogodbe. Oblast ima pravico pregledati vse postroje v Coni, ki se uporabljajo v zvezi z dejavnostmi v njej.

6. Pogodba, sklenjena v skladu z odstavkom 3, predvideva pravno varnost pogodbenika. Pogodba se torej ne sme spremeniti, suspendirati ali razveljaviti, razen v skladu s členom 18 in 19 aneksa III.

Člen 154

Periodični pregled

Vsakih pet let po uveljavitvi te konvencije skupščina splošno in sistemsko pregleda način, po katerem se v praksi izvaja mednarodni režim Cone, ki ga ureja ta konvencija. Na podlagi tega pregleda lahko skupščina ukrepa ali priporoči drugim organom, naj sprejmejo ukrepe v skladu z določbami in postopki iz tega dela in ustreznih aneksov, ki bodo pripomogli k izboljšanju uporabe režima.

Člen 155

Revizijska konferenca

1. Po petnajstih letih od 1. januarja tistega leta, v katerem se je začela prva komercialna proizvodnja na podlagi odobrenega delovnega načrta, bo sklicala skupščina konferenco, da bi pregledala tiste določbe tega dela in ustreznih aneksov, ki urejajo sistem raziskovanja in izkoriščanja bogastev Cone. Revizijska konferenca bo v luči izkušenj, pridobljenih v omenjenem časovnem obdobju, podrobno preučila:

(a) ali so določbe tega dela, ki urejajo sistem raziskovanja in izkoriščanja bogastev Cone, dosegle svoj namen v vsakem pogledu, všteti vprašanje, ali so koristile človeštvu kot celoti;

(b) ali so se med petnajstletnim obdobjem pridržana območja Cone izkoriščala učinkovito in uravnoteženo v primerjavi z nepridržanimi območji;

(c) ali sta se razvoj in uporaba Cone in njenih bogastev izvajala na način, ki ga narekuje zdrav razvoj svetovnega gospodarstva in uravnotežena rast mednarodne trgovine;

(d) ali je bila preprečena monopolizacija dejavnosti v Coni;

POGLAVJE 4

OBLAST

(e) ali je bila uresničena politika iz člena 150 in 151;

Oddelek A

(f) ali je bila s sistemom dosežena pravična delitev dobrin, dob-
ljenih z dejavnostmi v Coni, upoštevajoč zlasti interese in
potrebe držav v razvoju.

Splošne določbe

Člen 156

Ustanovitev Oblasti

2. Revizijska konferenca zagotavlja ohranitev načela skupne dediščine človeštva, mednarodnega režima, ustanovljenega zaradi zagotovitve pravičnega izkoriščanja bogastev Cone v korist vseh držav, zlasti držav v razvoju, in Oblasti, ki organizira, opravlja in nadzira dejavnosti v Coni. Konferenca zagotavlja tudi ohranjanje načel iz tega dela, ki se nanašajo na prepoved postavljanja zahtev ali na izvajanje suverenosti nad deli Cone, na pravice držav in njihovo splošno ravnanje glede Cone ter njihovo sodelovanje pri dejavnostih v Coni v skladu s to konvencijo, na preprečevanje monopoliziranja dejavnosti v Coni, uporabo Cone izključno v miroljubne namene, na gospodarske vidike dejavnosti v Coni, znanstveno raziskovanje morja, prenos tehnologije, varovanje morskega okolja, varstvo človeškega življenja, na pravice obalnih držav, pravni položaj voda nad Cono in zračnega prostora nad temi vodami ter na usklajevanje dejavnosti v Coni in druge dejavnosti v morskem okolju.

1. Ustanovi se Mednarodna oblast za morsko dno, ki deluje v skladu s tem delom.

2. Vse države pogodbenice so ipso facto članice Oblasti.

3. Opazovalci na tretji konferenci Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, ki so podpisali skupni akt in ki niso omenjeni v odstavku 1 pod (e), (d), (e) ali (f) člena 305, imajo pravico sodelovati pri delu Oblasti kot opazovalci v skladu z njenimi pravili, predpisi in postopki.

4. Sedež Oblasti je na Jamajki.

5. Zaradi opravljanja svojih pristojnosti lahko Oblast, če meni, da je to potrebno, ustanovi regionalne centre ali urade.

3. Za odločitve, ki bodo sprejete na revizijski konferenci, bo uporabljen enak postopek kot na tretji konferenci Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu. Konferenca si bo kar najbolj prizadevala, da se doseže soglasje za vsak amandma s konsenzom in da ne bi bilo treba glasovati o takih vprašanjih, dokler se ne izčrpajo vsi napor za dosego konsenza.

Člen 157

Pravna narava in temeljna načela Oblasti

4. Če tudi po petih letih od začetka revizijske konference ne bo doseženo soglasje o sistemu raziskovanja in izkoriščanja bogastev Cone, lahko ta konferenca v naslednjih dvanajstih mesecih s tričetrtinsko večino držav strank sprejme in predloži državam strankam v ratifikacijo ali pristop take amandmaje, s katerimi se spreminja ali prilagaja sistem, tako kot določi, da je to potrebno in primerno. Taki amandmaji začnejo veljati za vse države stranke po deponiranju ratifikacijskih ali pristopnih listin treh četrtnih držav strank.

1. Oblast je organizacija, prek katere države stranke v skladu s tem delom organizirajo in nadzirajo dejavnosti v Coni, zlasti zaradi upravljanja z bogastvi Cone.

2. Oblast ima tiste pooblastitve in naloge, ki so ji izrecno zaupane s to konvencijo. Oblast ima tudi tiste pooblastitve, ki so v skladu s to konvencijo in izvirajo iz pooblastitev in nalog v zvezi z dejavnostjo v Coni in so potrebne za njihovo uresničevanje.

3. Oblast temelji na načelih suverene enakosti vseh njenih članic.

5. Amandmaji, ki jih sprejme revizijska konferenca v skladu s tem členom, ne posegajo v pravice, pridobljene na podlagi veljavnih pogodb.

4. Vse članice Oblasti v dobri veri izpolnjujejo obveznosti, ki so jih prevzele v skladu s tem delom zato, da se vsaki izmed njih zagotovijo članske pravice in koristi.

Člen 158

Organi Oblasti

1. Kot glavni organi Oblasti se ustanovijo: skupščina, svet in tajništvo.
2. Ustanovi se Podjetje kot organ, prek katerega Oblast uresničuje naloge iz odstavka 1 člena 170.
3. Po potrebi se lahko ustanovijo tudi pomožni organi v skladu z določbami tega dela.
4. Glavni organi Oblasti in Podjetja so odgovorni za izvrševanje pooblastitev in nalog, ki so jim zaupane. Pri izvrševanju teh pooblastitev in nalog se vsak organ vzdržuje kakršnega koli dejanja, ki bi utegnilo omejiti ali otežiti izvrševanje posebnih pooblastitev in nalog, zaupanih drugemu organu.

Oddelek B

Skupščina

Člen 159

Sestava, postopek in glasovanje

1. Skupščino sestavljajo vsi člani Oblasti. Vsak član Oblasti ima po enega predstavnika, ki ga lahko spremljajo namestniki ali svetovalci.
2. Skupščina se sestaja na rednih letnih zasedanjih in na takih izrednih zasedanjih, za katera se skupščina odloči, da jih skliče, ali jih skliče generalni sekretar na zahtevo sveta ali večine Članov Oblasti.
3. Zasedanja so na sedežu Oblasti, razen če skupščina ne odloči drugače.
4. Skupščina sprejme svoj poslovnik. Na začetku vsakega rednega zasedanja izvoli svojega predsednika in potrebno število funkcionarjev, ki opravljajo svojo dolžnost, dokler niso novi predsednik in drugi funkcionarji izvoljeni na naslednjem rednem zasedanju.
5. Večina članov skupščine tvori kvorum.
6. Vsak član skupščine ima en glas.

7. Odločitve o vprašanjih glede postopka, vstevši tudi odločitve o sklicu izrednih zasedanj skupščine, se sprejemajo z večino glasov članov, ki so navzoči in glasujejo.

8. Odločitve o bistvenih vprašanjih se sprejemajo z dvetretjinsko večino članov, ki so navzoči in glasujejo, pod pogojem, da taka večina zajema najmanj večino članov, ki sodelujejo na tem zasedanju. Če obstaja dvom, ali je neko vprašanje bistveno, je treba ravnati, kot da je bistveno, razen če skupščina ne odloči drugače z večino, potrebno za odločanje o bistvenih vprašanjih.

9. Kadar je bistveno vprašanje dano prvič na glasovanje, lahko predsednik odloži glasovanje o takem vprašanju za čas, ki ne presega pet koledarskih dni; tako mora ravnati na zahtevo najmanj petine članov skupščine. To pravilo se sme glede določenega vprašanja uporabiti samo enkrat in se ne sme uporabiti tako, da se o vprašanju ne bi glasovalo do končnega zasedanja.

10. Na pisno zahtevo, poslano predsedniku, ki jo je podprla najmanj četrtina članov Oblasti, s katero se zahteva svetovalno mnenje, ali je nek predlog pred skupščino glede katere koli stvari v skladu s to konvencijo, zahteva skupščina svetovalno mnenje o tem od senata za spore o morskem dnu Mednarodnega sodišča za pomorsko mednarodno pravo in odloži glasovanje o tem predlogu, dokler ne dobi svetovalnega mnenja senata. Če svetovalnega mnenja ne dobi do zadnjega tedna zasedanja, med katerim ga je zahtevala, skupščina odloči, kdaj se bo sestala zaradi glasovanja o odloženem predlogu.

Člen 160

Pooblastitve in naloge

1. Ker je skupščina edini organ Oblasti, ki ga sestavljajo vse članice, se šteje za vrhovni organ Oblasti, kateremu so drugi glavni organi odgovorni na način, ki je podrobno urejen v tej konvenciji. Skupščina ima pravico, da glede vsakega vprašanja ali zadeve, ki spada v njeno delovno področje, določa splošno politiko v skladu z ustreznimi določbami te konvencije.

2. Poleg navedenega ima skupščina tudi tele pooblastitve in naloge:

- (a) volitev članov sveta v skladu s členom 161;
- (b) volitev generalnega sekretarja izmed kandidatov, ki jih predlaga svet;

- (c) volitev članov upravnega odbora Podjetja in generalnega direktorja Podjetja na priporočilo sveta;
- (d) ustanovitev takih pomožnih organov, za katere meni, da so potrebni zaradi izpolnjevanja njenih nalog v skladu s tem delom. Pri odločanju o sestavi teh pomožnih organov mora paziti na načelo pravične geografske zastopanosti in na posebne interese ter da morajo biti člani strokovnjaki in pristojni za ustrezna strokovna vprašanja, s katerimi se ukvarjajo taki organi;
- (e) določanje višine prispevkov članic za administrativni proračun Oblasti v skladu s sprejeto lestvico za odmero prispevka, ki temelji na lestvici, ki se uporablja za redni proračun Združenih narodov, dokler ne bo imela Oblast za kritje administrativnih stroškov na razpolago dovolj prihodkov iz drugih virov;
- (f) (i) na priporočilo sveta preučuje in potrjuje pravila, predpise in postopke o pravični delitvi finančnih in drugih ekonomskih koristi, dobljenih z dejavnostmi v Coni, ter plačila in prispevke, nastale po členu 82, upoštevajoč zlasti interese in potrebe držav v razvoju in narodov, ki še niso pridobili popolne neodvisnosti ali drugega samoupravnega položaja. Če skupščina ne odobri priporočil sveta, mu jih vrne v ponovno preučitev v luči stališč, zavzetih v skupščini;
- (ii) preučevanje in potrjevanje pravil, predpisov in postopkov Oblasti ter amandmajev nanje, ki jih je svet začasno sprejel po odstavku 2 člena 162 pod (o) (ii). Ta pravila, predpisi in postopki se nanašajo na iskanje, raziskovanje in izkoriščanje Cone, finančno poslovanje in notranjo administracijo Oblasti, po priporočilu upravnega odbora Podjetja pa tudi na prenos skladov s Podjetja na Oblast;
- (g) odločanje o pravični delitvi finančnih in drugih ekonomskih koristi, dobljenih z dejavnostmi v Coni, v skladu s to konvencijo ter pravili, predpisi in postopki Oblasti;
- (h) obravnavanje in odobravanje predlaganega letnega proračuna Oblasti, ki ga predloži svet;
- (i) obravnavanje periodičnih poročil sveta in Podjetja ter posebnih poročil, ki so bila zahtevana od sveta ali drugih organov Oblasti;
- (j) dajanje pobude za proučevanje in priporočil za pospeševanje mednarodnega sodelovanja v zvezi z dejavnostmi v Coni in spodbujanje naprednega razvoja mednarodnega prava na tem področju in njegove kodifikacije;
- (k) obravnavanje splošnih problemov v zvezi z dejavnostmi v Coni, zlasti držav v razvoju, obenem pa tudi problemov držav v zvezi z dejavnostmi v Coni, ki nastanejo zaradi njihove geografske lege, zlasti neobalnih držav in držav z geografsko neugodnim položajem;
- (l) na priporočilo sveta uvajanje sistema nadomestil in drugih ukrepov pomoči pri gospodarskem prilagajanju, predvidenih v desetem odstavku 151a, ki temelji na mnenju ekonomsko-planske komisije;
- (m) na podlagi 185a suspenzijo izvrševanja članskih pravic in privilegijev;
- (n) obravnavanje katerega koli vprašanja ali zadeve iz delovnega področja Oblasti in sprejemanje odločitev o tem, kateri organ Oblasti bo v skladu z delitvijo pooblastitev in nalog med organi Oblasti obravnaval kako vprašanje ali zadevo, ki ni posebej zaupana kakemu določenemu organu.

Oddelek C

Svet

Člen 161

Sestava, postopek in glasovanje

1. Svet sestavlja šestintrideset članov Oblasti, ki jih voli skupščina po naslednjem redu:
- (a) štiri člane med tistimi državami strankami, ki so v zadnjih petih letih, za katera so dostopni podatki, porabile več kot 2 % vse svetovne porabe ali katerih čisti uvoz je presegel 2 % vsega svetovnega uvoza proizvodov, dobljenih iz tistih kategorij rud, ki izvirajo iz Cone, s tem da je najmanj ena država iz vzhodnoevropske (socialistične) regije in da je med njimi država, ki je največji potrošnik omenjenih proizvodov;
- (b) štiri člane med osmimi državami strankami, ki so največ investirale v priprave in izvajanje dejavnosti v Coni, bodisi neposredno bodisi prek svojih državljanov, v številu najmanj eno državo iz vzhodnoevropske (socialistične) regije;

- (e) štiri člane med državami strankami, ki so po proizvodnji na območju pod njihovo oblastjo glavni čisti izvozniki tistih kategorij rud, ki izvirajo iz Cone, vštevši najmanj dve državi v razvoju, katerih izvoz takih rud pomembno vpliva na njihovo gospodarstvo;
- d) šest članov med državami strankami v razvoju, ki predstavljajo posebne interese. Posebni interesi, ki morajo biti predstavljeni, vključujejo interese držav s številnim prebivalstvom, neobalnih držav ali držav z geografsko neugodnim položajem, držav, ki so glavne uvoznice tistih kategorij rud, ki izvirajo iz Cone, držav, ki so potencialne proizvajalke takih rud, in najmanj razvitih držav;
- (e) osemnajst članov na podlagi načela, ki zagotavlja pravično geografsko zastopanost mest v svetu v celoti pod pogojem, da je vsaka geografska regija zastopana z enim članom, izvoljenim na podlagi tega pododstavka. Za te namene so geografske regije naslednje: Afrika, Azija, Vzhodna Evropa (socialistična), Latinska Amerika in Zahodna Evropa ter druge države.
2. Pri volitvi članov sveta v skladu z odstavkom 1 zagotavlja skupščina:
- (a) da so neobalne države in države z geografsko neugodnim položajem predstavljene v številu, ki je v približnem sorazmerju z njihovo zastopanostjo v skupščini;
- (b) da so obalne države, zlasti države v razvoju, ki ne izpolnjujejo pogojev iz odstavka 1 pod (a), (b), (e) ali (d), predstavljene v številu, ki je v približnem sorazmerju z njihovo zastopanostjo v skupščini;
- (c) da je vsaka skupina držav strank, ki mora biti zastopana v svetu, predstavljena s tistimi člani, če jih ima, ki jih skupina imenuje.
3. Volitve se opravijo na rednih zasedanjih skupščine. Vsak član sveta se voli za štiri leta. Pri prvi izvolitvi članov sveta se polovica članov iz vsake izmed skupin iz odstavka 1 voli za dve leti.
4. Člani sveta so lahko ponovno izvoljeni. Toda z vso pozornostjo je treba upoštevati, da je rotacija zaželeno.
5. Svet deluje v sedežu Oblasti in se sestaja tolikokrat, kolikor to nalagajo posli Oblasti, najmanj pa trikrat na leto.
6. Večina članov sveta tvori kvorum.
7. Vsak član sveta ima en glas.
8. (a) Odločitve o vprašanjih v zvezi s postopkom se sprejemajo z večino glasov članov, ki so navzoči in glasujejo.
- (b) Z dvetretjinsko večino glasov članov, ki so navzoči in glasujejo, pod pogojem, da taka večina vključuje večino članov sveta, se sprejemajo odločitve o bistvenih vprašanjih, ki so nastala v zvezi z določbami odstavka 2 člena 162 pod (f); (g); (h); (i); (n); (p); (v) in člena 191.
- (c) S tričetrtinsko večino glasov članov, ki so navzoči in glasujejo, pod pogojem, da taka večina vključuje večino članov sveta, se sprejemajo odločitve o bistvenih vprašanjih, ki so nastala v zvezi z določbami v odstavku 1 člena 162; odstavku 2 člena 162 pod (a); (b); (e); (d); (e); (1); (q); (r); (s); (t); (u), kadar pogodbenik ali država, ki jamči, ne spoštuje predpisov; (w), s tem da odredbe, izdane na podlagi tega pododstavka, ne morejo zavezovati več kot 30 dni, razen če so potrjene z odločitvijo, sprejeto v skladu z določbo pododstavka (d); odstavka 2 člena 162 pod (x); (y); (z); drugega odstavka 2 člena 163; odstavka 3 člena 174 in člena 11 aneksa IV.
- (d) S konsenzom se sprejmejo odločitve o bistvenih vprašanjih, za katera še uporabljajo določbe odstavka 2 člena 162 pod (m) in (o) in določbe o sprejemanju amandmajev k delu XI.
- (e) Za pododstavke (d), (f) in (g) konsenz pomeni, da ni bilo nikakršnih uradnih nasprotovanj. V štirinajstih dneh po predložitvi predloga svetu ugotovi predsednik sveta, ali bo kdo uradno nasprotoval sprejetju predloga. Če predsednik ugotovi, da utegnejo biti nasprotovanja, ustanovi in skliče v treh dneh po tem odbor za spravo, ki ga sestavlja največ devet članov sveta, skupaj s predsednikom kot predsedujočim, da bi se uskladile razlike in poiskal predlog, ki bi se lahko sprejel s konsenzom. Odbor dela po hitrem postopku in predloži poročilo svetu v štirinajstih dneh po svoji ustanovitvi. Če odbor ni zmožen priporočiti predloga, ki bi mogel biti sprejet s konsenzom, navede v svojem poročilu razloge, na katerih so utemeljena nasprotovanja predlogu.
- (f) Odločitve o vprašanjih, ki zgoraj niso zajeta, svet pa je pooblaščen za njihovo sprejetje na podlagi pravil,

predpisov in postopkov Oblasti ali kako drugače, se sprejmejo po pododstavkih tega odstavka, ki so navedeni v pravilih, predpisih in postopkih, če v njih niso navedeni, pa na podlagi pododstavka, ki ga določi svet s konsenzom in po možnosti vnaprej.

- (g) Če je sporno, ali neko vprašanje pripada pododstavku (a), (b), (c) ali (d), se šteje, da spada vprašanje v tisti pododstavek, v katerem se zahteva večja ali največja večina ali konsenz, odvisno od primera, razen če svet s tako večino ali konsenzom ne odloči drugače.

9. Svet določi postopek, po katerem lahko član Oblasti, ki ni zastopan v svetu, pošlje predstavnika, da se udeleži seje sveta, kadar ta član to zahteva ali če se preučuje zadeva, ki je zanj zlasti pomembna. Omenjeni predstavnik ima pravico sodelovati pri obravnavi, toda nima pravice glasovati.

Člen 162

Pooblastitve in naloge

1. Svet je izvršilni organ Oblasti. V skladu s to konvencijo in splošno politiko, ki jo določi skupščina, je svet pooblaščen, da določi posebno politiko, ki jo Oblast izvaja glede vsakega vprašanja ali zadeve v njeni pristojnosti.

2. Svet poleg tega:

- (a) nadzoruje in usklajuje izvajanje določb tega dela glede vseh vprašanj in zadev v pristojnosti Oblasti in opozarja skupščino na primere nespoštovanja določb;
- (b) predlaga skupščini seznam kandidatov za izvolitev generalnega sekretarja;
- (c) priporoča skupščini kandidate za izvolitev članov upravnega odbora Podjetja in generalnega direktorja Podjetja;
- (d) v odvisnosti od razmer in glede na ekonomičnost in učinkovitost ustanavlja pomožne organe, ki so potrebni za opravljanje nalog v skladu s tem delom. Pri določanju sestave pomožnih organov je treba posebno pozornost posvetiti potrebi, da so člani strokovni in kompetentni za ustrezna strokovna vprašanja, s katerimi se bodo ukvarjali taki organi, pri čemer je treba zlasti upoštevati načelo pravične

geografske zastopanosti in posebne interese;

- (e) sprejme svoj poslovnik, vštevši način izvolitve svojega predsednika;
- (f) v imenu Oblasti in v mejah njene pristojnosti sklepa sporazume z Združenimi narodi in drugimi mednarodnimi organizacijami; sporazume odobri skupščina;
- (g) preučuje poročila Podjetja in jih pošilja skupščini s svojimi priporočili;
- (h) predlaga skupščini letna poročila in posebna poročila, ki jih zahteva skupščina;
- (i) daje navodila Podjetju v skladu s členom 170;
- (j) odobrava delovne načne v skladu s členom 6 aneksa III. Svet vzame v postopek vsak delovni načrt v 60 dneh potem, ko ga je pravna in tehnična komisija predložila zasedanju sveta v skladu za naslednjimi postopki:
 - (i) če komisija priporoči odobritev delovnega načrta, se domneva, da ga je svet odobril, če noben njegov član v 14 dneh predsedniku ni poslal pismeno posebnega nasprotovanja, v katerem bi navajal neizpolnjevanje pogojev iz člena 6 aneksa III. Če nasprotovanja so, se uporabi postopek za spravo, predviden v odstavku 8 člena 161 pod (e). Če po končanem postopku za spravo še nadalje obstaja nasprotovanje odobritvi delovnega načrta, se šteje, da je svet odobril delovni načrt, razen če ga je svet zavrnil s konsenzom svojih članov, pri čemer je izključen predstavnik države ali držav, ki so vložile zahtevo ali jamčijo za njenega vložnika,
 - (ii) če komisija priporoči, da se delovni načrt ne odobri, ali če ni njenega priporočila, pa lahko svet odobri delovni načrt s tričetrtinsko večino glasov članov, ki so navzoči in glasujejo, če taka večina vključuje tudi večino članov, navzočih na zasedanju,
- (k) odobrava delovne načrte, ki jih predlaga Podjetje v skladu s členom 12 aneksa IV, pri čemer mutatis mutandis uporablja postopke iz pododstavka (j);
- (l) nadzira dejavnosti v Coni v skladu z odstavkom 4 člena 153 ter pravili, predpisi in postopki Oblasti;

- (m) na podlagi priporočila ekonomsko-planske komisije sprejme v skladu s pododstavkom (h) člena 150 ukrepe, ki so potrebni so primerni za zavarovanje pred škodljivimi ekonomskimi posledicami, ki se v priporočilu navajajo;
- (n) na podlagi mnenja ekonomsko-planske komisije daje priporočila skupščini za sistem plačil in za druge ukrepe pomoči pri prilagajanju gospodarstva, predvidene v odstavku 10 člena 151;
- (o) (i) priporoča skupščini pravila, predpise in postopke za pravično razdelitev finančnih in drugih ekonomskih koristi, ki izvirajo iz dejavnosti v Coni in od plačil in prispevkov na podlagi člena 82, upoštevajoč zlasti interese in potrebe držav v razvoju ter narodov, ki še niso pridobili popolne neodvisnosti ali drugega samoupravnega položaja;
- (ii) sprejme in začasno uporablja, dokler jih skupščina ne odobri, pravila, predpise in postopke Oblasti in vse amandmaje nanje, upoštevajoč priporočila pravne in tehnične komisije ali drugega pomožnega pristojnega organa. Ta pravila, predpisi in postopki se nanašajo na iskanje, raziskovanje in izkoriščanje Cone ter finančno poslovanje in notranjo upravo Oblasti. Prednost bo dana sprejemanju pravil, predpisov in postopkov za raziskovanje in izkoriščanje polimetalnih gomoljev. Pravila, predpisi in postopki za raziskovanje in izkoriščanje tistih drugih bogastev, ki niso polimetalni gomolji, bodo sprejeta v treh letih potem, ko je kateri koli član Oblasti zahteval, naj sprejmejo taka pravila, predpise in postopke, ki se nanašajo na taka bogastva. Vsa pravila, predpisi in postopki se uporabljajo začasno, dokler jih ne odobri skupščina ali dokler jih ne spremeni svet v skladu s stališči, ki jih je izjavila skupščina,
- (p) pregleda zbiranje vseh izplačil, ki jih mora izvršiti Oblast ali ki morajo biti izvršena v njeno dobro v zvezi z deli, začetimi v skladu z določbami tega dela;
- (q) izbira med prosilci za dovoljenja proizvodnje po členu 7 aneksa III, kadar je taka izbira potrebna po omenjeni določbi;
- (r) daje skupščini v odobritev predlog letnega proračuna Oblasti;
- (s) daje priporočila skupščini o politiki glede katerega koli vprašanja ali zadeve, ki je v pristojnosti Oblasti;
- (t) daje priporočila skupščini o suspendiranju izvrševanja pravic in privilegijev, ki izvirajo iz članstva na podlagi člena 185;
- (u) v imenu Oblasti začne postopke pred senatom za spore o morskem dnu zaradi neizpolnjevanja obveznosti;
- (v) seznanja skupščino z odločitvijo senata za spore o morskem dnu v postopku, ki je bil začet na podlagi pododstavka (u) in daje priporočila, za katera meni, da so primerna, glede ukrepov, ki bi jih bilo treba sprejeti;
- (w) v nujnih primerih izdaja odredbe, ki lahko vključujejo odredbe za prekinitev ali prilagoditev del, da bi se preprečila resna škoda morskemu okolju, ki jo povzročajo dejavnosti v Coni;
- (x) ne odobrava izkoriščanja sektorja pogodbenikom ali Podjetju v primerih, ko zanesljiv dokaz opozarja na nevarnost za nastanek resne škode za morsko okolje;
- (y) ustanovi pomožni organ za izdelavo osnutka finančnih pravil, predpisov in postopkov, ki se nanašajo na:
- (i) finančno poslovanje v skladu s členi 171 do 175; in
- (ii) finančne aranžmaje v skladu s členom 13 in odstavkom 1 člena 17 pod (e) aneksa III;
- (z) ustanavlja ustrezne mehanizme za vodenje in nadzorovanje inšpektorjev, ki nadzirajo dejavnosti v Coni, da se ugotovi, ali se spoštujejo določbe tega dela ter pravil, predpisov in postopkov Oblasti ter modalitete in pogoji katere koli pogodbe, sklenjene z Oblastjo.

Člen 163

Organi sveta

- (q) izbira med prosilci za dovoljenja proizvodnje po členu 7 aneksa III, kadar je taka izbira potrebna po omenjeni določbi;
- (r) daje skupščini v odobritev predlog letnega proračuna Oblasti;
- (s) daje priporočila skupščini o politiki glede katerega koli vprašanja ali zadeve, ki je v pristojnosti Oblasti;
1. Ustanovita se naslednja organa sveta:
- (a) ekonomsko-planska komisija;
- (b) pravna in tehnična komisija.
2. Vsako komisijo sestavlja 15 članov, ki jih izvoli svet izmed kandidatov, ki so jih imenovalе države stranke. Po potrebi lahko svet odloči, da se poveča sestava komisij; pri tem upošteva ekonomicnost in učinkovitost.

3. Člani komisij imajo ustrezne kvalifikacije za področje pristojnosti določene komisije. Države članke predlagajo kandidate z najvišjo strokovnostjo in moralnim ugledom, ki imajo kvalifikacije iz takih strok, ki zagotavljajo ustvarjalno delo komisij.

4. Pri izbiri članov komisij se upošteva potreba po pravični geografski zastopanosti in po predstavljanju posebnih interesov.

5. Država članica ne more imenovati več kot ene osebe za kandidata v isto komisijo. Nihče ne more biti izvoljen za delo v več kot v eni komisiji.

6. Člani komisij opravljajo svojo dolžnost pet let in so lahko ponovno izvoljeni za novo mandatno dobo.

7. Zaradi smrti, nezmožnosti ali odstopa člana komisije pred potekom njegovega mandata izvoli svet za preostanek mandata člana iz iste geografske regije ali skupine interesov.

8. Člani komisije ne smejo imeti nikakršnih denarnih interesov v kateri koli dejavnosti v zvezi z raziskovanjem in izkoriščanjem Cone. V skladu z njihovo odgovornostjo komisiji, v kateri delajo, ne smejo niti po prenehanju svojih funkcij odkrivati nobenih industrijskih tajnosti ali podatkov, ki so industrijska lastnina, prenesenih na Oblast v skladu s členom 14 aneksa III, ali drugih zaupnih informacij, za katere so zvedeli med opravljanjem svojih dolžnosti v Oblasti.

9. Vsaka komisija opravlja svoje delo v skladu s takimi smernicami in navodili, kakršne sprejme svet.

10. Vsaka komisija sestavlja in predloži svetu v odobritev taka pravila in predpise, ki so potrebni za učinkovito opravljanje njenih nalog.

11. Postopek za sprejemanje odločitev komisije se določi s pravili, predpisi in postopki Oblasti. Priporočilom za svet se po potrebi priložijo povzetki razhajajočih se mnenj v komisiji.

12. Vsaka komisija opravlja svoje delo praviloma na sedežu Oblasti in se po potrebi sestaja zaradi učinkovitega izpolnjevanja svojih nalog.

13. Pri opravljanju svojih nalog se lahko vsaka komisija, kadar je to primerno, posvetuje z drugo komisijo ali katerim koli pristojnim organom Združenih narodov ali njegovih specializiranih

ustanov ali s katero koli mednarodno organizacijo, ki je strokovna za zadevo, o kateri se opravi posvetovanje.

Člen 164

Ekonomsko-planska komisija

1. Člani ekonomsko-planske komisije imajo ustrezne kvalifikacije, kot na primer s področja rudarstva, vodenja dejavnosti v zvezi z mineralnimi bogastvi, mednarodno trgovino ali mednarodno ekonomijo. Svet si prizadeva zagotoviti, da bodo v članstvu komisije zastopane vse ustrezne kvalifikacije. Komisija bo vključila najmanj dva člana iz držav v razvoju, katerih gospodarstvo je bistveno odvisno od izvoza kategorij rud, kakršne se bodo pridobivale v Coni.

2. Komisija:

- (a) predlaga na zahtevo sveta ukrepe za uresničevanje odločitev, ki se nanašajo na dejavnosti v Coni, sprejete v skladu s to konvencijo;
- (b) preizkuša trende in dejavnike, ki vplivajo na ponudbo, povpraševanje in cene surovin, ki se lahko dobijo iz Cone, pri čemer upošteva interese držav uvoznih in izvoznih, med njimi pa zlasti držav v razvoju;
- (c) preizkusi vsako situacijo, ki utegne povzročiti škodljive posledice, omenjene v členu 150 pododdelka (h), na katero so jo opozorile zainteresirana država članica ali države članice, in daje ustrezna priporočila svetu;
- (d) po odstavku 10 člena 151 predlaga svetu, da bi jih predložil skupščini, sistem plačil ali druge ukrepe pomoči pri gospodarskem prilagajanju držav v razvoju, ki so utrpeli škodljive posledice, povzročene z dejavnostmi v Coni. Komisija daje svetu priporočila, ki so potrebna za uporabo sistema ali drugih ukrepov, ki jih je skupščina sprejela v konkretnih pri

Člen 165

Pravna in tehnična komisija

1. Člani pravne in tehnične komisije imajo ustrezne kvalifikacije s področij, ki se nanašajo na raziskovanje, izkoriščanje in

predelavo rudnih bogastev, oceanografijo, varovanje morskega okolja, ali v ekonomskih ali pravnih zadevah, povezanih z globokomorskim rudarstvom, ter na drugih ustreznih strokovnih področjih. Svet si prizadeva zagotoviti, da bo članstvo komisije odražalo vse ustrezne kvalifikacije.

2. Komisija:

- (a) daje na zahtevo sveta priporočila, ki se nanašajo na izpolnjevanje nalog Oblasti;
- (b) preveri pisne delovne načrte za dejavnosti v Coni v skladu z odstavkom 3 člena 153 in predloži ustrezna priporočila svetu. Komisija utemeljuje svoja priporočila izključno na podlagah, določenih v aneksu III, in o tem v celoti poroča svetu;
- (c) na zahtevo sveta nadzoruje dejavnosti v Coni, kadar je to primerno, v dogovoru in sodelovanju z vsakim pravnim subjektom, ki opravlja take dejavnosti, ali z zainteresirano državo ali državami, in poroča svetu;
- (d) pripravlja ocene ekoloških posledic dejavnosti v Coni;
- (e) daje svetu priporočila o varovanju morskega okolja, upoštevajoč stališča priznanih strokovnjakov s tega področja;
- (f) sestavlja in predlaga svetu pravila, predpise in postopke iz odstavka 2 člena 160 pod (o), upoštevajoč vse relevantne dejavnike, všteti oceno ekoloških posledic dejavnosti v Coni;
- (g) spremlja omenjena pravila, predpiše in postopke ter občasno priporoča svetu take amandmaje nanje, za katere meni, da so potrebni ali zaželeni;
- (h) daje svetu priporočila glede uvedbe opazovalnega programa, po katerem se s priznanimi znanstvenimi metodami redno opazujejo, merijo, ocenjujejo in preizkušajo riziki ali posledice onesnaževanja morskega okolja, ki jih povzročajo dejavnosti v Coni, zagotavlja, da so veljavni predpisi ustrezni in da se spoštujejo, ter usklajuje izvajanje opazovalnega programa, ki ga je odobril svet;
- (i) v imenu Oblasti priporoči svetu začetek postopka v senatu za spore o morskem dnu v skladu s tem delom in ustreznimi aneksi, upoštevajoč zlasti člena 187;
- (j) na podlagi odločitve senata za spore o morskem dnu, sprejete v postopku, ki je bil začel na podlagi pododstavka (i), daje priporočila svetu o ukrepih, ki jih je treba sprejeti;

- (k) daje svetu priporočila za sprejem takojšnjih ukrepov, ki lahko vključujejo ukrepe za prekinitev ali prilagoditev del, da bi se za morsko okolje preprečila resna škoda, ki jo povzročajo dejavnosti v Coni. Svet obravnava taka priporočila po hitrem postopku;
- (l) daje svetu priporočila, da pogodbenikom ali Podjetju ne odobri izkoriščanja območij v primerih, ko zanesljiv dokaz opozarja na nevarnost za nastanek resne škode za morsko okolje;
- (m) daje svetu priporočila o vodenju in nadzorovanju inšpektorskega osebja, ki kontrolira dejavnost v Coni, da se ugotovi, ali se spoštujejo določbe tega dela, pravila, predpisi in postopki Oblasti ter modalitete in pogoji katere koli pogodbe, sklenjene z Oblastjo;
- (n) izračunava zgornjo mejo proizvodnje in v imenu Oblasti izdaja dovoljenja za proizvodnjo po odstavku 2 do 7 člena 151 po vsaki redni izbiri, ki jo opravi svet med prosilci za izdajo dovoljenja za proizvodnjo v skladu s členom 7 aneksa III.

3. Na zahtevo vsake države članke ali druge zainteresirane stranke spremlja člane komisije pri opravljanju njihovih nalog nadzorovanja in inšpekcije predstavnik te države članke ali druge zainteresirane stranke.

Oddelek D.

Sekretariat

Člen 166

Sekretariat

1. Sekretariat Oblasti sestavljajo generalni sekretar in toliko osebja, kolikor je Oblasti potrebno.
2. Skupščina izvoli izmed kandidatov, ki jih predlaga svet, generalnega sekretarja za štiri leta, s tem da je lahko ponovno izvoljen.
3. Generalni sekretar je glavni administrativni uslužbenec oblasti, v tem statusu nastopa na vseh sestankih skupščine, sveta in

pomožnih organov ter opravlja druge administrativne zadeve, ki jih generalnemu sekretarju zaupa kateri koli izmed navedenih organov.

4. Generalni sekretar predloži skupščini letno poročilo o delu Oblasti.

Člen 167

Osebe Oblasti

1. Osebe Oblasti sestavlja kvalificirano znanstveno ter strokovno in drugo osebje, potrebno za opravljanje administrativnih zadev Oblasti.

2. Pri izbiri in zaposlovanju osebja ter določanju pogojev za njihovo službo je glavna skrb zagotoviti najvišjo stopnjo učinkovitosti, sposobnosti in vestnosti. V skladu s temi pogoji je treba vso pozornost nameniti izbiri osebja na kar se da široki geografski podlagi.

3. Osebe imenuje generalni sekretar. Način in pogoji za imenovanje, nagrajevanje ter odpoved so v skladu s pravili, predpisi in postopki Oblasti.

Člen 168

Mednarodni značaj tajništva

1. Generalni sekretar in osebe pri opravljanju svojih dolžnosti ne zahtevajo niti ne sprejemajo navodil od katere koli vlade ali iz kakih drugih virov zunaj Oblasti. Vzdržujejo se vsakega dejanja, ki bi utegnilo vplivati na njihov položaj mednarodnih uslužbencev, ki so odgovorni edinole Oblasti. Vsaka država stranka jamči, da bo spoštovala izključno mednarodni položaj odgovornosti generalnega sekretarja in osebja in da ne bo skušala nanje vplivati, dokler opravljajo svojo dolžnost. Vsaka kršitev dolžnosti, ki jo stori član osebja, se predloži v obravnavo ustreznemu administrativnemu sodišču, kot je predvideno v pravilih, predpisih in postopkih Oblasti.

2. Generalni sekretar in osebe ne smejo imeti nikakršnega denarnega interesa pri kateri koli dejavnosti, ki se nanaša na raziskovanje in izkoriščanje Cone. V skladu z njihovo odgovornostjo Oblasti tudi po prenehanju njihovih funkcij ne smejo odkrivati nikakršnih industrijskih tajnosti, podatkov o industrijski lastnini,

ki so preneseni na Oblast v skladu s členom 14 aneksa III, ali kakih drugih zaupnih obvestil, za katera so zvedeli med svojo službo v Oblasti.

3. Če član osebja Oblasti krši obveznosti, predvidene v odstavku 2, začne Oblast na zahtevo države stranke, ki je oškodovana s tako kršitvijo, ali na zahtevo fizične ali pravne osebe, za katero jamči država stranka, kot je določeno v odstavku 2 člena 153 pod (b) in ki je oškodovana s tako kršitvijo, postopek zoper takega člana osebja pred sodiščem, ki je določen s pravili, predpisi in postopki Oblasti. Oškodovana stranka ima pravico sodelovati v postopku. Če sodišče tako priporoči, generalni sekretar odpusti zadevnega člana osebja.

4. Pravila, predpisi in postopki oblasti vsebujejo določbe, potrebne za uporabo tega člena.

Člen 169

Posvetovanje in sodelovanje z mednarodnimi in nevladnimi organizacijami

1. O vprašanjih iz pristojnosti Oblasti sklepa generalni sekretar z odobritvijo sveta primerne aranžmaje zaradi posvetovanja in sodelovanja z mednarodnimi in nevladnimi organizacijami, ki jih priznava Ekonomski in socialni svet Združenih narodov.

2. Vsaka organizacija, s katero je generalni sekretar sklenil aranžma na podlagi odstavka 1, lahko določi predstavnike, ki so kot opazovalci navzoči na sestankih organov Oblasti v skladu s poslovnikom vsakega takega organa. Določi se postopek, da bi se v ustreznih primerih dobila mnenja od takih organizacij.

3. Generalni sekretar lahko pošlje državam strankam pisna poročila, ki jih predložijo nevladne organizacije iz prvega odstavka, o zadevah, za katere so te posebej pristojne in ki se nanašajo na delo Oblasti.

Oddelek E.

Podjetje

Člen 170

Podjetje

1. Podjetje je organ Oblasti, ki neposredno izvaja dejavnosti v

Coni v skladu z odstavkom 2 člena 153 pod (a) ter transport, pre delavo in trženje z rudami, dobljenimi iz Cone.

2. Znotraj Oblasti kot mednarodne pravne osebe ima Podjetje tisto pravno in poslovno sposobnost, ki je določena s statutom, zajetim v aneksu IV. Podjetje deluje v skladu s to konvencijo ter pravili, predpisi in postopki Oblasti in v skladu s splošno politiko, ki jo je določila skupščina, ter po navodilih in pod nadzorstvom sveta.

3. Glavni poslovni sedež Podjetja je na sedežu Oblasti.

4. V skladu z odstavkom 2 člena 173 in členom 11 aneksa IV razpolaga Podjetje s potrebnimi denarnimi sredstvi za izpolnjevanje svojih nalog in pridobiva tehnologijo, kot je določeno v členu 144 ter v drugih ustreznih določbah te konvencije.

Oddelek F.

Finančno poslovanje Oblasti.

Člen 171

Denarna sredstva Oblasti

Denarna sredstva Oblasti so:

- (a) določeni prispevki članic Oblasti v skladu z odstavkom 2 člena 160 pod (e);
- (b) sredstva, ki jih Oblast pridobi v zvezi z dejavnostmi v Coni v skladu s členom 13 aneksa III;
- (c) sredstva, prenesena iz Podjetja v skladu s členom 10 aneksa IV;
- (d) sredstva, izposojena v skladu s členom 174;
- (e) prostovoljni prispevki članic in drugih subjektov, ter
- (f) vplačila v kompenzacijski sklad v skladu z odstavkom 10 člena 151, katerih vire mora priporočiti ekonomsko-planska komisija.

Člen 172

Letni proračun Oblasti

Generalni sekretar pripravi letni proračun Oblasti in ga predloži svetu. Svet obravnava letni proračun in ga predloži skupščini skupaj z vsemi priporočili v zvezi s tem. Skupščina preuči in odobri predlagani letni proračun v skladu z odstavkom 2 člena 160 pod (h).

Člen 173

Stroški Oblasti

1. Prispevki iz pododstavka (a) člena 171 se vplačujejo na poseben račun za kritje administrativnih stroškov Oblasti, dokler ta ne bo imela za njihovo kritje na razpolago dovolj sredstev iz drugih virov.

2. Iz sredstev Oblasti se krijejo predvsem njeni administrativni stroški. Razen določenih prispevkov iz pododstavka (a) člena 171 se smejo sredstva, ki ostanejo po izplačilu administrativnih stroškov, med drugim:

- (a) razdeliti v skladu s členom 140 in odstavkom 2 člena 60 pod (g);
- (b) uporabiti za oskrbo Podjetja s sredstvi v skladu z odstavkom 4 člena 170; in
- (c) uporabiti za izplačilo nadomestil državam v razvoju v skladu z odstavkom 10 člena 151 in odstavkom 2 člena 160 pod (l).

Člen 174

Pooblastitev Oblasti, da si izposoja sredstva

1. Oblast je pooblaščen, da si izposoja sredstva.
2. Skupščina v svojih finančnih predpisih, sprejetih po odstavku 2 člena 160 pod (f), predpiše meje pooblastitve Oblasti za izposojanje sredstev.
3. Svet je nosilec pooblastitve Oblasti za izposojanje sredstev.
4. Države članice ne odgovarjajo za dolgove Oblasti.

Člen 175

Letni finančni pregled

Dokumente, knjige in račune Oblasti, všteti njena letna finančna poročila, letno pregleda neodvisen strokovnjak za finance, ki ga imenuje skupščina.

Oddelek G.

Pravni položaj, privilegiji in imunitete

Člen 176

Pravni položaj

Oblast je mednarodna pravna oseba in ima tako pravno sposobnost, kot ji je potrebna za opravljanje njenih nalog in izpolnjevanje njenih ciljev.

Člen 177

Privilegiji in imunitete

Da bi lahko izpolnjevala svoje naloge, uživa Oblast na območju vsake države privilegije in imunitete, navedene v tem oddelku. Privilegiji in imunitete Podjetja so navedeni v členu 13 aneksa IV.

Člen 178

Imunitete glede postopka, predvidenega z zakonom

Oblast, njeno premoženje ter aktiva uživajo imuniteto glede postopka, predvidenega z zakonom, razen kadar se Oblast v določenem primeru izrecno odpove taki imuniteti.

Člen 179

Imunitete glede preiskave ali katerega koli načina odvzema

Premoženje in aktiva Oblasti, kjer koli sta in v kogar koli posesti sta, uživata imuniteto glede preiskave, rekvizicije, konfiskacije, razlastitve ali katerega koli drugega načina odvzema z izvršilnimi ali legislativnimi ukrepi.

Člen 180

Izvetje od omejitev, reguliranja, nadzora in moratorija

Premoženje in aktiva Oblasti sta izvzeta od kakršnih koli omejitev, reguliranja, nadzora in moratorija.

Člen 181

Arhiv in uradna komunikacijska sredstva Oblasti

1. Arhiv Oblasti je povsod nedotakljiv.
2. Podatki o lastništvu, industrijske tajnosti ali podobna obvestila ter podatki o osebju se ne hranijo v arhivih, ki so dostopni javnosti.
3. Glede uradnih komunikacijskih sredstev odobri Oblasti vsaka država stranka postopek, ki ni manj ugoden od tistega, ki ga ta država priznava drugim mednarodnim organizacijam.

Člen 182

Privilegiji in imunitete določenih oseb, ki so povezane z Oblastjo

Predstavniki držav strank, ki so navzoči na zasedanjih skupščine, sveta ali organa skupščine ali sveta ter generalni sekretar in osebje Oblasti uživajo na območju vsake države stranke:

- (a) imuniteto glede z zakonom predvidenega postopka zaradi dejanj, ki so jih opravili pri izvrševanju svojih dolžnosti, razen če se tej imuniteti v določenem primeru, kadar je to primerno, izrecno odpove država, ki jo predstavljajo, ali Oblast;
- (b) Če navedene osebe niso državljani določene države stranke, uživajo enake imunitete, kot jih ta država stranka priznava predstavnikom, uradnim osebam in uslužbencem ustrezne stopnje drugih držav strank glede imigracijskih omejitev, zahtev po registraciji tujcev in obveznosti do državnih služb, ter enake olajšave, ki se nanašajo na omejitve zamenjave denarja, in enak postopek glede olajšav za potovanja.

Člen 183

Davčne in carinske oprostitve

1. Pri svojih uradnih dejavnostih so Oblast, njena aktiva in premoženje, njeni prihodki ter njena dela in zadeve, dovoljeni po tej konvenciji, oproščeni vseh neposrednih davkov, za njene uradne potrebe uvoženo ali izvoženo blago pa vseh carinskih dajatev. Oblast ne more zahtevati oprostitve davščin, ki so le plačilo za opravljene storitve.

2. Kadar Oblast kupi blago ali plača storitve večje vrednosti za svoje uradne dejavnosti ali kadar se to stori v njenem imenu, cena tega blaga ali storitev pa vključuje davke ali dajatve, ukrenejo države stranke vse, kar je ustrezno in praktično možno, da bi oprostile take davke ali dajatve ali da bi jih nadomestile. Blago, ki je uvoženo ali kupljeno z oprostitevami iz tega člena, se ne sme prodati niti se ne sme kako drugače z njim razpolagati na območju države stranke, ki je odobrila Oprostitve, razen pod pogoji, ki so dogovorjeni s to državo stranko.

3. Države stranke ne pobirajo davka od plač ali zaslužkov ali katerih koli drugih oblik prejemkov, ki jih Oblast izplačuje generalnemu sekretarju in osebju Oblasti ter strokovnjakom, ki izpolnjujejo naloge Oblasti, ki pa niso njihovi državljani.

Oddelek H

Prekinitev uživanja članskih pravic in privilegijev

Člen 184

Prekinitev izvrševanja glasovalne pravice

Država stranka, ki je v zaostanku s plačevanjem svojih finančnih prispevkov Oblasti, nima pravice glasovanja, če je znesek njenih zaostankov enak znesku prispevkov, ki jih dolguje za predhodni dve polni leti, ali večji od njega: Skupščina lahko kljub temu dovoli taki članici, da glasuje, če se prepriča, da je ostala dolžna zaradi okoliščin, ki so zunaj njenega vpliva.

Člen 185

Prekinitev izvrševanja članskih pravic in privilegijev

1. Skupščina lahko na priporočilo sveta prekine državi stranki, ki je grobo in trdovratno kršila določbe tega dela, izvrševanje članskih pravic in privilegijev.

2. Dokler senat za spore o morskem dnu ne ugotovi, ali je država stranka grobo in trdovratno kršila določbe tega dela, se na podlagi odstavka 1 ne more izvesti noben postopek.

POGLAVJE 5

REŠEVANJE SPOROV IN SVETOVALNA MNENJA

Člen 186

Senat za spore o morskem dnu Mednarodnega sodišča za pomorsko mednarodno pravo

Senat za spore o morskem dnu se ustanovi po določbah tega poglavja, dela XV in aneksa VI, ki obenem določajo tudi način, po katerem izvršuje svojo jurisdikcijo.

Člen 187

Pristojnost senata za spore o morskem dnu

Senat za spore o morskem dnu je na podlagi tega dela in aneksov, ki se nanašajo nanj, pristojen za spore, ki se nanašajo na dejavnosti v Coni; kategorije sporov pa so naslednje:

(a) spori med državami strankami v zvezi z razlago ali uporabo tega dela in aneksov, ki se nanašajo nanj;

(b) spori med državo stranko in Oblastjo, ki se nanašajo na:

(i) dejanja ali opustitve Oblasti ali države stranke, za katere se trdi, da pomenijo kršitve tega dela ali aneksov, ki se nanašajo nanj, ali pravil, predpisov in postopkov Oblasti, sprejetih v skladu z njim; ali

(ii) dejanj Oblasti, za katera se trdi, da pomenijo prekoračitev pristojnosti ali zlorabo pooblastitev;

(c) spori med strankami kake pogodbe, bodisi da gre za države stranke, Oblast ali Podjetje, državna podjetja in fizične ali pravne osebe, navedene v odstavku 2 člena 153 pod (b), nanašajo pa se:

(i) na razlago ali uporabo relevantne pogodbe ali delovnega načrta; ali

(ii) na dejanja ali opustitve pogodbene stranke, ki se nanašajo na dejavnosti v Coni in so naperjeni zoper drugo stranko ali neposredno posegajo v njene pravno utemeljene interese;

(d) spori med Oblastjo in bodočim možnim pogodbenikom, za katerega jamči država po odstavku 2 člena 153 pod (b) in ki sicer pravilno izpolnjuje pogoje iz odstavka 6 člena 4 aneksa III in odstavka 2 člena 13, ki se nanašajo na zavrnitev pogodbe ali pravnega problema, ki je nastal med pogajanjem o pogodbi;

(e) spori med Oblastjo in državo stranko, državnim podjetjem ali fizično ali pravno osebo, za katero jamči država stranka po odstavku 2 člena 153 pod (b), če se trdi, da je Oblast prevzela odgovornost, predvideno v členu 22 aneksa III;

(f) vsi drugi spori, za katere je pristojnost senata v tej konvenciji posebej predvidena.

Člen 188

Predložitev sporov posebnemu senatu mednarodnega sodišča za pomorsko mednarodno pravo ali ad hoc senatu senata za spore o morskem dnu ali obvezni trgovinski arbitraži

1. Spori med državami strankami navedeni v 187u pod (a), se lahko predložijo:

- (a) na zahtevo strank v sporu posebnemu senatu mednarodnega sodišča za pomorsko mednarodno pravo, ustanovljenemu v skladu s členom 15 in 17 aneksa VI; ali
- (b) na zahtevo katere koli stranke v sporu ad hoc senatu senata za spore o morskem dnu, ustanovljenemu v skladu s členom 37 aneksa VI.
2. (a) Spori v zvezi z razlago ali uporabo pogodbe, navedene v členu 187 pod (c) (i), se predložijo na zahtevo katere koli stranke v sporu obvezni trgovinski arbitraži, razen če se stranke ne sporazumejo drugače. Trgovinsko-arbitražno sodišče, ki mu je predložen spor, ni pristojno za odločanje o katerem koli vprašanju v zvezi z razlago te konvencije. Kadar spor vključuje tudi vprašanje razlage dela XI in aneksov, ki se nanašajo nanj glede na dejavnosti v Coni, se to vprašanje pošlje v odločanje senatu za spore o morskem dnu.
- (b) Če na začetku ali med arbitražnim postopkom arbitražno sodišče odredi bodisi na zahtevo ene stranke v sporu bodisi proprio motu, da je njegova odločitev odvisna od odločitve senata za spore o morskem dnu, pošlje arbitražno sodišče to vprašanje senatu za spore o morskem dnu v odločanje. Potem arbitražno sodišče nadaljuje postopek in sprejme svoje odločitve v skladu z odločitvijo senata za spore o morskem dnu.
- (c) Če v pogodbi ni določbe o arbitražnem postopku, ki ga je treba uporabiti v sporu, se arbitraža vodi v skladu s UNCITRALovimi arbitražnimi pravili ali drugimi arbitražnimi pravili, ki se lahko predpišejo v pravilih, predpisih in postopkih Oblasti, razen če stranke v sporu ne odločijo drugače.

Člen 189

Omejitev pristojnosti glede odločitev Oblasti

Senat za spore o morskem dnu v skladu s tem delom nima nobene pristojnosti glede izvrševanja diskrecijskih pooblastitev Oblasti; v

nobenem primeru senat diskrecijske pravice Oblasti ne more nadomestiti s svojo. Ne glede na člen 191 se senat za spore o morskem dnu pri izvrševanju svoje pristojnosti po členu 187 ne izjavlja o tem, ali so neka pravila, predpisi ali postopki Oblasti v skladu s to konvencijo, niti ne razglasi za neveljavno katero koli tako pravilo oziroma predpis ali postopek. Njena pristojnost je v tem pogledu omejena na odločanje o trditvah, da bi utegnili biti uporaba kakih pravil, predpisov in postopkov Oblasti v posameznih zadevah v koliziji s pogodbenimi obveznostmi strank v sporu ali z njihovimi obveznostmi na podlagi te konvencije o trditvah, ki se nanašajo na prekoračitve pristojnosti ali na zlorabe pooblastitev, ter o odškodninskih zahtevkih za škodo, ki jo je treba povrniti, ali o drugih nadomestilih, ki jih je treba dati določeni stranki zaradi opustitve druge stranke, da ugotovi svojim pogodbenim obveznostim ali obveznostim na podlagi te konvencije.

Člen 190

Sodelovanje in nastop v postopkih držav strank, ki jamčijo

1. Če je kaka fizična ali pravna oseba stranka takega spora iz člena 187, je treba o tem obvestiti državo, ki jamči, in ima ta pravico sodelovati v postopku tako, da vlaga pisne ali ustne izjave.

2. Če je tožbo zoper državo stranko vložila fizična ali pravna oseba, za katero jamči druga država stranka in gre za spor iz člena 187 pod (c), lahko tožena država zahteva od države, ki za te osebo jamči, da nastopi v postopku v imenu te osebe. Če ne nastopi, lahko tožena država uredi, da jo zastopa pravna oseba z njenim državljanstvom.

Člen 191

Svetovalna mnenja

Senat za spore o morskem dnu daje svetovalna mnenja na zahtevo skupščine ali sveta o pravnih vprašanjih, ki nastanejo v okviru njihovih dejavnosti. Taka mnenja se dajejo po hitrem postopku.

DEL XII

VAROVANJE IN OHRANITEV MORSKEGA OKOLJA

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 192

Splošna obveznost

Države so dolžne varovati in ohranjati morsko okolje.

Člen 193

Suverena pravica držav do izkoriščanja svojih naravnih bogastev

Države imajo suvereno pravico, da svoja naravna bogastva izkoriščajo na podlagi lastne politike glede okolja, in dolžnost, da varujejo in ohranjajo morsko okolje.

Člen 194

Ukrepi za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja

1. Posamično ali skupaj, kakor jim ustreza, ukrenejo države v skladu s to konvencijo vse, kar je potrebno, da bi preprečile, zmanjšale in nadzorovale onesnaževanje morskega okolja iz katerega koli vira, pri čemer v ta namen uporabljajo v skladu s svojimi možnostmi najprimernejša sredstva, s katerimi razpolagajo, ter si prizadevajo uskladiti svoje politike v zvezi s tem.

2. Države ukrenejo vse, kar je potrebno, da bi zagotovile, da se dejavnosti, za katere velja njihova jurisdikcija ali nadzorstvo, vodijo tako, da z onesnaževanjem ne povzročajo škode drugim državam ali njihovemu okolju in da se onesnaževanje, nastalo zaradi dogodkov ali dejavnosti pod njihovo jurisdikcijo ali nadzorstvom, ne razširi izven območij, nad katerimi zadevne države izvršujejo svoje suverene pravice v skladu s to konvencijo.

3. Ukrepi, ki se sprejemajo po tem delu konvencije, se nanašajo na vse vire onesnaževanja morskega okolja. Ti ukrepi med

drugim obsegajo tiste, katerih namen je, da se kar najbolj omeji:

(a) izpuščanje strupenih, škodljivih ali nezdravih snovi, zlasti tistih, ki so trajne, iz virov na kopnem, iz zraka ali po zraku ali s potapljanjem;

(b) onesnaževanje z ladij - zlasti ukrepe, da bi se preprečile nezgode in omogočili ukrepi v sili, da bi se varno opravljale dejavnosti na morju, preprečevala namerna in nenamerna praznjenja ter predpisovanje načrtov, gradnje, opreme in uporabe ladij ter sestave njihove posadke;

(c) onesnaževanje s postrojev in naprav, ki se uporabljajo za raziskovanje ali izkoriščanje naravnih bogastev morskega dna in podzemlja, zlasti ukrepe, da bi se preprečile nezgode in omogočilo ukrepanje v sili, da bi se varno opravljale dejavnosti na morju ter predpisovanje načrtov, gradnje, opreme in uporabe takšnih postrojev in naprav ter sestava njihovih posadk;

(d) onesnaževanje z drugih postrojev in naprav, ki obratujejo v morskem okolju, zlasti ukrepe, da bi se preprečile nezgode in omogočilo ukrepanje v sili, da bi se varno opravljale dejavnosti na morju ter predpisovanje načrtov, gradnje, opreme in uporabe takih postrojev ali naprav in sestava njihovih posadk.

4. Pri sprejemanju ukrepov zaradi preprečevanja, zmanjševanja ali nadziranja onesnaževanja morskega okolja se države vzdržujejo neupravičenega vmešavanja v dejavnosti, ki jih izvajajo druge države pri izvrševanju svojih pravic in izpolnjevanju svojih dolžnosti v skladu s to konvencijo.

5. Ukrepi, sprejeti v skladu s tem delom konvencije, obsegajo tiste, ki so nujni za varovanje in ohranitev redkih in občutljivih ekoloških sistemov ter naravnega okolja redkih in ogroženih vrst ali vrst, ki jim grozi nevarnost, da bodo izumrle, ter drugih oblik morske favne in flore.

Člen 195

Dolžnost, da se škodljive posledice ali nevarnosti ne prenašajo ali da se ena vrsta onesnaževanja ne spremeni v drugo

Pri sprejemanju ukrepov za preprečevanje, zmanjšanje ali nadziranje onesnaževanja morskega okolja ravna države tako, da bodisi neposredno ali posredno ne prenašajo škodljivih posledic ali nevarnosti z enega območja na drugo ali da ne spremenijo ene vrste onesnaževanja v drugo.

Člen 196

Uporaba tehnologije ali uvajanje tujih ali novih vrst

1. Države sprejemajo vse nujne ukrepe, da bi se preprečilo, zmanjšalo ali nadziralo onesnaževanje morskega okolja, ki ga povzroča uporaba tehnologije pod njihovo jurisdikcijo ali nadzorstvom, ali namerno ali naključno uvajanje tujih ali novih vrst v posamezne dele morskega okolja, ki utegnejo tu povzročiti večje in škodljive spremembe.

2. Ta člen ne posega v uporabo te konvencije glede preprečevanja, zmanjševanja ali nadziranja onesnaževanja morskega okolja.

POGLAVJE 2

SPLOŠNO IN REGIONALNO SODELOVANJE

Člen 197

Sodelovanje na splošni ali regionalni ravni

Zaradi varovanja in ohranitve morskega okolja sodelujejo države na splošni ravni, po potrebi pa na regionalni, neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij pri oblikovanju in izvajanju mednarodnih predpisov, standardov ter priporočene prakse in postopkov v skladu s to konvencijo, upoštevajoč regionalne značilnosti.

Člen 198

Opozorilo o grozeči ali dejanski škodi

Kadar država zve za primere, v katerih grozi morskemu okolju nevarnost, da bo utrpelo škodo, ali da je utrpelo škodo zaradi onesnaženja, takoj obvesti druge države, za katere meni, da bi utegnile biti izpostavljene taki škodi, obenem pa tudi pristojne mednarodne organizacije.

Člen 199

Načrti nujnih ukrepov zoper onesnaženje

V primerih iz člena 198 države prizadetega območja v skladu s svojimi možnostmi in kolikor je mogoče pristojne mednarodne organizacije sodelujejo, da bi odpravile učinke onesnaževanja in preprečile ali zmanjšale škodo. V ta namen države skupaj preučijo

in sprejmejo načrte takojšnjih ukrepov, da bi se odzvale v primerih onesnaževanja morskega okolja.

Člen 200

Preučevanja, raziskovalni programi ter izmenjava informacij in podatkov

Države sodelujejo neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij, da bi pospeševale preučevanje in sprejemanje znanstvenoraziskovalnih programov ter spodbujale izmenjavo dobljenih informacij in podatkov o onesnaževanju morskega okolja. Prizadevajo si, da aktivno sodelujejo pri regionalnih in splošnih programih za pridobitev znanja o ugotavljanju vrste in obsega onesnaževanja, izpostavljenosti onesnaževanju ter smereh njegovega gibanja, nevarnostih ter o načinu in sredstvih za odpravo posledic.

Člen 201

Znanstveni kriteriji za predpise

Na podlagi obvestil in zbranih podatkov po členu 200 sodelujejo države neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij, da bi določile primerne znanstvene kriterije za oblikovanje in izdelavo pravil in standardov ter priporočene prakse in postopkov za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja.

POGLAVJE 3

TEHNIČNA POMOČ

Člen 202

Znanstvena in tehnična pomoč državam v razvoju

Države neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij:

(a) pospešujejo programe pomoči državam v razvoju na področju znanosti, šolanja, tehnike in drugega, da bi varovale in ohranjale morsko okolje ter preprečevale, zmanjševale in nadzirale onesnaževanje morja. Taka pomoč med drugim vključuje:

(i) usposabljanje njihovih znanstvenikov in tehnikov;

(ii) omogočanje njihovega sodelovanja pri ustreznih mednarodnih programih;

(iii) njihovo oskrbo s potrebno opremo in pripomočki;

Člen 205

(iv) povečanje njihovih sposobnosti, da same proizvajajo tako opremo;

Objavljanje poročil

(v) nasvete in izpopolnjevanje sredstev za raziskovanje, opazovanje, šolanje in druge programe;

Države objavljajo poročila o rezultatih, doseženih po členu 204, ali pa v primernih časovnih presledkih preskrbijo taka poročila pristojnim mednarodnim organizacijam, ki naj bi jih dale na razpolago vsem državam.

(b) nudijo primerno pomoč, zlasti državam v razvoju, da bi se zmanjšali učinki hujših nezgod, ki utegnejo povzročiti precejšnje onesnaženje morskega okolja;

Člen 206

(c) nudijo primerno pomoč, zlasti državam v razvoju, pri izdelavi ekoloških ocen.

Ocena možnih posledic dejavnosti

Člen 203

Kadar države iz resnih razlogov menijo, da utegnejo načrtovane dejavnosti pod njihovo jurisdikcijo ali nadzorstvom povzročiti večje onesnaženje ali večje in škodljive spremembe v morskem okolju, ocenijo, kolikor je to izvedljivo, možne posledice takih dejavnosti za morsko okolje in poročajo o rezultatih takih ocen na način iz člena 205.

Preferencialno obravnavanje držav v razvoju

Zaradi preprečevanja, zmanjševanja ali nadziranja onesnaževanja morskega okolja ali zmanjšanja posledic onesnaževanja dajejo mednarodne organizacije prednost državam v razvoju:

(a) pri delitvi ustreznih skladov in tehnične pomoči;

POGLAVJE 5

(b) pri uporabi svojih specializiranih služb.

MEDNARODNA PRAVILA IN DRŽAVNA ZAKONODAJA ZA PREPREČEVANJE, ZMANJŠANJE IN NADZIRANJE ONESNAŽEVANJA MORSKEGA OKOLJA

Člen 207

POGLAVJE 4

OPAZOVANJE IN EKOLOŠKA OCENA

Onesnaževanje iz kopenskih virov

Člen 204

Opazovanje nevarnosti ali posledic onesnaževanja

1. V skladu s pravicami drugih držav si države, kolikor je to mogoče, neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij prizadevajo, da po priznanih znanstvenih metodah pozorno opazujejo, merijo, ocenjujejo ali analizirajo nevarnosti ali posledice onesnaževanja morskega okolja.

1. Države sprejmejo zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja iz kopenskih virov, v številu reke, široka rečna ustja, cevovode in odvodne napeljave, pri čemer upoštevajo mednarodno priznana pravila, standarde ter priporočeno prakso in postopke.

2. Zlasti pa države nadzirajo posledice svojih dejavnosti, ki se opravljajo z njihovim dovoljenjem ali pri katerih sodelujejo da bi ugotovile, ali utegnejo take dejavnosti onesnažiti morsko okolje.

2. Države sprejmejo tudi druge ukrepe, ki utegnejo biti potrebni za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje takega onesnaževanja.

3. V zvezi s tem si države prizadevajo uskladiti svoje politike na ustrezni regionalni ravni.

4. Države si zlasti prek pristojnih mednarodnih organizacij ali na diplomatski konferenci prizadevajo določiti splošna in regionalna pravila in standarde ter priporočeno prakso in postopke za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja iz kopenskih virov, pri čemer upoštevajo značilnosti regije, ekonomske možnosti držav v razvoju ter potrebe za njihov gospodarski razvoj. Po potrebi se omenjena pravila in standardi ter priporočena praksa in postopki občasno preizkusijo.

5. Zakoni, predpisi, ukrepi, pravila in standardi ter priporočena praksa in postopki iz odstavka 1, 2 in 4 vključujejo tudi tiste, s katerimi se, kolikor je mogoče, omejuje izpuščanje strupenih, škodljivih ali nezdravih snovi, zlasti tistih, ki so trajne, v morsko okolje.

Člen 208

Onesnaževanje zaradi dejavnosti na morskem dnu, ki so pod državno jurisdikcijo

1. Obalne države sprejmejo zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja, ki nastane zaradi ali v zvezi z dejavnostmi na morskem dnu, ki so pod njihovo jurisdikcijo, prav tako pa tudi onesnaževanje z umetnih otokov, postrojev in naprav pod njihovo jurisdikcijo v skladu s členom 60 in 80.

2. Države obenem sprejmejo tudi druge ukrepe, ki utegnejo biti potrebni za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje takega onesnaževanja.

3. Taki zakoni, predpisi in ukrepi ne smejo biti manj učinkoviti od mednarodnih pravil in standardov ter priporočene prakse in postopkov.

4. Države si prizadevajo uskladiti svojo politiko v zvezi s tem na ustrezni regionalni ravni.

5. Države zlasti prek pristojnih mednarodnih organizacij ali na diplomatski konferenci določijo splošna in regionalna pravila, standarde ter priporočeno prakso in postopke za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja iz odstavka 1. Ta pravila in standardi ter priporočena praksa in postopki se po potrebi občasno preizkusijo.

Člen 209

Onesnaževanje zaradi dejavnosti v Coni

1. Mednarodna pravila, predpisi in postopki se določijo v skladu z delom XI zaradi preprečevanja, zmanjšanja in nadziranja onesnaževanja morskega okolja, ki nastane zaradi dejavnosti v Coni. Taka pravila, predpisi in postopki se po potrebi občasno preizkusijo.

2. V skladu z ustreznimi določbami tega oddelka sprejmejo države zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja, ki nastane zaradi tistih

dejavnosti v Coni, ki se opravljajo z ladjami, postroji, napravami in drugimi pripravami pod njihovo zastavo ali ki so vpisani na njihovem območju ali delujejo pod njihovo oblastjo, odvisno od primera. Zahteve v teh zakonih in predpisih ne smejo biti manj učinkovite od mednarodnih pravil in standardov ter priporočene prakse iz prvega odstavka.

Člen 210

Onesnaževanje s potapljanjem

1. Države sprejmejo zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja s potapljanjem.

2. Države sprejmejo tudi druge ukrepe, ki utegnejo biti potrebni za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje takega onesnaževanja.

3. Taki zakoni, predpisi in ukrepi zagotavljajo, da se potapljanje ne izvaja brez dovoljenja pristojnih organov držav.

4. Države si zlasti prek pristojnih mednarodnih organizacij ali na diplomatski konferenci prizadevajo določiti splošna in regionalna pravila in standarde ter priporočeno prakso in postopke za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje takega onesnaževanja. Ta pravila in standardi ter priporočena praksa in postopki se po potrebi občasno preverijo.

5. Potapljanje v mejah teritorialnega morja in izključne ekonomske cone ali na epikontinentalni pas se ne sme izvajati brez izrecnega poprejšnjega dovoljenja obalne države, ki ima pravico dovoliti, urediti in nadzirati tako potapljanje potem, ko je primerno preučila zadevo z drugimi državami, ki zaradi svoje geografske lege utegnejo zaradi tega utrpeti škodljive posledice.

6. Državni zakoni, predpisi in ukrepi ne smejo biti pri preprečevanju, zmanjšanju ali nadziranju takega onesnaževanja manj učinkoviti od splošnih pravil in standardov.

Člen 211

Onesnaževanje z ladj

1. Države prek pristojne mednarodne organizacije ali na splošni diplomatski konferenci določijo mednarodna pravila in standarde za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja z ladj; na enak način, kjer je to ustrezno, pa tudi spodbujajo sprejetje plovnihih sistemov, s katerimi naj bi se zmanjšale nevarnosti pred nezgodami, ki bi utegnile povzročiti onesnaženje morskega okolja in tudi obale, ter škoda z onesnaženjem, ki

bi utegnili prizadeti s tem povezane interese obalnih držav. Ta pravila in standardi se prav tako po potrebi občasno preizkusijo.

2. Države sprejmejo zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja z ladij, ki imajo izobešeno njihovo zastavo ali so vpisane na njihovem območju. Ti zakoni in predpisi naj bodo vsaj toliko učinkoviti, kolikor so učinkovita tudi splošna sprejeta mednarodna pravila in standardi, določeni prek pristojne mednarodne organizacije ali na splošni diplomatski konferenci.

3. Države, ki predpišejo posebne zahteve za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja kot pogoj za vstop tujih ladij v svoje luke ali notranje morske vode ali za pristajanje ob svojih postajah z napravami, oddaljenimi od obale, pravno veljavno objavijo take zahteve ali jih sporočijo mednarodni organizaciji. Kadar take zahteve v isti obliki predpišeta dve ali več obalnih držav v prizadevanju, da bi uskladile politiko, je treba v sporočilu navesti, katere države sodelujejo v takih dogovorih o sodelovanju. Vsaka država zahteva od poveljnika ladje, ki ima izobešeno njeno zastavo ali je vpisana na njenem območju, da takrat, ko plove skozi teritorialno morje države, ki sodeluje v takih dogovorih o sodelovanju, na zahtevo te države obvesti o tem, ali plove v državo območja, zajetega s takimi dogovori o sodelovanju, ter da navede, če plove v to državo, ali je ugodil zahtevam za vplovitev v luko te države. Ta člen ne posega v kontinuirano izvrševanje pravic ladij do neškodljivega prehoda oziroma v uporabo odstavka 2 člena 25.

4. Obalne države lahko v zvezi z izvajanjem svoje suverenosti v mejah svojega teritorialnega morja sprejmejo zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morja s tujih ladij, všteti ladje, ki izkoristijo pravico do neškodljivega prehoda. Ti zakoni in predpisi v skladu s poglavjem 3 dela II ne smejo ovirati neškodljivega prehoda tujih ladij.

5. Zaradi uveljavljanja določil oddelka 6, smejo obalne države glede svoje izključne ekonomske cone sprejeti zakone in predpise za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja z ladij, ki so usklajeni in omogočajo uresničevanje splošno sprejetih mednarodnih pravil in standardov, določenih prek pristojne mednarodne organizacije ali na splošni diplomatski konferenci.

6. (a) Kadar mednarodna pravila in standardi iz odstavka 1 niso primerni, da bi se ugodilo posebnim situacijam, in kadar imajo obalne države tehten razlog, da verjamejo, da je neko posebno, jasno določeno območje njihovih izključnih gospodarskih con območje, za katero je potrebno sprejeti posebne obvezne ukrepe, da bi se iz priznanih tehničnih

razlogov v zvezi z oceanografskimi in ekološkimi razmerami v njih in zaradi njihove uporabe ali varovanja njihovih naravnih bogastev in zaradi posebnih značilnosti prometa v njih preprečilo onesnaževanje z ladij, lahko obalne države za to območje, potem ko so se na ustrezen način prek pristojne mednarodne organizacije posvetovale z vsemi drugimi zainteresiranimi državami, pošljejo obvestilo tej organizaciji, podprto z znanstvenimi in tehničnimi dokazi ter podatki o potrebnih napravah za sprejem odpadkov. V dvanajstih mesecih po prejemu takega obvestila organizacija ugotovi, ali pogoji na tem območju ustrezajo zgoraj navedenim zahtevam. Če organizacija tako ugotovi, lahko obalne države za to območje sprejmejo zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadzorovanje onesnaževanja z ladij, pri čemer uporabijo mednarodna pravila in standarde ali plovno prakso, ki so bili prek organizacije sestavljeni za uporabo na posebnih območjih. Ti zakoni in predpisi se ne smejo uporabljati za tuje ladje, dokler od predložitve obvestila organizaciji ne mine 15 mesecev.

(b) Obalne države objavijo meje vsakega takega posebnega, jasno določenega območja.

(c) Če imajo obalne države za isto območje namen sprejeti dodatne zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje ali nadziranje onesnaževanja z ladij, o tem ob predložitvi prej omenjenega obvestila obenem obvestijo organizacijo. Omenjeni dodatni zakoni in predpisi se lahko nanašajo le na izpuščanje odpadkov ali na plovno prakso, ne smejo pa od tujih ladij zahtevati, da upoštevajo druge standarde o načrtu, gradnji, posadki ali opremi, kot jih zahtevajo splošno sprejeta mednarodna pravila in standardi; za tuje ladje se lahko uporabljajo 15 mesecev po predložitvi obvestila organizaciji, pogoj pa je, da jih ta organizacija sprejme v 12 mesecih po predložitvi obvestila.

7. Mednarodna pravila in standardi, omenjeni v tem členu, bi morali vključevati med drugim tiste, ki se nanašajo na hitro obveščanje obalnih držav, katerih obalo ali interese v zvezi z obalo utegnejo ogroziti dogodki, všteti pomorske nezgode, katerih posledica utegne biti izpuščanje odpadkov, ali možnost takega izpuščanja.

Člen 212

Onesnaževanje iz zraka ali po zraku

1. Države sprejmejo zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja iz zraka ali po zraku, ki se nanašajo na zračni prostor pod njihovo suverenostjo

in na ladje, ki imajo izobešeno njihovo zastavo, ali na ladje ali letala, ki so vpisani na njihovem območju, upoštevajoč mednarodno sprejeta pravila in standarde ter priporočeno prakso in postopke in tudi varnost zračne plovbe.

2. Države sprejmejo druge ukrepe, ki utegnejo biti potrebni za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje takega onesnaževanja.

3. Države si zlasti prek pristojnih mednarodnih organizacij ali na diplomatski konferenci prizadevajo, da bi določile splošna in regionalna pravila in standarde ter priporočeno prakso in postopke za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja.

POGLAVJE 6

UVELJAVLJANJE NORM

Člen 213

Uveljavljanje norm glede onesnaževanja iz kopenskih virov

Države uveljavljajo svoje zakone in predpise, sprejete v skladu s členom 207, in sprejmejo zakone in predpise ter druge ukrepe, potrebne za uveljavitev ustreznih mednarodnih pravil in standardov, določenih prek pristojnih mednarodnih organizacij ali na diplomatski konferenci, za preprečevanje, zmanjševanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja iz kopenskih virov.

Člen 214

Uveljavljanje norm glede onesnaževanja z dejavnostmi na morskem dnu

Države uveljavljajo svoje zakone in predpise, sprejete v skladu s členom 208, in sprejemajo zakone in predpise ter druge ukrepe, potrebne za izvajanje ustreznih mednarodnih pravil in standardov, določenih prek pristojnih mednarodnih organizacij ali na diplomatski konferenci, da bi preprečevale, zmanjšale in nadzirale onesnaževanje morskega okolja, ki je neposredna ali posredna posledica dejavnosti na morskem dnu, ki so pod njihovo jurisdikcijo, ter od umetnih otokov, postrojev in naprav pod njihovo jurisdikcijo v skladu s členom 60 in 80.

Člen 215

Uveljavljanje norm glede onesnaževanja z dejavnostmi v Coni

Uveljavljanje mednarodnih pravil, predpisov in postopkov, določenih v skladu z delom XI za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja z dejavnostmi v Coni, urejajo določbe tega dela.

Člen 216

Uveljavljanje norm glede onesnaževanja s potapljanjem

1. Zakone in predpise, sprejete v skladu s to konvencijo, obenem pa tudi ustrezna mednarodna pravila in standarde, določene prek pristojnih mednarodnih organizacij ali na diplomatski konferenci, za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja s potapljanjem, uveljavlja:

- (a) obalna država, če gre za potapljanje v mejah njenega teritorialnega morja ali njene izključne ekonomske cone ali na njenem epikontinentalnem pasu;
- (b) država ladjine zastave za ladjo, ki ima izobešeno njeno zastavo, ali za ladje ali letala, ki so vpisani na njenem območju;
- (c) vsaka država zaradi nalaganja odpadkov ali drugih snovi znotraj njenih območij ali na njenih postajah z napravami, ki so oddaljene od obale.

2. Država ni dolžna začeti postopka na podlagi tega člena, če je tak postopek v skladu s tem členom začela že druga država.

Člen 217

Uveljavljanje norm po državi zastave

1. Države zagotovijo, da ladje, ki imajo izobešeno njihovo zastavo ali so vpisane na njihovem območju, spoštujejo ustrezna mednarodna pravila in standarde, ki jih je določila pristojna mednarodna organizacija ali splošna diplomatska konferenca, ravno tako pa tudi njihove zakone in predpise, sprejete v skladu s to konvencijo, za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja z ladjami ter obenem sprejemajo zakone in predpise ter druge ukrepe za njihovo izvajanje. Države zastave zagotovijo, da se taka pravila, standardi, zakoni in predpisi tudi dejansko uveljavijo, ne glede na to, kje so bile norme kršene.

2. Države zlasti sprejmejo primerne ukrepe, da bi se prepovedala plovba ladjam pod njihovo zastavo ali ladjam, vpisanim na njihovem območju, dokler niso sposobne izpluti, tako da bi ugodile zahtevam iz mednarodnih pravil in standardov iz odstavka 1, všteti zahtevam glede načrtov, gradnje, opreme in posadke ladij.

3. Države zagotovijo, da imajo ladje pod njihovo zastavo ali ladje, vpisane na njihovem območju, listine, ki jih morajo imeti po mednarodnih pravilih in standardih iz točke 1 in ki so izdane v skladu z omenjenimi pravili in standardi. Države zagotovijo, da se ladje pod njihovo zastavo občasno pregledajo, da se preveri, ali te listine soglašajo z dejanskim stanjem ladij. Druge države sprejemajo te listine kot dokaz o stanju ladij in jim priznavajo enako veljavnost kot listinam, ki jih same izdajajo, razen če obstaja nedvomen razlog, da verjamejo, da stanje ladje dejansko ne ustreza podatkom, navedenim v listinah.

4. Če ladja prekrši pravila in standarde, ki jih je določila pristojna mednarodna organizacija ali splošna diplomatska konferenca, država zastave ne glede na členu 218, 220 in 228 takoj uvede preiskavo in, če je upravičeno, začne sodni postopek zaradi domnevne kršitve, ne glede na to, kje je bila kršitev storjena ali kje se je zgodilo ali bilo odkrito onesnaženje, povzročeno s tako kršitvijo.

5. Pri preiskavi o kršitvi norm lahko države zastave zaprosijo za pomoč vsako državo, katere sodelovanje bi utegnilo biti koristno za razjasnitev okoliščin dogodka. Države si prizadevajo ugoditi primernim zahtevam države zastave.

6. Na podlagi pisne zahteve katere koli države opravijo države preiskavo glede sleherne kršitve norm, za katero se navaja, da so jo storile ladje njihove zastave. Če so prepričane, da imajo dovolj dokazov za začetek postopka zaradi kršitve norm, ki je domnevno podana, začnejo države brez odlašanja tak postopek v skladu s svojo zakonodajo.

7. Države zastave nemudoma obvestijo državo prosilko in pristojno mednarodno organizacijo o uvedenem postopku in njegovem izidu. Ta obvestila so dostopna vsem državam.

8. Kazni, ki jih predvidevajo zakoni in predpisi držav za ladje lastne državne pripadnosti, morajo biti po svoji strogosti take, da odvrčajo od kaznivih dejanj, ne glede na to, kje se ta zgodijo.

država preiskavo in, kadar dokazna sredstva to opravičujejo, začne postopek zaradi slehernega izpuščanja s te ladje zunaj notranjih morskih voda, teritorialnega morja ali izključne ekonomske cone te države, ki pomeni kršitev ustreznih mednarodnih pravil in standardov, ki jih je določila pristojna mednarodna organizacija ali splošna diplomatska konferenca.

2. Postopek po odstavku 1 se ne sme začeti zaradi nedovoljenega izpuščanja v notranjih morskih vodah, teritorialnem morju ali v izključni ekonomski coni druge države, razen če ga zahteva ta država, država zastave ali država, ki je utrpela škodo ali ji grozi nevarnost, da jo utrpí zaradi nedovoljenega izpuščanja, ali če nedovoljeno izpuščanje povzroči ali grozi, da bo povzročilo onesnaženje notranjih morskih voda, teritorialnega morja ali izključne ekonomske cone države, ki začne postopek.

3. Kadar se ladja prostovoljno mudi v luki ali od obale oddaljeni postaji z napravami, ki pripadajo neki državi, ugotovi ta država v mejah možnosti zahtevam katere koli države, da se izvede preiskava v zvezi z nedovoljenim izpuščanjem iz odstavka 1, če je verjetno, da je to izpuščanje nastalo ali da je povzročilo ali grozilo, da bo povzročilo škodo v notranjih morskih vodah, teritorialnem morju ali izključni ekonomski coni države, ki predloži zahtevo. V mejah možnosti ugotovi tudi zahtevam države zastave glede preiskave v zvezi s tako kršitvijo, ne glede na to, kje je bila kršitev storjena.

4. Zapisniki o preiskavi, ki jo je država luke opravila po tem členu, se pošljejo državi zastave ali obalni državi na njihovo zahtevo. Vsi postopki, ki jih je začela država luke na podlagi rezultatov take preiskave v skladu s poglavjem 7 se lahko na zahtevo obalne države prekinejo, če je bila kršitev storjena v njenih notranjih morskih vodah, teritorialnem morju ali izključni ekonomski coni. Dokazi in zapisniki o zadevi se tedaj skupaj s kakršno koli varščino ali drugim denarnim jamstvom, izročnim pristojnim organom države luke, odstopijo obalni državi. Tak odstop ustavi postopek v državi luke.

Člen 219

Ukrepi za nadzorovanje plovne sposobnosti ladij zaradi preprečevanja onesnaževanja

Člen 218

Uveljavljanje norm po državi luke

1. Kadar se ladja prostovoljno mudi v luki ali od obale oddaljeni postaji z napravami, ki pripadajo neki državi, lahko uvede ta

V skladu s poglavjem 7 sprejmejo države, ki so na zahtevo ali na lastno pobudo ugotovile, da je ladja v eni izmed njihovih luk ali v

eni izmed njihovih od obale oddaljenih postaj z napravami prekršila ustrezna mednarodna pravila in standarde, ki se nanašajo na plovno sposobnost ladij, in zaradi tega grozi škoda morskemu okolju, v možnih mejah administrativne ukrepe, da bi preprečile izplovitev te ladje. Te države smejo dovoliti, da ladja odplove edinole do najbližje ustrezne remontne ladjedelnice, ko pa so odpravljeni vzroki za kršitev norm, se ji dovoli, da takoj nadaljuje potovanje.

Člen 220

Uveljavljanje norm po obalnih državah

1. Kadar se ladja prostovoljno mudi v luki ali od obale oddaljeni postaji z napravami, ki pripadajo neki državi, sme ta država v skladu s poglavjem 7 začeti postopek za vsakršno kršitev njenih zakonov in predpisov, sprejetih v skladu s to konvencijo ali ustreznimi mednarodnimi pravili in standardi za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja z ladij, če je bila kršitev storjena v njenem teritorialnem morju ali v njeni izključni ekonomski coni.

2. Kadar ima država tehtne razloge, da verjame, da je ladja, ki plove v njenem teritorialnem morju, prekršila med prehodom skozi to morje njene zakone in predpise, sprejete v skladu s to konvencijo, ali ustrezna mednarodna pravila in standarde za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja z ladij, lahko ta država v zvezi s kršitvijo, ne da bi to posegalo v ustrezne določbe poglavja 3 dela II, pregleda ladjo, in če dokazi to opravičujejo, lahko začne v skladu s svojo zakonodajo in ob upoštevanju določb poglavja 7 postopek, vstevši zadržanje ladje.

3. Kadar ima država tehtne razloge, da verjame, da je ladja, ki plove v njeni izključni ekonomski coni ali v njenem teritorialnem morju, kršila v izključni ekonomski coni ustrezna mednarodna pravila in standarde za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja z ladij ali zakone in predpise te države, ki so v skladu z omenjenimi pravili in standardi in katerih namen je njihova uveljavitev, lahko ta država zahteva od ladje podatke o njeni identiteti in luki vpisa, njeni zadnji in naslednji luki pristanka ter druge pomembne podatke, ki so potrebni, da bi se ugotovilo, ali je bila kršitev storjena.

4. Države sprejmejo zakone in predpise ter druge ukrepe, da bi ladje pod njihovo zastavo ugodile zahtevam o dajanju podatkov po odstavku 3.

5. Kadar ima država tehtne razloge, da verjame, da je ladja, ki plove v njeni izključni ekonomski coni ali v njenem teritorialnem morju, storila v izključni ekonomski coni kršitev iz odstavka 3, katere posledica je izpuščanje večjega obsega, ki je povzročilo ali grozi, da bo povzročilo precejšnje onesnaženje morskega okolja, lahko ta država v zvezi s to kršitvijo pregleda ladjo, če je ladja zavrnila, da bi dala podatke, ali če so podatki, ki jih je dala, očitno v nasprotju z dejanskim stanjem ali če okoliščine primera opravičujejo takšen pregled.

6. Kadar ima država jasne in dejanske dokaze, da je ladja, ki plove v njeni izključni ekonomski coni ali v njenem teritorialnem morju, storila v izključni ekonomski coni kršitev iz odstavka 3, katere posledica je izpuščanje, ki povzroča večjo škodo ali nevarnost za večjo škodo obali ali interesom obalne države v zvezi z njeno morsko obalo ali kateremu koli bogastvu njenega teritorialnega morja ali izključne ekonomske cone, lahko ta država v skladu s poglavjem 7, če dokazi to opravičujejo, začne v skladu s svojimi zakoni postopek, vstevši zadržanje ladje.

7. Ne glede na odstavek 6 obalna država v vseh primerih, ko je ustrezní postopek določila pristojna mednarodna organizacija ali je bil dogovorjen na kateri koli drug način, da bi se ugodilo zahtevam, ki se nanašajo na položitev varščine ali kakega drugega primerne denarnega jamstva če je vezana s temi postopki dovoli, da ladja nadaljuje potovanje.

8. Odstavki 3, 4, 5, 6 in 7 se uporabljajo tudi za državne zakone in predpise, sprejete v skladu z odstavkom 6 člena 211.

Člen 221

Ukrepi, da bi se izognili onesnaževanju zaradi pomorskih nezgod

1. V tem delu nič ne posega v pravico držav, da v skladu z običajnim in pogodbenim mednarodnim pravom uveljavljajo ukrepe zunaj meja teritorialnega morja, ki so v sorazmerju z dejansko škodo ali z nevarnostjo škode, da bi zavarovale svoje obale ali interese v zvezi z obalo, vstevši ribolov, pred onesnaženjem ali pred nevarnostjo onesnaženja, ki nastane po pomorski nezgodi ali dejanjih v zvezi s tako nezgodo, kadar se lahko utemeljeno pričakuje, da bo tako onesnaženje povzročilo večje škodljive posledice.

2. V tem členu pomeni „pomorska nezgoda“ trčenje ladij, nasedanje ali drugo plovno nezgodo ali kak drug dogodek na

ladji ali izven ladje, ki povzroči materialno škodo ali neposredno nevarnost take škode ladji ali tovoru.

Člen 225

Člen 222

Uveljavljanje norm glede onesnaževanja iz zraka ali po zraku

V mejah zračnega prostora, nad katerim imajo svojo suverenost, ali za ladje, ki plovejo pod njihovo zastavo, ali za ladje ali letala, ki so vpisani na njihovem območju, uveljavljajo države svoje zakone in predpise, sprejete v skladu z odstavkom 1 člena 212 in drugimi določbami te konvencije, ter sprejmejo zakone in predpise in druge ukrepe, ki so potrebni za izvajanje ustreznih mednarodnih pravil in standardov, ki so jih določile pristojne mednarodne organizacije ali diplomatska konferenca, za preprečevanje, zmanjšanje ali nadziranje onesnaževanja morskega okolja iz zraka ali po zraku v skladu z vsemi ustreznimi mednarodnimi pravili in standardi, ki se nanašajo na varnost zračne plovbe.

POGLAVJE 7

JAMSTVA

Člen 223

Ukrepi za olajšanje postopka

Kadar so postopki začeti na podlagi tega dela, sprejmejo države ukrepe, da bi olajšale zaslišanje prič in predložitev dokazov od organov druge države ali pristojne mednarodne organizacije ter da bi pri teh obravnavah olajšale sodelovanje uradnim predstavnikom pristojne mednarodne organizacije, države zastave in vsake države, ki je prizadeta z onesnaženjem kot posledico katere koli kršitve. Uradni predstavniki v teh postopkih imajo pravice in dolžnosti, predvidene z državnimi zakoni in predpisi ali z mednarodnim pravom.

Člen 224

Izvajanje pooblastitev za ukrepe

Samo javni uslužbenci ali vojne ladje ali vojaška letala ali druge ladje ali letala, ki imajo zunanja znamenja, ki jasno kažejo, da so v službi vlade in ki so pooblašteni v ta namen, smejo na podlagi tega dela izvajati ukrepe glede tujih ladij.

Dolžnost izogibati se neugodnim učinkom pri izvajanju pooblastitev za ukrepe

Države, ki na podlagi te konvencije izvajajo svoje ukrepe do tujih ladij, ne smejo ogroziti varnosti plovbe ali izpostaviti ladje kakršnemu koli riziku, niti je privedi v nezanesljivo lukko ali sidrišče niti ne smejo morskega okolja izpostaviti nerazumnemu riziku.

Člen 226

Preiskava tujih ladij

1. (a) Države smejo zadržati tujo ladjo samo toliko časa, kolikor je zares potrebno za namene preiskave, predvidene v členu 216, 218 in 220. Pri vsaki preiskavi tuje ladje se je treba omejiti na pregledovanje tistih spričeval, zapisnikov in drugih listin, ki jih mora ladja imeti na podlagi splošno sprejetih mednarodnih pravil in standardov, ali katerih koli drugih podobnih listin, ki jih ima ladja; nadaljnja preiskava ladje se sme opraviti samo po takem pregledovanju in edinole takrat:

- (i) ko so jasni razlogi za verjetnost, da stanje ladje ali njene opreme v precejšnjem obsegu ne ustreza podatkom v omenjenih listinah;
- (ii) ko vsebina takih listin ne zadošča, da bi potrdila ali dokazala kršitev, za katero je podan sum, da je bila storjena; ali
- (iii) ko ladja nima veljavnih spričeval in zapisnikov.

(b) Če preiskava pokaže, da gre za kršitev ustreznih zakonov in predpisov ali mednarodnih pravil in standardov o varovanju in ohranjanju morskega okolja, se ladja takoj izpusti, pod pogojem, da se izvedejo primerni postopki, kot so položitev varščine ali drugega ustreznega denarnega jamstva.

(c) Ne da bi to posegalo v ustrezna mednarodna pravila in standarde v zvezi s plovbo sposobnostjo ladij, se ladja, kadar koli bi njena izpustitev pomenila neopravičeni riziko škode za morsko okolje, ne sme izpustiti ali se sme izpustiti le pod pogojem, da nadaljuje pot v najbližjo primerno remontno ladjedelnico. Če je izpustitev ladje zavrtnjena ali je zanj postavljen pogoj, je treba takoj obvestiti državo ladjine zastave, ki lahko zahteva izpustitev ladje v skladu z delom XV.

2. Države sodelujejo, da bi izpopolnile postopke, s katerimi bi se izognile vsakemu odvečnemu pregledu ladij na morju.

Člen 230

Člen 227

Enako obravnavanje tujih ladij

Pri izvrševanju svojih pravic in izpolnjevanju svojih dolžnosti na podlagi tega dela ne smejo države niti pravno niti dejansko diskriminirati ladij katere koli druge države.

Člen 228

Prekinitev in omejitve začetega postopka

1. Postopek zaradi kaznovanja katere koli kršitve ustreznih zakonov in predpisov ali mednarodnih pravil in standardov o preprečevanju, zmanjšanju in nadzorovanju onesnaževanja z ladij, ki jo je storila tuja ladja zunaj teritorialnega morja države, ki je začela postopek, se prekine, ko je postopek za kaznovanje na podlagi ustrezne tožbe začela država zastave v šestih mesecih od dneva, ko je bil postopek prvič začel, razen če se postopek nanaša na onesnaženje, ki je povzročilo večjo škodo obalni državi, ali če je ta država zastave nekajkrat zanemarila svojo obveznost, da mora učinkovito uporabiti ustrezna mednarodna pravila in standarde zaradi kršitev, ki so jih storile njene ladje. Kadar koli država zastave zahteva prekinitev postopka v skladu s tem členom, mora dati pravočasno na razpolago državi, ki je pred njo začela postopek, celoten spis o zadevi in zapisnike postopka. Kadar je postopek končan v državi zastave, se konča postopek, ki je bil prekinjen. Ko se uredijo stroški postopka, se vrne varščina ali katero koli denarno jamstvo, položeno v obalni državi zaradi postopka, ki je bil prekinjen.

2. Postopek zaradi kaznovanja se ne sme začeti zoper tuje ladje po treh letih od dneva, ko je bila storjena kršitev in ga tudi ne sme začeti katera koli država, če je postopek že začela kaka druga država v smislu odstavka 1.

3. Določbe tega člena ne posegajo v pravice države zastave, da v skladu s svojo zakonodajo, ne glede na postopek, ki ga je pred tem začela kaka druga država, ukrene vse, kar je potrebno, v številni začetek postopka zaradi kaznovanja.

Člen 229

Začetek civilnega postopka

Nobena določba te konvencije ne vpliva na pravico začeti civilni postopek zaradi izgube ali škode, povzročene z onesnaženjem morskega okolja.

Denarne kazni in spoštovanje priznanih pravic obtoženca

1. Zaradi kršitev državnih zakonov in predpisov ali ustreznih mednarodnih pravil in standardov za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja, ki so jih storile tuje ladje zunaj teritorialnega morja, se smejo izreči samo denarne kazni.

2. Zaradi kršitev državnih zakonov in predpisov ali ustreznih mednarodnih pravil in standardov za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morskega okolja, ki so jih storile tuje ladje v teritorialnem morju, razen za namerna in hujša dejanja onesnaženja v teritorialnem morju, se smejo izreči samo denarne kazni.

3. Pri vodenju postopka zaradi takih kršitev, ki so jih storile tuje ladje, katerih možna posledica je izrek denarne kazni, se spoštujejo priznane pravice obtoženca.

Člen 231

Sporočilo državi zastave in drugim zainteresiranim državam

Države takoj sporočijo državi zastave in vsaki drugi zainteresirani državi vse ukrepe, ki so jih sprejele do tujih ladij v skladu z določbami iz poglavja 6, in predložijo državi zastave vsa uradna poročila, ki se nanašajo na omenjene ukrepe. Kadar pa gre za kršitve, storjene v teritorialnem morju, se omenjene obveznosti obalne države nanašajo samo na ukrepe, sprejete v postopkih. Diplomatske agente ali konzularne funkcionarje in, kjer je to možno, pomorske oblasti države zastave je treba takoj obvestiti o vseh takih ukrepih, sprejetih zoper tuje ladje po določbah iz poglavja 6.

Člen 232

Odgovornost držav za ukrepe, sprejete zaradi uveljavljanja norm

Države odgovarjajo za škodo ali izgubo, ki se jim lahko pripiše zaradi ukrepov, sprejetih zaradi uveljavljanja določb poglavja 6,

če ukrepi niso bili zakoniti ali če so bile z njimi prekoračene meje razumnih zahtev glede na razpoložljive podatke. Države morajo v zvezi s tako škodo ali izgubo omogočiti vložitev zahtevkov pred svojimi sodišči.

Člen 233

Zavarovalni ukrepi glede ožin, ki služijo mednarodni plovbi

Nobena določba poglavja 5, 6 in 7 ne posega v pravni režim ožin, ki služijo mednarodni plovbi. Toda če je tuja ladja, razen tistih, ki so navedene v poglavju 10, prekršila zakone in predpise iz odstavka 1 člena 42 pod (a) in (b) in povzročila ali grozila, da bo povzročila znatnejšo škodo morskemu okolju ožin, smejo obalne države ob ožinah sprejeti ustrezne ukrepe za uveljavitev norm, in če tako ravnajo, morajo mutatis mutandis spoštovati določbe tega oddelka.

POGLAVJE 8

Z LEDOM POKRITA OBMOČJA

Člen 234

Z ledom pokrita območja

Obalne države imajo pravico sprejeti in uveljaviti nepristranske zakone in predpise za preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja morja z ladij v zaledenelih območjih v mejah izključne ekonomske cone, v katerih zelo ostre podnebne razmere in zaledenelost večji del leta ovirajo plovbo ali je plovba zaradi tega zelo nevarna, onesnaževanje morskega okolja pa bi utegnilo porušiti ekološko ravnovesje ali ga nenadomestljivo skaliti. Ti zakoni in predpisi primerno obravnavajo plovbo in ohranitev morskega okolja, ki temeljita na najzanesljivejših razpoložljivih znanstvenih podatkih.

POGLAVJE 9

ODGOVORNOST

Člen 235

Odgovornost

1. Države odgovarjajo za izpolnjevanje svojih mednarodnih obveznosti o varovanju in ohranitvi morskega okolja. Zavezane so po mednarodnem pravu.

2. V skladu s svojim pravnim sistemom zagotavljajo države možnosti pravnega varstva za hitro in ustrezno kompenzacijo ali drugo nadomestilo zaradi škode, povzročene z onesnaženjem morskega okolja, ki so ga povzročile fizične ali pravne osebe pod njihovo jurisdikcijo.

3. Zaradi zagotovitve hitre in ustrezne kompenzacije zaradi vsake škode, povzročene z onesnaženjem morskega okolja, sodelujejo države pri uresničevanju veljavnega mednarodnega prava in pri nadaljnjem razvoju mednarodnega prava, ki se nanaša na odgovornost za ocenitev in povračilo škode ter na reševanje sporov, ki nastanejo v zvezi s tem, obenem pa tudi, kjer je za to možnost, pri izpolnjevanju kriterijev in postopkov za izplačilo ustrezne odškodnine, kot so obvezno zavarovanje ali kompenzacijski skladi.

POGLAVJE 10

SUVERENA IMUNITETA

Člen 236

Suverena imuniteta

Določbe te konvencije, ki se nanašajo na varovanje in ohranitev morskega okolja, se ne uporabljajo za vojne ladje, pomožne vojne ladje, niti za druge ladje ali letala, ki pripadajo državi ali jih v danem trenutku uporabljajo izključno vladne nekomercialne službe. Vsaka država pri sprejemanju ustreznih ukrepov, ki ne posegajo v operacije niti v operativno sposobnost takih ladij ali letal, ki ji pripadajo ali ki jih izkorišča, tudi zagotavlja, da omejene ladje ali letala ravnajo, kolikor je to opravičeno in praktično možno, na način, ki je v skladu s to konvencijo.

POGLAVJE 11

OBVEZNOSTI IZ DRUGIH KONVENCIJ O VAROVANJU IN OHRANITVI MORSKEGA OKOLJA

Člen 237

Obveznosti iz drugih konvencij o varovanju in ohranitvi morskega okolja

1. Določbe tega dela ne posegajo v posamične obveznosti, ki so jih države sprejele na podlagi prej sklenjenih posebnih konvencij

in sporazumov o varovanju in ohranitvi morskega okolja, niti v sporazume, ki se lahko sklenejo, da bi se izpopolnila splošna načela iz te konvencije.

2. Posamične obveznosti, ki so jih v zvezi z varovanjem in ohranitvijo morskega okolja države sprejele s posebnimi konvencijami, bi bilo treba izpolnjevati v skladu s splošnimi načeli in cilji te konvencije.

DEL XIII

ZNANSTVENO RAZISKOVANJE MORJA

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 238

Pravica do opravljanja znanstvenega raziskovanja morja

Vse države, ne glede na njihovo geografsko lego, ter pristojne mednarodne organizacije imajo pravico do znanstvenega raziskovanja morja v skladu s pravicami in obveznostmi drugih držav, kot je to predvideno v tej konvenciji.

Člen 239

Pospeševanje znanstvenega raziskovanja morja

Države in pristojne mednarodne organizacije pospešujejo in olajšujejo razvoj znanstvenega raziskovanja morja in njegovo opravljanje v skladu s to konvencijo.

Člen 240

Splošna načela, po katerih se opravlja znanstveno raziskovanje morja

Pri opravljanju znanstvenega raziskovanja morja se uporabljajo naslednja načela:

- znanstveno raziskovanje morja se opravlja izključno v miroljubne namene;
- znanstveno raziskovanje morja se opravlja z ustreznimi znanstvenimi metodami in sredstvi v skladu s to konvencijo;
- znanstveno raziskovanje morja ne sme neopravičeno ovirati druge pravno dovoljene uporabe morja v skladu s to konvencijo, ki pa se dosledno spoštuje med takimi uporabami;

- znanstveno raziskovanje morja se opravlja z upoštevanjem vseh ustreznih predpisov, sprejetih v skladu s to konvencijo, všteti predpise o varovanju in ohranitvi morskega okolja.

Člen 241

Nepriznavanje dejavnosti znanstvenega raziskovanja morja kot pravne podlage za kakršne koli zahteve

Dejavnosti znanstvenega raziskovanja morja niso pravna podlaga za kakršno koli zahtevo do kakega dela morskega okolja ali njegovih bogastev.

POGLAVJE 2

MEDNARODNO SODELOVANJE

Člen 242

Pospeševanje mednarodnega sodelovanja

1. Države in pristojne mednarodne organizacije pospešujejo v skladu z načelom spoštovanja suverenosti in jurisdikcije ter na podlagi vzajemne koristi mednarodno sodelovanje pri znanstvenem raziskovanju morja v miroljubne namene.

2. V tem smislu, ne da bi posegala v pravice in obveznosti držav po tej konvenciji, daje država pri uporabi tega dela na primeren način drugim državam primerno priložnost, da dobijo od nje ali z njenim sodelovanjem obvestila, potrebna za preprečevanje in nadziranje škodljivih učinkov za zdravje in varnost oseb ter za morsko okolje.

Člen 243

Ustvarjanje ugodnih pogojev.

S sklepanjem bilateralnih in multilateralnih sporazumov sodelujejo države in pristojne mednarodne organizacije pri ustvarjanju

ugodnih pogojev za opravljanje znanstvenega raziskovanja morja v morskem okolju in pri povezovanju naporov znanstvenikov pri proučevanju bistva pojavov in procesov, ki se dogajajo v morskem okolju, in njihovih medsebojnih odnosov.

Člen 244

Objavljanje in širjenje podatkov in znanja

1. Države in pristojne mednarodne organizacije zagotavljajo v skladu s to konvencijo dostopnost podatkov o predlaganih glavnih programih in njihovih ciljih ter o dognanjih znanstvenega raziskovanja morja tako, da jih objavljajo in širijo po ustreznih kanalih.

2. V ta namen države posamično ali v sodelovanju z drugimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami aktivno pospešujejo širjenje znanstvenih podatkov in obvestil ter prenos znanja, ki izvira iz znanstvenega raziskovanja morja, zlasti državam v razvoju, kot tudi krepitev samostojnih sposobnosti držav v razvoju za znanstveno raziskovanje morja, med drugim s programi za primerno šolanje in usposabljanje njihovega strokovnega in znanstvenega osebja.

POGLAVJE 3

OPRAVLJANJE IN POSPEŠEVANJE ZNANSTVENEGA RAZISKOVANJA MORJA

Člen 245

Znanstveno raziskovanje morja v teritorialnem morju

Obalne države imajo pri izvajanju svoje suverenosti izključno pravico, da urejajo, odobravajo in opravljajo znanstveno raziskovanje morja v svojem teritorialnem morju. Tu se znanstveno raziskovanje morja opravlja na podlagi izrecne privolitve obalne države in po njenih predpisanih pogojih.

Člen 246

Znanstveno raziskovanje morja v izključni ekonomski coni in na epikontinentalnem pasu

1. Obalne države imajo pri uresničevanju svoje jurisdikcije pravico, da v skladu z ustreznimi določbami te konvencije urejajo,

odobravajo in opravljajo znanstveno raziskovanje morja v svoji izključni ekonomski coni in na svojem epikontinentalnem pasu.

2. Morje v izključni ekonomski coni in na epikontinentalnem pasu se lahko znanstveno raziskuje na podlagi privolitve obalne države.

3. V normalnih razmerah dajejo obalne države svojo privolitev k projektom znanstvenega raziskovanja morja, ki jih izvajajo druge države ali pristojne mednarodne organizacije v njihovi izključni ekonomski coni in na njihovem epikontinentalnem pasu v skladu s to konvencijo le v miroljubne namene in zaradi večjega znanstvenega spoznavanja morskega okolja v dobrobit vsega človeštva. V ta namen določijo obalne države pravila in postopke, ki zagotavljajo, da se taka privolitev ne bi neopravičeno odlagala ali odrekla.

4. Za uporabo odstavka 3 so normalne razmere take tudi takrat, ko obalna država in država raziskovalka nimata diplomatskih odnosov.

5. Kljub temu pa lahko obalne države na podlagi svoje proste presoje odrečejo privolitev za izvajanje projekta znanstvenega raziskovanja morja drugi državi ali pristojni mednarodni organizaciji v izključni ekonomski coni ali na epikontinentalnem pasu obalne države, če ta projekt:

- (a) ima neposreden pomen za raziskovanje in izkoriščanje naravnih bogastev, bodisi živih ali neživih;
- (b) vključuje vrtanje v epikontinentalnem pasu, uporabo razstreliva ali vnašanje škodljivih snovi v morsko okolje;
- (c) vključuje graditev, obratovanje ali uporabo umetnih otokov, postrojev in naprav, navedenih v členu 60 in 80;
- (d) vsebuje obvestilo, sporočeno na podlagi člena 248, o značaju in ciljih projekta, ki ni točno, ali če ima država raziskovalka ali pristojna mednarodna organizacija neizpolnjene obveznosti do obalne države iz prejšnjih raziskovalnih projektov.

6. Kljub določbam odstavka 5 obalne države na podlagi svoje proste presoje ne morejo odreči privolitve po pododstavku (a) omenjenega odstavka za projekte znanstvenega raziskovanja morja, ki bodo sprejeti v skladu s tem delom, na

epikontinentalnem pasu zunaj dvestote morske milje od temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja, zunaj tistih posebnih območij, ki jih lahko obalne države vsak trenutek javno razglasijo kot območja, v katerih se opravljajo ali pa se bodo v primernem časovnem obdobju začela opravljati dela zaradi izkoriščanja ali pa izčrpane raziskovalne dejavnosti, usmerjene v ta območja. Obalne države dajo primerno obvestilo o razglasitvi takih območij ter o vseh spremembah v zvezi s tem, niso pa dolžne dajati podrobnosti o dejavnostih v njih.

7. Določbe odstavka 6 ne posegajo v pravice obalnih držav na epikontinentalnem pasu, določene v členu 77.

8. Dejavnosti znanstvenega raziskovanja morja, navedene v tem členu, ne smejo neupravičeno ovirati dejavnosti obalnih držav pri uresničevanju njihovih suverenih pravic in jurisdikcije, predvidenih v tej konvenciji.

Člen 247

Projekti znanstvenega raziskovanja morja, ki so jih sprejele mednarodne organizacije ali so bili sprejeti pod njihovim okriljem

Šteje se, da je obalna država, ki je članica mednarodne organizacije ali ima z njo bilateralni sporazum in v katere izključni ekonomski coni ali na katere epikontinentalnem pasu ima ta organizacija namen izvesti projekt znanstvenega raziskovanja morja neposredno ali pod njenim okriljem, odobrila izvajanje projekta v skladu z dogovorjenimi podrobnostmi, če je ta država odobrila projekt v podrobnostih takrat, ko je bila sprejeta odločitev organizacije o sprejetju projekta, ali če želi pri njem sodelovati, ni pa dala nikakršne pripombe v štirih mesecih, odkar je organizacija o projektu obvestila obalno državo.

Člen 248

Dolžnost obveščati obalno državo

Države in pristojne mednarodne organizacije, ki imajo namen znanstveno raziskovati morje v izključni ekonomski coni ali na epikontinentalnem pasu obalne države, dajo tej državi najmanj šest mesecev pred dnevom pričakovanega začetka izvajanja projekta znanstvenega raziskovanja morja celoten opis:

- (a) o značaju in ciljih projekta;
- (b) o načinu in sredstvih, ki bodo uporabljena, vštetiš ime, tonažo, vrsto in razred ladij ter opis znanstvene opreme;

- (c) o točnih geografskih območjih, v katerih se bo izvajal projekt;
- (d) o pričakovanem datumu, ko se bodo prvič pojavile raziskovalne ladje in ko bodo dokončno odšle, ali o postavitvi opreme in o njeni odstranitvi, odvisno od razmer;
- (e) o nazivu ustanove, pod katere okriljem bo opravljeno raziskovanje, ime njenega direktorja in osebe, ki je odgovorna za projekt; in
- (f) o obsegu, v katerem bi, kot se sodi, obalna država lahko sodelovala ali bila predstavljena v projektu.

Člen 249

Dolžnost izpolniti določene pogoje

1. Kadar države in pristojne mednarodne organizacije opravljajo znanstveno raziskovanje morja v izključni ekonomski coni ali na epikontinentalnem pasu obalne države, morajo izpolniti naslednje pogoje:

- (a) obalni državi, če ta tako želi, zagotoviti pravico, da sodeluje ali da je zastopana pri projektu znanstvenega raziskovanja morja, zlasti na raziskovalnih ladjah ali drugih plovilih ali znanstveno raziskovalnih napravah, kadar je to izvedljivo, brez plačila kakršne koli nagrade znanstvenikom obalne države in brez obveznosti, da prispeva k stroškom projekta;
- (b) obalni državi dati na njeno zahtevo uvodna poročila, kakor hitro je to izvedljivo, ter končne rezultate in zaključke po končanem raziskovanju;
- (c) obalni državi na njeno zahtevo zagotoviti dostop do vseh podatkov in vzorcev, ki izvirajo iz projekta znanstvenega raziskovanja morja, in ji dati tudi podatke, ki se lahko kopirajo, in vzorce, ki se lahko delijo brez škode za njihovo znanstveno vrednost;
- (d) če obalna država zahteva, ji je treba dati oceno takih podatkov, vzorcev in rezultatov raziskovanja ali ji pomagati pri njihovem ocenjevanju ali razlagi;
- (e) v skladu z odstavkom 2 zagotoviti, da bodo postali rezultati raziskovanja, čim bo to izvedljivo, mednarodno dostopni po ustreznih državnih in mednarodnih kanalih;
- (f) brez odlašanja obvestiti državo o vsaki večji spremembi v raziskovalnem programu;
- (g) če ni drugače dogovorjeno, po končanem raziskovanju odstraniti znanstvenoraziskovalne stroje ali opremo.

2. Ta člen ne posega v pogoje, določene z zakoni in predpisi obalne države, za njeno prosto presojo, ali naj da privolitev po

odstavku 5 člena 246 ali ne, všteti zahtevanje poprejšnjega sporazuma o tem, da postanejo raziskovalni rezultati projekta, ki so neposrednega pomena za raziskovanje in izkoriščanje naravnih bogastev, mednarodno dostopni.

Člen 250

Sporočila o projektih znanstvenega raziskovanja morja

Če ni dogovorjeno drugače, se dajejo sporočila o projektih znanstvenega raziskovanja morja po ustreznih uradnih poteh.

Člen 251

Splošni kriteriji in smernice

Države si bodo prizadevale, da prek pristojnih mednarodnih organizacij določijo splošne kriterije in smernice, ki bodo pomagali državam pri ugotavljanju narave in implikacij znanstvenega raziskovanja morja.

Člen 252

Domnevana privolitev

Države ali pristojne mednarodne organizacije lahko začnejo izvajati projekt znanstvenega raziskovanja morja po šestih mesecih od dne, ko so bila obalni državi poslana obvestila, ki jih zahteva člen 248, razen če je obalna država v štirih mesecih po prejemu sporočila, ki vsebuje tako obvestilo, obvestila državo ali organizacijo, ki opravlja raziskovanje:

- (a) da odreka privolitev na podlagi člena 246; ali
- (b) da podatki, ki jih je dala ta država ali pristojna mednarodna organizacija o značaju ali ciljih projekta, niso v skladu z očitnimi dejstvi; ali
- (c) da zahteva dopolnilna obvestila v zvezi s pogoji in obvestili, danimi na podlagi člena 248 in 249; ali
- (d) da obstajajo neizpolnjene obveznosti iz prejšnjega projekta znanstvenega raziskovanja morja, ki ga je izvajala ta država ali organizacija, nanašajo pa se na pogoje iz člena 249.

Člen 253

Prekinitev ali ustavitev dejavnosti znanstvenega raziskovanja morja

1. Obalna država ima pravico zahtevati prekinitev katerih koli dejavnosti znanstvenega raziskovanja morja, ki se opravljajo v njeni izključni ekonomski coni ali na njenem epikontinentalnem pasu:

- (a) če se raziskovalne dejavnosti ne opravljajo v skladu s podatki, sporočenimi po členu 248, na katerih je temeljila privolitev obalne države; ali
- (b) če država ali pristojna mednarodna organizacija, ki opravlja raziskovalne dejavnosti, ne ugotovi določb člena 249 o pravicah obalne države glede projekta znanstvenega raziskovanja morja.

2. Obalna država ima pravico zahtevati ustavitev katerih koli dejavnosti znanstvenega raziskovanja morja zaradi slehernega neizpolnjevanja določb iz člena 248, ki vključuje večjo spremembo v raziskovalnem projektu ali v raziskovalnih dejavnostih.

3. Obalna država lahko tudi zahteva ustavitev dejavnosti znanstvenega raziskovanja morja, če se katera koli situacija iz odstavka 1 ne reši v primernem časovnem obdobju.

4. Potem, ko obalna država obvesti o svoji odločitvi, da je odredila prekinitev ali ustavitev, morajo države ali pristojne mednarodne organizacije, pooblaščenice za opravljanje dejavnosti znanstvenega raziskovanja morja, končati raziskovalne dejavnosti, navedene v tem obvestilu.

5. Obalna država odpravi odredbo o prekinitvi iz odstavka 1 in dovoli nadaljevanje dejavnosti znanstvenega raziskovanja morja, brž ko država raziskovalka ali pristojna mednarodna organizacija ugotovi pogojem, ki se zahtevajo po členu 248 in 249.

Člen 254

Pravice sosednih neobalnih držav in držav z geografsko neugodnim položajem

1. Države in pristojne mednarodne organizacije, ki so predložile obalni državi projekt o znanstvenem raziskovanju morja iz odstavka 3 člena 246, obvestijo sosedne neobalne države in države z geografsko neugodnim položajem o predlaganem raziskovalnem projektu in to sporočijo obalni državi.

2. Potem, ko je zadevna obalna država privolila v predlagani projekt znanstvenega raziskovanja morja v skladu s členom 246 ter drugimi ustreznimi določbami te konvencije, dajo države in pristojne mednarodne organizacije, ki se ukvarjajo s tem projektom, sosednim neobalnim državam in državam z geografsko neugodnim položajem na njihovo zahtevo in kadar je to primerno, ustrezne podatke, predpisane v členu 248 in odstavku 1 člena 249 pod (f).

3. Omenjenim sosednim neobalnim državam ter državam z geografsko neugodnim položajem se, kadar koli je to izvedljivo, na njihovo zahtevo omogoči sodelovanje pri predlaganem projektu znanstvenega raziskovanja morja po kvalificiranih strokovnjakih, ki so jih imenovali in k temu obalna država ni ugovarjala, v skladu s pogoji, dogovorjenimi za projekt po tej konvenciji med zadevno obalno državo in državo ali pristojnimi mednarodnimi organizacijami, ki opravljajo znanstveno raziskovanje morja.

4. Države in pristojne mednarodne organizacije iz odstavka 1 pošiljajo omenjenim neobalnim državam in državam z geografsko neugodnim položajem na njihovo zahtevo podatke in pomoč, opisane v odstavku 1 člena 249 pod (d) v skladu z odstavkom 2 člena 249.

Člen 255

Ukrepi za olajšanje znanstvenega raziskovanja morja in pomoč raziskovalnim ladjam

Države si prizadevajo sprejeti razumna pravila, predpise in postopke, da bi pospešile in olajšale znanstveno raziskovanje morja, ki se opravlja v skladu s to konvencijo zunaj njihovega teritorialnega morja, in da bi po potrebi v skladu s svojimi zakoni in predpisi olajšale dostop do svojih luk in pospešile dajanje pomoči ladjam za znanstveno raziskovanje morja, ki izpolnjujejo pogoje iz ustreznih določb tega dela.

Člen 256

Znanstveno raziskovanje morja v Coni

V skladu z določbami dela XI imajo vse države, ne glede na njihovo geografsko lego, in pristojne mednarodne organizacije pravico opravljati znanstveno raziskovanje morja v Coni.

Člen 257

Znanstveno raziskovanje morske vode zunaj izključne ekonomske cone

V skladu s to konvencijo imajo vse države, ne glede na njihovo geografsko lego, in pristojne mednarodne organizacije pravico

opravljati znanstveno raziskovanje morske vode zunaj meja izključne ekonomske cone.

POGLAVJE 4

POSTROJI ALI OPREMA ZA ZNANSTVENO RAZISKOVANJE MORJA, KI SE NAHAJAJO V MORSKEM OKOLJU

Člen 258

Postavitev in uporaba

Za postavitev in uporabo kakršnih koli postrojev ali opreme za znanstveno raziskovanje v kakem območju morskega okolja veljajo isti pogoji, ki so v tej konvenciji predpisani za opravljanje znanstvenega raziskovanja morja v vsakem takem območju.

Člen 259

Pravni status

Postroji ali oprema, navedeni v tem poglavju, nimajo statusa otoka in nimajo lastnega teritorialnega morja, njihov obstoj pa tudi ne vpliva na določanje meja teritorialnega morja, izključne ekonomske cone ali epikontinentalnega pasu.

Člen 260

Varnostne cone

V skladu z ustreznimi določbami te konvencije se lahko okrog znanstvenoraziskovalnih postrojev uvedejo primerno široke varnostne cone, ki ne presegajo razdalje 500 metrov. Vse države naj zagotovijo, da njihove ladje spoštujejo take varnostne cone.

Člen 261

Neoviranje plovnih poti

S postavitvijo in uporabo katere koli vrste postrojev ali opreme za znanstveno raziskovanje se ne smejo ustvarjati ovire na določenih mednarodnih plovnih poteh.

Člen 262

Znamenja za identifikacijo in opozorilni znaki

Postroji ali oprema, navedeni v tem oddelku, imajo znamenja za identifikacijo, ki označujejo državo vpisa ali mednarodno

organizacijo, ki ji pripadajo, in imajo ustrezne mednarodno dogovorjene opozorilne znake zaradi zagotovitve varnosti na morju in varnosti zračne plovbe, upoštevajoč pravila in standarde, ki so jih določile pristojne mednarodne organizacije.

POGLAVJE 5

ODGOVORNOST

Člen 263

Odgovornost

1. Države in pristojne mednarodne organizacije morajo zagotoviti, da se znanstveno raziskovanje morja opravlja v skladu s to konvencijo, bodisi da so same začele to raziskovanje ali pa kdo drug v njihovem imenu.

2. Države in pristojne mednarodne organizacije so odgovorne za ukrepe, ki jih sprejmejo v nasprotju s to konvencijo glede znanstvenega raziskovanja morja, ki ga opravljajo druge države, njihove fizične ali pravne osebe ali pristojne mednarodne organizacije, in morajo povrniti škodo, ki je posledica takih ukrepov.

3. Države in pristojne mednarodne organizacije so v skladu s členom 235 odgovorne za škodo, povzročeno z onesnaževanjem morskega okolja, ki je nastalo zaradi znanstvenega raziskovanja morja, bodisi da so ga opravljale same ali kdo drug v njihovem imenu.

POGLAVJE 6

REŠEVANJE SPOROV IN ZAČASNI UKREPI

Člen 264

Reševanje sporov

Spori o razlagi ali uporabi določb te konvencije, ki se nanašajo na znanstveno raziskovanje morja, se rešujejo v skladu s poglavjem 2 in 3 dela XV.

Člen 265

Začasni ukrepi

Dokler se spor ne reši v skladu s poglavjem 2 in 3 dela XV, država ali pristojna mednarodna organizacija, ki je pooblaščenca za izvajanje znanstvenoraziskovalnega projekta, brez izrecne privolitve ustrezne obalne države ne sme dovoliti, da bi se raziskovalne dejavnosti začele ali da bi se nadaljevale.

DEL XIV

RAZVOJ IN PRENOS POMORSKE TEHNOLOGIJE

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 266

Pospeševanje razvoja in prenosa pomorske tehnologije

1. V skladu s svojimi možnostmi sodelujejo države neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij pri ustvarjalnem pospeševanju razvoja in prenosa znanosti o morju in pomorske tehnologije, in sicer pod sprejemljivimi in razumnimi modalitetami in pogoji.

2. Države pospešujejo razvoj pomorskih znanstvenotehnoloških potencialov tistih držav, ki potrebujejo in iščejo tehnično pomoč na tem področju, zlasti držav v razvoju, v številni neobalne države

in države z geografsko neugodnim položajem pri raziskovanju, izkoriščanju, ohranjanju in gospodarjenju z morskimi bogastvi, varovanju in ohranitvi morskega okolja, znanstvenem raziskovanju morja in drugih dejavnostih v morskem okolju v skladu s to konvencijo, da bi pospešile družbeni in ekonomski napredek držav v razvoju.

3. Države si prizadevajo, da bodo ustvarile ugodne ekonomske in pravne pogoje za prenos pomorske tehnologije na pravični podlagi v dobrobit vseh zainteresiranih strank.

Člen 267

Varstvo pravno utemeljenih interesov

Pri pospeševanju sodelovanja v skladu s členom 266 države z dolžno pozornostjo spoštujejo pravno utemeljene interese, v številni

med drugim pravice in dolžnosti imetnikov oskrbovalcev in prejemnikov pomorske tehnologije.

(e) izvajati projekte in pospeševati skupna vlaganja ter druge oblike dvostranskega in večstranskega sodelovanja.

Člen 268

Temeljni cilji

Države pospešujejo neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij:

- (a) pridobitev, vrednotenje in širjenje znanja s področja pomorske tehnologije in olajšujejo dostop do takih informacij in podatkov;
- (b) razvoj primerne pomorske tehnologije;
- (c) razvoj potrebne tehnološke infrastrukture, da bi se olajšal prenos pomorske tehnologije;
- (d) razvoj kadrov z usposabljanjem in izobraževanjem državljanov iz držav in dežel v razvoju, zlasti pa državljanov iz najmanj razvitih med njimi;
- (e) mednarodno sodelovanje na vseh ravneh, zlasti regionalnih, subregionalnih in dvostranskih.

Člen 269

Ukrepi za doseg temeljnih ciljev

Da bi dosegle cilje iz člena 268, si države neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij med drugim prizadevajo:

- (a) da uvedejo programe tehničnega sodelovanja za učinkovit prenos vseh vrst pomorske tehnologije na države, ki potrebujejo in iščejo tehnično pomoč na tem področju, zlasti na države v razvoju, ki so neobalne in z geografsko neugodnim položajem, ter na druge države v razvoju, ki niso mogle ustvariti niti razviti svojega lastnega tehnološkega potenciala v znanosti o morju in pri raziskovanju ter izkoriščanju bogastev morja, niti razviti infrastrukture take tehnologije;
- (b) spodbujati ugodne pogoje za sklepanje sporazumov, pogodb in drugih podobnih aranžmajev pod pravičnimi in razumnimi pogoji;
- (c) organizirati konference, seminarje in simpozije o znanstvenih in tehnoloških vprašanjih, zlasti o politiki in metodah prenosa pomorske tehnologije;
- (d) pospeševati izmenjavo znanstvenikov, tehnologov in drugih strokovnjakov;

POGLAVJE 2

MEDNARODNO SODELOVANJE

Člen 270

Način in sredstva mednarodnega sodelovanja

Mednarodno sodelovanje se glede razvoja in prenosa pomorske tehnologije, če je to mogoče in primerno, izvaja prek veljavnih dvostranskih, regionalnih ali večstranskih programov, obenem pa tudi prek razširjenih in novih programov, da bi se olajšalo znanstveno raziskovanje morja, prenos pomorske tehnologije zlasti na novih področjih ter primerno mednarodno financiranje raziskovanja in njegovega razvoja glede oceanov.

Člen 271

Smernice, kriteriji in standardi

Države podpirajo neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij uvažanje splošno sprejetih smernic, kriterijev in standardov za prenos pomorske tehnologije na dvostranskih temeljih ali znotraj mednarodnih organizacij in drugih forumov, pri čemer upoštevajo zlasti interese in potrebe držav v razvoju.

Člen 272

Usklajevanje mednarodnih programov

Na področju prenosa pomorske tehnologije si države prizadevajo, da zagotovijo, da pristojne mednarodne organizacije usklajujejo svoje dejavnosti, všteti vse regionalne ali globalne programe, pri čemer upoštevajo interese in potrebe držav v razvoju, zlasti pa neobalnih držav in držav z geografsko neugodnim položajem.

Člen 273

Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in z Oblastjo

Države aktivno sodelujejo s pristojnimi mednarodnimi organizacijami in z Oblastjo, da bi spodbujale in olajšale prenos izkušenj in pomorske tehnologije na države v razvoju, njihove državljanke in Podjetje glede na dejavnosti v Coni.

Člen 274

Cilji Oblasti

Ob upoštevanju vseh pravno utemeljenih interesov, vštevši med drugim pravice in dolžnosti imetnikov, oskrbovalcev in prejemnikov tehnologije zagotavlja Oblast glede na dejavnosti v Coni:

- (a) da bodo državljani držav v razvoju, bodisi obalnih ali neobalnih ali držav z geografsko neugodnim položajem, zaposleni na podlagi načela pravične geografske zastopanosti, da bi se usposobili kot člani vodstvenega, raziskovalnega in tehničnega osebja, postavljenega za izpolnjevanje njegovih nalog;
- (b) da bo tehnična dokumentacija o ustrezni opremi, strojih, napravah in postopkih dostopna vsem državam, zlasti pa državam v razvoju, ki potrebujejo in iščejo tehnično pomoč na tem področju;
- (c) da oblast z ustreznim predpisom olajša pridobitev tehnične pomoči na področju pomorske tehnologije državam v razvoju, njihovim državljanom pa pridobitev potrebnih izkušenj in praktičnega znanja, vštevši poklicno usposabljanje;
- (d) da pomaga državam, ki potrebujejo in iščejo tehnično pomoč na tem področju, zlasti pa državam v razvoju, pridobiti potrebno opremo, postopke, naprave in drugo tehnično znanje s kakršnimi koli finančnimi sporazumi, predvidenimi v tej konvenciji.

POGLAVJE 3

**DRŽAVNI IN REGIONALNI CENTRI ZA ZNANOST O MORJU
IN POMORSKO TEHNOLOGIJO**

Člen 275

Ustanovitev državnih centrov

1. Države neposredno ali prek pristojnih mednarodnih organizacij in Oblasti pomagajo, zlasti obalnim državam v razvoju, pri ustanavljanju državnih znanstvenih in tehnoloških centrov za raziskovanje morja ter krepitev obstoječih državnih centrov, da bi spodbujale in pospeševale znanstveno raziskovanje morja, ki ga opravljajo obalne države v razvoju ter povečale njihove lastne sposobnosti za izkoriščanje in ohranjanje njihovih morskih bogastev v njihovo ekonomsko korist.

2. Države dajejo prek pristojnih mednarodnih organizacij in Oblasti ustrezno podporo, da bi olajšale ustanavljanje in krepitev teh državnih centrov tako, da zagotavljajo sodobne pogoje za usposabljanje in potrebno opremo, izkušnje in praktična znanja ter tehnične strokovnjake tistim državam, ki potrebujejo in prosijo za tako pomoč.

Člen 276

Ustanavljanje regionalnih centrov

1. Države v sodelovanju s pristojnimi mednarodnimi organizacijami, Oblastjo in državnimi znanstvenimi in tehnološkimi ustanovami za raziskovanje morja pospešujejo ustanavljanje regionalnih znanstvenih in tehnoloških centrov za raziskovanje morja, zlasti v državah v razvoju, da bi spodbujale in pospeševale znanstveno raziskovanje morja, ki ga opravljajo države v razvoju, in podpirale prenos pomorske tehnologije.

2. Vse države v regiji sodelujejo z regionalnimi centri, da bi zagotovile čim učinkovitejše uresničevanje svojih ciljev.

Člen 277

Dejavnosti regionalnih centrov

Dejavnosti regionalnih centrov med drugim vključujejo:

- (a) programe usposabljanja in šolanja na vseh ravneh, ki se nanašajo na različne vidike znanstvenega in tehnološkega raziskovanja morja, zlasti morske biologije, vštevši ohranitev in gospodarjenje z živimi bogastvi morja, oceanografije, hidrografije, tehnike, geološkega raziskovanja morskega dna, rudarske tehnologije in razsoljevanja;
- (b) preučevanje upravljanja;
- (c) študijske programe, ki se nanašajo na varovanje in ohranitev morskega okolja ter preprečevanje, zmanjšanje in nadziranje onesnaževanja;
- (d) organizacijo regionalnih konferenc, seminarjev in simpozijev;
- (e) pridobitev in obdelavo znanstvenih in tehnoloških podatkov ter informacij o morju;
- (f) hitro širjenje rezultatov znanstvenega in tehnološkega raziskovanja morja v lahko dostopnih publikacijah;

(g) objavljanje državnih politik o prenosu pomorske tehnologije in sistemsko primerjalno preučevanje teh politik;

(h) zbiranje in sistemizacijo informacij o tržišču tehnologije ter o pogodbah in drugih sporazumih, ki se nanašajo na patente;

(i) tehnično sodelovanje z drugimi državami regije.

POGLAVJE 4

SODELOVANJE MED MEDNARODNIMI ORGANIZACIJAMI

Člen 278

Sodelovanje med mednarodnimi organizacijami

Pristojne mednarodne organizacije, navedene v tem delu in v delu XIII, sprejmejo neposredno ali v tesnem medsebojnem sodelovanju vse ustrezne ukrepe, da bi zagotovile uspešno opravljanje svojih funkcij in ugodile odgovornostim iz tega dela.

DEL XV

REŠEVANJE SPOROV

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 279

Obveznost, da se spori rešujejo z mirnimi sredstvi

Države stranke rešujejo med seboj vsak spor o razlagi ali v zvezi z uporabo te konvencije z mirnimi sredstvi v skladu z odstavkom 3 člena 2 ustanovne listine Združenih narodov; v ta namen iščejo rešitve s sredstvi, navedenimi v odstavku 1 člena 33 ustanovne listine.

Člen 280

Reševanje sporov s katerim koli mirnim sredstvom po izbiri strank

Nobena določba v tem delu ne omejuje pravice vsake izmed držav strank, da kadar koli po sporazumu, med seboj rešijo spor o razlagi te konvencije ali v zvezi z njeno uporabo s katerim koli mirnim sredstvom po njihovi lastni izbiri.

Člen 281

Postopek, kadar stranke niso dosegle rešitve

1. Če so se države stranke, ki so stranke v sporu o razlagi te konvencije ali o njeni uporabi, sporazumele, da bodo spor rešile z

mirnim sredstvom po njihovi lastni izbiri, se postopki iz tega dela uporabijo edinole, če ni bila dosežena nikakršna rešitev s takim sredstvom in če po sporazumu med strankami ni izključen vsak nadaljnji postopek.

2. Če so se stranke sporazumele tudi o kakem roku, se prvi odstavek uporablja edinole po poteku tega roka.

Člen 282

Obveznosti na podlagi splošnih, regionalnih ali bilateralnih sporazumov

Če se države stranke, ki so stranke v sporu o razlagi te konvencije ali o njeni uporabi, sporazumejo na podlagi splošnega, regionalnega ali bilateralnega sporazuma ali kako drugače, da se za tak spor na zahtevo katere koli stranke v sporu uporabi postopek, na podlagi katerega bo izdana zavezujoča odločba, se tak postopek uporablja namesto postopkov, določenih v tem delu, razen če se stranke ne sporazumejo drugače.

Člen 283

Obveznost izmenjave mnenj

1. Kadar med državami strankami nastane spor o razlagi te konvencije ali o njeni uporabi, stranke brez odlašanja izmenjajo mnenja glede njegove rešitve s pogajanjem ali drugimi mirnimi sredstvi.

2. Stranke obenem brez odlašanja začnejo z izmenjavo mnenj, kadar je postopek za reševanje takega spora končan brez rešitve

ali kadar je rešitev dosežena, okoliščine pa narekujejo posvetovanje v zvezi z načinom izvršitve rešitve.

Člen 287

Izbira postopka

Člen 284

Sprava

1. Država stranka, ki je stranka kakega spora o razlagi te konvencije ali o njeni uporabi, lahko povabi drugo stranko ali stranke, da spor rešujejo s spravo v skladu s postopkom iz poglavja 1 aneksa V ali s kakim drugim postopkom sprave.

2. Če je vabilo sprejeto in če se stranke sporazumejo o pravilnem postopku, lahko vsaka stranka predloži spor v tak postopek.

3. Če vabilo ni bilo sprejeto ali če se stranke niso sporazumele o postopku, se šteje, da je pravni postopek končan.

4. Če se je spor reševal s spravo, se sme postopek končati le v skladu z dogovorjenim pravnim postopkom, razen če se stranke niso sporazumele drugače.

Člen 285

Uporaba tega poglavja za spore, ki se rešujejo po delu XI

To poglavje se uporablja za vsak spor, ki ga je treba po poglavju 5 dela XI rešiti v skladu s postopki, predvidenimi v tem delu. Če se v takem sporu kot stranka pojavi kateri koli pravni subjekt, ki ni država stranka, se to poglavje uporablja mutatis mutandis.

POGLAVJE 2

OBVEZNI POSTOPKI, IZ KATERIH IZHAJAJO ZAVEZUJOČE ODLOČBE

Člen 286

Uporaba postopkov iz tega poglavja

V skladu z določbami poglavja 3 se vsak spor o razlagi te konvencije ali v zvezi z njeno uporabo, ki ni bil rešen z uporabo določb poglavja 1, na zahtevo katere koli stranke v sporu predloži sodišču ali arbitražnemu sodišču v odvisnosti od tega, kateri izmed njiju je pristojen po tem poglavju.

1. Ko država podpisuje, ratificira ali pristopa h konvenciji ali kadar koli potem, lahko s pisno izjavo izbere eno ali več naslednjih sredstev za reševanje sporov o razlagi te konvencije ali o njeni uporabi:

(a) Mednarodno sodišče za pomorsko mednarodno pravo, ustanovljeno v skladu z aneksom VI;

(b) Mednarodno sodišče;

(c) arbitražno sodišče, ustanovljeno v skladu z aneksom VII;

(d) posebno arbitražno sodišče, ustanovljeno v skladu z aneksom VIII za eno ali več kategorij sporov, ki so navedeni v omenjenem aneksu.

2. Izjava, dana po odstavku 1, ne posega v obveznost države stranke, da sprejme pristojnost senata za spore o morskem dnu Mednarodnega sodišča za pomorsko mednarodno pravo v obsegu in na način, določen v poglavju 5 dela XI, niti ta obveznost ne posega v to izjavo.

3. Za državo stranko, ki je stranka v sporu, ki ni zajet z veljavno izjavo, se šteje, da je sprejela arbitražo v skladu z aneksom VII.

4. Če so stranke v sporu sprejele isti postopek za rešitev spora, se sme zanj uporabiti samo ta postopek, razen če se stranke niso sporazumele drugače.

5. Če stranke v sporu niso sprejele istega postopka za rešitev spora, se sme zanj uporabiti edinole arbitraža v skladu z aneksom VII, razen če se stranke sporazumejo drugače.

6. Izjava, dana po odstavku 1, velja še tri mesece potem, ko je obvestilo o preklicu deponirano pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

7. Nova izjava, obvestilo o preklicu ali iztek izjave na noben način ne posegajo v postopek, ki teče pred sodiščem ali arbitražnim sodiščem, pristojnem po tem členu, razen če se stranke sporazumejo drugače.

8. Izjave in obvestila, navedena v tem členu, se deponirajo pri generalnem sekretarju Združenih narodov, ki pošlje njihove preise državam strankam.

Člen 288**Pristojnost**

1. Sodišče ali arbitražno sodišče, navedeno v členu 287, je pristojno v vsakem sporu o razlagi te konvencije ali v zvezi z njeno uporabo, ki mu je dano v pristojnost v skladu s tem delom.

2. Sodišče ali arbitražno sodišče, navedeno v členu 287, je pristojno tudi v vsakem sporu o razlagi ali o uporabi kakega mednarodnega sporazuma, povezanega s cilji te konvencije, ki mu je dan v pristojnost v skladu z omenjenim sporazumom.

3. Senat za spore o morskem dnu Mednarodnega sodišča za pomorsko mednarodno pravo, ustanovljen v skladu z aneksom VI, ter vsak drugi senat ali arbitražno sodišče, navedeni v poglavju 5 dela XI, so pristojni za vsako zadevo, ki jim je dana v pristojnost v skladu z omenjenim delom in aneksom.

4. V sporu o tem, ali je pristojno sodišče ali arbitražno sodišče, se zadeva reši z odločbo tega sodišča ali arbitražnega sodišča.

3. Začasni ukrepi se lahko predpišejo, spremenijo ali preklicajo po tem členu le na zahtevo stranke v sporu in potem, ko je bila strankam dana možnost, da bodo zaslišane.

4. O predpisovanju, spremembi ali preklicu začasnih ukrepov sodišče ali arbitražno sodišče takoj obvesti stranke v sporu in druge države stranke, za katere meni, da je to potrebno.

5. Med konstituiranjem arbitražnega sodišča, ki se mu predloži kak spor na podlagi tega poglavja, lahko vsako sodišče ali arbitražno sodišče, o katerem so se stranke sporazumele, ali, če do tega sporazuma ni prišlo v dveh tednih po vloženi zahtevi po začasnih ukrepih, Mednarodno sodišče za pomorsko mednarodno pravo ali, v zvezi z dejavnostmi v Coni, zbornica za spore o morskem dnu predpiše, spremeni ali preklicae začasne ukrepe v skladu s tem členom, če prima facie meni, da bo arbitražno sodišče, ki se konstituira, pristojno in da to narekuje nujnost situacije. Ko je arbitražno sodišče, ki mu je predložen spor, konstituirano, lahko spremeni, preklicae ali potrdi te začasne ukrepe v skladu z odstavkom 1, 2, 3 in 4.

6. Stranke v sporu takoj izvršijo vse začasne ukrepe, predpisane na podlagi tega člena.

Člen 289**Izvedenci**

V vsakem sporu, ki vključuje znanstvena ali strokovna vprašanja, lahko sodišče ali arbitražno sodišče, ki je pristojno po tem poglavju, na zahtevo ene stranke ali na lastno pobudo in po posvetu s strankami izbere najmanj dva znanstvena ali tehnična izvedenca, predvsem z ustreznega seznama, pripravljenega v skladu s členom 2 aneksa VIII, za sodelovanje pri zasedanjih sodišča ali arbitražnega sodišča, vendar brez pravice glasovanja.

Člen 290**Začasni ukrepi**

1. Če je kak spor pravilno predložen sodišču ali arbitražnemu sodišču, ki meni, da je prima facie pristojno na podlagi tega dela ali poglavja 5 dela XI, lahko to sodišče ali arbitražno sodišče do dokončne odločitve predpiše katere koli začasne ukrepe, za katere glede na okoliščine meni, da so primerni za ohranitev ustreznih pravic strank v sporu ali za preprečitev resne škode za morsko okolje.

2. Začasni ukrepi se lahko spremenijo ali preklicajo, če so se spremenile okoliščine, ki jih narekujejo, ali če teh okoliščin ni več.

Člen 291**Pristop**

1. Za države stranke so odprti vsi v tem delu navedeni postopki za reševanje sporov.

2. Postopki za reševanje sporov, navedeni v tem delu, so odprti za pravne subjekte, ki niso države stranke, le, kadar je to posebej predvideno v tej konvenciji.

Člen 292**Takojšnja izpustitev ladij in posadk**

1. Kadar so oblasti kake države stranke zadržale ladjo, ki pluje pod zastavo druge države stranke, trdi pa se, da država, ki je zadržala ladjo, ni upoštevala določb te konvencije o takojšnji izpustitvi ladje ali njene posadke potem, ko je bila položena razumna varščina ali drugo denarno jamstvo, se lahko vprašanje izpustitve predloži vsakemu sodišču ali arbitražnemu sodišču, o katerem se stranke sporazumejo; če se sporazum ne doseže v 10 dneh po zadržanju, pa sodišču ali arbitražnemu sodišču, ki ga na podlagi člena 287 določi država, ki je zadržala ladjo, ali

Mednarodnemu sodišču za pomorsko mednarodno pravo, razen če se stranke ne sporazumejo drugače.

Člen 295

2. Zahtevo za izpustitev sme vložiti samo država ladjine zastave ali kdo drug v njenem imenu.

3. Sodišče ali arbitražno sodišče brez odlašanja vzame v postopek zahtevo za izpustitev in obravnava edinole izpustitev, ne da bi to vplivalo na meritorno reševanje katere koli zadeve zoper ladjo, njenega lastnika ali njeno posadko pred ustreznim domačim oblastvom. Oblasti države, ki je zadržala ladjo, ostanejo pristojne, da kadar koli izpustijo ladjo ali njeno posadko.

4. Po položitvi varščine ali drugega denarnega jamstva, ki ga je določilo sodišče ali arbitražno sodišče, oblasti države, ki je zadržala ladjo, takoj ugodijo odločbi sodišča ali arbitražnega sodišča o izpustitvi ladje ali njene posadke.

Člen 293

Pravo, ki se uporablja

1. Po tem poglavju pristojno sodišče ali arbitražno sodišče uporablja to konvencijo in druga pravila mednarodnega prava, ki niso v nasprotju s to konvencijo.

2. Odstavek 1 ne posega v pooblaščenost sodišča ali arbitražnega sodišča, pristojnega po tem poglavju, da odloči v zadevi ex aequo et bono, če se stranke tako sporazumejo.

Člen 294

Predhodni postopki

1. Sodišče ali arbitražno sodišče, predvideno v členu 287, kateremu je predložena zahteva v zvezi s kakim sporom iz člena 297, ugotovi na zahtevo ene izmed strank ali pa proprio motu, ali pomeni zahteva zlorabo sodnega ali arbitražnega postopka ali če je prima facie pravilno utemeljena. Če sodišče ali arbitražno sodišče ugotovi, da se z zahtevo zlorablja sodni ali arbitražni postopek ali da je prima facie neutemeljena, glede te zadeve ne opravlja nadaljnjih dejanj.

2. Po prejemu zahteve sodišče ali arbitražno sodišče takoj obvesti drugo stranko ali stranke o zahtevi in določi razumen rok, v katerem te lahko od njega zahtevajo, da sprejme odločitev v skladu s prvim odstavkom.

3. Ta člen v ničemer ne posega v pravico katere koli stranke v sporu, da poda predhodne ugovore v skladu z ustreznimi pravili postopka.

Izčrpanje notranjih pravnih sredstev

Vsak spor med državami strankami o razlagi ali uporabi te konvencije se sme predložiti v postopke, predvidene v tem poglavju, šele potem, ko so izčrpana notranja pravna sredstva, če tako zahteva mednarodno pravo.

Člen 296

Dokončnost in obvezna moč odločb

1. Vsaka odločba sodišča ali arbitražnega sodišča, ki je pristojno po tem poglavju, je dokončna in vse stranke v sporu morajo ravnati v skladu z njo.

2. Vsaka taka odločba je obvezna le za stranke v sporu in za primer, ki je z njo rešen.

POGLAVJE 3

OMEJITVE IN IZVZETJA PRI UPORABI POGLAVJA 2

Člen 297

Omejitve glede uporabe poglavja 2

1. Za spore o razlagi ali uporabi te konvencije veljajo glede izvrševanja suverenih pravic ali jurisdikcije obalne države, predvidenih v tej konvenciji, postopki iz poglavja 2 v naslednjih primerih:

- (a) če se zatrjuje, da je obalna država ravnala v nasprotju z določbami te konvencije glede pravic in svoboščin plovbe, preleta ali polaganja podmorskih kablov in cevovodov ali glede drugih mednarodno dovoljenih uporab morja, navedenih v členu 58;
- (b) če se zatrjuje, da je država pri izvrševanju omenjenih svoboščin, pravic in uporab ravnala v nasprotju s to konvencijo ali v nasprotju z zakoni ali predpisi, ki jih je sprejela obalna država v skladu s to konvencijo, ter drugimi pravili mednarodnega prava, ki niso v nasprotju s to konvencijo; ali
- (c) če se zatrjuje, da je obalna država ravnala v nasprotju s posebnimi mednarodnimi pravili in standardi za varovanje in ohranitev morskega okolja, ki so uporabljivi za obalno državo in ki so uvedeni s to konvencijo ali prek ustrezne mednarodne organizacije ali diplomatske konference v skladu s to konvencijo.

2. (a) Spori o razlagi ali uporabi določb te konvencije glede znanstvenega raziskovanja morja se rešujejo v skladu s poglavjem 2; obalna država pa ni dolžna sprejeti takega reševanja za kateri koli spor, ki izvira iz:
- (i) izvrševanja pravic ali diskrecijske pooblastitve obalne države v skladu s členom 246; ali
 - (ii) odločitve obalne države, da v skladu s členom 253 odredi prekinitev ali ustavitev kakega raziskovalnega projekta.
- (b) Spor, ki izvira iz trditve države, ki raziskuje, da obalna država glede kakega določenega projekta ne izvršuje v skladu s to konvencijo svojih pravic, utemeljenih na členu 246 in 253, se na zahtevo katere koli stranke predloži v spravo na podlagi poglavja 2 aneksa V; komisija za spravo pa pri tem ne postavlja vprašanja glede izvrševanja diskrecijske pooblastitve obalne države, da določi posebna območja, kot je to navedeno v odstavku 6 člena 246, ali glede njene diskrecijske pooblastitve, da ne da privolitve v skladu z odstavkom 5 246.
- (iii) da je obalna država samovoljno zavrnila dodeliti kateri koli državi na podlagi člena 62, 69 in 70 ter pod modalitetami in pogoji, ki jih je določila obalna država v skladu s to konvencijo, ves presežek ali njegov del, o katerem je objavila, da obstaja.
- (c) Komisija za spravo ne sme v nobenem primeru diskrecijskih pooblastil obalne države zamenjati s svojimi.
- (d) Poročilo komisije za spravo se pošlje ustreznim mednarodnim organizacijam.
- (e) Če se drugače ne sporazumejo, države stranke med pogajanjem o sporazumih po členu 69 in 70 vključijo vanje določbe o ukrepanjih, da bi zmanjšale možnosti za nesporazume o razlagi ali uporabi tega sporazuma ter o tem, kako naj bi ravnale, če bi nesporazum kljub vsemu nastal.

Člen 298

Fakultativna izvzetja od uporabe Poglavja 2

3. (a) Spori o razlagi ali uporabi določb te konvencije se glede ribolova rešujejo v skladu s poglavjem 2; obalna država pa pri tem ni dolžna sprejeti takega reševanja za noben spor, ki se tiče njenih suverenih pravic glede živih bogastev v izključni ekonomski coni ali izvrševanja teh pravic, vštevši njene diskrecijske pooblastitve, da določi dovoljen ulov, svoje ribiške zmogljivosti, dodelitev presežka drugim državam ter modalitete in pogoje, določene v svojih zakonih in predpisih o ohranitvi in gospodarjenju.
- (b) Kadar rešitev ni dosežena po poglavju 1 tega dela, se spor na zahtevo katere koli stranke predloži v spravo na podlagi poglavja 2 aneksa V, če se zatrijuje:
- (i) da obalna država očitno ni izpolnila svojih obveznosti, da s primernimi ukrepi za ohranitev in gospodarjenje zagotovi, da ne bi prišlo do resnega ogrožanja živih bogastev v izključni ekonomski coni;
 - (ii) da je obalna država samovoljno zavrnila, da na zahtevo druge države določi dovoljen ulov in svoje ribiške zmogljivosti za ulov živih bogastev glede ribjih jat, za katere je ta druga država zainteresirana za lov; ali
1. Ko podpisuje, ratificira ali pristopa k tej konvenciji ali kadar koli po tem, lahko država, ne da bi posegala v obveznosti iz poglavja 1, pisno izjavi, da ne sprejema kakega postopka ali več postopkov, predvidenih v poglavju 2, glede ene ali več naslednjih kategorij sporov:
- (a) (i) sporov o razlagi ali uporabi člena 15, 74 in 83, ki se nanašajo na morske meje, ali takih, ki se tičejo zgodovinskih zalivov ali zgodovinskih naslovov, s tem da država, ki je dala tako izjavo, ko tak spor nastane potem, ko ta konvencija začne veljati, ni pa bil dosežen nikakršen sporazum v pogajanjih med strankami, v razumnem časovnem obdobju na zahtevo katere koli stranke spora privoli, da se zadeva predloži v spravo na podlagi poglavja 2 aneksa V; in nadalje pod pogojem, da je vsak spor, ki nujno vključuje istočasno obravnavo katerega koli nerešenega spora, ki se tiče suverenosti ali drugih pravic nad kopenskimi ali otočnim kopenskimi območjem, izvzet iz take predložitve;
 - (ii) potem ko je komisija za spravo predložila svoje poročilo, v katerem je navedla razloge, na katerih temelji, se stranke pogajajo o sporazumu na podlagi tega poročila; če pa na podlagi omenjenih pogajanj ne pride do sporazuma, predložijo stranke s skupno privolitvijo vprašanje v enega

izmed postopkov, predvidenih v poglavju 2, razen če se stranke sporazumejo drugače;

(iii) ta pododstavek se ne uporabi za nobenega izmed sporov o morski meji, ki je dokončno rešen z dogovorom med strankami, pa tudi ne za kakršen koli tak spor, ki bi ga bilo treba rešiti v skladu z bilateralnim ali multilateralnim sporazumom, ki veže te stranke;

(b) sporov, ki se tičejo vojaških dejavnosti, všteti vojaške dejavnosti vladnih ladij in letal, ki se uporabljajo v netrgovinske namene, in sporov, ki se tičejo izvajanja zakonov glede na izvrševanje suverenih pravic ali jurisdikcije, ki so izvzete iz pristojnosti sodišča ali arbitražnega sodišča na podlagi odstavka 2 ali 3 297;

(c) sporov, v zvezi s katerimi varnostni svet Združenih narodov opravlja funkcije, ki so mu dodeljene z ustanovno listino Združenih narodov, razen če varnostni svet odloči, da zadevo umakne s svojega dnevnega reda, ali če povabi stranke, naj spor rešijo s sredstvi, predvidenimi v tej konvenciji.

2. Država stranka, ki je dala izjavo na podlagi odstavka 1, jo lahko kadar koli umakne ali privoli, da se spor, izvzet s to izjavo, predloži v kateri koli postopek, naveden v tej konvenciji.

3. Država stranka, ki je dala izjavo na podlagi odstavka 1, nima pravice predložiti katerega koli spora iz izvzete kategorije v kateri koli postopek, predviden v tej konvenciji, zoper drugo državo stranko brez njene privolitve.

4. Če je ena izmed držav strank dala izjavo na podlagi prvega odstavka pod (a), lahko vsaka druga država stranka spor zoper stranko, ki je dala izjavo, spada pa v izvzeto kategorijo, predloži v postopek, naveden v taki izjavi.

5. Nova izjava ali umik izjave na noben način ne posegata v postopke, ki se vodijo pred sodiščem ali arbitražnim sodiščem v skladu s tem členom, razen če se stranke sporazumejo drugače.

6. Izjave in obvestila o umiku izjav na podlagi tega člena se depozirajo pri generalnem sekretarju Združenih narodov, ki pošlje njihove prepise državam strankam.

Člen 299

Pravica strank, da se sporazumejo o postopku

1. Spor, izključen po členu 297 ali izvzet z izjavo, dano na podlagi člena 298, iz postopkov za reševanje sporov, predvidenih v poglavju 2, se lahko predloži v te postopke edinole s sporazumom strank v sporu.

2. To poglavje v ničemer ne zmanjšuje pravice strank v sporu, da se strinjajo s kakim drugim postopkom za reševanje takega spora ali da dosežejo prijateljsko rešitev.

DEL XVI

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 300

Dobra vera in zloraba pravic

Države stranke v dobri veri izpolnjujejo s to konvencijo prevzete obveznosti in izvršujejo pravice, jurisdikcijo in svoboščine, priznane v tej konvenciji, tako, da ne zlorablajo pravic.

Člen 301

Miroljubne uporabe morja

Pri izvrševanju svojih pravic in izpolnjevanju svojih dolžnosti po tej konvenciji se države stranke vzdržujejo vsake grožnje ali

uporabe sile zoper teritorialno neokrnjenost ali politično neodvisnost katere koli države ali kakega drugega ravnanja v nasprotju z načeli mednarodnega prava, določenimi v ustanovni listini Združenih narodov.

Člen 302

Odkrivanje podatkov

Ne da bi to posegalo v pravico države stranke, da začne v tej konvenciji predvidene postopke za reševanje sporov, se nič v tej

konvenciji ne sme škodovati kot zahteva, naj da država stranka pri izpolnjevanju svojih obveznosti na podlagi te konvencije podatke, katerih odkritje bi bilo v nasprotju z bistvenimi interesi njene varnosti.

Člen 303

Arheološki in zgodovinski predmeti, najdeni v morju

1. Države morajo varovati arheološke in zgodovinske predmete, najdene v morju, ter v ta namen sodelovati.

2. Zaradi nadzorstva nad prometom s takimi predmeti, lahko obalna država v zvezi z uporabo člena 33 smatra, da bi dviganje takih predmetov z morskega dna v pasu, omenjenem v navedenem členu, brez njene odobritve povzročilo znotraj njenega ozemlja ali teritorialnega morja kršenje zakonov in predpisov, navedenih v omenjenem členu.

3. Ta člen v ničemer ne posega v pravice tistih lastnikov, katerih identiteta se lahko ugotovi, v pravice o reševanju na morju ali v druga pravila pomorskega prava ali v zakone in prakso izmenjave na kulturnem področju.

4. Ta člen ne posega v druge mednarodne sporazume in pravila mednarodnega prava, ki se nanašajo na varstvo arheoloških in zgodovinskih predmetov.

Člen 304

Odškodninska odgovornost

Določbe te konvencije o odškodninski odgovornosti ne posegajo v uporabo veljavnih pravil in v razvoj novih pravil o odgovornosti v mednarodnem pravu.

DEL XVII

KONČNE DOLOČBE

Člen 305

Podpisovanje

1. Ta konvencija je odprta za podpis:

(a) za vse države;

(b) za Namibijo, ki jo predstavlja svet Združenih narodov za Namibijo;

(c) za vse samoupravne pridružene države, ki so si ta položaj izbrale z aktom o samoodločbi pod nadzorstvom in ob odobritvi Združenih narodov v skladu z resolucijo generalne skupščine 1514 (XV) in ki so pristojne za vprašanja, urejena s to konvencijo, in ki imajo tudi pristojnost za sklepanje sporazumov o teh vprašanjih;

(d) za vse samoupravne pridružene države, ki so v skladu s svojimi listinami o združevanju pristojne za vprašanja, ki jih ureja ta konvencija, in ki imajo tudi pristojnost za sklepanje sporazumov o teh vprašanjih;

(e) za vsa območja, ki uživajo popolno notranjo samoupravo in jih kot taka priznavajo Združeni narodi, niso pa še pridobila popolne neodvisnosti v skladu z resolucijo generalne skupščine 1514 (XV) in ki so pristojna za vprašanja, urejena s to konvencijo, v številni pristojnost, da sklepajo sporazume o teh vprašanjih;

(f) za mednarodne organizacije v skladu z aneksom IX.

2. Ta konvencija ostane odprta za podpis do 9. decembra 1984 v Ministrstvu za zunanje zadeve Jamajke, od 1. julija 1983 do 9. decembra 1984 pa tudi na sedežu Združenih narodov v New Yorku.

Člen 306

Ratifikacija in formalna potrditev

Za to konvencijo je obvezna ratifikacija držav in drugih subjektov, navedenih v odstavku 1 člena 305 pod (b), (c), (d) in (e), ter v skladu z aneksom IX formalna potrditev subjektov iz odstavka 1 člena 305 pod (f). Ratifikacijske listine in listine o formalni potrditvi se deponirajo pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

Člen 307

Pristop

Ta konvencija ostane odprta za pristop držav in drugih subjektov, navedenih v členu 305. Subjekti iz odstavka 1 člena 305 pod (f) pristopijo v skladu z aneksom IX. Pristopne listine se deponirajo pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

Člen 308

Uveljavitev

1. Ta konvencija začne veljati 12 mesecev po deponiranju šestdesete ratifikacijske ali pristopne listine.
2. Za vsako državo, ki ratificira ali pristopi k tej konvenciji po deponiranju šestdesete ratifikacijske ali pristopne listine, začne konvencija veljati trideseti dan po deponiranju njene ratifikacijske ali pristopne listine, odvisno od odstavka 1.
3. Skupščina Oblasti se bo sestala na dan, ko začne veljati ta konvencija, in izvolila svet Oblasti. Če se določbe tega člena ne morejo striktno uporabiti, bo prvi svet sestavljen v skladu s ciljem iz člena 161.
4. Pravila, predpisi in postopki, ki jih izdela pripravljalna komisija, se uporabljajo začasno, dokler jih Oblast uradno ne sprejme v skladu z delom XI.
5. Oblast in njeni organi bodo ravnali v skladu z resolucijo II tretje konference Združenih narodov o mednarodnem pomorskem pravu, ki se nanaša na pripravljalna vlaganja, in v skladu z odločitvami pripravljalne komisije, sprejetimi po omenjeni resoluciji.

Člen 309

Pridrški in izvzetja

K tej konvenciji niso dovoljeni pridržki ali izvzetja, če tega izrecno ne dovoljujejo drugi členi te konvencije.

Člen 310

Deklaracije in izjave

Člen 309 ne preprečuje, da država ob podpisu, ratifikaciji ali pristopu h konvenciji da deklaracije ali izjave, ki jih je kakor koli izrazila ali imenovala, med drugim o usklajevanju svojih zakonov in predpisov s to konvencijo, pri čemer take deklaracije ali izjave ne smejo biti usmerjene v izključitev ali spremembo pravnega učinka določb te konvencije pri njihovi uporabi za zadevno državo.

Člen 311

Razmerja do drugih konvencij in mednarodnih sporazumov

1. Ta konvencija, če gre za države pogodbenice, ima močnejšo veljavo kot ženevska konvencija o pomorskem mednarodnem pravu z dne 29. aprila 1958.
2. Ta konvencija ne spreminja pravic in obveznosti držav strank, ki izvirajo iz drugih sporazumov, ki so v skladu s to konvencijo in ne posegajo v uživanje pravic ali izpolnjevanje obveznosti drugih držav po tej konvenciji.
3. Dvoje ali več držav strank lahko sklene sporazume, s katerimi spremenijo ali suspendirajo delovanje določb te konvencije, ki so uporabljivi edinole v njihovih medsebojnih razmerjih če se taki sporazumi ne nanašajo na določbo, katere nespoštovanje bi bilo nezdržljivo z učinkovitim uresničevanjem zadev in ciljev te konvencije, nadaljnji pogoj pa je, da taki sporazumi ne posegajo v uporabo temeljnih načel, ki so vgrajena vanjo, in da določbe teh sporazumov ne vplivajo na uživanje pravic ali izpolnjevanje obveznosti drugih držav strank po tej konvenciji.
4. Države stranke, ki nameravajo skleniti tak sporazum iz odstavka 3, obvestijo druge države stranke prek depozitarja te konvencije, da imajo namen skleniti sporazum, in o spremembi ali suspendiranju, ki ga nameravajo doseči s takim sporazumom.
5. Ta člen ne posega v mednarodne sporazume, ki so izrecno dovoljeni ali še nadalje veljajo na podlagi drugih členov te konvencije.
6. Države stranke se strinjajo, da ne bodo dale amandmajev k temeljnemu načelu o skupni dediščini človeštva iz člena 136 in da nobena izmed njih ne bo stranka nikakršnega sporazuma, ki bi kršil to načelo.

Člen 312

Amandma

1. Po poteku desetih let od dne, ko ta konvencija začne veljati, lahko država stranka s pisnim sporočilom, poslanim generalnemu sekretarju Združenih narodov, predlaga določene amandmaje k tej konvenciji, razen tistih, ki se nanašajo na dejavnosti v Coni, in zahteva sklic konference, da bi se preučili tako predlagani amandmaji. Generalni sekretar pošlje tako sporočilo vsem državam strankam. Če v 12 mesecih po vročitvi sporočila najmanj polovica držav strank odgovori ugodno na to zahtevo, generalni sekretar skliče konferenco.
2. Na konferenci se uporablja za odločanje o amandmajih postopek, ki je bil uporabljen na tretji konferenci Združenih

narodov o mednarodnem pomorskem pravu, razen če konferenca odloči drugače. Konferenca si mora vsestransko prizadevati, da bi se sporazum o vseh amandmajih dosegel s konsenzom in da o njih ne bi bilo treba glasovati, dokler se ne izčrpajo vsa prizadevanja za konsenz.

Člen 313

Amandma po enostavnejšem postopku

1. Država stranka lahko s pisnim sporočilom, poslanim generalnemu sekretarju Združenih narodov, predlaga, naj se amandma k tej konvenciji, razen amandmaja, ki se nanaša na dejavnosti v Coni, sprejme po enostavnejšem postopku, navedenem v tem členu, ne da bi se sklicala konferenca. Generalni sekretar pošlje sporočilo vsem državam strankam.

2. Če v roku 12 mesecev po vročitvi sporočila kaka država stranka ugovarja k predlaganemu amandmaju ali k predlogu, da se sprejme po enostavnejšem postopku, se šteje, da je amandma zavržen. Generalni sekretar o tem takoj obvesti vse države stranke.

3. Če 12 mesecev po vročitvi sporočila nobena izmed držav strank ni ugovarjala k predlaganemu amandmaju ali k predlogu, da se sprejme po enostavnejšem postopku, se šteje, da je predlagani amandma sprejet. Generalni sekretar obvesti vse države stranke, da je predlagani amandma sprejet.

Člen 314

Amandmaji k določbam te konvencije, ki se nanašajo izključno na dejavnosti v Coni

1. Država stranka lahko s pisnim sporočilom, poslanim generalnemu sekretarju Oblasti, predlaga amandma k določbam te konvencije, ki se nanašajo izključno na dejavnosti v Coni, vštevši poglavje 4 aneksa VI. Generalni sekretar pošlje tako sporočilo vsem državam strankam. Potem ko ga je odobril svet, mora predlagani amandma odobriti tudi skupščina. Predstavniki držav strank v teh organih imajo vsa pooblastila, da preučijo in odobrijo predlagani amandma. Velja, da je predlagani amandma sprejet, ko ga odobri svet in skupščina.

2. Preden se odobri vsak amandma po odstavku 1, se svet in skupščina do zasedanja revizijske konference po členu 155 prepričata, da amandma ne škodi sistemu raziskovanja in izkoriščanja bogastev v Coni.

Člen 315

Podpis, ratifikacija, pristop in avtentičnost besedil amandmajev

1. Ko so sprejeti, so amandmaji k tej konvenciji odprti za podpis za države stranke 12 mesecev po njihovem sprejetju na sedežu Združenih narodov v New Yorku, če ni v samem amandmaju predvideno drugače.

2. Členi 306, 307 in 320 se uporabljajo za vse amandmaje k tej konvenciji.

Člen 316

Uveljavitev amandmajev

1. Amandmaji k tej konvenciji, razen amandmajev iz odstavka 5, začnejo za države stranke, ki jih ratificirajo ali jim pristopijo, veljati trideseti dan po deponiranju ratifikacijskih ali pristopnih listin dveh tretjin držav strank ali 60 držav strank, odvisno od tega, katero od navedenih števil bo večje. Ti amandmaji ne vplivajo na uživanje pravic ali izpolnjevanje obveznosti drugih držav strank po tej konvenciji.

2. Amandma lahko predvidi, da je za to, da začne veljati, potrebno večje število ratifikacij ali pristopov od števila, ki se zahteva po tem členu.

3. Za vsako državo stranko, ki ratificira kak amandma iz odstavka 1 ali mu pristopi po deponiranju zahtevanega števila ratifikacijskih ali pristopnih listin, začne amandma veljati trideseti dan po deponiranju njene ratifikacijske ali pristopne listine.

4. Država, ki postane stranka te konvencije potem, ko začne veljati kak amandma v skladu z odstavkom 1, se, če ta država ne izrazi kakega drugega namena:

(a) šteje za stranko konvencije s tem amandmajem; in

(b) šteje za stranko konvencije brez amandmaja v razmerju do vsake države stranke, ki je ta amandma ne veže.

5. Vsak amandma, ki se nanaša izključno na dejavnosti v Coni, in vsak amandma k aneksu VI, začne veljati za vse države stranke

po preteku enega leta od deponiranja ratifikacijskih ali pristopnih listin treh četrtin držav strank.

6. Država, ki postane stranka te konvencije potem, ko začne veljati amandma v skladu s petim odstavkom, se šteje za stranko konvencije s tem amandmajem.

Člen 317

Odpoved

1. Država stranka lahko s pisnim sporočilom, poslanim generalnemu sekretarju Združenih narodov, odpove to konvencijo in lahko navede svoje razloge. Nenavajanje razlogov ne vpliva na veljavnost odpovedi. Odpoved učinkuje po enem letu od dneva prejema sporočila, če v sporočilu ni naveden poznejši datum.

2. Zaradi odpovedi država ni oproščena finančnih in pogodbenih obveznosti, ki so zanjo nastale, dokler je bila stranka te konvencije; odpoved tudi ne vpliva na katero koli pravico, obveznost ali pravno stanje te države, ki so nastali z izvajanjem te konvencije pred prenehanjem njenega učinkovanja za to državo.

3. Odpoved na noben način ne vpliva na dolžnost katere koli države stranke, da izpolni vsako obveznost, vključeno v to konvencijo, h kateri je neodvisno od te konvencije zavezana na podlagi mednarodnega prava.

Člen 318

Status aneksov

Aneksi so sestavni del te konvencije in če ni izrecno drugače določeno, pomeni sklicevanje na to konvencijo ali na kakšen njen del tudi sklicevanje na ustrezne anekse.

Člen 319

Depozitar

1. Generalni sekretar Združenih narodov je depozitar te konvencije in amandmajev k njej.

V potrditev tega so spodaj podpisani pooblaščenici, za to pravilno pooblaščenici, podpisali to konvencijo.

Sestavljeno v Montego Bayu, desetega decembra tisoč devetsto dvainosemdeset.

2. Generalni sekretar poleg svojih funkcij depozitarja:

(a) obvešča vse države stranke, Oblast in pristojne mednarodne organizacije o splošnih problemih, ki so se pojavili v zvezi s to konvencijo;

(b) obvešča Oblast o ratifikacijah in formalnih potrditvah ter o pristopih k tej konvenciji in o amandmajih k njej ter o odpovedih te konvencije;

(c) obvešča države stranke o sporazumih v skladu z odstavkom 4 člena 311;

(d) pošilja amandmaje, sprejete v skladu s to konvencijo, državam strankam v ratifikacijo ali pristop;

(e) sklicuje potrebne sestanke držav strank v skladu s to konvencijo.

3. (a) Generalni sekretar tudi pošilja opazovalcem, navedenim v členu 156:

(i) poročila, navedena v odstavku 2 pod (a);

(ii) obvestila, navedena v odstavku 2 pod (b) in (c); in

(iii) besedila amandmajev, navedenih v odstavku 2 pod (d), da se z njimi seznani.

(b) Generalni sekretar te opazovalce tudi povabi, naj se kot opazovalci udeležijo sestankov držav strank, ki so navedeni v odstavku 2 pod (e).

Člen 320

Avtentična besedila

Ta izvirnik konvencije, katere arabsko, kitajsko, angleško, francosko, rusko in špansko besedilo je enako avtentično, se po odstavku 2 člena 305 hrani pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

ANEKS

ANEKS I

ZELO MIGRATORNE VRSTE

1. Beli tun:	<i>Thunnus alalunga</i>
2. Rdeči tun:	<i>Thunnus thynnus</i>
3. Glavati tun:	<i>Thunnus obesus</i>
4. Progasti tun (bonito):	<i>Katsuwonus pelamis</i>
5. Rumeni tun:	<i>Thunnus albacares</i>
6. Atlantski tun:	<i>Thunnus atlanticus</i>
7. Mali tun:	<i>Euthynnus alletteratus</i> ; <i>Euthynnus affinis</i>
8. Rdeči tun (južni):	<i>Thunnus maccoyii</i>
9. Mali bonito:	<i>Auxis thazard</i> ; <i>Auxis rochei</i>
10. Grboglavke:	Družina <i>Bramidae</i>
11. Mečarice:	<i>Tetrapturus angustirostris</i> ; <i>Tetrapturus belone</i> ; <i>Tetrapturus pfluegeri</i> ; <i>Tetrapturus albidus</i> ; <i>Tetrapturus audax</i> ; <i>Tetrapturus georgei</i> ; <i>Makaira mazara</i> ; <i>Makaira indiea</i> ; <i>Makaira nigricans</i>
12. Jadraste mečarice:	<i>Istiophorus platypterus</i> ; <i>Istiophorus albieans</i>
13. Velika mečarica:	<i>Xiphias gladius</i>
14. Morske igle:	<i>Seomberesox saurus</i> ; <i>cololabis saira</i> ; <i>Eololabis adocetus</i> ; <i>Seomberesox saurus seombroides</i>
15. Lampuke (dolfini):	<i>Coryphaena hippurus</i> ; <i>Coryphaena eguiselis</i>
16. Oceanski morski psi:	<i>Hexanchus griseus</i> ; <i>Cetorhinus maximus</i> ; Družina <i>Alopiidae</i> ; <i>Rhincodon typus</i> ; Družina <i>Careharhinidae</i> ; Družina <i>Sphyrnidae</i> ; Družina <i>Isurida</i>
17. Kitovci:	Družina <i>Physeteridae</i> ; Družina <i>Balaenopteridae</i> ; Družina <i>Balaenidae</i> ; Družina <i>Esehrichiidae</i> ; Družina <i>Monodontidae</i> ; Družina <i>Ziphiidae</i> ; Družina <i>Delphinidae</i>

ANEKS II

KOMISIJA ZA MEJE EPIKONTINENTALNEGA PASU

Člen 1

V skladu s členom 76 se po določbah naslednjih členov ustanovi komisija za meje epikontinentalnega pasu zunaj 200 morskih milj.

Člen 2

1. Komisijo sestavlja 21 članov, strokovnjakov s področja geologije, geofizike ali hidrografije, ki delajo v osebni svojstvu, izvolijo pa jih države stranke te Konvencije izmed svojih državljanov, pri čemer je treba posebej paziti na zagotovitev pravične geografske zastopanosti.

2. Prve volitve bodo opravljene, kakor hitro bo to mogoče, v vsakem primeru pa v roku 18 mesecev potem, ko začne veljati ta konvencija. Vsaj 3 mesece pred dnem vsakih volitev pošlje generalni sekretar Združenih narodov državam strankam povabilo, naj po ustreznih regionalnih posvetovanjih v roku treh mesecev predlagajo imena kandidatov. Generalni sekretar sestavi abecedni seznam vseh oseb, kandidiranih na ta način, in ga pošlje vsem državam strankam.

3. Člani komisije se volijo na sestanku držav strank, ki ga skliče generalni sekretar na sedežu Združenih narodov. Na tem sestanku, na katerem tvori kvorum dve tretjini držav strank, se za člane komisije izvolijo tisti kandidati, ki dobijo dvetretjinsko večino glasov predstavnikov držav strank, ki so navzoči in glasujejo. Iz vsake geografske regije se izvolijo najmanj trije člani.

4. Člani komisije se izvolijo za pet let in smejo biti ponovno izvoljeni.

5. Država stranka, ki je kandidirala člana komisije, plača stroške za tega člana, dokler opravlja dolžnosti v komisiji. Ustrezne obalne države krijejo stroške, nastale v zvezi z nasveti iz odstavka 1 člena 3 pod (b) tega aneksa. Generalni sekretar Združenih narodov poskrbi za tajništvo komisije.

Člen 3

1. Funkcije komisije so:

(a) proučevanje podatkov in drugega gradiva, ki ga predložijo obalne države v zvezi z zunanjimi mejami epikontinentalnega pasu v območjih, v katerih se te meje raztezajo čez 200 morskih milj, ter dajanje priporočil po členu 76 te Konvencije in Memorandumu o soglasju, ki ga je sprejela Tretja konferenca o pomorskem mednarodnem pravu 29. avgusta 1980;

(b) dajanje znanstvenih in strokovnih nasvetov, če zanje zaprosijo zainteresirane države med pripravljanjem podatkov iz pododstavka (a).

2. Komisija lahko v potrebnem in koristnem obsegu sodeluje z medvladno oceanografsko komisijo UNESCO, Mednarodno hidrografske organizacije ter drugimi pristojnimi organizacijami, da bi izmenjala znanstvene in strokovne informacije, ki bi utegnile pomagati komisiji pri izpolnjevanju njenih obveznosti.

Člen 4

Kadar namerava obalna država po členu 76 določiti zunanje meje svojega epikontinentalnega pasu zunaj 200 morskih milj, pošlje komisiji posamezne podatke o takih mejah skupaj z dopolnilnimi znanstvenimi in tehničnimi podatki v čim krajšem roku, v vsakem primeru pa v 10 letih potem, ko je ta Konvencija za to državo začela veljati. Obalna država obenem navede imena vseh članov komisije, ki so ji dali znanstvene in strokovne nasvete.

Člen 5

Komisija dela po podkomisijah, ki jih sestavlja po 7 članov, ki se imenujejo na uravnoteženi podlagi, pri čemer upošteva posebne okoliščine vloge vsake obalne države, razen če komisija odloči drugače. Državljeni obalne države, katere vloga se obravnava, ki so člani komisije, in vsak član komisije, ki je pomagal obalni državi z znanstvenimi in strokovnimi nasveti pri razmejitvi, ne morejo biti člani podkomisije, ki obravnava to vlogo, imajo pa pravico sodelovati kot člani v postopku komisije, ki se nanaša na zadevno vlogo. Obalna država, ki je predložila vlogo komisiji, lahko pošlje svoje predstavnike, da sodelujejo pri ustreznih postopkih brez glasovalne pravice.

Člen 6

1. Podkomisija pošilja svoja priporočila komisiji.

2. Komisija odobrava priporočila podkomisije z dvetretjinsko večino glasov članov komisije, ki so navzoči in glasujejo.

3. Priporočila komisije se v pisni obliki pošljejo obalni državi, ki je predložila vlogo, in generalnemu sekretarju Združenih narodov.

Člen 7

Obalne države določijo zunanje meje epikontinentalnega pasu po odstavku 8 člena 76 in v skladu z ustreznimi državnimi postopki.

Člen 8

Če se ne strinja s priporočili komisije, obalna država v razumnem času revidira vlogo ali sestavi novo vlogo za komisijo.

Člen 9

Dejavnosti komisije ne posegajo v vprašanja, ki se nanašajo na razmejitve med državami, katerih obale so druga drugi nasproti ali mejijo ena na drugo.

ANEKS III

TEMELJNI POGOJI ZA ISKANJE, RAZISKOVANJE IN IZKORIŠČANJE

Člen 1

Pravni naslov na rudah

Pravni naslov na rudah se prenese v trenutku, ko so pridobljene v skladu s to konvencijo.

Člen 2

Iskanje

1. (a) Oblast spodbuja iskanje v Coni.
- (b) Iskanje se opravlja le, če je Oblast prejela od bodočega iskalca ustrezno pisno obveznost, da bo spoštoval določbe konvencije in ustrezna pravila, predpise in postopke Oblasti o sodelovanju pri programih izpopolnjevanja, navedenih v členu 143 in 144, ter o varovanju morskega okolja in da bo privolil v preverjanje spoštovanja predpisov, ki ga opravlja Oblast. Bodoči iskalec hkrati obvesti Oblast o približni velikosti dela ali delov, v katerih bo iskal.
- (c) Iskanje sme hkrati opravljati več iskalcev v istem delu ali istih delih Cone.
2. Iskanje ne daje iskalcu nikakršnih pravic glede bogastev. Vendar si lahko iskalec pridobi razumno količino rude, ki jo rabi kot vzorec.

Člen 3

Raziskovanje in izkoriščanje

1. Podjetje države stranke ter drugi pravni subjekti iz odstavka 2 člena 153 pod (b) se lahko obrnejo na Oblast, da se jim odobrijo delovni načrti, ki zajemajo dejavnosti v Coni.
2. Podjetje sme predložiti vlogo glede katerega koli dela Cone, medtem ko veljajo za vloge drugih, ki se nanašajo na pridržana območja, dodatni pogoji, navedeni v členu 9 tega aneksa.
3. Raziskovanje in izkoriščanje se opravljata samo v območjih, ki so posebej označena v delovnih načrtih iz odstavka 3 člena 153, ki pa jih je Oblast odobrila v skladu s to konvencijo ter v skladu s svojimi ustreznimi pravili, predpisi in postopki.
4. Vsak odobreni delovni načrt mora:
 - (a) biti v skladu z določbami te konvencije ter pravili, predpisi in postopki Oblasti;

- (b) omogočati nadzor Oblasti nad dejavnostmi v Coni v skladu z odstavkom 4 člena 153;
- (c) dati izvajalcu izključne pravice za raziskovanje in izkoriščanje v delovnem načrtu navedenih vrst bogastev v skladu s pravili, predpisi in postopki Oblasti. Če pa prosilec predloži v odobritev delovni načrt, ki obsega samo raziskovalno fazo ali samo fazo izkoriščanja, se z odobrenim delovnim načrtom da izključna pravica samo glede te faze.

5. Vsak delovni načrt, razen tistih, ki jih predloži Podjetje, se potem, ko ga je odobrila Oblast, sklene v obliki pogodbe med Oblastjo in prosilcem oziroma prosilci.

Člen 4

Usposobljenost prosilcev

1. Prosilci, razen Podjetja, morajo biti usposobljeni, če imajo državljanstvo ali če so pod nadzorom in imajo jamstvo, ki se zahteva po odstavku 2 člena 153 pod (b), in če se ravna po postopkih ter če ustrezajo merilom za usposobljenost, določenim v pravilih, predpisih in postopkih Oblasti.
2. Z izjemo iz odstavka 6 se omenjena merila za usposobljenost nanašajo na finančno in tehnično sposobnost prosilca in njegove proizvodne dosežke na podlagi vseh prejšnjih pogodb z Oblastjo.
3. Za vsakega prosilca jamči država stranke, katere državljan je, razen če ima prosilec več kot eno državljanstvo, kot je to primer pri združevanju ali konzorciju pravnih subjektov iz več držav, ko vse vključene države stranke jamčijo glede prošnje, ali če prosilca učinkovito nadzira druga država stranka ali njeni državljani; v tem primeru obe državi stranki jamčita glede prošnje. Merila in postopki za uveljavitev pogojev o jamstvu se določijo s pravili, predpisi in postopki Oblasti.
4. Po členu 139 morajo država ali države, ki jamčijo, zagotoviti v svojih pravnih sistemih, da pogodbenik, za katerega jamčijo, opravlja dejavnosti v Coni v skladu s pogoji iz pogodbe, katere stranka je, in s svojimi obveznostmi iz te konvencije. Vendar pa država, ki jamči, ni odgovorna za škodo, ki je nastala s kakršno koli opustitvijo pogodbenika, za katerega jamči, pri izpolnjevanju njegovih obveznosti, če je ta država stranka sprejela zakone in predpise ter upravne ukrepe, ki so v mejah njenega pravnega sistema razumno primerni, da se zagotovi, da jih spoštujejo osebe pod njihovo oblastjo.
5. V postopkih, v katerih se ocenjuje usposobljenost držav strank, ki predložijo vlogo, se upošteva njihov značaj države.

6. Merila za usposobljenost nalagajo, da sleherni prosilec, brez izjeme, kot del svoje zahteve prevzame obveznost:

- (a) da sprejema kot prisilne in da izpolnjuje ustrezne obveznosti, nastale na podlagi določb dela XI, pravil, predpisov in postopkov Oblasti, odločitev organov Oblasti in določil iz svojih pogodb, sklenjenih z Oblastjo;
- (b) da sprejema nadzor Oblasti, za katerega je po konvenciji pooblaščen za nadzor nad dejavnostmi v Coni;
- (c) da pošlje Oblasti pisno garancijo, da bo svoje obveznosti iz pogodb izpolnjeval v dobri veri;
- (d) da se ravna po določbah o prenosu tehnologije, navedene v členu 5 tega aneksa.

Člen 5

Prenos tehnologije

1. Pri predložitvi delovnega načrta zagotovi vsak prosilec, da je Oblasti dostopen splošen opis opreme in metod, ki se bodo uporabile pri opravljanju dejavnosti v Coni, ter da so ji dostopni drugi ustrezni podatki o lastnostih take tehnologije, ki niso zavarovani s patentom, in podatki, kje se taka tehnologija lahko nabavi.

2. Kadar koli se uvede kaka bistvenejša tehnološka sprememba ali novost, mora vsak izvajalec obvestiti Oblast o spremembah glede opisa in podatkov, ki so dostopni po odstavku 1.

3. Vsaka pogodba o dejavnostih v Coni vsebuje tele obveznosti pogodbenika:

- (a) da pod ugodnimi in zmernimi trgovinskimi pogoji, kadar koli to Oblast zahteva, zagotovi Podjetju dostopnost tehnologije, ki jo pri opravljanju dejavnosti v Coni uporablja na podlagi pogodbe in za katero je pogodbenik sicer pravno pooblaščen, da jo prenese na drugo osebo. Prenos se izvede preko licence ali z drugimi ustreznimi aranžmaji, o katerih se pogodbenik pogaja s Podjetjem in ki se določijo v posebnem sporazumu kot dodatku k pogodbi. Na to obveznost se sme sklicevati le, če Podjetje ugotovi, da na svobodnem trgu ne more pridobiti iste ali enako učinkovite in koristne tehnologije pod zmernimi in ugodnimi trgovinskimi pogoji;
- (b) da za vsako tehnologijo, ki jo na podlagi pogodbe izvajalec uporablja pri opravljanju dejavnosti v Coni, ki pa sicer ni dostopna vsakomur na svobodnem trgu in ni zajeta s pododstavkom (a), dobi pisno obveznost lastnika take tehnologije, da jo bo ta, kadar koli bo to Oblast zahtevala, dal na razpolago Podjetju v enakem obsegu, kot je dostopna pogodbeniku, in sicer na podlagi licence ali drugega ustreznega aranžmaja ter ugodnih in zmernih trgovinskih pogojev. Če tako

zagotovilo ni dano, pogodbenik ne sme uporabljati navedene tehnologije pri opravljanju dejavnosti v Coni;

- (c) da na zahtevo Podjetja in kadar koli je mogoče to storiti brez večjih stroškov za pogodbenika, pridobi od lastnika na podlagi izterljive pogodbe pravico, da prenese na Podjetje vsako tehnologijo, ki jo pogodbenik uporablja pri dejavnostih v Coni na podlagi pogodbe, za katere prenos sicer ni pravno pooblaščen in ki ni vsakomur dostopna na svobodnem trgu. Kadar obstaja dejanska korporacijska zveza med pogodbenikom in lastnikom tehnologije, sta ozkost te zveze in stopnja nadzorstva ali vpliva pomembna za ugotovitev, ali je bilo ukrenjeno vse, kar je potrebno, da se taka pravica pridobi. Kadar pogodbenik učinkovito nadzira lastnika, je opustitev glede pridobitve zakonite pravice od lastnika pomembna za oceno usposobljenosti pogodbenika pri vsaki njegovi poznejši predložitvi delovnega načrta v odobritev;
- (d) da Podjetju na njegovo zahtevo olajša na podlagi licence ali drugih ustreznih aranžmajev ter pod ugodnimi in razumnimi trgovinskimi pogoji pridobitev vsakršne tehnologije iz pododstavka (b), če Podjetje odloči, da se bo neposredno pogajalo z lastnikom tehnologije;

- (e) da sprejme iste ukrepe, ki so predpisani v pododstavkih (a), (b), (c) in (d), v korist države v razvoju ali skupine držav v razvoju, ki je predložila zahtevo za sklenitev pogodbe na podlagi člena 9 tega aneksa, pri čemer morajo biti ti ukrepi omejeni na izkoriščanje tistega dela območja, ki ga je pogodbenik predlagal in ki je po 8u tega aneksa pridržan, ter da dejavnosti na podlagi pogodbe, ki jo je zahtevala država ali skupina držav v razvoju, ne bodo obsegale prenosa tehnologije na tretjo državo ali na državljane tretje države. Obveznost iz te določbe se uporablja edinole za vsakega tistega pogodbenika, od katerega Podjetje ni zahtevalo tehnologije niti je sam ni prenesel nanj.

4. Spori v zvezi z obveznostmi iz odstavka 3 ter drugih pogodbenih določil se obvezno rešujejo v skladu z določbami dela XI; v primerih kršitve teh obveznosti pa se sme v skladu s členom 18 tega aneksa odrediti prekinitev izpolnjevanja pogodbe ali njena razveza ali denarne kazni. Spore o tem, ali so ponudbe, ki jih je sestavil pogodbenik, v mejah ugodnih in zmernih trgovinskih pogojev, lahko vsaka stranka predloži v reševanje obvezni trgovinski arbitraži v skladu z UNCITRALovimi arbitražnimi pravili ali takimi drugimi arbitražnimi pravili, ki se lahko predpišejo v pravilih, predpisih in postopkih Oblasti. Če se ugotovi, da pogodbenikova ponudba ni v mejah ugodnih in zmernih trgovinskih pogojev, se da pogodbeniku na razpolago 45 dni, da spremeni svojo ponudbo in jo prilagodi omenjenim pogojem, preden Oblast stori kar koli v skladu s členom 18 tega aneksa.

5. Če Podjetje tudi pod ugodnimi in zmernimi trgovinskimi pogoji ne more pridobiti ustrezne tehnologije, da bi se usposobilo za pravočasen začetek pridobivanja in za predelavo rud iz Cone, lahko skliče svet ali skupščina skupino držav strank, ki jo sestavljajo tisti, ki opravljajo

dejavnosti v Coni, tisti, ki jamčijo za pravne subjekte, ki opravljajo dejavnosti v Coni, in druge države članke, ki jim je dostopna taka tehnologija. Ta skupina se posvetuje in učinkovito ukrepa, da bi pod ugodnimi in zmernimi pogoji zagotovila dostopnost take tehnologije Podjetju. Vsaka taka država članica ukrene vse, kar se lahko v ta namen ukrene v mejah svojega pravnega sistema.

6. V primeru skupnega vlaganja s Podjetjem se tehnologija prenese v skladu s pogoji iz sporazuma o skupnem vlaganju.

7. Obveznosti iz odstavka 3 se vključijo v vsako pogodbo o dejavnostih v Coni, dokler od začetka komercialne proizvodnje Podjetja ne mine 10 let, in se je v tem časovnem obdobju mogoče sklicevati nanje.

8. V tem členu so s „tehnologijo“ mišljeni posebna oprema in tehnično znanje, vsevsi priročniki, načrte, navodila za izvajanje del, usposabljanje in strokovne nasvete in pomoč, potrebne za sestavljanje, vzdrževanje ter samostojno in učinkovito delo, ter zakonita pravica do njihove uporabe v ta namen na neizključni podlagi.

Člen 6

Odobritev delovnih načrtov

1. Oblast preuči predlagane delovne načrte šest mesecev potem, ko začne veljati ta konvencija, nato pa vsake štiri mesece.

2. Pri obravnavi vloge za odobritev delovnega načrta v obliki pogodbe mora Oblast najprej ugotoviti:

(a) ali je prosilec ugodil postopkom za predložitev vloge v skladu s členom 4 tega aneksa in prevzel do Oblasti obveznosti in dal garancije, ki so potrebne po omenjenem členu. Če ni ravnal v skladu s postopkom ali če manjka kaka izmed navedenih obveznosti ali garancij, se da prosilcu na razpolago 45 dni, da odpravi te pomanjkljivosti;

(b) ali je prosilec usposobljen po členu 4 tega aneksa.

3. Vsi predlagani delovni načrti se vzamejo v postopek po vrstnem redu, po katerem so bili prejeti. Predlagani delovni načrti morajo biti prilagojeni in obenem v skladu z ustreznimi določbami te konvencije ter pravili, predpisi in postopki Oblasti, vsevsi pogoje za izvajanje del, finančne prispevke in obveznosti, ki se tičejo prenosa tehnologije. Če predlagani delovni načrti ustrezajo omenjenim zahtevam, jih Oblast odobri, s tem da poskrbi, da so usklajeni z enakimi in nediskriminatorskimi pogoji iz pravil, predpisov in postopkov Oblasti, razen:

(a) če je del območja ali vse območje, ki je zajeto s predlaganim delovnim načrtom, vključeno v odobreni delovni načrt ali v prej vloženi predlog delovnega načrta, o katerem Oblast še ni dokončno odločila;

(b) če dela območja ali vsega območja, zajetega s predlaganim delovnim načrtom, Oblast ni odobrila na podlagi odstavka 2 člena 162 pod (x); ali

(c) če je predlagani delovni načrt predložila ali če zanj jamči država članica, ki že ima:

(i) delovne načrte za raziskovanje in izkoriščanje polimetalnih gomojev v nepridržanih sektorjih, ki skupaj s katerim koli izmed dveh delov območja, zajetega s predlaganim delovnim načrtom, po velikosti presega 30 odstotkov krožne površine 400 000 kvadratnih kilometrov, katere središče je v katerem koli izmed dveh delov območja, zajetega s predlaganim delovnim načrtom;

(ii) delovne načrte za raziskovanje in izkoriščanje polimetalnih gomojev v nepridržanih sektorjih, ki računano skupaj, predstavljajo dva odstotka vse površine morskega dna, ki ni rezervirana ali ki ni odobrena za izkoriščanje po odstavku 2 člena 162 pod (x).

4. Zaradi standarda, navedenega v odstavku 3 pod (c), se delovni načrt, ki ga je predložilo združenje ali konzorcij, računa na pro rata osnovah med ustreznimi državami članicami, ki jamčijo v skladu z odstavkom 3 člena 4 tega aneksa. Oblast lahko odobri delovne načrte iz odstavka 3 pod (c), če ugotovi, da taka odobritev ne bo omogočila državi članici ali pravni subjektom, za katere jamči, da bi monopolizirali opravljanje dejavnosti v Coni ali da bi preprečevali drugim državam članicam dejavnosti v Coni.

5. Ne da bi posegala v določbe odstavka 3 pod (a), lahko Oblast po poteku prehodnega obdobja iz odstavka 3 člena 151 sprejme s pravili, predpisi in postopki tudi druge postopke in merila v skladu s to konvencijo, da bi odločila o tem, katerim prosilcem bo odobrila delovne načrte, ko bo izbirala med prosilci za predlagano območje. Ti postopki in merila zagotavljajo, da bodo delovni načrti odobreni na pravičnih temeljih in brez diskriminacije.

Člen 7

Izbira med prosilci za dovoljenja za proizvodnjo

1. Šest mesecev potem, ko začne veljati ta konvencija, nato pa vsake štiri mesece, Oblast preučuje prošnje za dovoljenje za proizvodnjo, vložene v neposredno predhodnem obdobju. Oblast izda zaprosena dovoljenja, če se vse navedene prošnje lahko odobrijo, ne sme pa se prekoračiti omejitev proizvodnje ali priti do nasprotja z obveznostmi Oblasti, ki izvirajo iz blagovnih sporazumov ali aranžmajev, katerih stranka je postala, kot je določeno v členu 151.

2. Kadar je treba izbirati med prosilci za dovoljenja za proizvodnjo zaradi omejitve proizvodnje, predvidene v odstavku 2 do 7 člena 151, ali zaradi obveznosti Oblasti, ki izvirajo iz blagovnih sporazumov ali aranžmajev, katerih stranka je postala, kot je predvideno v odstavku 1 člena 151, izbira Oblast na podlagi objektivnih in nediskriminatorskih meril, predvidenih

v njenih pravilih, predpisih in postopkih.

3. Pri uporabi odstavka 2 daje Oblast prednost tistim prosilcem:

- (a) ki dajo boljše garancijo za izvajanje, upoštevajoč njihove finančne in tehnične sposobnosti ter njihove proizvodne dosežke, če jih je bilo, na podlagi prej odobrenih delovnih načrtov;
- (b) ki zagotavljajo, da se bo čimprej uresničil pričakovani dohodek za Oblast, pri čemer se upošteva, kdaj je predviden začetek proizvodnje;
- (c) ki so že vložili največ sredstev in naporov v iskanje in raziskovanje.

4. Prosilci, ki niso bili izbrani v nobenem obdobju, imajo prednost v naslednjih obdobjih, dokler ne dobijo dovoljenja za proizvodnjo.

5. Pri izbiri se upoštevajo potrebe po povečanju možnosti, da vse države stranke ne glede na njihov družbeni in ekonomski sistem ali geografsko lego in brez diskriminacije katere koli države ali sistema sodelujejo pri dejavnostih v Coni ter da se prepreči monopoliziranje teh dejavnosti.

6. Kadar koli se izkorišča manj pridržanih sektorjev kot nepridržanih, imajo prednost vloge, predložene za dovoljenje za proizvodnjo v pridržanih sektorjih.

7. Odločitve, na katere se nanaša ta člen, se sprejmejo čimprej po poteku vsakega obdobja.

Člen 8

Pridržanje sektorjev

Vsaka vloga, razen tistih, ki jih predloži Podjetje ali kateri koli drug pravni subjekt za pridržane sektorje, pokriva celotno območje, za katero ni nujno, da je enotna neprekinjena površina, vendar mora biti dovolj velika in ocenjena kot komercialno dovolj vredna, da omogoča dve rudarski delovišči. Prosilec označi koordinate, s katerimi se območje deli na dva dela po presoji enake komercialne vrednosti, in predloži vse podatke, ki jih je preskrbel za oba dela. Ne da bi to posegalo v pooblastitve Oblasti po členu 17 tega aneksa, se podatki, ki jih je treba predložiti o polimetalnih gomoljih, nanašajo na kartografsko prikazovanje, vzorce, gostoto gomoljev in njihovo kovinsko sestavo. V 45 dneh po prejemu takih podatkov Oblast določi, kateri del se pridržuje izključno za njene dejavnosti, ki se izvajajo prek Podjetja ali z združevanjem z državami v razvoju. Ta določitev se sme odložiti za nadaljnjih 45 dni, če Oblast zahteva, da naj neodvisen izvedenec oceni, ali so predloženi vsi podatki, ki so potrebni po tem členu. Določeni sektor postane pridržani sektor, kakor hitro se delovni načrt za nepridržani sektor potrdi in podpiše pogodba.

Člen 9

Dejavnosti v pridržanih sektorjih

1. Podjetju se da priložnost, da odloči, ali bo opravljalo dejavnosti v vsakem izmed pridržanih sektorjev. Ta odločitev se lahko sprejme kadar koli,

razen če je Oblast prejela obvestilo po členu 4, ko mora Podjetje sprejeti svojo odločitev v razumnem roku. Podjetje lahko odloči, da bo izkoriščalo take sektorje s skupnimi vlaganji z zainteresirano državo ali pravnim subjektom.

2. Podjetje lahko sklepa pogodbe za izvajanje dela svojih dejavnosti v skladu s členom 12 aneksa IV. Podjetje se lahko pridruži skupnim vlaganjem za opravljanje takih dejavnosti z vsakim pravnim subjektom, ki je sposoben za opravljanje dejavnosti v Coni po odstavku 2 člena 153 pod (b). Pri proučevanju takih skupnih vlaganj Podjetje omogoča državam strankam, ki so države v razvoju, in njihovim državljanom, da aktivno sodelujejo pri teh dejavnostih.

3. Oblast lahko v svojih pravilih, predpisih in postopkih predpiše meritorne in postopkovne zahteve za odločanje ter pogoje, ki se nanašajo na omenjene pogodbe in skupna vlaganja.

4. Vsaka država stranka, ki je država v razvoju, ali katera koli fizična ali pravna oseba, za katero ta država ali kaka druga država v razvoju, ki je sposobna za vlaganje prošelj, jamči in jo učinkovito nadzoruje, ali skupina prej navedenih lahko sporoči Oblasti, da želi predložiti delovni načrt po členu 6 tega aneksa za pridržani sektor. Delovni načrt se preuči, če Podjetje po prvem odstavku odloči, da nima namena opravljati dejavnosti na tem sektorju.

Člen 10

Prednost in prvenstvo med prosilci

Izvajalec, ki mu je po odstavku 4 člena 3 pod (c) tega aneksa odobren delovni načrt samo za raziskovanje, ima prednost in prvenstvo med prosilci za odobritev delovnega načrta za izkoriščanje glede na isti sektor in ista bogastva. Vendar pa se lahko izvajalcu odvzame taka prednost ali prvenstvo, če njegovo izvajanje del ne bi bilo zadovoljivo.

Člen 11

Skupni aranžmaji

1. V pogodbah se lahko predvidijo skupni aranžmaji med pogodbenikom in Oblastjo prek Podjetja v obliki skupnega vlaganja ali delitve proizvodnje in tudi kakršna koli druga oblika skupnega aranžmaja ki je enako zavarovana pred spremembo, prekinitvijo ali prenehanjem, kot pogodbe, sklenjene z Oblastjo.

2. Pogodbeniki, ki sklenejo navedene skupne aranžmaje s Podjetjem, lahko dobijo finančne ugodnosti, kot je predvideno v členu 13 tega aneksa.

3. Stranke v skupnem vlaganju s Podjetjem morajo kriti plačila iz člena 13 tega aneksa v sorazmerju z njihovim deležem v skupnem vlaganju v skladu s finančnimi ugodnostmi, predvidenimi v omenjenem členu.

Člen 12

Dejavnosti, ki jih opravlja Podjetje

1. Dejavnosti, ki jih v Coni opravlja Podjetje na podlagi odstavka 2 člena 153 pod (a), so določene z določbami dela XI, pravili, predpisi in postopki Oblasti ter z njenimi ustreznimi odločitvami.

2. Vsakemu delovnemu načrtu, ki ga predloži Podjetje, se priložijo dokazi o njegovih finančnih in tehničnih sposobnostih.

Člen 13

Finančna določila pogodb

1. Pri sprejemanju pravil, predpisov in postopkov o finančnih določilih za pogodbo med Oblastjo in pravnimi subjekti iz odstavka 2 člena 153 pod (b) ter pri pogajanju o teh finančnih določilih v skladu z delom Xlin s temi pravili, predpisi in postopki se Oblast ravna v skladu z naslednjimi cilji:

- (a) da zagotovi Oblasti največje možne dohodke iz prihodkov komercialne proizvodnje;
- (b) da pritegne investicije in tehnologijo, raziskovanje in izkoriščanje Cone;
- (c) da zagotovi enako finančno obravnavanje in primerljive finančne obveznosti za pogodbenike;
- (d) da na enotni podlagi in brez diskriminacije spodbuja pogodbenike, da sklenejo skupne aranžmaje s Podjetjem in državami v razvoju ali njihovimi državljani in da poleg tega spodbuja prenos tehnologije in usposabljanje osebja Oblasti in držav v razvoju;
- (e) da omogoči, da se Podjetje učinkovito ukvarja z globokomorskim rudarjenjem skupaj s pravnimi subjekti iz odstavka 2 člena 153 pod (b) in
- (f) da se kot rezultat finančnih ugodnosti, danih pogodbenikom po odstavku 14, po pogodbenih določilih, spremenjenih v skladu s členom 19 tega aneksa, ali po členu 11 tega aneksa glede skupnih vlaganj, zagotovi, da pogodbeniki ne bi bili subvencionirani tako, da bi umetno dobili konkurenčno prednost glede na kopenske proizvajalce.

2. Za kritje administrativnih stroškov postopka za proučitev vlog za odobritev delovnega načrta v obliki pogodbe se zaračunava pristojbina, določena v višini 500 000 ZDA dolarjev za vlogo. Svet občasno preveri pristojbino, da bi se zagotovilo, da se z njo krijejo administrativni stroški. Če so bili taki administrativni stroški Oblasti ob proučitvi prošnje manjši, kot pa je določeni znesek, Oblast vrne razliko prosilcu.

3. Od dneva, ko začne pogodba veljati, plača pogodbenik letno fiksno pristojbino v višini enega milijona ZDA dolarjev. Če je odobreni začetek komercialne proizvodnje odložen zaradi zamude pri izdaji dovoljenja za proizvodnjo v skladu s členom 151, se letna fiksna pristojbina za odloženi čas ne plača. Od dneva, ko se začne komercialna proizvodnja, plača pogodbenik bodisi s pristojbino za proizvodnjo bodisi letno fiksno pristojbino, odvisno od tega, katera je večja.

4. Med letom, računajoč od začetka komercialne proizvodnje, izbira pogodbenik v skladu z odstavkom 3 med svojimi finančnimi prispevki Oblasti tako, da

- (a) plača samo pristojbino za proizvodnjo; ali
 - (b) plača pristojbino za proizvodnjo, kombinirano z delom čistega prihodka.
5. (a) Če se pogodbenik odloči, da bo svoj finančni prispevek Oblasti plačal samo s pristojbino za proizvodnjo, se ta odmeri v odstotku tržne vrednosti predelanih kovin, pridobljenih iz polimetalnih gomoljev, dobljenih v pogodbenem sektorju. Ta odstotek se ugotavlja takole:

- (i) od 1. do 10. leta komercialne proizvodnje 5 odstotkov
- (ii) od 11. leta do konca komercialne proizvodnje 12 odstotkov.

(b) Omenjena tržna vrednost se dobi kot zmnožek količine predelanih kovin, pridobljenih iz polimetalnih gomoljev, dobljenih v pogodbenem sektorju, in povprečne cene za take kovine v ustreznem obračunskem letu, kot je določeno v sedmem in osmem odstavku.

6. Če se pogodbenik odloči, da bo svoj finančni prispevek Oblasti plačal tako, da pristojbino za proizvodnjo kombinira z delom čistega prihodka, se tako plačilo odmerja takole:

(a) pristojbina za proizvodnjo se določi v odstotku tržne vrednosti, ugotovljene v skladu s pododstavkom (b), predelanih kovin, pridobljenih iz polimetalnih gomoljev, dobljenih v pogodbenem sektorju. Ta odstavek se določi takole:

- (i) v prvem obdobju komercialne proizvodnje 2 odstotka
- (ii) v drugem obdobju komercialne proizvodnje 4 odstotke.

Če v drugem obdobju komercialne proizvodnje, določene v pododstavku (d), pade dobiček od investicij v katerem koli obračunskem letu, kot je določeno v pododstavku (m), pod 15 odstotkov zaradi plačila 4-odstotne pristojbine za proizvodnjo, znaša v tem obračunskem letu pristojbina za proizvodnjo 2 odstotka namesto 4 odstotkov.

(b) Omenjena tržna vrednost se dobi kot zmnožek količine predelanih kovin, pridobljenih iz polimetalnih gomoljev, dobljenih v pogodbenem sektorju, in povprečne cene za take kovine v zadevnem obračunskem letu, kot je določeno v sedmem in osmem odstavku.

- (c) (i) Delež Oblasti v čistem prihodku se vzame iz tistega dela pogodbenikovega čistega prihodka, ki ustreza rudarskemu izkoriščanju bogastev v pogodbenem sektorju, ki pa se v nadaljnjem besedilu navaja kot ustrezen čisti prihodek.

- (ii) Delež Oblasti v ustreznem čistem prihodku se ugotovi v skladu z naslednjo progresivno lestvico:

Delež ustreznega čistega prihodka	Delež Oblasti	
	Drugo obdobje komercialne proizvodnje	Prvo obdobje komercialne proizvodnje
Delež, ki ustreza dobičku od investicij, ki je večji od 0 odstotkov, toda manjši od 10 odstotkov	35 odstotkov	40 odstotkov
Delež, ki ustreza dobičku od investicij, ki znaša 10 odstotkov ali več, toda manj kot 20 odstotkov	42,5 odstotkov	50 odstotkov
Delež, ki ustreza dobičku od investicij, ki znaša 20 odstotkov ali več	50 odstotkov	70 odstotkov

- (d) (i) Prvo obdobje komercialne proizvodnje, omenjeno v pododstavkih (a) in (c), se začne v prvem obračunskem letu komercialne proizvodnje, končuje pa se v obračunskem letu, v katerem so pogodbenikovi razvojni stroški z obrestmi za njihov nekompenzirani del v celoti kompenzirani z njegovim gotovinskim presežkom, kot sledi: V prvem obračunskem letu, v katerem so nastali razvojni stroški, so nekompenzirani razvojni stroški enaki razvojnemu strošku, zmanjšanim za presežek gotovine v tem letu. V vsakem naslednjem obračunskem letu so nekompenzirani razvojni stroški enaki nekompenziranim razvojnemu strošku na koncu predhodnega obračunskega leta, skupaj z obrestmi nanje po letni 10 % obrestni meri, plus razvojni stroški, nastali v tekočem obračunskem letu in zmanjšani za pogodbenikov presežek gotovine v tekočem obračunskem letu. Obračunsko leto, v katerem so nekompenzirani razvojni stroški prvič znašali nič, je obračunsko leto, v katerem so pogodbenikovi razvojni stroški skupaj z obrestmi za njihov nekompenzirani del v celoti kompenzirani z njegovim gotovinskim presežkom. Pogodbenikov gotovinski presežek v vsakem obračunskem letu je njegov bruto prihodek, zmanjšan za njegove obratovalne stroške in njegova plačila Oblasti na podlagi pododstavka (c).

- (ii) Drugo obdobje komercialne proizvodnje se začne v obračunskem letu, ki sledi po končanem prvem obdobju komercialne proizvodnje in se nadaljuje do prenehanja pogodbe.

- (e) „Ustrezen čisti prihodek“ je produkt čistega prihodka pogodbenika in razmerja med razvojnimi stroški v rudarskem sektorju in pogodbenikovimi razvojnimi stroški. Če se pogodbenik ukvarja z

rudarstvom, prevozom polimetalnih gomoljev in s proizvodnjo predvsem treh predelanih kovin, t. j. kobalta, bakra in niklja, višina ustreznega čistega prihodka ne sme biti manjša od 25 % pogodbenikovega čistega prihodka. S pridržkom določil v pododstavku (n) lahko Oblast v vseh drugih primerih, v katerih se pogodbenik ukvarja z rudarstvom, prevozom polimetalnih gomoljev in s proizvodnjo predvsem štirih predelanih kovin, t. j. kobalta, bakra, mangana in niklja, v svojih pravilih, predpisih in postopkih določi ustrezne minimume, ki imajo v vsakem posameznem primeru enako razmerje, kot ga ima minimum 25 % za tri kovine.

- (f) „Čisti prihodek pogodbenika“ je pogodbenikov bruto prihodek, zmanjšan za njegove obratovalne stroške in kompenzirane razvojne stroške, kot je navedeno v pododstavku (j).

- (g) (i) Če se pogodbenik ukvarja z rudarstvom, prevozom polimetalnih gomoljev in proizvodnjo predelanih kovin, pomeni „pogodbenikov bruto prihodek“ bruto prejemke od prodaje predelanih kovin in vsak drug denar, ki se lahko razumno pripise dejavnostim iz pogodbe v skladu s finančnimi pravili, predpisi in postopki Oblasti.

- (ii) V vseh drugih primerih, razen tistih, ki so navedeni v pododstavkih (g) (i) in (n) (iii), pomeni „pogodbenikov bruto prihodek“ bruto prejemke od prodaje polpredelanih kovin, dobljenih iz polimetalnih gomoljev v pogodbenem sektorju, ter vsak drug denar, ki se lahko razumno pripise dejavnostim iz pogodbe v skladu s finančnimi pravili, predpisi in postopki Oblasti.

- (h) „Pogodbenikovi razvojni stroški“ pomenijo:

- (i) Vse izdatke, nastale pred začetkom komercialne proizvodnje, ki se nanašajo neposredno na razvoj proizvodnega potenciala pogodbenega sektorja in na s tem povezane dejavnosti za opravljanje del iz pogodbe v vseh primerih, razen v tistih, ki so navedeni v pododstavku (n), v skladu s splošno priznanimi obračunskimi načeli, včevši med drugim stroške za stroje, opremo, ladje, tovarne za predelavo, graditev poslopja, zemljišče, ceste, iskanje in raziskovanje v pogodbenem sektorju, znanstveno raziskovanje in razvoj, obresti, potrebne zakupe in najeme, licence in pristojbine; ter

- (ii) Izdatke, ki so podobni tistim, ki so navedeni pod (i), nastali pa so po začetku komercialne proizvodnje in so potrebni za izvrševanje delovnega načrta, razen tistih, ki se pripisujejo obratovalnim stroškom.

- (i) Prihodki, dobljeni s prodajo osnovnih sredstev, in tržna vrednost osnovnih sredstev, ki niso več potrebna za opravljanje del iz pogodbe

- in ki niso prodana, se odbijejo od pogodbenikovih razvojnih stroškov med določenim obračunskim letom. Kadar ti odbitki presegajo pogodbenikove razvojne stroške, se presežek prišteje bruto prihodku pogodbenika.
- (j) Pred začetkom komercialne proizvodnje nastali pogodbenikovi razvojni stroški, navedeni v pododstavkih (h) (i) in (n) (iv), se kompenzirajo v 10 enakih letnih obrokih, računajoč od dneva začetka komercialne proizvodnje. Pogodbenikovi razvojni stroški, ki so nastali po začetku komercialne proizvodnje, navedeni v pododstavkih (h) (ii) in (n) (iv), se vrnejo v 10 ali v manjšem številu enakih letnih obrokov, tako da se zagotovi njihovo popolno vračilo do prenehanja pogodbe.
- (k) „Pogodbenikovi obratovalni stroški“ pomenijo vse izdatke, ki so nastali po začetku komercialne proizvodnje pri izkoriščanju proizvodnega potenciala pogodbenega sektorja in s tem povezanih dejavnostih za opravljanje del iz pogodbe v skladu s splošno priznanimi obračunskimi načeli, v številu med drugim fiksno letno pristojbino ali pristojbino za proizvodnjo, odvisno od tega, katera je večja, stroške za mezde, plače, podpore zaposlenim, material, storitve, prevoz, stroške predelave in trženja, obresti, komunalne storitve, varovanje morskega okolja, režijo in administrativne stroške, ki so v dejanski zvezi z dejavnostjo na podlagi pogodbe, in čiste izgube obratovanja, prenesene v prihodnost ali v preteklost, kot je določeno spodaj. Čiste izgube obratovanja se smejo prenesti v bodočnost za dve zaporedni leti, razen v zadnjih dveh letih trajanja pogodbe, ko se smejo prenesti v preteklost za dve predhodni leti.
- (l) Če se pogodbenik ukvarja z rudarstvom, prevozom polimetalnih gomoljev in proizvodnjo predelanih in polpredelanih kovin, pomenijo razvojni stroški v rudarskem sektorju del pogodbenikovih razvojnih stroškov, ki so neposredno povezani z rudarskim izkoriščanjem bogastev pogodbenega sektorja v skladu s splošno priznanimi obračunskimi načeli in s finančnimi pravili, predpisi in postopki Oblasti, v številu med drugim pristojbino za vlogo, letno fiksno pristojbino in, glede na razmere, stroške za iskanje in raziskovanje v pogodbenem sektorju ter del stroškov za znanstveno raziskovanje in razvoj;
- (m) „Investicijski donos“ v vsakem obračunskem letu pomeni razmerje med ustreznim čistim prihodkom v tem letu in razvojnimi stroški v sektorju rudarstva. Za izračun tega razmerja vključujejo razvojni stroški v sektorju rudarstva izdatke za novo opremo ali za zamenjavo opreme v sektorju rudarstva, zmanjšane za prvotno ceno zamenjane opreme.
- (n) Kadar se pogodbenik ukvarja samo z rudarstvom:
- (i) pomeni „ustrezni čisti prihodek“ celoto čistega pogodbenikovega prihodka;
- (ii) je „pogodbenikov čisti prihodek“ določen v pododstavku (f);
- (iii) pomenijo „pogodbenikovi bruto prihodki“ bruto prejemke od prodaje polimetalnih gomoljev in vsa druga denarna sredstva, ki se lahko razumno pripišejo dejavnostim iz pogodbe v skladu s finančnimi pravili, predpisi in postopki Oblasti;
- (iv) pomenijo „pogodbenikovi razvojni stroški“ vse izdatke, nastale pred začetkom komercialne proizvodnje, kot je navedeno v pododstavku (h) (i), ter vse izdatke, ki so nastali po začetku komercialne proizvodnje, kot je navedeno v pododstavku (h) (ii), ki so neposredno povezani z rudarskim izkoriščanjem bogastev na pogodbenem sektorju v skladu s splošno priznanimi obračunskimi načeli;
- (v) pomenijo „pogodbenikovi obratovalni stroški“ stroške obratovanja pogodbenika, kot je navedeno v pododstavku (k), ki so neposredno povezani z rudarskim izkoriščanjem pogodbenega sektorja v skladu s splošno priznanimi obračunskimi načeli;
- (vi) pomeni „investicijski donos“ v vsakem obračunskem letu razmerje med pogodbenikovim čistim prihodkom v tem letu in pogodbenikovimi razvojnimi stroški. Za izračun tega razmerja vključujejo pogodbenikovi razvojni stroški izdatke za novo opremo ali za zamenjavo opreme, zmanjšane za prvotno ceno zamenjane opreme.
- (o) Stroški, navedeni v pododstavkih (h), (k), (l) in (n) so glede obresti, ki jih plača pogodbenik, dovoljeni v obsegu, v katerem v vseh okoliščinah Oblast odobri po odstavku 1 člena 4 tega aneksa razumno razmerje med dolгови in lastnim kapitalom ter zmerne obrestne mere, upoštevajoč obstoječo poslovno prakso.
- (p) Stroški, navedeni v tem odstavku, se ne smejo razlagati tako, da obsegajo plačilo davkov od prihodkov Podjetja ali podobne dajatve, ki jih države pobirajo glede izvajalskih del pogodbenika.
7. (a) „Predelane kovine“, navedene v odstavku 5 in 6, so kovine v njihovi najosnovnejši obliki, v kateri se z njimi običajno trguje na mednarodnih terminalnih trgih. V ta namen Oblast v svojih finančnih pravilih, predpisih in postopkih označi ustrezen mednarodni terminalni trg. Glede kovin, s katerimi se na takih trgih ne trguje, so „predelane kovine“ kovine v tisti njihovi najosnovnejši obliki, v kateri se z njimi običajno trguje po prostem dogovarjanju v normalnih transakcijah.
- (b) Če Oblast ne more drugače ugotoviti količine predelanih kovin, dobljenih iz polimetalnih gomoljev s pogodbenega sektorja iz odstavka 5 pod (b) in odstavka 6 pod (b), se količina ugotovi na podlagi deleža kovin v gomoljih, racionalnosti njihove predelave ter drugih pomembnih dejavnikov v skladu s pravili, predpisi in postopki Oblasti ter s splošno priznanimi obračunskimi načeli.
8. Če mednarodni terminalni trg omogoča reprezentativni mehanizem oblikovanja cen predelanih kovin, polimetalnih gomoljev in polpredelanih kovin iz gomoljev, se uporabi povprečna cena, ki velja na takem trgu. V vseh drugih primerih Oblast po posvetu s pogodbenikom določi ugodno ceno za navedene proizvode v skladu z odstavkom 9.
9. (a) Vsi stroški, izdatki, prihodki in prejemki ter vsako določanje cen in vrednosti, navedeni v tem členu, so rezultat delovanja svobodnega trga ali prostega dogovarjanja. Če teh ni, jih po posvetu s pogodbenikom določi Oblast, kot da so rezultat delovanja svobodnega trga ali prostega dogovarjanja, pri čemer upošteva relevantne

transakcije na drugih trgih.

- (b) Za zagotovitev spoštovanja določb tega odstavka in njihovo izvajanje se Oblast ravna po sprejetih načelih in razlagah za prosto dogovarjanje, ki so jih dale komisije za transnacionalne korporacije Združenih narodov, skupina ekspertov za pogodbe o pristojbinah med državami v razvoju in razvitimi državami ter druge mednarodne organizacije; v svojih pravilih, predpisih in postopkih pa Oblast natančneje določi enotna in mednarodno sprejemljiva pravila ter postopke za obračun, kot tudi načine, po katerih bo pogodbenik izbral kvalificirane neodvisne finančne strokovnjake, sprejemljive za Oblast, zaradi pregleda računov v skladu z omenjenimi pravili, predpisi in postopki.

10. Pogodbenik da finančnim strokovnjakom v skladu s finančnimi pravili, predpisi in postopki Oblasti na razpolago finančne podatke, ki so potrebni, da se ugotovi, ali so bile določbe tega člena upoštewane.

11. Vsi stroški, izdatki, prihodki in prejemki ter vse cene in vrednosti, navedene v tem členu, se določijo v skladu s splošno sprejetimi obračunskimi načeli ter finančnimi pravili, predpisi in postopki Oblasti.

12. Plačila v dobro Oblasti na podlagi odstavka 5 in 6 se izvršujejo s prosto uporabljivimi valutami ali v valutah, ki se lahko prosto kupijo in ki so učinkovito uporabljive na glavnih deviznih trgih ali, po pogodbenikovi izbiri, v ustrezni količini predelanih kovin po tržni vrednosti. Tržna vrednost se določi v skladu z odstavkom 5 pod (b). Prosto uporabljive valute in valute, ki se lahko prosto kupijo ter učinkovito uporabijo na glavnih deviznih trgih, se določijo v pravilih, predpisih in postopkih Oblasti v skladu s prevladujočo mednarodno monetarno prakso.

13. Vse finančne obveznosti pogodbenika do Oblasti in vse njegove pristojbine, stroški, izdatki, prihodki in prejemki, navedeni v tem členu, se usklajujejo tako, da se izkazujejo v stalnih določenih obdobjih glede na bazično leto.

14. Upoštevajoč vsa priporočila ekonomsko-planske komisije ter pravne in tehnične komisije lahko Oblast sprejme pravila, predpise in postopke, v katerih na enotnih in nediskriminatornih temeljih določi ugodnosti za pogodbenike za uresničevanje ciljev iz prvega odstavka.

15. V sporu med Oblastjo in pogodbenikom o razlagi ali o uporabi pogodbenih finančnih določil, lahko vsaka stranka predloži spor obvezni trgovinski arbitraži, razen če se obe stranki strinjata, da v skladu z odstavkom 2 člena 188 spor rešita kako drugače.

Člen 14

Prenos podatkov

1. V skladu s pravili, predpisi in postopki oblasti ter modalitetami in pogoji delovnega načrta prenese izvajalce na Oblast v časovnih

presledkih, ki jih je določila, vse podatke, ki so tako potrebni kot pomembni za učinkovito izvajanje pooblastitev in izpolnjevanje nalog glavnih organov Oblasti glede sektorja, zajetega z delovnim načrtom.

2. Preneseni podatki, ki se nanašajo na sektor, zajet z delovnim načrtom, zavarovani s patentom, se smejo uporabljati zgolj za namene, navedene v tem členu. Podatki, ki so potrebni, da bi Oblast lahko oblikovala pravila, predpise in postopke o varstvu morskega okolja in varnosti, ki pa niso podatki o osnutku opreme, se ne štejejo za podatke, zavarovane s patentom.

3. Podatkov, za katere se smatra, da so zavarovani s patentom, a so jih na Oblast prenesli preiskovalci, prosilci za sklenitev pogodbe ali pogodbeniki, Oblast ne sme odkriti Podjetju ali komu drugemu zunaj nje, vendar pa se Podjetju smejo odkriti podatki o pridržanih sektorjih. Take podatke, ki so jih omenjene osebe prenesle na Podjetje, to ne bo odkrivalo Oblasti ali komu drugemu zunaj nje.

Člen 15

Programi usposabljanja

Pogodbenik izdelava praktične programe za usposabljanje osebja Oblasti in držav v razvoju, v številni sodelovanja takega osebja pri vseh dejavnostih v Coni, ki so zajete s pogodbo, v skladu z odstavkom 2 člena 144.

Člen 16

Izključna pravica do raziskovanja in izkoriščanja

Po določbah dela XI in svojih pravilih, predpisih in postopkih dodeli Oblast izvajalcu izključno pravico do raziskovanja in izkoriščanja sektorja, zajetega z delovnim načrtom glede označene kategorije bogastev in zagotavlja, da drugi pravni subjekti ne opravljajo del v istem sektorju za drugo kategorijo bogastev na način, ki bi utegnil ovirati izvajalčevo delo. Izvajalcu je zajamčena pravica v skladu z odstavkom 6 člena 153.

Člen 17

Pravila, predpisi in postopki oblasti

1. V skladu z odstavkom 2 člena 160 pod (f) (ii) in odstavkom 2 člena 162 pod (o) (ii) sprejema Oblast pravila, predpise in postopke in jih na enak način tudi uporablja, da bi izpolnjevala svoje naloge, predpisane v delu XI, med drugim glede naslednjih zadev:

- (a) administrativnih postopkov, ki se nanašajo na iskanje, raziskovanje in izkoriščanje v Coni;
- (b) izvajanja del:
 - (i) velikosti sektorja;
 - (ii) trajanja del;

- (iii) pogojev glede izvajanja, všteti garancije v skladu z odstavkom 6 člena 4 pod (e) tega aneksa;
 - (iv) kategorije bogastev;
 - (v) odpovedi pravici do sektorjev;
 - (vi) poročila o napredovanju del;
 - (vii) predložitve podatkov;
 - (viii) inšpekcije in nadzorovanja del;
 - (ix) preprečevanja oviranja drugih dejavnosti v morskem okolju;
 - (x) prenosa pravic in obveznosti pogodbenika;
 - (xi) postopkov za prenos tehnologije na države v razvoju v skladu s členom 144 in zaradi njihovega neposrednega sodelovanja;
 - (xii) rudarskih norm in prakse, všteti tiste, ki se nanašajo na varnost del, ohranitev bogastev in varovanje morskega okolja;
 - (xiii) definiranja komercialne proizvodnje;
 - (xiv) meril za usposobljenost prosilcev;
- (e) finančnih vprašanj:
- (i) vzpostavitev enakih in nediskriminatorskih pravil za določitev stroškov in za obračunavanje ter za način izbire finančnih stroškovnjakov;
 - (ii) delitve prihodka od del;
 - (iii) ugodnosti, navedenih v členu 13 tega aneksa;
- (d) uresničevanja odločitev sveta, sprejetih po odstavku 10 člena 151 in odstavku 2 člena 164 pod (d).

2. Pravila, predpisi in postopki o naslednjih vprašanjih morajo v celoti odražati tale objektivna merila:

(a) Velikost sektorjev:

Oblast določi ustrezne velikosti sektorjev za raziskovanje, ki so lahko enkrat večji od tistih za izkoriščanje, da bi se tako omogočilo intenzivno raziskovalno delo. Velikost sektorja se izračuna tako, da se izpolnijo pogoji iz člena 8 tega aneksa, ki se nanašajo na pridržanje sektorjev, ter določeni pogoji za proizvodnjo, ki se ujemajo s členom 151 in so v skladu s pogodbenimi pogoji, upoštevajoč stanje tedaj dostopne tehnologije za globokomorsko rudarjenje in vplivne naravne značilnosti sektorjev. Sektorji ne smejo biti niti manjši niti večji, kot je potrebno, da bi se dosegel ta cilj.

(b) Trajanje del:

- (i) iskanje je časovno neomejeno;
- (ii) raziskovanje je dovolj dolgo, da je možno v celoti vzeti podatke o določenem sektorju, izdelati osnutke in zgraditi rudarsko opremo za sektor, izdelati načrte in zgraditi majhne in srednje tovarne za predelavo zaradi preizkušanja sistema rudarjenja in

predelave;

- (iii) trajanje izkoriščanja je v določenem razmerju do gospodarske življenjske dobe rudarskega projekta, upoštevajoč take dejavnike, kot so izčrpavanje rude, koristna življenjska doba rudarske opreme in sredstev za predelavo ter gospodarsko rentabilnost. Izkoriščanje naj traja dovolj dolgo, da omogoči pridobivanje rude iz sektorja v komercialne namene, in mora zajemati razumno časovno obdobje za zgraditev tako obsežnega rudarskega in predelovalnega sistema, da je omogočena komercialna proizvodnja, pri čemer v tem obdobju ni treba zahtevati proizvodnje v komercialne namene. Vendar pa mora biti celotno trajanje izkoriščanja tudi dovolj kratko, tako da ima Oblast možnost, da izboljša modalitete in pogoje delovnega načrta, ko preučuje njegovo obnavljanje v skladu s pravili, predpisi in postopki, ki jih je sprejela po odobritvi delovnega načrta.

(c) Pogoji za opravljanje proizvodnje:

Oblast zahteva, naj izvajalec del v raziskovalnem obdobju periodično uporablja sredstva, ki so v razumnem sorazmerju z velikostjo dela sektorja, zajetega z delovnim načrtom, in da naj jih uporablja tako, kot je to pričakovati od bona fide izvajalca del, ki ima namen začeti v sektorju komercialno proizvodnjo v časovnih mejah, ki jih je določila Oblast. Zahtevanih stroškov ne bi bilo treba vzpostavljati na ravni, ki bi utegnili vzeti pogum bodočim izvajalcem z manj drago tehnologijo od tiste, ki se največ uporablja. Oblast določi najdaljše časovno obdobje od končane raziskovalne faze pa do takrat, ko se v fazi izkoriščanja začne uresničevati komercialna proizvodnja. Pri določitvi omenjenega časovnega obdobja Oblast upošteva, da se lahko začne graditev večjega rudarskega sistema šele po končani raziskovalni fazi in po začetku faze izkoriščanja. V zvezi s tem je treba pri določitvi časovnega obdobja, v katerem je treba v sektorju začeti komercialno proizvodnjo, upoštevati čas, potreben za omenjeno graditev po končani raziskovalni fazi, pri tem pa predvideti razumno toleranco za neizogibna odlaganja v gradbenem načrtu. Potem ko je dosežena komercialna proizvodnja, Oblast v razumnih mejah in upoštevajoč vse ustrezne dejavnike, zahteva od izvajalca, da vzdržuje komercialno proizvodnjo ves čas izvajanja delovnega načrta.

(d) Kategorije bogastev:

Pri določanju kategorije bogastev, za katero se lahko odobri delovni načrt, Oblast med drugim posveti posebno pozornost naslednjim značilnostim:

- (i) da določena bogastva zahtevajo uporabo podobnih rudarskih metod; in
- (ii) da se lahko določena bogastva pridobivajo istočasno, ne da bi se po nepotrebnem med seboj ovirali izvajalci, ki pridobivajo različna bogastva na istem sektorju.

Ta pododstavki v ničemer ne ovira Oblasti, da odobri delovni načrt, ki se tiče več kot ene vrste bogastev v istem sektorju, istemu prosilcu.

(e) Odpoved pravicam v sektorjih:

Izvajalec ima pravico, da se kadar koli, ne da bi pri tem utrpel kakršne koli sankcije, odpove deloma ali v celoti, svojim pravicam v sektorju, zajetem z delovnim načrtom.

(f) Varovanje morskega okolja:

Sestavljena naj bodo pravila, predpisi in postopki, da bi se zagotovilo učinkovito varovanje morskega okolja pred škodljivimi vplivi, ki izvirajo neposredno iz dejavnosti v Coni ali iz predelave na ladji neposredno nad rudarskim nahajališčem, in sicer rud, ki so pridobljene iz tega rudarskega nahajališča, upoštevajoč, v kakšni meri utegnejo biti ti škodljivi vplivi neposredno povzročeni z vrtanjem, bagranjem, odstranjevanjem vrhnje plasti in izkopavanjem, prav tako pa tudi z odlaganjem, potapljanjem in odmetavanjem v morsko okolje sedimentov, odpadkov ali izpuščanjem drugih izlivov.

(g) Komercialna proizvodnja:

Šteje se, da se je komercialna proizvodnja začela, če se je kak izvajalec lotil pridobivanja velikega obsega in trajne narave, ki daje količino materiala, katerega dovolj jasno kaže, da je glavni namen proizvodnja velikega obsega, ne pa proizvodnja, namenjena za zbiranje podatkov, izdelavo analiz ali preizkušanje materiala ali naprav.

Člen 18

Sankcije

1. Pogodbenikove pravice na podlagi pogodbe se lahko suspendirajo oziroma prenehajo le v tehle primerih:

(a) če je pogodbenik kljub opominom Oblasti opravljal svoje dejavnosti na način, s katerim je resno, trajno in namerno kršil bistvena določila pogodbe, dela XI ter pravila, predpise in postopke Oblasti, ali

(b) če pogodbenik ni ugodil dokončni in obvezni odločbi telesa za reševanje sporov, ki se nanaša nanj.

2. Za kakršno koli kršitev pogodbe, ki ni zajeta v odstavku 1 pod (a), ali namesto suspenzije ali prenehanja pravic po odstavku 1 pod (a) lahko oblast pogodbeniku izreče denarne kazni v sorazmerju s težo kršitve.

3. Razen takrat, ko gre za nujne odredbe po odstavku 2 člena 162 pod (w), Oblast ne more izvršiti odločbe, ki vsebuje denarno kazen, suspenzijo ali prenehanje pravic, preden ni bila pogodbeniku dana primerna priloženost, da izčrpa pravna sredstva, ki jih ima na razpolago po poglavju 5 dela XI.

Člen 19

Sprememba pogodbe

1. Če nastopijo okoliščine ali obstaja verjetnost, da bodo nastopile, zaradi katerih utegne postati pogodba po mnenju ene izmed pogodbenih strank

nepravična ali neizvedljiva ali zaradi katerih ne bo možno uresničiti ciljev, določenih v njej ali v delu XI, začnejo stranke pogajanja, da bi dosegle ustrezne spremembe pogodbe.

2. Vsaka pogodba, sklenjena v skladu z odstavkom 3 člena 153, se lahko spremeni samo s soglasjem strank.

Člen 20

Prenos pravic in obveznosti

Pravice in obveznosti iz pogodbe se lahko prenesejo samo s soglasjem Oblasti ter v skladu z njenimi pravili, predpisi in postopki. Oblast ne sme neutemeljeno zavrniti soglasja za tak prenos, če je domnevni prejemnik v vsakem pogledu usposobljen prosilec in prevzema vse obveznosti prenosnika in če prejemnik s prenosom ne dobi delovnega načrta, kateregaodobritev je prepovedana po odstavku 3 člena 6 pod (d) tega aneksa.

Člen 21

Pravo, ki se uporablja

1. Pravo, ki se uporablja za pogodbo, sestavljajo določila same pogodbe, pravila, predpisi in postopki oblasti, del XI ter druga pravila mednarodnega prava, ki niso v nasprotju s to konvencijo.

2. Vsaka dokončna odločba sodišča ali arbitražnega sodišča, pristojnega po tej konvenciji, ki se nanaša na pravice in obveznosti Oblasti in pogodbenika, je izvršljiva na območju vsake države stranke.

3. Nobena država stranka ne more pogodbeniku vsiljevati pogojev, ki so v nasprotju z delom XI. Če pa država stranka uporabi zakone in predpise zaradi varovanja okolja ali druge zakone in predpise glede pogodbenikov, za katere jamči, ali glede ladij, ki imajo izobešeno njeno zastavo, ki so strožji od tistih, ki jih je v pravilih, predpisih in postopkih določila Oblast po odstavku 2 člena 17 pod (f), se to ne šteje za neskladje z delom XI.

Člen 22

Odgovornost

Pogodbenik je odgovoren ali zavezan za vsako škodo, povzročeno z nedopustnimi dejanji pri opravljanju svojih del, pri čemer se upoštevajo dejanja ali opustitve Oblasti, ki so prispevala k nastanku škode. Oblast je odgovorna ali zavezana tudi za vsako škodo, povzročeno z nedopustnimi dejanji pri izvrševanju svojih pooblastitev, včevši kršitve po odstavku 2 člena 168, pri čemer se upoštevajo dejanja ali opustitve pogodbenika, ki so prispevali k nastanku škode. V vsakem primem je zavezana za poravnane dejanske škode.

ANEKS IV

STATUT PODJETJA

Člen 1

Cilji

1. Podjetje je organ Oblasti, ki po odstavku 2 člena 153 pod (a) neposredno opravlja dejavnosti v Coni, kakor tudi prevoz, predelavo in trženje rud, dobljenih iz Cone.

2. Pri uresničevanju svojih ciljev in izpolnjevanju svojih nalog deluje Podjetje v skladu s to konvencijo ter v skladu s pravili, predpisi in postopki Oblasti.

3. Pri razvijanju bogastev Cone po prvem odstavku opravlja Podjetje po tej konvenciji dela v skladu z razumnimi načeli gospodarjenja.

Člen 2

Odnos do Oblasti

1. Po členu 170 deluje Podjetje v skladu s splošno politiko skupščine in smernicami sveta.

2. V skladu z odstavkom 1 uživa Podjetje pri izvajanju svojih del avtonomijo.

3. Po tej konvenciji Podjetje v ničemer ni odgovorno za dejanja ali obveznosti Oblasti in tudi Oblast nima obveznosti glede dejanj ali obveznosti Podjetja.

Člen 3

Omejitev odgovornosti

Ne da bi to posegalo v odstavke 3 člena 11 tega aneksa, članica Oblasti ne sme biti samo zaradi svojega članstva odgovorna za dejanja in obveznosti Podjetja.

Člen 4

Sestava

Podjetje ima upravni odbor, generalnega direktorja ter osebje, potrebno za izpolnjevanje svojih nalog.

Člen 5

Upravni odbor

1. Upravni odbor sestavlja 15 članov, ki jih voli skupščina v skladu z odstavkom 2 člena 160 pod (c). Pri volitvi članov odbora je treba ustrezno upoštevati načelo pravične geografske zastopanosti. Pri predlaganju kandidatov, izmed katerih bodo izvoljeni člani odbora, članice Oblasti upoštevajo, da je treba predlagati najsposobnejše kandidate, ki so kvalificirani za ustrezna področja, da bi se zagotovila sposobnost za razvoj in uspeh Podjetja.

2. Člani odbora se volijo za štiri leta in so lahko ponovno izvoljeni, pri čemer je treba ustrezno pozornost nameniti načelu rotacije članov.

3. Člani odbora opravljajo svojo dolžnost, dokler niso izvoljeni njihovi nasledniki. Če mesto člana odbora postane nezasedeno, izvoli skupščina v skladu z odstavkom 2 člena 160 pod (o) drugega člana za ostanek mandata njegovega predhodnika.

4. Člani odbora delajo v osebnem svojstvu. Pri opravljanju svojih dolžnosti ne smejo iskati niti prejemati navodil od nobene vlade niti iz katerega koli drugega vira. Članica Oblasti spoštuje avtonomni status članov odbora in se vzdržuje vsakršnega poskusa, da bi nanje vplivala, dokler opravljajo svoje dolžnosti.

5. Član odbora prejema denarno nadomestilo, ki se mu izplačuje iz skladov Podjetja. Znesek nadomestila določi skupščina na priporočilo sveta.

6. Odbor redno dela v glavnem uradu Podjetja in se sestaja tolikokrat, kolikorkrat to zahtevajo posli Podjetja.

7. Kvorumi tvorita dve tretjini članov odbora.

8. Vsak član odbora ima en glas. O vseh zadevah pred odborom se odloča z večino glasov članov odbora. Če interesi kakega člana odbora pridejo v navzkrižje z zadevo, ki jo obravnava odbor, ta član v tej zadevi ne glasuje.

9. Vsaka članica Oblasti se lahko obrne na odbor za obvestilo o njegovih dejavnostih, ki se nanašajo posebej nanjo. Odbor si prizadeva dati taka obvestila.

Člen 6

Pooblastitve in funkcije upravnega odbora

Upravni odbor vodi posle Podjetja. V skladu s to konvencijo ima upravni

odbor pooblastitve, ki so potrebne za uresničevanje ciljev Podjetja, in naslednje pooblastitve:

- (a) da izmed svojih članov izvoli predsednika;
- (b) da sprejme svoj poslovnik;
- (c) da izdela in predloži uradne pisne delovne načrte svetu v skladu z odstavkom 3 člena 153 in odstavkom 2 člena 162 pod (j);
- (d) da razvija delovne načrte in programe za opravljanje dejavnosti, kot je navedeno v členu 170;
- (e) da pripravi in predloži svetu prošnje za dovoljenje proizvodnje v skladu z odstavki 2 do 7 člena 151;
- (f) da odobrava pogajanja zaradi pridobitve tehnologije, v številu pogajanj, predvidena v odstavku 3 člena 5 pod (a), (c) in (d) aneksa III, in da odobrava rezultate takih pogajanj;
- (g) da določi modalitete in pogoje ter odobrava pogajanja o skupnem posegu ter drugih oblikah skupnih aranžmajev, kot je določeno v členu 9 in 11 aneksa III, ter odobrava rezultate takih pogajanj;
- (h) da priporoči skupščini, kateri del čistega dohodka Podjetja je treba zadržati kot njegovo rezervo v skladu z odstavkom 2 člena 160 pod (f) in členom 10 tega aneksa;
- (i) da odobrava letni proračun Podjetja;
- (j) da odobrava nabavo blaga in storitve v skladu z odstavkom 3 člena 12 tega aneksa;
- (k) da predloži letno poročilo svetu v skladu s členom 9 tega aneksa;
- (l) da predloži svetu zaradi odobritve po skupščini osnutek pravil o organizaciji, vodenju, imenovanju in odpuščanju osebja Podjetja in da sprejema predpise za izvajanje teh pravil;
- (m) da si sposoja denarna sredstva in daje taka akcesorna jamstva in druge garancije, ki jih določi v skladu z odstavkom 2 člena 11 tega aneksa;
- (n) da vstopa v sodne postopke ter sporazume in posle ter opravlja katera koli druga dejanja v skladu s členom 13 tega aneksa; in
- (o) da v skladu z odobritvijo sveta prenese na glavnega direktorja in svoje komisije katere koli pooblastitve, ki niso diskrecijske.

Člen 7

Glavni direktor in osebje Podjetja

1. Potem ko ga je kandidiral upravni odbor in priporočil svet, skupščina izvoli glavnega direktorja Podjetja, ki ne sme biti član odbora. Glavni direktor opravlja svojo dolžnost v določeni časovni dobi, ki ne more biti daljša od petih let, in je lahko ponovno izvoljen za naslednje mandate.

2. Glavni direktor je zakoniti zastopnik Podjetja in njegov izvršilni šef; upravnemu odboru je neposredno odgovoren za vodenje poslov Podjetja. Odgovoren je za organizacijo, vodenje, imenovanje in odpuščanje osebja v skladu s pravili in predpisi iz pododstavka (l) člena 6 tega aneksa. Brez glasovalne pravice se udeležuje sestankov odbora ter ravno tako brez glasovalne pravice sej skupščine in sveta, kadar ti organi obravnavajo zadeve, ki se nanašajo na Podjetje.

3. Pri izbiri in postavitvi osebja ter pri določanju pogojev za njihovo službo je poglobljena zahteva, da je treba zagotoviti največjo učinkovitost in strokovno usposobljenost. V skladu s to zahtevo se potrebna pozornost namenja pomembnosti izbire osebja na pravični geografski podlagi.

4. Pri opravljanju svojih dolžnosti glavni direktor in osebje ne smejo iskati niti prejemati navodil katere koli vlade ali iz katerega koli drugega vira zunaj Podjetja. Vzdržujejo se vsakega dejanja, ki bi utegnilo vplivati na njihov položaj mednarodnih uslužbencev Podjetja, odgovornih edinole Podjetju. Vsaka država stranka prevzema obveznost, da bo spoštovala izključno mednarodni status odgovornosti glavnega direktorja in osebja in da ne bo skušala vplivati nanje pri uresničevanju njihove odgovornosti.

5. Odgovornosti, navedene v odstavku 2 člena 168, se enako uporabljajo za osebje Podjetja.

Člen 8

Sedež

Glavni urad Podjetja je na sedežu Oblasti. Podjetje lahko na območju vsake države stranke ob njeni privolitvi ustanovi tudi druge urade in službe.

Člen 9

Poročila in finančno stanje

1. Najpozneje tri mesece po vsakem končanem finančnem letu predloži Podjetje svetu v obravnavo letno poročilo, ki vsebuje obračunski pregled stanja njegovih računov, ter v ustreznih časovnih obdobjih pošilja svetu sumarni pregled finančnega položaja ter stanje dobička in izgube, ki kažejo rezultate poslovanja Podjetja.

2. Podjetje objavi svoje letno poročilo ter druga poročila, ki jih je po njegovem mnenju treba objaviti.

3. Vsa poročila ter finančna stanja, navedena v tem členu, se pošiljajo članicam Oblasti.

Člen 10

Razporeditev čistega prihodka

1. Ob upoštevanju odstavka 3 izvršuje Podjetje plačila Oblasti po členu 13 aneksa III ali daje njihov ekvivalent.

2. Na podlagi priporočila upravnega odbora skupščina določi, kateri del čistega prihodka Podjetja se zadrži kot rezerva Podjetja. Ostanek se prenese na Oblast.

3. Med začetnim obdobjem, potrebnim za osamosvojitve Podjetja, ki pa ne sme biti daljše od desetih let od začetka njegove komercialne proizvodnje, oprosti skupščina Podjetje plačil iz prvega odstavka in mu prepusti ves čisti prihodek za njegovo rezervo.

Člen 11

Finance

1. Skladi Podjetja sestojijo iz:

(a) sredstev, prejetih od Oblasti v skladu z odstavkom 2 člena 173 pod (b);

(b) prostovoljnih prispevkov držav strank za financiranje dejavnosti Podjetja;

(c) sredstev, ki si jih je Podjetje izposodilo v skladu z odstavkom 2 in 3;

(d) prihodkov Podjetja od svojih dejavnosti;

(e) drugih skladov, ki so dostopni Podjetju zaradi njegovega usposabljanja za čimprejšnji začetek del ter za izpolnjevanje njegovih nalog.

2. (a) Podjetje ima pravico, da si izposoja sredstva in da daje akcesorna jamstva ter druge garancije, kot jih odredi. Preden se loti javne prodaje svojih obveznic na denarnih trgih ali v valuti kake države stranke, mora Podjetje dobiti soglasje te države stranke. Celoten znesek posojil odobri svet na priporočilo upravnega odbora.

(b) Države stranke si morajo na vse razumne načine prizadevati, da bi podprle zahteve Podjetja po posojilih na denarnih trgih ali od mednarodnih finančnih ustanov.

3. (a) Podjetje dobiva sredstva, ki so potrebna za raziskovanje in izkoriščanje kakega rudnega nahajališča, ter za prevoz, predelavo in trženje rud, ki so tam dobljene, t.j. niklja, bakra, kobalta in mangana, ter za kritje svojih začetnih administrativnih stroškov. Zneske navedenih sredstev ter merila in dejavnike za njihovo prilagajanje vključijo pripravljalna komisija v osnutek pravil, predpisov in postopkov Oblasti.

(b) Vse države stranke dajo na razpolago Podjetju znesek, ki je enak polovici višine sredstev, navedenih v pododstavku (a), z dolgoročnimi, brezobrestnimi posojili v skladu z lestvico prispevkov rednemu proračunu Združenih narodov, veljavno v času, ko se dajo

prispevki, prilagojeno, da se upoštevajo države, ki niso članice Združenih narodov. Za dolgove Podjetja, nastale zaradi najemanja druge polovice sredstev, jamčijo vse države stranke po isti lestvici.

(c) Če je seštevek zneskov finančnih prispevkov držav strank manjši od sredstev, ki bi jih morale dobiti Podjetje po pododstavku (a), obravnava skupščina na svojem prvem sestanku velikost primanjkljaja in s konsenzom sprejme ukrepe za njegovo kritje, pri čemer upošteva obveznosti držav strank iz pododstavkov (a) in (b) ter priporočila pripravljalne komisije.

(d) (i) V 60 dneh potem, ko začne veljati ta konvencija, ali v 30 dneh po deponiranju ratifikacijskih ali pristopnih listin, odvisno od tega, kaj je pozneje, položi vsaka država stranka pri Podjetju nepreklicno, neprenosljivo in brezobrestno lastno menico za znesek, ki ustreza deležu te države stranke v brezobrestnem posojilu iz pododstavka (b).

(ii) Čimprej, ko začne veljati ta konvencija, pozneje pa v letnih ali drugih primernih časovnih presledkih pripravi odbor po velikosti in času razporeditev svojih potreb po sredstvih za kritje svojih administrativnih stroškov ter za izvrševanje dejavnosti Podjetja iz člena 170 in iz člena 12 tega aneksa.

(iii) Podjetje nato prek Oblasti obvesti države stranke o njihovih ustreznih deležih v skladih v skladu z odstavkom 3 pod (b), ki so potrebni za take stroške. Podjetje vnovči tiste zneske iz lastnih menic, ki so potrebni za kritje stroškov navedenih v razporeditvi, ki se nanaša na brezobrestna posojila.

(iv) Po tem, ko so dobile obvestila, dajo države stranke na razpolago svoje ustrezne deleže pri jamstvu za dolg Podjetja v skladu s pododstavkom (b).

(e) (i) Če Podjetje zahteva, lahko država stranka da dodatno jamstvo k tistim, ki jih je dala v skladu z lestvico iz pododstavka (b).

(ii) Namesto jamstva za dolg lahko da država stranka Podjetju prostovoljni prispevek v znesku, ki je enak delu dolgov, za katere bi sicer bila zavezana jamčiti.

(f) Vračanje posojil z obrestmi ima prednost pred vračanjem brezobrestnih posojil. Brezobrestna posojila se vračajo v skladu z razporeditvijo, ki jo sprejme skupščina na podlagi priporočila sveta in nasveta odbora. Pri izpolnjevanju te naloge se odbor ravna po ustreznih določilih pravil, predpisov in postopkov Oblasti, ki upoštevajo, da je najpomembneje zagotoviti učinkovito delo Podjetja, zlasti pa njegovo finančno neodvisnost.

(g) Sredstva, ki se dajo na razpolago Podjetju, morajo biti v prosto uporabljivih valutah, ki se prosto kupujejo in ki se dejansko lahko

uporabijo na glavnih tujih deviznih trgih. Te valute se določijo v pravilih, predpisih in postopkih Oblasti v skladu s prevladujočo mednarodno monetarno prakso. S pridržkom odstavka 2 države stranke ne smejo vzdrževati ali nalagati omejitev Podjetju pri posesti, uporabi ali menjavi teh sredstev.

- (h) „Jamstvo za dolg“ pomeni obljubo države stranke upnikom Podjetja, da bo v skladu z ustrezno lestvico pro rata plačevala finančne obveznosti Podjetja, krite z jamstvom, ko bodo upniki opomnili državo stranko, da Podjetje ni izpolnilo obveznosti. Postopki za plačilo navedenih obveznosti so v skladu s pravili, predpisi in postopki Oblasti.

4. Skladi, aktiva in stroški Podjetja se vodijo ločeno od tistih, ki pripadajo Oblasti. Ta člen ni ovira, da se Podjetje sporazume z Oblastjo o službah, osebju in storitvah ter o aranžmajih zaradi povračila administrativnih stroškov, ki jih eden izmed njiju plača v imenu drugega.

5. Dokumentacijo, knjige in račune Podjetja, všteti njegova letna finančna poročila, enkrat na leto pregleda neodvisen finančni strokovnjak, ki ga določi svet.

Člen 12

Dejavnosti

1. Podjetje predlaga svetu projekte za opravljanje dejavnosti v skladu s členom 170. Ti predlogi vključujejo uradni pisni delovni načrt za dejavnosti v Coni v skladu z odstavkom 3 člena 153 ter vsa druga obvestila in podatke, ki so lahko občasno potrebni zaradi ocene, ki jo daje pravna in tehnična komisija, in odobritve sveta.

2. Po odobritvi sveta Podjetje izvaja projekt na podlagi uradnega pisnega delovnega načrta iz odstavka 1.

3. (a) Če Podjetje nima na razpolago blaga in storitev, ki jih potrebuje za opravljanje svojih del, jih lahko nabavi. V ta namen razpiše licitacijo in sklepa pogodbe s ponudnikom, ki ponudi najugodnejšo kombinacijo kakovosti, cene in dobavnih rokov.

(b) Če je več ponudb z navedeno kombinacijo, se pogodba sklene v skladu:

(i) z načelom nediskriminacije zaradi političnih ali drugih razlogov, ki so nepomembni za skrbno in učinkovito opravljanje del; in

(ii) s smernicami, ki jih je potrdil svet, o prednostih, ki jih je treba dati blagu in storitvam, ki izvirajo iz držav v razvoju, všteti mednje neobalne države in države z geografsko neugodnim položajem.

(c) Upravni odbor lahko sprejme pravila, s katerimi se določijo posebne okoliščine, v katerih se lahko, v najboljšem interesu Podjetja, opusti razpis licitacije.

4. Podjetje ima pravni naslov do vseh rud in predelanih snovi, ki jih je pridobilo.

5. Podjetje prodaja svoje proizvode brez diskriminacije. Podjetje ne daje nekomercialnih popustov.

6. Ne da bi to posegalo v katero koli splošno ali posebno pooblastitev Podjetja po kaki drugi določbi te konvencije, ima Podjetje, kolikor je potrebno take pooblastitve, ki so povezane z njegovim poslovanjem.

7. Podjetje se ne vmešava v politične zadeve nobene države stranke niti ne sme na njegove odločitve vplivati politični sistem države stranke. Za njegove odločitve so pomembni edinole komercialni razlogi, ki se nepristransko presojujejo, da bi se dosegli cilji iz 1a tega aneksa.

Člen 13

Pravni položaj, privilegiji in imunitete

1. Da bi Podjetje lahko izpolnjevalo svoje naloge, se mu na območju vsake države stranke priznavajo pravni položaj, privilegiji in imunitete iz tega člena. Za uresničevanje tega načela lahko Podjetje in države stranke po potrebi sklenejo posebne sporazume.

2. Podjetje ima pravno in poslovno sposobnost, ki je potrebna za izpolnjevanje njegovih nalog ter uresničevanje njegovih ciljev, zlasti pa sposobnost:

(a) da sklepa pogodbe, skupne aranžmaje ali druge aranžmaje, všteti sporazume z državami in mednarodnimi organizacijami;

(b) da pridobiva nepremičnine in premičnine, jih daje v zakup, jih ima v posesti in da z njimi razpolaga;

(c) da je stranka v pravnih postopkih.

3. (a) Tožbe zoper Podjetje se lahko vložijo samo pri pristojnem sodišču na območju vsake države stranke, v kateri:

(i) ima Podjetje urad ali podobne službe;

(ii) ima Podjetje imenovanega zastopnika za prejem procesnih vlog ali obvestil;

(iii) je Podjetje sklenilo pogodbo glede blaga ali storitev;

(iv) je Podjetje izdalo vrednostne papirje ali

(v) se je kako drugače vključilo v komercialno dejavnost.

(b) Premoženje in aktiva Podjetja, kjer koli so in v čigar koli posesti bi bila, so izvzeta iz vseh oblik zasega, odvzema ali izvršbe, dokler ni izdana dokončna sodna odločba zoper Podjetje.

4. (a) Premoženje in aktiva Podjetja, kjer koli so in v čigar koli posesti bi bila, so izvzeta iz rekvizicije, konfiskacije, razlastitve ali katere koli druge oblike zasega na podlagi izvršilnih ali zakonodajnih ukrepov.
- (b) Premoženje in aktiva Podjetja, kjer koli so in v čigar koli posesti bi bila, so oproščena diskriminacijskih omejitev, predpisov, nadzora in kakršnega koli moratorija.
- (c) Podjetje in njegovo osebje spoštujejo krajevne zakone in predpise v vsaki državi ali območju, v katerem lahko Podjetje ali njegovo osebje opravlja posle ali kako drugače deluje.
- (d) Države stranke zagotovijo, da uživa Podjetje vse pravice, privilegije in imunitete, ki jih države stranke priznavajo subjektom, ki vodijo posle na njihovih območjih. Te pravice, privilegiji in imunitete, ki se dajejo Podjetju, ne smejo biti manj ugodni od tistih, ki se priznavajo pravnim subjektom, ki se ukvarjajo s podobnimi komercialnimi dejavnostmi. Če države stranke predvidevajo posebne privilegije za države v razvoju ali za njihove poslovne subjekte, uživa Podjetje take privilegije na podoben preferenčni osnovi.
- (e) Države stranke lahko predvidijo posebne spodbude, pravice, privilegije in imunitete za Podjetje, niso pa dolžne, da take spodbude, pravice, privilegije ali imunitete predvidijo tudi za druge gospodarske subjekte.
5. Podjetje se pogaja z državami gostiteljicami, v katerih so njegovi uradi in službe glede oprostitve neposrednih in posrednih davkov.
6. Vsaka država stranka stori vse, kar je potrebno, da bi načela iz tega aneksa bila učinkovita v njenem pravnem sistemu, in poroča Podjetju o posebnih dejanjih, ki se jih je lotila.
7. Podjetje se lahko v obsegu in pod pogoji, ki jih določi, odpove kakršnim koli privilegijem in imunitetam, ki so mu priznani po tem členu ali po posebnih sporazumih iz prvega odstavka.

ANEKS V

SPRAVA

POGLAVJE 1

SPRAVNI POSTOPEK V SKLADU S POGLAVJEM 1 DELA XV.

Člen 1

Začetek postopka

Če so se stranke kakega spora v skladu s členom 284 sporazumele, da ga dajo v spravi postopek po tem poglavju, lahko vsaka stranka začne postopek s pisnim sporočilom drugi stranki ali drugim strankam v sporu.

Člen 2

Seznam koncilijatorjev

Generalni sekretar Združenih narodov sestavlja in vodi seznam koncilijatorjev. Vsaka država stranka ima pravico imenovati štiri koncilijatorje; vsak izmed njih je oseba, ki glede na nepristranskost, sposobnost in poštenost uživa največji ugled. Imena tako imenovanih oseb sestavljajo seznam. Če kadar koli na tako sestavljenem seznamu ostanejo manj kot štiri koncilijatorji, ki jih je imenovala kaka država stranka, ima ta država stranka pravico opraviti nadaljnja nujna imenovanja. Ime koncilijatorja ostane na seznamu, dokler ga ne umakne stranka, ki ga je imenovala; v takem primeru tak koncilijator nadaljuje svoje delo v vsaki izmed komisij za spravo, v katero je bil postavljen, dokler se postopek v njej ne konča.

Člen 3

Ustanovitev komisije za spravo

Komisija za spravo se, razen če se stranke ne sporazumejo drugače, ustanovi takole:

- (a) V skladu s pododstavkom (g) šteje komisija za spravo pet članov.
- (b) Stranka, ki začne postopek, dostavi dva koncilijatorja, ki morata biti izbrana predvsem s seznama iz člena 2 tega aneksa, od katerih je eden lahko njen državlján, razen če se stranke ne sporazumejo drugače. Takšne postavitve se vpišejo v sporočilo iz člena 1 tega aneksa.
- (c) Druga stranka spora postavi dva koncilijatorja na način iz pododstavka (b) v roku 21 dni po tem, ko dobi sporočilo iz člena 1 tega aneksa. Če postavitve niso bile opravljene v tem roku, lahko stranka, ki je začela postopek, v enem tednu po poteku navedenega roka bodisi konča postopek tako, da pošlje sporočilo drugi stranki, bodisi zahteva, naj generalni sekretar Združenih narodov opravi postavitve v skladu s pododstavkom (e).

(d) V roku 30 dni po postavitvi vseh štirih koncilijatorjev ti postavijo petega, ki ga izberejo s seznama iz člena 2 tega aneksa, in ta je predsednik. Če se postavitve ne opravi v omenjenem roku, lahko katera koli stranka v enem tednu po poteku tega roka zahteva, naj generalni sekretar Združenih narodov opravi postavitve v skladu s pododstavkom (e).

(e) V roku 30 dni po prejemu zahteve po pododstavku (c) ali (d) opravi generalni sekretar Združenih narodov po posvetu s strankami v sporu nujne postavitve s seznama iz člena 2 tega aneksa.

(f) Vsa nezasedena mesta se zasedejo na način, ki je predpisan za prvotno postavitve.

(g) Dvoje ali več strank, ki sporazumno ugotovijo, da imajo isti interes, skupaj postavijo koncilijatorja. Če ima dvoje ali več strank različne interese ali če ni soglasja o tem, ali imajo isti interes, postavijo koncilijatorja ločeno.

(h) V sporih, v katere je vpletenih več kot dvoje strank z različnimi interesi, ali če ni soglasja o tem, ali imajo isti interes, uporabijo stranke določbe iz pododstavkov (a) do (f) v toliko, kolikor je to mogoče.

Člen 4

Postopek

Komisija za spravo določi svoj postopek, razen če se stranke niso sporazumele drugače. Komisija lahko ob privolitvi strank v sporu povabi vsako državo stranko, naj ji ustno ali pisno izjavi svoja stališča. Odločitve, ki se nanašajo na vprašanja postopka, poročil in priporočil, komisija sprejme z večino glasov svojih članov.

Člen 5

Prijateljska rešitev

Komisija lahko stranke v sporu opozori na vse ukrepe, ki bi utegnili olajšati prijateljsko rešitev spora.

Člen 6

Funkcije komisije

Komisija zasliši stranke, preizkusi njihove zahteve in ugovore ter da predloge, da bi se dosegla prijateljska rešitev.

Člen 7

Poročilo

1. Komisija predloži poročilo v roku 12 mesecev po svoji ustanovitvi. Njeno poročilo vsebuje vse dosežene sporazume, če pa ti niso doseženi, pa njene sklepe o vseh dejanskih in pravnih vprašanjih, pomembnih za predmet spora, ter priporočila, za katera komisija meni, da utegnejo biti ugodna za prijateljsko rešitev spora. Poročilo se deponira pri generalnem sekretarju Združenih narodov, ki ga takoj pošlje strankam spora.

2. Poročilo komisije, všteti njene sklepe ali priporočila, ne zavezuje strank.

Člen 8

Zaključek

Spravni postopek je končan, ko je dosežena rešitev, ko so stranke sprejele priporočila iz poročila ali ko je ena izmed strank pisno sporočila generalnemu sekretarju Združenih narodov, da zavrača ta priporočila, ali ko so potekli trije meseci od dneva izročitve poročila strankam.

Člen 9

Denarna nadomestila in stroški

Denarna nadomestila in stroške komisije krijejo stranke v sporu.

Člen 10

Pravica strank, da spremenijo postopek

Stranke v sporu lahko s sporazumom, ki je uporaben edino za ta spor, spremenijo katero koli določbo tega aneksa.

POGLAVJE 2

OBVEZNA PREDLOŽITEV SPORA V SPRAVNI POSTOPEK V SKLADU S POGLAVJEM 3 DELA XV.

Člen 11

Začetek postopka

1. Vsaka stranka v sporu, kateri se lahko v skladu s poglavjem 3 dela XV predloži v spravo po tem poglavju, lahko začne postopek s pisnim sporočilom drugim stranki ali drugi strankam v sporu.

2. Vsaka stranka v sporu, obveščena po odstavku 1, mora sprejeti ta postopek.

Člen 12

Če stranka ne odgovori ali ne privoli v spravo

Če ena stranka ali stranke v sporu ne odgovorijo na sporočilo o začetku postopka ali če ne privolijo v ta postopek, to ni ovira za postopek.

Člen 13

Pristojnost

Če ni soglasja glede pristojnosti komisije za spravo, ki deluje po tem poglavju, odloča ta komisija.

Člen 14

Uporaba poglavja 1

Členi 2 do 10 poglavja 1 tega aneksa se uporabljajo v skladu s tem poglavjem.

ANEKS VI

STATUT MEDNARODNEGA SODIŠČA ZA POMORSKO MEDNARODNO PRAVO

Člen 1

Splošne določbe

1. Mednarodno sodišče za pomorsko mednarodno pravo se konstituira in deluje v skladu z določbami te konvencije in tega statuta.
2. Sedež sodišča je v Svobodnem in hanzeatskem mestu Hamburg v Zvezni republiki Nemčiji.
3. Sodišče lahko zaseda in opravlja svoje funkcije tudi kje drugje, kadar koli smatra, da je to zaželeno.
4. Sodišču se spor predloži v skladu z določbami dela XI in XV.

POGLAVJE 1

ORGANIZACIJA SODIŠČA

Člen 2

Sestava

1. Sodišče je zbor, ki ga sestavlja 21 neodvisnih članov, ki so izvoljeni izmed oseb z najvišjim ugledom zaradi svoje nepristranskosti in poštenosti ter priznane strokovnosti na področju pomorskega mednarodnega prava.
2. V sodišču kot celoti se zagotovi zastopanost glavnih pravnih sistemov sveta ter pravična geografska razporeditev.

Člen 3

Članstvo

1. Dva člana sodišča ne moreta biti državljana iste države. Oseba, ki bi glede na članstvo sodišča lahko veljala za državljana več kakor ene države, se šteje za državljana tiste države, v kateri redno izvršuje svoje državljanske in politične pravice.
2. Najmanj trije člani naj bodo iz vsake geografske skupine, ki jo je določila generalna skupščina Združenih narodov.

Člen 4

Predlaganje kandidatov in volitve

1. Vsaka država stranka lahko kandidira največ dve osebi, ki imata kvalifikacije, predpisane v členu 2 tega aneksa. Člani sodišča se izvolijo s seznama tako kandidiranih oseb.

2. Najmanj tri mesece pred dnevom volitev se generalni sekretar Združenih narodov ob prvih volitvah, tajnik sodišča pa pri naslednjih volitvah obrne na države stranke s pisnim povabilom, naj v dveh mesecih sporočijo svoje predloge za člane sodišča. Ta sestavi abecedni seznam vseh tako predlaganih oseb z oznako držav strank, ki so jih kandidirale, in ga pošlje državam strankam najpozneje sedem dni pred potekom zadnjega meseca pred dnevom vsakih volitev.

3. Prve volitve se opravijo v roku šestih mesecev po uveljavitvi te konvencije.

4. Člani sodišča se volijo s tajnim glasovanjem. Volitve se opravijo na sestanku držav strank, ki ga skliče generalni sekretar Združenih narodov ob prvih volitvah, na naslednjih volitvah pa po postopku, s katerim se strinjajo države stranke. Sestanek je sklepčen, če sta navzoči dve tretjini držav strank, ki so navzoče in glasujejo, s tem da taka večina vključuje večino držav strank.

Člen 5

Trajanje mandata

1. Člani sodišča se volijo za devet let in so lahko ponovno izvoljeni; vendar pa sedmim članom, izvoljenim na prvih volitvah, mandat poteče ob koncu tretjega leta, mandat naslednjim sedmim članom pa ob koncu šestega leta.
2. Člani sodišča, katerih mandat poteče ob koncu prej omenjenih začetnih tri in šestletnih obdobj, se določijo z žrebom, ki ga opravi generalni sekretar Združenih narodov takoj po prvih volitvah.
3. Člani sodišča opravljajo svoje dolžnosti vse dotlej, dokler jih ne nadomestijo drugi. Tudi če so nadomeščeni, naj dokončajo vse zadeve, ki so jih začeli reševati pred datumom njihove zamenjave.
4. Če kak član sodišča odstopi, se pisno obvestilo o odstopu naslovi na predsednika sodišča. S prejemom tega obvestila postane mesto nezasedeno.

Člen 6

Nezasedena mesta

1. Nezasedena mesta se zasedajo na isti način, kakor je predpisan za prve volitve, vendar v skladu z naslednjo določbo: sekretar v roku enega meseca potem, ko postane mesto nezasedeno, razpošlje vabila, predpisana v členu 4 tega aneksa, dan volitev pa določi predsednik sodišča po posvetu z državami strankami.

2. Član sodišča, ki je izvoljen, da nadomesti člana, ki mu mandat še ni potekel, dokonča mandat svojega predhodnika.

Člen 7

Nezdružljive dejavnosti

1. Član sodišča ne sme opravljati nikakršne politične ali upravne funkcije niti se ne sme aktivno vezati ali biti finančno zainteresiran za katero koli izmed dejavnosti v kakem podjetju, ki se ukvarja z raziskovanjem ali izkoriščanjem bogastev morja ali morskega dna ali druge komercialne uporabe morja ali morskega dna.

2. Noben član sodišča ne sme v nobeni zadevi nastopati kot posrednik, svetovalec ali odvetnik.

3. Vsak dvom glede teh vprašanj se rešuje z večino glasov ostalih navzočih članov sodišča.

Člen 8

Pogoji, ki se nanašajo na sodelovanje članov v posebnem primeru

1. Noben član sodišča ne sme sodelovati pri reševanju take zadeve, v kateri je prej sodeloval kot posrednik, svetovalec ali odvetnik ene izmed strank ali kot Član državnega ali mednarodnega sodišča ali v katerem koli drugem svojstvu.

2. Če kak član sodišča zaradi posebnega razloga meni, da ne bi smel sodelovati pri odločanju o kaki zadevi, obvesti o tem predsednika sodišča.

3. Če predsednik meni, da kateri koli član sodišča zaradi posebnega razloga ne bi smel sodelovati pri določeni zadevi, ga o tem obvesti.

4. Če je dvom o teh vprašanjih, se odloča z večino glasov ostalih navzočih članov sodišča.

Člen 9

Posledice, če član preneha izpolnjevati zahtevane pogoje

Če je kak član sodišča po soglasnem mnenju drugih članov prenehal izpolnjevati zahtevane pogoje, predsednik sodišča objavi, da je mesto izpraznjeno.

Člen 10

Privilegiji in imunitete

Člani sodišča pri opravljanju sodnih zadev uživajo diplomatske privilegije in imunitete.

Člen 11

Slovesna izjava članov

Vsak član sodišča da pred prevzemom svojih dolžnosti na javni seji slovesno izjavo, da bo nepristransko in vestno izpolnjeval svoje pooblastitve.

Člen 12

Predsednik, podpredsednik in tajnik

1. Sodišče si izvoli predsednika in podpredsednika za tri leta; oba smeta biti ponovno izvoljena.

2. Sodišče postavi svojega tajnika in lahko poskrbi za postavitev drugih potrebnih uslužbencev.

3. Predsednik in tajnik morata prebivati na sedežu sodišča.

Člen 13

Kvorum

1. Zasedajo vsi razpoložljivi člani sodišča, pri čemer je za konstituiranje sodišča potreben kvorum 11 članov.

2. V skladu s členom 17 tega aneksa sodišče odloči, kateri člani bodo sestavljali sodišče ob obravnavi določenega spora, pri čemer upošteva uspešno delovanje senatov, predvidenih v členu 14 in 15 tega aneksa.

3. Sodišče obravnava vse predložene spore in zahteve in o njih odloča, razen kadar se uporabi člena 14 tega aneksa ali kadar stranke zahtevajo, da se zadeva obravnava v skladu s členom 15 tega aneksa.

Člen 14

Senat za spore o morskem dnu

Senat za spore o morskem dnu se ustanovi v skladu s poglavjem 4 tega aneksa. Njegova pristojnost, pooblastitve in delovanje so določeni v poglavju 5 dela XI.

Člen 15

Posebni senati

1. Sodišče lahko ustanovi take senate, ki jih sestavljajo trije ali več njegovih izvoljenih članov, za katere meni, da so potrebni za obravnavanje določenih kategorij sporov.

2. Sodišče ustanovi senat za obravnavanje določenega spora, ki mu je predložen, če to zahtevajo stranke. O sestavi takega senata odloča sodišče s privolitvijo strank.

3. Za hitro opravljanje del sodišče vsako leto ustanovi senat, ki ga sestavlja 5 izvoljenih članov; ta lahko obravnava in odloča o sporih po kratkem postopku. Izvolita se dva člana namestnika, da bi nadomestila člane, ki ne morejo sodelovati v določenem postopku.

4. Če stranke to zahtevajo, senati, predvideni v tem členu, obravnavajo spore in o njih odločajo.

5. Šteje se, da je sodbo, ki jo izda kak senat iz tega člena in iz člena 14 tega aneksa, izreklo sodišče.

Člen 16

Pravila sodišča

Sodišče določa pravila, na podlagi katerih opravlja svoje funkcije. Sodišče predvsem določi pravila postopka.

Člen 17

Državljanstvo članov

1. Člani sodišča, ki so državljani katere koli stranke v sporu, obdržijo svojo pravico do sodelovanja kot člani sodišča.

2. Če sodišče pri obravnavi kakega spora vključi med sodnike tudi člana, ki je državljan kake izmed strank, lahko vsaka druga stranka izbere osebo, ki bo sodelovala kot član sodišča.

3. Če sodišče pri obravnavi kakega spora ne vključi med sodnike člana, ki je državljan strank, lahko vsaka stranka izbere osebo, ki bo sodelovala kot član sodišča.

4. Ta člen se uporablja za senate, omenjene v členu 14 in 15 tega aneksa. V teh primerih pozove predsednik, potem ko se je posvetoval s strankami, določene člane sodišča, ki so v sestavi senata, da v potrebnem številu odstopijo mesto članom sodišča, ki so državljani zainteresiranih strank, če pa takih ni ali če ne morejo prisostvovati, pa tistim članom, ki jih stranke posebej izberejo.

5. Če bi bilo več strank udeleženih v skupni zadevi, se pri uporabi predhodnih določb štejejo za eno stranko. V dvomu o tem odloči sodišče.

6. Člani, izbrani v skladu z odstavkom 2, 3 in 4, morajo izpolnjevati pogoje iz člena 2, 8 in 11 tega aneksa; pri odločanju sodelujejo pod pogoji popolne enakosti s svojimi kolegi.

Člen 18

Osební prejemki

1. Vsak izvoljeni član sodišča prejema letno plačo in za vsak dan, ko opravlja svojo funkcijo, poseben dodatek, s tem da skupni znesek, ki ga je treba izplačati članu kot poseben dodatek v enem letu, ne sme presegati zneska letne plače.

2. Predsednik prejema poseben letni dodatek.

3. Podpredsednik dobi poseben dodatek za vsak dan, ko deluje kot predsednik.

4. Člani, izbrani na podlagi člena 17 tega aneksa, ki niso voljeni člani sodišča, prejmejo nadomestila za vsak dan, ko opravljajo svoje funkcije.

5. Plače, prejemki in nadomestila se občasno določijo na sestanku držav strank, upoštevajoč obremenjenost sodišča, in se ne smejo zmanjševati med službovanjem.

6. Plača tajnika se določi na sestanku držav strank na predlog sodišča.

7. S predpisi, sprejetimi na sestanku držav strank, se določijo pogoji, pod katerimi se lahko članom sodišča in tajniku dodelijo pokojnine, ter pogoji, pod katerimi dobivajo člani sodišča in tajnik povračila za svoje potne stroške.

8. Navedene plače, dodatki in nadomestila so oproščeni vsakršnega davka.

Člen 19

Stroški sodišča

1. Stroški sodišča bremenijo države stranke in Oblast pod pogoji in na način, o katerih se odloči na sestankih držav strank.

2. Kadar je stranka v sporu pred sodiščem pravni subjekt, ki ni država stranka niti Oblast, določi sodišče znesek, ki ga mora ta stranka vplačati na račun stroškov sodišča.

POGLAVJE 2

PRISTOJNOST

Člen 20

Pristop k sodišču

1. Sodišče je odprto za države stranke.

2. Sodišče je odprto za pravne subjekte, ki niso države stranke, v vsakem primeru, izrecno določenem v delu XI, ali v vsakem sporu, ki je predložen v skladu s katerim koli drugim sporazumom, v katerem je določena pristojnost sodišča, sprejele pa so ga vse stranke v tem sporu.

Člen 21

Pristojnost

Sodišče je pristojno za vse spore ter vse zahteve, ki so mu predložene v skladu s to konvencijo, in za stvari, ki so izrecno predvidene v vsakem drugem sporazumu, s katerim je določena pristojnost sodišča.

Člen 22

Predložitev sporov iz drugih sporazumov

Na podlagi sporazuma vseh strank kake veljavne pogodbe ali konvencije, ki se nanaša na kako vprašanje iz te konvencije, se lahko v skladu s tem sporazumom predloži sodišču vsak spor o razlagi ali uporabi take pogodbe ali konvencije.

Člen 23

Pravo, ki se uporablja

Sodišče odloča o vseh sporih in zahtevah v skladu s členom 293.

POGLAVJE 3

POSTOPEK

Člen 24

Začetek postopka

1. Spori se v odvisnosti od primera predložijo sodišču bodisi z notifikacijo posebnega sporazuma ali s pisno vlogo, naslovljeno tajniku. V obeh primerih je treba navesti predmet spora in stranke.
2. Tajnik takoj seznani s posebnim sporazumom ali vlogo vse, na katere se nanaša.
3. Tajnik enako obvesti vse države stranke.

Člen 25

Začasni ukrepi

1. V skladu s členom 290 sta sodišče in njegov senat za spore o morskem dnu pooblaščen, da predpišeta začasne ukrepe.
2. Če sodišče ne zaseda ali če število razpoložljivih članov ne dosega kvoruma, predpiše začasne ukrepe senat za odločanje po kratkem postopku, ustanovljen na podlagi odstavka 3 člena 15 tega aneksa. Ne glede na odstavek 4 člena 15 se lahko takičasni ukrepi predpišejo na zahtevo vsake stranke v sporu. Začasni ukrepi so podrejeni presoji in reviziji sodišča.

Člen 26

Obravnava

1. Obravnavo vodi predsednik, če pa ne more predsedovati, podpredsednik. Če nobeden izmed njiju ne more predsedovati, predseduje najstarejši v sodišču prisotni sodnik.

2. Obravnava je javna, razen če sodišče ne odloči drugače ali če stranki zahtevata izključitev javnosti.

Člen 27

Vodenje pravde

Sodišče izdaja naloge za vodenje pravde, določa obliko in rok, v katerem mora vsaka stranka predložiti svoje razloge, in ukrene vse, kar je potrebno za izvajanje dokazov.

Člen 28

Opustitve

Če ena od strank ne pride pred sodišče ali če ne zagovarja svoje zadeve, sme druga stranka od sodišča zahtevati, naj nadaljuje postopek in sprejme svojo odločitev. Izostanek ali opustitev stranke, da zagovarja svoje stališče, ne ovirata postopka. Sodišče se mora pred sprejetjem svoje odločitve prepričati ne le o tem, da je pristojno za spor, temveč tudi o tem, da je zahteva stvarno in pravno dovolj utemeljena.

Člen 29

Večina, potrebna za odločanje

1. O vseh vprašanjih se odloča z večino glasov navzočih članov sodišča.
2. Če so glasovi enako deljeni, odloča glas predsednika ali člana sodišča, ki ga nadomešča.

Člen 30

Sodba

1. V sodbi se navedejo razlogi, na katerih je utemeljena.
2. Sodba vsebuje imena članov sodišča, ki so sodelovali pri odločanju.
3. Če sodba ne izraža v celoti ali deloma soglasnega menja članov sodišča, ima vsak član pravico dati svoje ločeno mnenje.
4. Sodbo podpišeta predsednik in tajnik. Sodba se prebere na javni seji, potem ko so stranke v sporu o tem po predpisih obveščene.

Člen 31

Zahteva za intervencije

1. Če kaka država stranka meni, da utegne biti njen pravni interes ogrožen z odločitvijo v kakem sporu, se lahko obrne na sodišče, da ji dovoli intervenirati.

2. O taki zahtevi odloča sodišče.

3. Če je zahtevi po intervenciji ugodeno, je odločba sodišča o tem sporu obvezna za vložnika zahteve v mejah, v katerih se nanaša na stvar, zaradi katere je stranka intervenirala.

Člen 32

Pravica do intervencije v primerih razlage ali uporabe

1. Kadar koli je vprašljiva razlaga ali uporaba te konvencije, tajnik brez odloga obvesti vse države stranke.

2. Kadar koli je členu po 21 ali 22 tega aneksa vprašljiva razlaga ali uporaba kakega mednarodnega sporazuma, tajnik obvesti vse stranke zadevnega sporazuma.

3. Vsaka stranka iz odstavka 1 in 2 ima pravico, da intervenira v postopku; če to pravico uporabi, jo enako zavezuje razlaga v sodbi.

Člen 33

Dokončnost in obveznost odločb

1. Odločba sodišča je dokončna; v skladu z njo morajo ravnati vse stranke spora.

2. Odločba je obvezna samo za stranke v tem konkretnem sporu.

3. Sodišče da v sporu o smislu in dosegu odločbe razlago na zahtevo katere koli stranke.

Člen 34

Stroški

Če sodišče ne odloči drugače, obremenjujejo vsako stranko njeni lastni stroški.

POGLAVJE 4

SENAT ZA SPORE O MORSKEM DNU

Člen 35

Sestava

1. Senat za spore o morskem dnu, omenjen v členu 14 tega aneksa, sestavlja enajst članov, ki jih izbere večina izvoljenih članov sodišča izmed svojih članov.

2. Pri izbiri članov senata je treba zagotoviti zastopanost glavnih svetovnih pravnih sistemov ter pravično geografsko razporejenost. Skupščina Oblasti lahko sprejme splošna priporočila, ki se nanašajo na tako zastopanost in razporejenost.

3. Člani senata se izberejo vsaka tri leta in so lahko še enkrat izbrani.

4. Senat izvoli izmed svojih članov svojega predsednika, ki opravlja svojo dolžnost v dobi, za katero je bil senat izbran.

5. Če je kak postopek še v teku ob izteku katere koli triletno dobe, za katero je senat bil izbran, ga ta konča v svoji prvotni sestavi.

6. Kadar je v senatu nezasedeno mesto, sodišče izbere izmed svojih izvoljenih članov naslednika, ki dokonča mandat svojega predhodnika.

7. Za konstituiranje senata je potreben kvorum 7 članov, katere izbere sodišče.

Člen 36

Ad hoc senati

1. Senat za spore o morskem dnu ustanovi *ad hoc* senat, ki ga sestavljajo trije njegovi člani, da bi obravnaval poseben spor, ki mu je predložen v skladu z odstavkom 1 člena 188 pod (b). Sestavo takega senata določi s privolitvijo strank senat za spore o morskem dnu.

2. Če se stranke ne strinjajo s sestavo *ad hoc* senata, imenuje vsaka stranka v sporu po enega člana, ti pa sporazumno tretjega. Če se ne sporazumejo ali če ena stranka ne opravi imenovanja, opravi predsednik senata za spore o morskem dnu brez odloga imenovanje ali imenovanja izmed njegovih članov, potem ko se je posvetoval s strankami.

3. Člani *ad hoc* senata ne smejo biti niti v službi niti biti državljani katere koli stranke v sporu.

Člen 37

Pristop

Zbornica je odprta za vse države stranke, Oblast ter druge subjekte, omenjene v poglavju 5 dela XI.

Člen 38

Pravo, ki se uporablja

Poleg določb iz člena 293 člena zbornica uporablja:

- pravila, predpise in postopke Oblasti, sprejete v skladu s to konvencijo; in
- pogodbena določila, ki se nanašajo na dejavnosti v Coni, v stvareh iz omenjenih pogodb.

Člen 39

Izvrševanje odločb senata

Odločbe senata so izvršljive na območjih držav strank enako kot sodbe ali odredbe najvišjega sodišča države stranke, na katere območju se zahteva izvršitev.

Člen 40

Uporaba drugih poglavij tega aneksa

1. Druga poglavja tega aneksa, ki niso nezdružljiva s tem poglavjem, se uporabljajo za senat.

2. Pri opravljanju svojih funkcij, ki se nanašajo na svetovalna mnenja, se senat ravna po določbah tega aneksa, ki se nanašajo na postopek pri sodišču v mejah, ki so po njegovem mnenju uporabne.

POGLAVJE 5

AMANDMAJI

Člen 41

1. Amandmaji k temu aneksu, razen amandmajev k poglavju 4, se lahko sprejmejo edinole v skladu s členom 313 ali s konsenzom na konferenci, sklicani v skladu s to konvencijo.

2. Amandmaji k poglavju 4 se lahko sprejmejo edinole v skladu s členom 314.

3. Sodišče lahko predlaga k temu statutu take amandmaje, ki so po njegovem mnenju potrebni tako, da jih pisno sporoči državam strankam, da jih obravnavajo v skladu z odstavkom 1 in 2.

ANEKS VII

ARBITRAŽA

Člen 1

Začetek postopka

V skladu z delom XV lahko vsaka stranka v sporu predloži spor v arbitražni postopek, predviden v tem aneksu, tako da to pisno sporoči drugi stranki ali drugim strankam spora. Sporočilo mora biti priložena izjava o zahtevku ter razlogih na katere se opira.

Člen 2

Seznam arbitrov

1. Generalni sekretar Združenih narodov sestavlja in vodi seznam arbitrov. Vsaka država stranka ima pravico imenovati štiri arbitre, pri čemer mora biti vsak izmed njih izkušen v pomorskih zadevah in uživati največji ugled glede na nepristranskost, sposobnost in poštenost. Imena tako imenovanih oseb sestavljajo seznam.

2. Če bi kadar koli tako sestavljeni seznam vseboval manj kot štiri arbitre, ki jih je imenovala država stranka, ima ta država stranka pravico do nadaljnjih potrebnih imenovanj.

3. Ime arbitra ostane na seznamu, dokler ga ne umakne država stranka, ki ga je imenovala, s tem da bo ta arbiter nadaljeval s svojim delom v vsakem arbitražnem sodišču, v katero je bil imenovan, dokler ne bo končan postopek pred tem arbitražnim sodiščem.

Člen 3

Konstituiranje arbitražnega sodišča

Za postopke na podlagi tega aneksa se arbitražno sodišče konstituira, razen če se stranke ne sporazumejo drugače, na tale način:

- (a) Ob upoštevanju pododstavka (g) sestavlja arbitražno sodišče pet članov.
- (b) Stranka, ki začne postopek, imenuje enega člana, ki se izbere predvsem s seznama iz člena 2 tega aneksa in je lahko njen državljani. Imenovanje se vključi v sporočilo iz člena 1 tega aneksa.
- (c) Druga stranka spora imenuje v 30 dneh po prejemu sporočila iz člena 1 tega aneksa enega člana, ki ga izbere predvsem s seznama in ki je lahko njen državljani. Če imenovanje ni opravljeno v tem roku, lahko stranka, ki začne postopek, v dveh tednih po poteku tega roka zahteva, da se to imenovanje opravi v skladu s pododstavkom (e).
- (d) Ostali trije člani se imenujejo po sporazumu med strankami. Izberejo se predvsem s seznama in so državljani tretjih držav, razen če se stranke ne sporazumejo drugače. Stranke spora imenujejo

predsednika arbitražnega sodišča izmed omenjenih treh članov. Če v 60 dneh po prejemu sporočila iz člena 1 tega aneksa stranke ne morejo doseči sporazuma o imenovanju enega ali več članov sodišča, ki se določijo po sporazumu, ali o imenovanju predsednika, se preostalo imenovanje ali imenovanja opravijo v skladu s pododstavkom (e) na zahtevo ene izmed strank spora. Taka zahteva se vložijo v dveh dneh po poteku omenjenih 60 dni.

- (e) Razen če se stranke sporazumejo, da vsako imenovanje na podlagi pododstavkov (c) in (d) opravi oseba ali tretja država, ki jo te izberejo, opravi potrebno imenovanje predsednik mednarodnega sodišča za pomorsko mednarodno pravo. Če predsednik ne more delovati na podlagi tega pododstavka ali če je državljani kake stranke spora, opravi imenovanje naslednji najstarejši član mednarodnega sodišča za pomorsko mednarodno pravo, ki je na razpolago in ki ni državljani nobene izmed stran. Imenovanja iz tega pododstavka se opravijo s seznama iz člena 2 tega aneksa v 30 dneh po prejemu zahteve in po posvetu s strankami. Tako imenovani člani morajo biti različnih državljanstev in ne smejo biti niti v službi niti redno nastanjeni na območju katere koli izmed strank v sporu niti ne smejo biti njeni državljani.
- (f) Vsa nezasedena mesta se popolnijo na način, ki je predpisan za prvotno imenovanje.
- (g) Stranke, udeležene v skupni zadevi, imenujejo skupaj in sporazumno enega člana sodišča. Če je več strank z različnimi zahtevami ali če ni soglasja o tem, ali je njihova zadeva ista, vsaka izmed njih imenuje enega člana sodišča. Število članov sodišča, ki jih stranke imenujejo ločeno, mora biti vedno za enega člana manjše od števila članov sodišča, ki jih stranke postavljajo skupaj.
- (h) V sporih, v katere je vključenih več kot dvojne stranke, se v največji možni meri uporabljajo določbe pododstavkov (a) do (f).

Člen 4

Funkcije arbitražnega sodišča

Arbitražno sodišče, konstituirano na podlagi člena 3 tega aneksa, deluje v skladu s tem aneksom in drugimi določbami te konvencije.

Člen 5

Postopek

Razen če se stranke v sporu sporazumejo drugače, predpiše arbitražno sodišče svoj postopek, tako da vsaki stranki v celoti omogoči, da bo zaslišana in da pojasni svojo zadevo.

Člen 6

Dolžnosti strank v sporu

Stranke v sporu olajšujejo delo arbitražnega sodišča in v skladu s svojo pravno ureditvijo in s sredstvi, s katerimi razpolagajo, zlasti:

- (a) preskrbijo sodišču vse ustrezne listine, sredstva in podatke; in
- (b) omogočijo, da sodišče po potrebi povabi priče ali strokovnjake in da dobi njihove izjave ter da si ogleda ustrezne kraje, na katere se zadeva nanaša.

Člen 7

Stroški

Razen če arbitražno sodišče zaradi posebnih okoliščin primera odloči drugače, bremenijo stroški sodišča, v številu plačila njegovim članom, stranke spora v enakih delih.

Člen 8

Večina, potrebna za odločanje

Odločbe arbitražnega sodišča se sprejemajo z večino glasov njegovih članov. Odsotnost ali vzdržanje od glasovanja manj kot polovice njegovih članov za sodišče ni ovira, da sprejme odločbo. Če je delitev glasov enaka, je odločilen glas predsednika.

Člen 9

Opustitev

Če ena izmed strank spora ne pride pred arbitražno sodišče ali če ne zagovarja svoje zadeve, lahko druga stranka od sodišča zahteva, naj nadaljuje postopek in sprejme svojo razsodbo. Izostanek ali opustitev stranke, da zagovarja svojo zadevo, ni ovira za postopek. Pred sprejetjem svoje

razsodbe se mora arbitražno sodišče prepričati o tem, ali je pristojno za spor, in o tem, ali je zahtevek stvarno in pravno utemeljen.

Člen 10

Razsodba

Razsodba arbitražnega sodišča je omejena na sporni predmet; v njej se navedejo razlogi, na katerih je utemeljena. V razsodbi se navedejo imena sodelujočih članov in datum njene izdaje. Vsak član sodišča lahko doda razsodbi svoje ločeno ali nasprotno mnenje.

Člen 11

Dokončnost razsodbe

Razsodba je dokončna in zoper njo ni pritožbe, razen če so se stranke spora vnaprej sporazumele o pritožbenem postopku. Stranke spora ravnajo v skladu z odločitvijo.

Člen 12

Razlaga ali izvršitev razsodbe

1. Vsako nesoglasje, ki se utegne med strankami spora pojaviti v zvezi z razlago ali načinom izvršitve razsodbe, lahko katera koli izmed strank predloži v odločitev arbitražnemu sodišču, ki je razsodbo sprejelo. V ta namen se vsako nezasedeno mesto v sodišču popolni na način, predviden za prvotna imenovanja članov sodišča.

2. Vsako tako nesoglasje se lahko po sporazumu vseh strank spora predloži kakemu drugemu sodišču ali arbitražnemu sodišču iz člena 287.

Člen 13

Uporaba za pravne subjekte, ki niso države stranke

Določbe tega aneksa se *mutatis mutandis* uporabljajo za vsak spor, v katerega so vključeni pravni subjekti, ki niso države stranke.

ANEKS VIII

POSEBNA ARBITRAŽA

Člen 1

Začetek postopka

S pridržkom določb v delu XV lahko katera koli stranka spora o razlagi ali o uporabi členov te konvencije, ki se nanašajo na (1) ribolov, (2) varovanje in ohranitev morskega okolja, (3) znanstveno raziskovanje morja ali (4) plovbo, vstevši onesnaževanje z ladij in onesnaževanje s potapljanjem, tak spor predloži v poseben arbitražni postopek, predviden v tem aneksu, s pisnim sporočilom drugi stranki ali drugim strankam v sporu. Sporočilu mora biti priložena izjava o zahtevku in o razlogih, na katere se opira.

Člen 2

Seznami izvedencev

1. Za vsako izmed področij, t.j. (1) ribolova, (2) varovanja in ohranitve morskega okolja, (3) znanstvenega raziskovanja morja in (4) plovbe, vstevši onesnaževanje z ladij in s potapljanjem, se sestavi in vodi seznam izvedencev.

2. Seznami izvedencev sestavlja in vodi: za področje ribolova Organizacija za prehrano in kmetijstvo Združenih narodov, za področje varovanja in ohranitve morskega okolja Program Združenih narodov za okolje, za področje znanstvenega raziskovanja morja Mednarodna oceanografska komisija, za področje plovbe, vstevši onesnaževanje z ladij in s potapljanjem Mednarodna pomorska organizacija oziroma v vsakem posameznem primeru ustrezno pomožno telo, ki mu je ta organizacija, program ali komisija zaupala to funkcijo.

3. Vsaka država stranka ima pravico, da za vsako področje imenuje po dva izvedenca, katerih usposobljenost je v pravnem, znanstvenem ali strokovnem pogledu na zadevnem področju ugotovljena in splošno priznana in ki uživata največji ugled glede na nepristranskost in poštenost. Imena tako imenovanih oseb za vsako področje sestavljajo ustrezen seznam.

4. Če bi tako sestavljeni seznam kadar koli vseboval manj kot dva izvedenca, ki ju je imenovala država stranka, ima ta država stranka pravico do nadaljnjih potrebnih imenovanj.

5. Ime izvedenca ostane na seznamu, dokler ga ne umakne država stranka, ki ga je imenovala, s tem da ta izvedenec nadaljuje delo v vsakem posebnem arbitražnem sodišču, v katero je bil imenovan, do končnega postopka pred tem posebnim arbitražnim sodiščem.

Člen 3

Konstituiranje posebnega arbitražnega sodišča

Za postopke po tem aneksu se posebno arbitražno sodišče konstituira, razen če se stranke sporazumejo drugače, takole:

- (a) Ob upoštevanju pododstavka (g) sestavlja posebno arbitražno sodišče pet članov.
- (b) Stranka, ki začne postopek, imenuje dva člana, izbrana predvsem z ustreznega seznama ali s seznamov iz člena 2 tega aneksa, nanašajočih se na predmet spora; eden izmed njiju je lahko njen državljan. Imenovanja se vključijo v sporočilo, omenjeno v členu 1 tega aneksa.
- (c) Druga stranka v sporu imenuje v roku 30 dni po prejemu sporočila iz člena 1 tega aneksa dva člana, izbrana predvsem z ustreznega seznama ali s seznamov, ki se nanašajo na predmet spora; eden izmed njiju je lahko njen državljan. Če imenovanja niso opravljena v navedenem roku, lahko stranka, ki začne postopek, v dveh tednih po poteku tega roka zahteva, da se ta imenovanja opravijo v skladu s pododstavkom (e).
- (d) Stranke spora sporazumno imenujejo predsednika posebnega arbitražnega sodišča, ki ga izberejo predvsem z ustreznega seznama; predsednik je državljan tretje države, če se stranke ne sporazumejo drugače. Če se v roku 30 dni po prejemu sporočila iz člena 1 tega aneksa stranke ne sporazumejo o imenovanju predsednika, se imenovanje opravi v skladu s pododstavkom (e) na predlog ene izmed strank v sporu. Tak predlog se vloži v dveh tednih po poteku prej omenjenega tridesetdnevnega roka.
- (e) Razen če se stranke sporazumejo, da imenovanja opravi oseba ali tretja država, ki jo stranke izberejo, opravi generalni sekretar Združenih narodov potrebna imenovanja v roku 30 dni po prejemu predloga po pododstavkih (c) in (d). Imenovanja, omenjena v tem pododstavku, se opravijo z ustreznega seznama ali s seznamov strokovnjakov, omenjenih v členu 2 tega aneksa, in po posvetu s strankami v sporu ter z ustrezno mednarodno organizacijo. Tako imenovani člani morajo imeti različna državljanstva, ne smejo biti niti v službi niti redno nastanjeni na območju katere koli stranke v sporu in tudi ne smejo biti njeni državljani.
- (f) Vsa nezasedena mesta se popolnijo na način, ki je predpisan za prvotno imenovanje.
- (g) Stranke, udeležene v skupni zadevi, imenujejo skupaj in sporazumno dva člana sodišča. Če je več strank z različnimi zadevami ali če ni soglasja o tem, ali je njihova zadeva ista, imenuje vsaka izmed njih enega člana.
- (n) V sporih, v katere je vpletenih več kot dve stranki, se v največji možni meri uporabljajo določbe pododstavkov (a) do (f).

Člen 4

Splošne določbe

Aneks VII, členi 4 do 13 se mutatis mutandis uporabljajo za poseben arbitražni postopek v skladu s tem aneksom.

Člen 5

Ugotavljanje dejstev

1. Stranke kakega spora o razlagi ali uporabi določb te konvencije, ki se nanaša na (1) ribolov, (2) varovanje in ohranitev morskega okolja, (3) znanstveno raziskovanje morja ali na (4) plovbo, všteti onesnaževanje z ladij in onesnaževanje s potapljanjem, se lahko kadar koli sporazumejo, da posebnemu arbitražnemu sodišču, konstituiranemu v skladu s členom 3 tega aneksa, predlagajo, da opravi preiskavo in ugotovi dejstva, ki so povzročila spor.

2. Razen če se stranke sporazumejo drugače, se dejansko stanje, kot ga je ugotovilo posebno arbitražno sodišče, ki deluje v skladu z odstavkom 1, šteje za dokončno za stranke.

3. Če to predlagajo vse stranke v sporu, lahko arbitražno sodišče sestavi priporočila, ki nimajo moči odločbe, temveč pomenijo le osnovo, da stranke znova preučijo dejstva, ki so povzročila spor.

4. S pridržkom določila v odstavku 2 ravna posebno arbitražno sodišče po določbah tega aneksa, razen če so se stranke sporazumele drugače.

ANEKS IX

SODELOVANJE MEDNARODNIH ORGANIZACIJ

Člen 1

Uporaba termina

Za člen 305 in za ta aneks „mednarodna organizacija“ pomeni medvladno organizacijo, ki so jo ustanovile države in na katero so njene države članice prenesle pristojnosti v zadevah urejenih s to konvencijo, všteti pristojnost, da sklepa pogodbe, ki se nanašajo na te zadeve.

Člen 2

Podpis

Mednarodna organizacija lahko podpiše to konvencijo, če jo je podpisala večina njenih držav članic. Pri podpisu mednarodna organizacija v izjavi posamično našteje zadeve, urejene s to konvencijo, glede katerih so njene države članice, ki so podpisnice, prenesle pristojnost na organizacijo, ter naravo in obseg te pristojnosti.

Člen 3

Formalna potrditev in pristop

1. Mednarodna organizacija lahko deponira svojo listino o formalni potrditvi ali o pristopu, če večina njenih držav članic deponira ali je deponirala svoje ratifikacijske ali pristopne listine.

2. Listine, ki jih je deponirala mednarodna organizacija, vsebujejo obveznosti in izjave, predpisane v členu 4 in 5 tega aneksa.

Člen 4

Obseg sodelovanja ter pravice in obveznosti

1. Listina o formalni potrditvi ali o pristopu mednarodne organizacije mora vsebovati obveznost, da se prevzamejo pravice in obveznosti držav iz te konvencije v zvezi z zadevami, glede katerih so njene države članice, stranke te konvencije, nanjo prenesle pristojnost.

2. Mednarodna organizacija je stranka te konvencije v obsegu, v katerem ji pripada pristojnost v skladu z izjavami, obvestili ali notifikacijami, omejenimi v členu 5 tega aneksa.

3. Taka mednarodna organizacija izvršuje pravice in izpolnjuje obveznosti, ki bi jih njene države članice, ki so stranke, sicer imele po tej konvenciji v zadevah, glede katerih so te države članice nanjo prenesle pristojnost. Države članice take mednarodne organizacije ne smejo izvrševati pristojnosti, ki so jo prenesle nanjo.

4. Sodelovanje take mednarodne organizacije v nobenem primeru ne povečuje predstavništva, do katerega bi njene države članice, ki so države stranke, sicer bile upravičene, všteti pravice pri sprejemanju odločitev.

5. Sodelovanje take mednarodne organizacije v nobenem primeru ne daje nikakršnih pravic na podlagi te konvencije državam, članicam organizacije, ki niso stranke te konvencije.

6. Če pride do kolizije med obveznostmi mednarodne organizacije po tej konvenciji in njenimi obveznostmi po sporazumu, s katerim je organizacija ustanovljena, ali po kakem drugem aktu, ki se nanaša nanjo, prevladajo obveznosti iz te konvencije.

Člen 5

Izjave, notifikacije in obvestila

1. Listina o formalni potrditvi ali o pristopu k mednarodni organizaciji mora vsebovati izjavo, ki posamično našteva zadeve, urejene s to konvencijo, glede katerih so njene države članice, ki so stranke te konvencije, prenesle pristojnosti na organizacijo.

2. Država članica kake mednarodne organizacije ob ratifikaciji ali pristopu h konvenciji ali takrat, ko organizacija deponira svojo listino o formalni potrditvi ali o pristopu, glede na to, kaj je poznejše, da izjavo, v kateri posamično našteje zadeve, urejene s to konvencijo, glede katerih je prenesla pristojnost na organizacijo.

3. Domneva se, da imajo države stranke, ki so države članice kake mednarodne organizacije, ki je stranka te konvencije, pristojnost v vseh zadevah, urejenih s to konvencijo, glede katerih niso posebej navedle, notificirale ali obvestile, da so jih prenesle na organizacijo po tem členu.

4. Mednarodna organizacija in njene države članice, ki so države stranke, morajo brez odloga sporočiti depozitarju te konvencije vsako spremembo pri delitvi pristojnosti, všteti nove prenose pristojnosti, posamično našteje v izjavah po prvem in drugem odstavku.

5. Vsaka država stranka sme od mednarodne organizacije in njenih držav članic, ki so države stranke, zahtevati obvestila o tem, kdo ima, mednarodna organizacija ali njene države članice, pristojnost glede vsakega posebnega vprašanja, ki je nastalo. Organizacija in države članice, na katere se to nanaša, morajo dati to obvestilo v razumnem roku. Mednarodna organizacija in države članice lahko dajo tako obvestilo tudi na lastno pobudo.

6. V izjavah, notifikacijah in obvestilih po tem členu se posamično navedeta narava in obseg prenesene pristojnosti.

Člen 6

Odgovornost

1. Stranke, ki imajo pristojnost po členu 5 tega aneksa, so odgovorne za opustitve pri izpolnjevanju obveznosti ali za vsako drugo kršitev te konvencije.

2. Vsaka država stranka sme od mednarodne organizacije ali njenih držav članic, ki so države stranke, zahtevati obvestila o tem, kdo je odgovoren za vsako posamezno zadevo. Organizacije in države članice, na katere se to nanaša, morajo dati tako posebno obvestilo. Če v razumnem roku ne dajo takega obvestila ali če je to protislovno, povzroči to skupno in individualno odgovornost.

Člen 7

Reševanje sporov

1. Ob deponiranju svoje listine o formalni potrditvi ali o pristopu ali kadar koli potem, lahko mednarodna organizacija s pisno izjavo izbere eno ali več sredstev za reševanje sporov o razlagi ali uporabi te konvencije, ki so navedena v odstavku 1 člena 287 pod (a), (c) ali (d).

2. Del XV se mutatis mutandis uporablja za vsak spor med strankami te konvencije, od katerih je ena ali več izmed njih mednarodna organizacija.

3. Kadar so mednarodna organizacija in ena ali več njenih držav članic pridružene stranke kakega spora ali so stranke v skupni zadevi, se šteje, da je organizacija sprejela enake postopke za reševanje sporov kot države članice; kadar pa je kaka država članica izbrala samo Mednarodno sodišče na podlagi člena 287, se šteje, da so organizacija in države članice, ki jih to zadeva, sprejele arbitražo v skladu z aneksom VII, razen če se stranke spora sporazumejo drugače.

Člen 8

Uporabnost dela XVII

Del XVII se mutatis mutandis uporablja za mednarodno organizacijo, razen glede naslednjega:

- (a) listina o formalni potrditvi ali o pristopu kake mednarodne organizacije se ne upošteva pri uporabi odstavka 1 člena 308;
- (b) (i) mednarodna organizacija ima glede uporabe člena 312 do 315 izključno sposobnost v obsegu, v katerem ji gre pristojnost po členu 5 tega aneksa nad celotno stvarino amandmajev;
- (ii) listina o formalni potrditvi ali o pristopu mednarodne organizacije h kakemu amandmaju nad vso stvarino, za katero je mednarodna organizacija pristojna po členu 5 tega aneksa, se šteje za ratifikacijsko ali pristopno listino vsake države članice, ki je država stranka, za namene uporabe odstavka 1, 2 in 3 člena 316;
- (iii) listina o formalni potrditvi ali o pristopu mednarodne organizacije se ne upošteva pri uporabi odstavka 1 in 2 člena 316 glede vseh drugih amandmajev;
- (c) (i) mednarodna organizacija ne more odpovedati te konvencije v skladu s členom 317, če je katera koli njenih držav članic država stranka in če še naprej izpolnjuje pogoje, ki so pobliže navedeni v členu 1 tega aneksa;
- (ii) mednarodna organizacija odpove to konvencijo, če niti ena izmed njenih držav članic ni država stranka ali če mednarodna organizacija ne izpolnjuje več pogojev, ki so pobliže navedeni v 1u tega aneksa. Taka odpoved učinkuje takoj.

SPORAZUM**o izvajanju dela XI. konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z dne 10. decembra 1982**

DRŽAVE POGODBENICE TEGA SPORAZUMA, KI

PRIZNAVAJO pomemben prispevek Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z dne 10. decembra 1982 (v nadaljevanju „konvencija“) za ohranitev miru, pravičnosti in napredka za vsa ljudstva sveta,

PONOVNO ZATRJUJEJO, da so morsko dno in njegovo podzemlje zunaj meja državne jurisdikcije (v nadaljevanju „Cona“) kot tudi bogastva Cone skupna dediščina človeštva,

SE ZAVEDAJO pomena konvencije za varovanje in ohranjanje morskega okolja in naraščajoče skrbi za globalno okolje,

SO PROUČILE poročilo generalnega sekretarja Združenih narodov o izidih neformalnih posvetovanj med državami v času od 1990 do 1994 o odprtih vprašanjih, ki se nanašajo na del XI, in ustrezna določila konvencije (v nadaljevanju „del XI“),

UPOŠTEVAJO politične in gospodarske spremembe, vključno s tržno usmerjenimi pristopi, ki vplivajo na izvajanje dela XI,

V ŽELJI, da bi olajšale univerzalno sodelovanje v konvenciji,

SO MENILE, da bi temu cilju najbolj ustrežal sporazum o izvajanju XI. dela,

SO SE SPORAZUMELE:

Člen 1

Člen 3

Izvajanje dela XI**Podpis**

1. Države pogodbenice tega sporazuma se zavezujejo, da bodo XI. del izvajale v skladu s tem sporazumom.

2. Aneks je sestavni del tega sporazuma.

Ta sporazum je na voljo za podpis vsem državam in subjektom, navedenim v (a), (c), (d), (e) in (f) odstavka člena 305 konvencije, na sedežu Združenih narodov 12 mesecev od datuma njegovega sprejema.

Člen 2

Člen 4

Razmerje med tem sporazumom in delom XI**Privolitev v zavezanost**

1. Določbe tega sporazuma in dela XI se razlagajo in uporabljajo skupaj kot en instrument. V primeru neskladnosti med tem sporazumom in XI. delom prevladajo določbe tega sporazuma.

2. Členi 309 do 319 konvencije se uporabljajo za ta sporazum tako, kot se uporabljajo za konvencijo.

1. Po sprejetju tega sporazuma pomeni vsaka listina o ratifikaciji ali uradni potrditvi ali pristopu h konvenciji tudi privolitev v zavezanost s tem sporazumom.

2. Nobena država ali subjekt ne more privoliti v zavezanost s tem sporazumom, če ni pred tem ali hkrati privolil v zavezanost s konvencijo.

3. Država ali v členu 3 navedeni subjekt lahko izrazi svojo privolitve v zavezanost s tem sporazumom s:

(a) podpisom brez pridržka ratifikacije, uradne potrditve ali postopka, določenega v členu 5;

(b) podpisom s pridržkom ratifikacije ali uradne potrditve in ki mu sledi ratifikacija ali uradna potrditev;

(c) podpisom, po postopku, opisanem v členu 5; ali

(d) pristopom.

4. Uradna potrditev s strani subjektov, navedenih v (f) odstavka 1 člena 305 konvencije, mora biti v skladu z aneksom IX konvencije.

5. Listine o ratifikaciji, uradni potrditvi ali pristopu se deponirajo pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

Člen 5

Poenostavljeni postopek

1. Za državo ali subjekt, ki je pred sprejetjem tega sporazuma deponiral listino o ratifikaciji ali uradni potrditvi konvencije ali pristopu h konvenciji in ki je podpisal ta sporazum v skladu s (c) odstavka 3 člena 4, velja, da je privolil v zavezanost s tem sporazumom 12 mesecev po datumu sprejema sporazuma, razen če ta država ali subjekt pred tem datumom pisno ne obvesti depozitarja, da ne bo uporabil poenostavljenega postopka, opisanega v tem členu.

2. V primeru takšne notifikacije je treba privolitve v zavezanost s tem sporazumom dati v skladu s členom 4(3)(b).

Člen 6

Začetek veljavnosti

1. Ta sporazum začne veljati 30 dni od dne, ko 40 držav privoli v zavezanost v skladu s členom 4 in 5, pod pogojem, daje najmanj

sedem od teh držav navedenih v (a) odstavka 1 resolucije II Tretje konference Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (v nadaljevanju „resolucija II“) in da je med temi državami najmanj pet razvitih držav. Če so ti pogoji za začetek veljavnosti izpolnjeni pred 16. novembrom 1994, začne ta sporazum veljati 16. novembra 1994.

2. Za vsako državo ali subjekt, ki privoli v zavezanost s tem sporazumom po izpolnitvi zahtev iz odstavka 1 začne ta sporazum veljati trideseti dan od dne, ko privoli v zavezanost.

Člen 7

Začasna uporaba

1. Če ta sporazum ne začne veljati 16. novembra 1994, ga do začetka njegove veljavnosti začasno uporabljajo:

(a) države, ki so privolile v njegovo sprejetje v Generalni skupščini Združenih narodov, razen držav, ki pred 16. novembrom 1994 depozitarja pisno obvestijo, da tega sporazuma bodisi ne bodo tako uporabljale ali pa bodo privolile v takšno uporabo le z naknadnim podpisom ali pisno notifikacijo;

(b) države in subjekti, ki podpišejo ta sporazum, razen tistih držav ali subjektov, ki ob podpisu depozitarja pisno obvestijo, da tega sporazuma ne bodo tako uporabljale;

(c) države in subjekti, ki privolijo v začasno uporabo in o tem depozitarja pisno obvestijo;

(d) države, ki pristopijo k temu sporazumu.

2. Vse te države in subjekti začasno uporabljajo ta sporazum v skladu s svojimi državnimi ali notranjimi zakoni in predpisi od 16. novembra 1994 ali datuma podpisa, notifikacije o privolitvi ali pristopu, če je to kasneje.

3. Začasna uporaba preneha z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma. V vsakem primeru pa začasna uporaba preneha 16. novembra 1998, če do tega dne najmanj sedem držav (od katerih mora biti vsaj pet razvitih držav) od tistih, navedenih v (a) odstavka 1 resolucije II, ne izpolni zahteve po privolitvi v zavezanost s tem sporazumom iz odstavka 1 člena 6.

Člen 8

Države pogodbenice

1. Za namene tega sporazuma pomeni izraz „države pogodbenice“ države, ki so privolile v zavezanost s tem sporazumom in za katere velja ta sporazum.

2. Ta sporazum se uporablja *mutatis mutandis* za subjekte, navedene v (c), (d), (e) in (f) odstavka 1 člena 305 konvencije, ki postanejo pogodbenice tega sporazuma v skladu s pogoji, ustreznimi za vsako pogodbenico, in v tem smislu se izraz „države pogodbenice“ nanaša na te subjekte.

V potrditev tega so spodaj podpisani pooblaščenči, za to pravilno pooblaščenči, podpisali ta sporazum.

Sestavljeno v New Yorku osemindvajsetega julija tisoč devetsto štiriindevetdeset.

Člen 9

Depozitar

Generalni sekretar Združenih narodov je depozitar tega sporazuma.

Člen 10

Verodostojna besedila

Izvirno besedilo tega sporazuma, katerega arabsko, kitajsko, angleško, francosko, rusko in špansko besedilo je enako verodostojno, se hrani pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

ANEKS

POGLAVJE 1

STROŠKI DRŽAV POGODBENIC IN INSTITUCIONALNI ARANŽMAJI

1. Mednarodna oblast za morsko dno (v nadaljevanju „Oblast“) je organizacija, preko katere države pogodbenice konvencije v skladu z režimom, ki je za Cono določen v delu XI in tem sporazumu, organizirajo in nadzorujejo dejavnosti v Coni, predvsem upravljanje bogastev Cone. Pristojnosti in naloge Oblasti so tiste, ki so ji izrecno zaupane s konvencijo. Oblast ima takšna priložnostna pooblastila v skladu s konvencijo, ki so nujna in potrebna za izvajanje tistih pristojnosti in nalog, ki se nanašajo na dejavnosti v Coni.

2. Da bi kar najbolj zmanjšali stroške držav pogodbenic, morajo biti vsi organi in pomožna telesa, ustanovljeni po tej konvenciji in tem sporazumu, stroškovno učinkoviti. To načelo velja tudi za pogostnost, trajanje in razporejanje sestankov.

3. Ustanovitev in delovanje organov in pomožnih teles Oblasti temeljita na razvojnem pristopu ob upoštevanju funkcionalnih potreb teh organov in pomožnih teles, da bi lahko učinkovito opravljali svoje obveznosti na različnih stopnjah razvoja dejavnosti v Coni.

4. Začetne naloge Oblasti izvajajo po začetku veljavnosti konvencije Skupščina, Svet, Sekretariat, Pravna in tehnična komisija in Odbor za finance. Dejavnosti Ekonomsko-planske komisije izvaja Pravna in tehnična komisija, dokler Svet drugače ne odloči ali do odobritve prvega delovnega načrta za izkoriščanje.

5. Med začetkom veljavnosti konvencije in odobritvijo prvega delovnega načrta za izkoriščanje se Oblast osredotoči na:

- (a) obravnavanje vlog za odobritev delovnih načrtov za raziskovanje v skladu z delom XI in tem sporazumom;
- (b) izvajanje odločitev Pripravljalne komisije za Mednarodno oblast za morsko dno in za Mednarodno sodišče za pomorsko mednarodno pravo (v nadaljevanju „Pripravljalna komisija“), ki se nanašajo na registrirane pionirske investitorje in njihove države, vključno z njihovimi pravicami in obveznostmi v skladu z odstavkom 5 člena 308 konvencije in odstavkom 13 resolucije II;
- (c) nadzor usklajenosti z delovnimi načrti za raziskovanje, odobrenimi v obliki pogodb;
- (d) spremljanje in proučevanje trendov ter razvoja, ki se nanašajo na rudarske dejavnosti na globokomorskem dnu, vključno z redno analizo pogojev na svetovnem trgu kovin in ceno kovin, trendi in pričakovanji;
- (e) proučevanje možnega vpliva proizvodnje rud iz Cone na gospodarstva držav v razvoju kopenskih proizvodalk teh rud, ki bodo verjetno najresneje prizadete, z namenom, da bi zmanjšali njihove težave in jim pomagali pri njihovi gospodarski prilagoditvi ob upoštevanju dela, ki ga je v zvezi s tem opravila Pripravljalna komisija;
- (f) sprejem pravil, predpisov in postopkov, potrebnih za vodenje dejavnosti v Coni, tako kot se te razvijajo. Kljub določilom (b) in (c) odstavka 2 člena 17 aneksa III konvencije morajo biti takšna pravila, predpisi in postopki upoštevati pogoje tega sporazuma, podaljšano zakasnitev komercialnega globokomorskega rudarjenja in verjetno hitrost dejavnosti v Coni;
- (g) prejem pravil, predpisov in postopkov, ki vključujejo uporabne standarde, predpisane za varovanje in ohranjanje morskega okolja;
- (h) pospeševanje in spodbujanje znanstvenega raziskovanja morja glede na dejavnosti v Coni ter zbiranja in širjenja dosežkov takšnih raziskav in analiz, kadar so ti na voljo, s posebnim poudarkom na raziskovanju, ki se nanaša na vpliv dejavnosti v Coni na okolje;

- (i) pridobivanje znanstvenega znanja in spremljanje razvoja morske tehnologije glede na dejavnosti v Coni, predvsem tehnologije, ki se nanaša na varovanje in ohranjanje morskega okolja;
 - (j) ocena razpoložljivih podatkov, ki se nanašajo na iskanje in raziskovanje;
 - (k) pravočasna izdelava pravil, predpisov in postopkov za izkoriščanje, vključno s tistimi, ki se nanašajo na varovanje in ohranjanje morskega okolja.
6. (a) Vlogo za odobritev delovnega načrta za raziskovanje obravnava Svet po prejemu priporočila vloge, ki ga posreduje Pravna in tehnična komisija. Obravnava vloge za odobritev delovnega načrta za raziskovanje mora biti v skladu z določili konvencije, vključno z njenim aneksom III in s tem sporazumom ter pod naslednjimi pogoji:
- (i) za delovni načrt za raziskovanje, predložen v imenu države ali pravnega subjekta ali kakršne koli sestavne enote takšnega subjekta, navedenega v (ii) ali (iii) (a) odstavka 1 resolucije II, ki ni registrirani pionirski investitor, ki je že izvajal znatne dejavnosti v Coni pred začetkom veljavnosti konvencije, ali pa naslednik njegovih upravičenj, velja, daje v skladu s finančnimi in tehničnimi pogoji, ki so potrebni za odobritev delovnega načrta, če država ali države, ki zanj jamčijo potrdijo, da je investitor porabil znesek v vrednosti najmanj 30 milijonov USD za raziskovanje in raziskovalne dejavnosti ter porabil najmanj 10 % tega zneska za krajevno določitev, pregled in oceno sektorja, na katerega se delovni načrt nanaša. Če delovni načrt sicer ustreza zahtevam konvencije in katerim koli pravilom, predpisom in postopkom, sprejetim v skladu z njo, ga odobri Svet v obliki pogodbe. Določila odstavka 11 poglavja 3 tega aneksa se razlagajo in uporabljajo skladno s tem;
 - (ii) kljub določilom (a) odstavka 8 resolucije II lahko registrirani pionirski investitor zahteva odobritev delovnega načrta za raziskovanje v 36 mesecih po začetku veljavnosti konvencije. Delovni načrt za raziskovanje sestavljajo dokumenti, poročila in drugi podatki, predloženi Pripravljalni komisiji tako pred kot po registraciji, ter potrdilo o izpolnjenih obveznostih, sestavljeno iz poročila o dejanskem izpolnjevanju obveznosti po režimu pionirskega investitorja, ki ga izda Pripravljalna komisija v skladu z (a) odstavka 11 resolucije II. Za takšen delovni načrt velja, da je odobren. Tako odobreni delovni načrt ima obliko pogodbe, sklenjene med Oblastjo in registriranim pionirskim investitorjem v skladu z delom XI in tem sporazumom. Taksa 250 000 USD, plačana v skladu z (a) odstavka 7 resolucije II, se nanaša na fazo raziskovanja v skladu z odstavkom 3 poglavja 8 tega aneksa. Odstavek 11 poglavja 3 tega aneksa se tudi tako razlaga in uporablja;
 - (iii) v skladu z načelom nediskriminacije mora pogodba z državo ali pravnim subjektom ali katerim koli sestavnim delom takšnega subjekta, navedenega v (i) pododstavka (a), vsebovati aranžmaje, ki so podobni in ne manj ugodni od tistih, o katerih je dogovorjeno s katerim koli registriranim pionirskim investitorjem, navedenim v (ii) pododstavka (a). Če so kateri koli od držav ali pravnih subjektov, navedenih v (i) pododstavka (a), podeljeni ugodnejši aranžmaji, se mora Svet dogovoriti za podobne in ne manj ugodne aranžmaje glede na pravice in obveznosti, ki jih prevzamejo registrirani pionirski investitorji, navedeni v (ii) pododstavka (a), pod pogojem, da takšni aranžmaji ne vplivajo na interese Oblasti ali pa vanje ne posegajo;
 - (iv) država, ki jamči za vlogo za delovni načrt v skladu z določbami (i) ali (ii) pododstavka (a), je lahko država pogodbenica ali država, ki ta sporazum uporablja začasno v skladu s členom 7, ali pa država, ki je članica Oblasti na začasni osnovi v skladu z odstavkom 12;
 - (v) pododstavek (c) odstavka 8 resolucije II se razlaga in uporablja v skladu s (iv) pododstavka (a).
- (b) Odobritev delovnega načrta za raziskovanje mora biti v skladu z odstavkom 3 člena 153 konvencije.
7. Vlogo za odobritev delovnega načrta spremljata ocena možnih vplivov predlaganih dejavnosti na okolje in opis programa oceanografskih in ekoloških študij v skladu s pravili, predpisi in postopki, ki jih je sprejela Oblast.
8. Vloga za odobritev delovnega načrta za raziskovanje se s pridržkom (i) ali (ii) pododstavka (a) odstavka 6 obravnava v skladu s postopki, določenimi v odstavku 11 poglavja 3 tega aneksa.

9. Delovni načrt za raziskovanje se odobri za dobo petnajstih let. Ob izteku delovnega načrta za raziskovanje zaprosi izvajalec za delovni načrt za izkoriščanje, če tega ni že storil ali pridobil podaljšanja delovnega načrta za raziskovanje. Izvajalci lahko zaprosijo za takšna podaljšanja rokov za obdobja največ 5 let za vsak načrt. Takšna podaljšanja se odobrijo, če si je izvajalec prizadeval v dobri veri izpolniti zahteve delovnega načrta, vendar pa zaradi vzrokov, na katere ni mogel vplivati, ni mogel izpolniti potrebnih pripravljalnih del za prehod na stopnjo izkoriščanja, ali pa če prevladujejo gospodarske okoliščine ne upravičujejo prehoda na stopnjo izkoriščanja.

10. Pridržani sektor za Oblast v skladu s členom 8 aneksa III konvencije se določi v povezavi z odobritvijo vloge za delovni načrt za raziskovanje ali odobritvijo vloge za delovni načrt za raziskovanje in izkoriščanje.

11. Kljub določilom odstavka 9 pa odobreni delovni načrt za raziskovanje, za katerega jamči le ena država, ki začasno uporablja ta sporazum, preneha veljati, če takšna država preneha začasno uporabljati ta sporazum in ni postala članica na začasni osnovi v skladu z odstavkom 12 ali pa ni postala država pogodbenica.

12. Ob začetku veljavnosti tega sporazuma lahko države in subjekti, navedeni v členu 3 tega sporazuma, ki ga začasno uporabljajo v skladu s členom 7 in za katere ne velja, še naprej ostanejo člani Oblasti na začasni osnovi do začetka njegove veljavnosti za te države in subjekte v skladu z naslednjimi pododstavki:

- (a) če začne ta sporazum veljati pred 16. novembrom 1996, lahko takšne države in subjekti še naprej sodelujejo kot člani Oblasti na začasni osnovi, tako depozitarja sporazuma obvestijo o svojem namenu, da bodo sodelovali kot člani na takšni osnovi. To članstvo preneha bodisi 16. novembra 1996 ali ob začetku veljavnosti tega sporazuma in konvencije za takšnega člana, odvisno od tega, kaj se zgodi prej. Svet lahko na zahtevo prizadete države ali subjekta takšno članstvo podaljša po 16. novembru 1996 za nadaljnje obdobje ali obdobja, ki niso daljša od skupaj dveh let, če je Svet prepričan, da si prizadeta država ali subjekt v dobri veri prizadeva postati pogodbenica tega sporazuma in konvencije;
- (b) če ta sporazum začne veljati po 15. novembru 1996, lahko takšne države in subjekti zaprosijo Svet, da jim omogoči neprekinjeno članstvo v Oblasti na začasni osnovi za obdobje ali obdobja, ki ne trajajo dlje kot do 16. novembra 1998. Svet lahko takšno članstvo odobri z veljavnostjo od datuma zahteve, če je prepričan, da si država ali subjekt v dobri veri prizadeva postati pogodbenica tega sporazuma in konvencije;
- (c) države in subjekti, člani Oblasti na začasni osnovi, uporabljajo v skladu s pododstavkom (a) ali (b) določbe dela XI in tega sporazuma v skladu s svojimi državnimi ali notranjimi zakoni, predpisi in letnimi proračunskimi sredstvi ter imajo enake pravice in obveznosti kot druge članice, vključno z:
 - (i) obveznostjo, da prispevajo v administrativni proračun Oblasti v skladu z lestvico prispevkov;
 - (ii) pravico, da jamčijo za vlogo za odobritev delovnega načrta za raziskovanje. V primeru pravnih subjektov, katerih sestavni deli so fizične ali pravne osebe z državljanstvom več kot ene države, se delovni načrt za raziskovanje ne odobri, če niso vse države, katerih fizične ali pravne osebe sestavljajo te subjekte, države pogodbenice ali članice na začasni osnovi;
- (d) kljub določbam odstavka 9 pa odobreni delovni načrt za raziskovanje, ki ima obliko pogodbe, in katerega je v skladu z (ii) pododstavka (c) jamčila država, ki je bila članica na začasni osnovi, preneha veljati, če takšno članstvo preneha in država ali subjekt ni postal država pogodbenica;
- (e) če takšna članica ni plačala svojih odmerjenih prispevkov ali sicer ni izpolnjevala svojih obveznosti v skladu s tem odstavkom, njeno članstvo na začasni osnovi preneha.

13. Sklicevanje v členu 10 aneksa III konvencije na izvajanje, ki ni bilo zadovoljivo, se razlaga tako, da izvajalec ni izpolnil zahtev odobrenega delovnega načrta, čeprav ga je Oblast na to pisno opozorila ali opozarjala.

14. Oblast ima svoj lastni proračun. Do konca leta, ki sledi letu, v katerem začne ta sporazum veljati, se administrativni stroški Oblasti krijejo iz proračuna Združenih narodov. Po tem pa administrativne stroške Oblasti krijejo odmerjeni prispevki njenih članic, vključno s katerimi koli članicami na začasni osnovi v skladu z (a) člena 171

in členom 173 konvencije in tega sporazuma, dokler nima Oblast zadostnih sredstev iz drugih virov za pokritje teh stroškov. Oblast ne izvaja pooblastila iz odstavka 1 člena 174 konvencije o izposojanju sredstev za financiranje svojega administrativnega proračuna.

15. Oblast v skladu z (ii) pododstavka (o) odstavka 2 člena 162 konvencije izdela in sprejme pravila, predpise in postopke po načelih iz poglavja 2, 5, 6, 7 in 8 tega aneksa kot tudi vsa dodatna pravila, predpise in postopke, ki so potrebni za pospešitev odobritve delovnega načrta za raziskovanje in izkoriščanje v skladu z naslednjimi pododstavki:

- (a) svet lahko to stori, ko presodi, da so potrebna vsa ali nekatera od takšnih pravil, predpisov ali postopkov za izvajanje dejavnosti v Coni ali kadar ugotovi, da se bliža komercialno izkoriščanje, ali na zahtevo države, katere državljan namerava zaprositi za odobritev delovnega načrta za izkoriščanje;
- (b) če da zahtevo država, navedena v pododstavku (a), Svet v skladu z (o) odstavka 2 člena 162 konvencije sprejme takšna pravila, predpise in postopke v dveh letih po zahtevi;
- (c) če Svet v predpisanem času ne izdela pravil, predpisov in postopkov, ki se nanašajo na izkoriščanje, in je v postopku vloga za odobritev delovnega načrta za izkoriščanje, mora Svet vsaj obravnavati in začasno odobriti takšen delovni načrt, ki temelji na določbah konvencije in na katerem koli od pravil, predpisov in postopkov, ki jih je Svet začasno sprejel, ali na osnovi v konvenciji vsebovanih norm ter pogojev in načel iz tega aneksa in upošteva načelo nediskriminacije med izvajalci.

16. Osnutke pravil, predpisov in postopkov ter vseh priporočil, ki se nanašajo na določbe dela XI, kot jih vsebujejo poročila in priporočila Pripravljalne komisije, Oblast upošteva pri sprejetju pravil, predpisov in postopkov v skladu z delom XI tega sporazuma.

17. Ustrezne določbe poglavja 4 dela XI konvencije se razlagajo in uporabljajo v skladu s tem sporazumom.

POGLAVJE 2

PODJETJE

1. Sekretariat Oblasti opravlja naloge Podjetja, dokler le-to ne začne delovati neodvisno od Sekretariata. Generalni sekretar Oblasti izmed osebja Oblasti imenuje začasnega generalnega direktorja, ki nadzoruje opravljanje teh nalog Sekretariata.

Te naloge so:

- (a) spremljanje in pregled trendov in razvoja globokomorskega rudarjenja, vključno z redno analizo pogojev na svetovnem trgu ter cen kovin, trendi in pričakovanji;
- (b) ocena dosežkov izvajanja znanstvenega raziskovanja morja glede na dejavnosti v Coni s posebnim poudarkom na raziskovanju vpliva dejavnosti v Coni na okolje;
- (c) ocena razpoložljivih podatkov, ki se nanašajo na iskanje in raziskovanje, vključno z merili za takšne dejavnosti;
- (d) ocena tehnološkega razvoja, potrebnega za dejavnosti v Coni, predvsem tehnologije, ki se nanaša na varovanje in ohranjanje morskega okolja;
- (e) ovrednotenje informacij in podatkov, ki se nanašajo na sektorje, pridržane za Oblast;
- (f) ocena pristopov do poslov skupnih vlaganj;

- (g) zbiranje informacij o razpoložljivi usposobljeni delovni sili;
- (h) proučevanje načinov vodstvene politike pri upravljanju Podjetja na različnih stopnjah njegovega delovanja.
2. Podjetje izvaja svoja začetna globokomorska rudarska dela preko skupnih vlaganj. Ob odobritvi delovnega načrta za izkoriščanje za pravni subjekt, ki ni Podjetje, ali ko Svet sprejme vlogo za posel skupnih vlaganj s Podjetjem, se o vsebini delovanja Podjetja Svet odloči neodvisno od Sekretariata Oblasti. Če so posli skupnih vlaganj s Podjetjem skladni z zdravimi komercialnimi načeli, izda Svet v skladu z 2. odstavkom 170. člena konvencije navodilo, ki zagotavlja takšno neodvisno delovanje.
3. Obveznost držav pogodbenic, da financirajo eno rudarsko polje Podjetja v skladu z odstavkom 3 člena 11 aneksa IV konvencije, ne velja in države pogodbenice niso dolžne financirati del na nobenem rudarskem polju, ki jih izvaja Podjetje ali v okviru njegovih aranžmajev skupnih vlaganj.
4. Za Podjetje veljajo obveznosti, ki se uporabljajo za izvajalce. Kljub določilom odstavka 3 člena 153 in odstavka 5 člena 3 aneksa III konvencije ima delovni načrt za Podjetje ob odobritvi obliko pogodbe, sklenjene med Oblastjo in Podjetjem.
5. Izvajalec, ki je prispeval določeni sektor za Oblast kot pridržani sektor, ima pravico, da prvi odkloni vstop v aranžma skupnih vlaganj s Podjetjem za raziskovanje in izkoriščanje tega sektorja. Če Podjetje ne predloži vloge za delovni načrt za dejavnosti glede na takšen pridržani sektor v petnajstih letih od začetka svojega delovanja neodvisno od Sekretariata Oblasti ali v petnajstih letih od dne, ko je bil ta sektor pridržan za Oblast, kar je kasneje, ima izvajalec, ki je sektor prispeval, pravico zaprositi za delovni načrt za ta sektor, če v dobri veri ponuja, da bo Podjetje vključil kot partnerja v skupnih vlaganjih.
6. Odstavek 4 člena 170, aneks IV in druge določbe konvencije, ki se nanašajo na Podjetje, se razlagajo in uporabljajo v skladu s tem poglavjem.

POGLAVJE 3

ODLOČANJE

1. Skupščina določa splošno politiko Oblasti v sodelovanju s Svetom.
2. V organih Oblasti se praviloma odloča s konsenzom.
3. Če so bila izčrpana vsa prizadevanja za odločanje s konsenzom, se o vprašanih postopka v Skupščini odloča z glasovanjem večine članov, ki so navzoči in glasujejo, o vsebinskih vprašanih pa odloča dvotretjinska večina članov, ki so navzoči in glasujejo, kot je določeno v odstavku 8 člena 159 konvencije.
4. Odločitve Skupščine o kateri koli zadevi, za katero je pristojen tudi Svet, ali o kateri koli administrativni, proračunski ali finančni zadevi temeljijo na priporočilih Sveta. Če za kakšno zadevo Skupščina ne sprejme priporočila Sveta, zadevo vrne Svetu v nadaljnje obravnavanje. Svet ponovno obravnava zadevo z vidika stališč, ki jih je izrazila Skupščina.
5. Če so bila izčrpana vsa prizadevanja za odločanje s konsenzom, se o vprašanih postopka v Svetu odloča z glasovanjem večine članov, ki so navzoči in glasujejo, o vsebinskih vprašanih, razen v primerih, ko konvencija predpisuje odločanje s konsenzom v Svetu, pa odloča dvotretjinska večina članov, ki so navzoči in glasujejo, če takšnim odločitvam ne nasprotuje večina v kateri od zbornic, na katere se nanaša 9. odstavek. Pri odločanju si Svet prizadeva zastopati interese vseh članic Oblasti.

6. Svet lahko odloži odločanje, da bi olajšal nadaljnja pogajanja, kadar je videti, da niso bila izčrpana vsa prizadevanja za doseg konsenza o določenem vprašanju.
6. Odločitve Skupščine ali Sveta, ki se nanašajo na finančne ali proračunske zadeve, temeljijo na priporočilih Odbora za finance.
7. Določbe (b) in (c) odstavka 8 člena 161 konvencije se ne uporabljajo.
8. (a) Vsaka skupina držav, izvoljenih v skladu z (a) do (c) odstavka 15, se obravnava kot zbornica za namene glasovanja v Svetu. Države v razvoju, izvoljene v skladu z (d) in (e) odstavka 15, se za namene glasovanja v Svetu obravnavajo kot ena zbornica.
- (b) Pred izvolitvijo članic Sveta določi Skupščina sezname držav, ki izpolnjujejo merila za članstvo v skupinah držav iz (a) do (d) odstavka 15. Če država izpolnjuje merila za članstvo v več kot eni skupini, jo lahko za izvolitev v Svet predlaga samo ena skupina in pri glasovanju v Svetu predstavlja samo to skupino.
10. Vsako skupino držav v (a) do (d) odstavka 15 v Svetu predstavljajo tiste članice, ki jih imenuje ta skupina. Vsaka skupina imenuje samo toliko kandidatov, kot je število sedežev, ki jih zaseda ta skupina. Kadar je število možnih kandidatov v vsaki od skupin, navedenih v (a) do (e) odstavka 15, večje od števila razpoložljivih sedežev v vsaki od teh skupin, velja praviloma načelo rotacije. Države članice vsake od teh skupin določijo, kako se bo to načelo uporabljalo v teh skupinah.
11. (a) Svet odobri priporočilo Pravne in tehnične komisije za odobritev delovnega načrta, če dvotretjinska večina njegovih članov, ki so navzoči in glasujejo, vključno z večino članov, ki so navzoči in glasujejo v vsaki od zbornic Sveta, ne odloči, da delovnega načrta ne odobri. Če Svet o priporočilu za odobritev delovnega načrta ne odloči v predpisanem roku, se po koncu tega roka šteje, kot da je Svet priporočilo odobril. Predpisani rok je običajno 60 dni, če se Svet ne odloči za daljše obdobje. Če komisija ne priporoča odobritve delovnega načrta ali ne izda priporočila, lahko Svet kljub temu odobri delovni načrt v skladu s svojimi pravili postopka za odločanje o vsebinskih vprašanjih.
- (b) Določbe (j) odstavka 2 člena 162 konvencije se ne uporabljajo.
12. V primeru spora v zvezi z zavrnitvijo delovnega načrta za takšen spor veljajo postopki za reševanje sporov, določeni v konvenciji.
13. V Pravni in tehnični komisiji se odločitve sprejemajo z glasovanjem večine članov, ki so navzoči in glasujejo.
14. Podpoglavji (B) in (C) poglavja 4 dela XI konvencije se razlagajo in uporabljajo v skladu s tem poglavjem.
15. Svet sestavlja 36 članov Oblasti, ki jih izvoli Skupščina po naslednjem vrstnem redu:
- (a) štirje člani izmed tistih držav pogodbenic, ki so v zadnjih petih letih, za katera so na voljo statistični podatki, porabile več kot 2 odstotka vrednosti skupne svetovne porabe ali pa so imele neto uvoz v vrednosti več kot 2 odstotka vrednosti od skupnega svetovnega uvoza blaga, izdelanega iz kategorij rud, pridobljenih iz Cone, pod pogojem, da ti štirje člani vključujejo eno državo iz vzhodnoevropske regije, ki ima največje gospodarstvo na tem območju glede na bruto domači proizvod, in državo, ki je imela na dan začetka veljavnosti konvencije največje gospodarstvo glede na bruto domači proizvod, če te države želijo biti predstavljene v takšni skupini;
- (b) štirje člani izmed osmih držav pogodbenic, ki so največ vložile v pripravo in izvajanje dejavnosti v Coni, bodisi neposredno ali po svojih državljanih;
- (c) štirje člani izmed držav pogodbenic, ki so na osnovi proizvodnje v območjih pod njihovo jurisdikcijo, glavne neto izvoznice kategorij rud, pridobljenih iz Cone, vključno z najmanj dvema državama v razvoju, pri katerih izvoz takšnih rud znatno vpliva na njihovo gospodarstvo;

- (d) šest članov izmed držav pogodbenic v razvoju, ki predstavljajo posebne interese. Posebni interesi, ki morajo biti predstavljeni, vključujejo interese držav s številnim prebivalstvom, neobalnih držav ali držav z geografsko neugodnim položajem, otoških držav, držav, ki so glavne uvoznice kategorij rud, pridobljenih iz Cone, držav, ki so možne proizvajalke takšnih rud, in najmanj razvitih držav;
 - (e) osemnajst članov, izvoljenih skladno z načelom zagotavljanja pravične geografske zastopanosti mest v Svetu kot celoti, pod pogojem, da ima vsaka geografska regija najmanj enega člana, izvoljenega v skladu s tem pododstavkom. Geografske regije v ta namen so Afrika, Azija, Vzhodna Evropa, Latinska Amerika, Karibi, Zahodna Evropa in drugi.
16. Določbe odstavka 1 člena 161 konvencije se ne uporabljajo.

POGLAVJE 4

REVIZIJSKA KONFERENCA

Določbe, ki se nanašajo na revizijsko konferenco v odstavku 1, 3 in 4 člena 155 konvencije, se ne uporabljajo. Kljub določbam odstavka 2 člena 314 konvencije lahko Skupščina kadar koli na priporočilo Sveta prouči zadeve, navedene v odstavku 1 člena 155 konvencije. Za amandmaje k temu sporazumu in XI. delu veljajo postopki iz člena 314, 315 in 316 konvencije pod pogojem, da se ohranijo načela, režim in druge določbe, navedene v odstavku 2 člena 155 konvencije, ter da niso prizadete pravice, navedene v 5. odstavku tega člena.

POGLAVJE 5

PRENOS TEHNOLOGIJE

1. Poleg določb člena 144 konvencije veljajo za prenos tehnologije za namene XI. dela naslednja načela:
- (a) podjetje in države v razvoju, ki želijo pridobiti tehnologijo za globokomorsko rudarjenje, si prizadevajo takšno tehnologijo pridobiti pod poštenimi in razumnimi komercialnimi pogoji in pogoji na prostem trgu ali z aranžmaji skupnih vlaganj;
 - (b) če podjetje ali države v razvoju ne morejo pridobiti tehnologije za globokomorsko rudarjenje, lahko Oblast zahteva od vseh ali od katerega koli izvajalca in države ali držav, ki zanje jamčijo, da z njo sodelujejo pri omogočanju pridobitve tehnologije za globokomorsko rudarjenje za Podjetje ali njihova skupna vlaganja ali pa za državo v razvoju ali države, ki si prizadevajo pridobiti takšno tehnologijo pod poštenimi in razumnimi komercialnimi pogoji in pogoji, v skladu z učinkovitim varstvom pravic intelektualne lastnine. Države pogodbenice se zavežejo v ta namen popolnoma in učinkovito sodelovati z Oblastjo in zagotoviti, da tudi izvajalci, za katere jamčijo, v celoti sodelujejo z Oblastjo;
 - (c) države pogodbenice praviloma spodbujajo medna- rodno tehnično in znanstveno sodelovanje glede dejavnosti v Coni, bodisi med zadevnimi pogodbenicami ali z razvijanjem programov usposabljanja, tehnične pomoči in znanstvenega sodelovanja v znanosti o morju in tehnologiji ter varovanjem in ohranjanjem morskega okolja.
2. Določbe člena 5 aneksa III konvencije se ne uporabljajo.

POGLAVJE 6

PROIZVODNA POLITIKA

1. Proizvodna politika Oblasti temelji na naslednjih načelih:
- (a) razvoj bogastev Cone poteka v skladu z zdravimi komercialnimi načeli;
 - (b) za dejavnosti v Coni se uporabljajo določbe Splošnega sporazuma o carinah in trgovini, njegove ustrezne zbirke predpisov ter nasledstveni sporazumi ali sporazumi, ki jih nadomestijo;

- (c) za dejavnosti v Coni zlasti ni subvencioniranja, razen kolikor to dovoljujejo sporazumi, navedeni v pododstavku (b). Subvencioniranje za namene teh načel je določeno v pogojih sporazumov, navedenih v pododstavku (b);
 - (d) ni diskriminacije glede rud, pridobljenih iz Cone, in tistih iz drugih virov. Za takšne rude ali za uvoz blaga, izdelanega iz takšnih rud, ni prednostnega dostopa do trgov, in sicer predvsem:
 - (i) z uporabo carinskih in necarinskih ovir; in
 - (ii) če ga dodelijo države pogodbenice za takšne rude ali blago, ki ga izdelajo njihova državna podjetja ali fizične ali pravne osebe, ki imajo njihovo državljanstvo ali pa jih nadzorujejo same ali njihovi državljani;
 - (e) delovni načrt za izkoriščanje, ki ga odobri Oblast za vsako rudarsko polje, vsebuje pričakovan časovni razpored proizvodnje, ki vključuje oceno največjih letnih količin rud, v skladu z delovnim načrtom;
 - (f) za reševanje sporov, v zvezi z določbami sporazumov, navedenih v pododstavku (b), velja naslednje:
 - (i) kadar so zadevne države pogodbenice pogodbenice teh sporazumov, so jim na voljo postopki, ki jih za reševanje sporov določajo takšni sporazumi;
 - (ii) kadar ena ali več zadevnih držav pogodbenic niso pogodbenice teh sporazumov, so jim na voljo postopki za reševanje sporov, ki so navedeni v konvenciji;
 - (g) v okoliščinah, ko je po v pododstavku (b) navedenih sporazumih ugotovljeno, da država pogodbenica daje subvencije, ki so prepovedane ali pa imajo za posledico škodljive učinke za interese druge države pogodbenice, pa zadevna država pogodbenica ali države pogodbenice ne sprejmejo primernih ukrepov, lahko država pogodbenica zaprosi Svet, da ustrezno ukrepa.
2. Načela iz prvega odstavka ne vplivajo na pravice in obveznosti po kateri koli določbi sporazumov, navedenih v (b) odstavka 1, kot tudi ne na sporazume o prosti trgovini in sporazume o carinski uniji v razmerju med državami pogodbenicami, ki so pogodbenice v takšnih sporazumih.
3. Če izvajalec prejme subvencije, ki niso dovoljene po sporazumih, navedenih v (b) odstavka 1, pomeni to kršitev bistvenih določil pogodbe, ki sestavlja delovni načrt za izvajanje dejavnosti v Coni.
4. Vsaka država pogodbenica, ki ima razloge, da verjame, da so kršene zahteve iz (b) do (d) odstavka 1 ali odstavka 3, lahko sproži postopke za reševanje sporov v skladu s (f) ali (g) odstavka 1.
5. Država pogodbenica lahko kadar koli opozori Svet na dejavnosti, ki so po njenem mnenju neskladne z zahtevami iz (b) do (d) odstavka 1.
6. Oblast oblikuje pravila, predpise in postopke, ki zagotavljajo izvajanje določb tega poglavja, vključno z ustreznimi pravili, predpisi in postopki, ki urejajo odobritev delovnih načrtov.
7. Določbe odstavka 1 do 7 in 9 člena 151, (q) odstavka 2 člena 162, (n) odstavka 2 člena 165, odstavka 5 člena 6 aneksa III in člena 7 konvencije se ne uporabljajo.

POGLAVJE 7

GOSPODARSKA POMOČ

1. Politika Oblasti pri pomoči državam v razvoju, ki občutijo resne škodljive učinke na svojih izvoznih zaslužkih ali gospodarstvu kot posledica znižanja cen zadevne rude ali obsega izvoza te rude, če takšno znižanje povzročijo dejavnosti v Coni, temelji na naslednjih načelih:
- (a) Oblast ustanovi sklad za gospodarsko pomoč iz dela sredstev Oblasti, ki presega potrebna sredstva za kritje administrativnih stroškov Oblasti. Na priporočilo Odbora za finance Svet občasno v ta namen določi rezervirani znesek. Za ustanovitev sklada za gospodarsko pomoč se uporabljajo le sredstva od plačil, sprejetih od izvajalcev, vključno s Podjetjem, ter od prostovoljnih prispevkov;

- (b) države v razvoju kopenske proizvodnje, na katerih gospodarstvo resno vpliva proizvodnja rud z globokomorskega dna, prejemajo pomoč iz sklada za gospodarsko pomoč Oblasti;
 - (c) kjer je to primerno, zagotovi Oblast iz sklada pomoč prizadetim državam v razvoju kopenskimi proizvodnjami, v sodelovanju z obstoječimi globalnimi ali regionalnimi institucijami za razvoj, ki imajo infrastrukturo in znanje za izvajanje takšnih programov pomoči;
 - (d) obseg in trajanje takšne pomoči se določita od primera do primera. Pri tem je treba upoštevati naravo in veličino problemov, na katere naletijo prizadete države v razvoju kopenske proizvodnje.
2. Odstavek 10 151. člena konvencije se izvaja s po-močjo ukrepov gospodarske pomoči, navedenih v odstavku 1. Pododstavek (1) odstavka 2 člena 160, (n) odstavka 2 člena 162, (d) odstavka 2 člena 164., pododstavek (f) člena 171 in (c) odstavka 2 člena 173 konvencije se tako razlagajo.

POGLAVJE 8

FINANČNA DOLOČILA POGODB

1. Osnova za določitev pravil, predpisov in postopkov za finančna določila pogodb so naslednja načela:
 - (a) sistem plačil Oblasti mora biti pravičen tako za izvajalca kot tudi za Oblast in mora zagotavljati izvajalcu primeren način za določanje usklajenosti s takšnim sistemom;
 - (b) stopnje plačil po sistemu so v okviru obsega tistih, ki prevladujejo pri kopenskem pridobivanju iste ali podobnih rud, da bi se tako izognili dajanju umetne konkurenčne prednosti proizvajalcem rud z globokomorskega dna ali pa jim vsilili konkurenčno neugoden položaj;
 - (c) sistem naj ne bo zapleten in naj ne povzroča večjih administrativnih stroškov za Oblast ali izvajalca. Upošteva naj se sprejem sistema pristojbin ali kombinacija sistema pristojbin in delitve dobička. Če je sprejet alternativni sistem, ima izvajalec pravico, da izbere sistem, ki je uporaben za njegovo pogodbo. O vsaki naknadni spremembi pri izbiri alternativnih sistemov pa se Oblast in izvajalec sporazumno dogovorita;
 - (d) letna fiksna pristojbina se plačuje od dne začetka komercialne proizvodnje. Ta pristojbina se lahko kreditira iz drugih plačil, obveznih po sistemu, sprejetem v skladu s pododstavkom (c). Znesek pristojbine določi Svet;
 - (e) sistem plačil se lahko občasno pregleda z vidika spremenljivih okoliščin. Vse spremembe se uporabljajo na nediskriminacijski način. Takšne spremembe lahko veljajo za obstoječe pogodbe le po volji izvajalca. O vsaki naknadni spremembi izbire med alternativnimi sistemi se Oblast in izvajalec sporazumno dogovorita;
 - (f) spori o razlagi ali uporabi pravil in predpisov, ki temeljijo na teh načelih, se rešujejo po postopkih za reševanje sporov, določenih v konvenciji.
2. Določbe odstavka 3 do 10 člena 13 aneksa III konvencije se ne uporabljajo.
3. Glede na izvajanje odstavka 2 člena 13 aneksa III konvencije je pristojbina za obravnavo vlog za odobritev delovnega načrta, omejenega na eno fazo, bodisi na fazo raziskovanja ali fazo izkoriščanja, 250 000 USD.

POGLAVJE 9

ODBOR ZA FINANCE

1. Ustanovi se Odbor za finance. Odbor sestavlja 15 članov, primerno usposobljenih v finančnih zadevah. Države pogodbenice imenujejo kandidate po najvišjih merilih usposobljenosti in osebne integritete.

2. V Odboru za finance ne sme biti več kot en državljani iste države pogodbenice.
3. Člane Odbora za finance voli Skupščina, pri čemer upošteva potrebo po pravični geografski porazdelitvi in zastopanju posebnih interesov. Vsako skupino držav, navedenih v (a), (b), (c) in (d) odstavka 1 5 poglavja 3 tega aneksa, zastopa v Odboru najmanj en član. Dokler Oblast razen odmerjenih prispevkov nima zadostnih sredstev za pokrivanje svojih administrativnih stroškov, so člani Odbora predstavniki petih držav, ki finančno največ prispevajo v administrativni proračun Oblasti. Nato pa se po en član iz vsake skupine izvoli na predlog članov ustrezne skupine, pri čemer se ne posega v možnost, da so tudi drugi člani izvoljeni iz vsake take skupine.
4. Člani Odbora za finance se izvolijo za pet let z možnostjo ponovne izvolitve za naslednje obdobje.
5. Ob smrti, nezmožnosti ali odstopu člana Odbora za finance pred iztekom mandata, izvoli Skupščina za preostanek obdobja člana iz iste geografske regije ali skupine držav.
6. Člani Odbora za finance ne smejo imeti finančnega interesa za nobeno dejavnost, ki se nanaša na zadeve, za katere je Odbor odgovoren sprejemati priporočila. Tudi po prenehanju svojih funkcij ne smejo razkriti nobenih zaupnih informacij, do katerih so prišli med opravljanjem svojih dolžnosti za Oblast.
7. Skupščina in Svet morata pri svojih odločitvah upoštevati priporočila Odbora za finance o naslednjih vprašanjih:
 - (a) osnutki finančnih pravil, predpisov in postopkov organov Oblasti in finančno vodenje ter notranja finančna administracija Oblasti;
 - (b) odmera prispevkov članic v administrativni proračun Oblasti v skladu z (e) odstavka 2 člena 160 konvencije;
 - (c) vse pomembne finančne zadeve, vključno s predlaganim letnim proračunom, ki ga pripravi generalni sekretar Oblasti, v skladu s členom 172 konvencije in finančni vidiki izvedbe delovnih programov Sekretariata;
 - (d) administrativni proračun;
 - (e) finančne obveznosti držav pogodbenic po tem sporazumu in dela XI ter administrativne in proračunske posledice predlogov in priporočil, ki vključujejo porabo iz skladov Oblasti;
 - (f) pravila, predpisi in postopki o pravični porazdelitvi finančnih in drugih gospodarskih koristi, ki so posledica dejavnosti v Coni, ter odločitve v zvezi s tem.
8. V Odboru za finance se odločitve o vprašanjih postopka sprejemajo z večino članov, ki so navzoči in glasujejo. Odločitve o vsebinskih vprašanjih se sprejemajo s konsenzom.
9. Zahtevi iz (y) odstavka 2 člena 162 konvencije po ustanovitvi pomožnega organa za urejanje finančnih zadev je zadoščeno z ustanovitvijo Odbora za finance v skladu s tem poglavjem.

ANEKS II

LISTINA EVROPSKE SKUPNOSTI O FORMALNI POTRĐITVI

Evropska skupnost izraža spoštovanje generalnemu sekretarju Združenih narodov in ji je v čast, da deponira listino formalne potrditve Konvencije Združenih narodov z dne 10. decembra 1982 o Zakonu o pomorskem mednarodnem pravu in Sporazumu, ki ga je sprejela generalna skupščina Organizacije združenih narodov z dne 28. julija 1994 o izvajanju dela XI Konvencije Združenih narodov z dne 10. decembra 1982 o pomorskem mednarodnem pravu.

Z deponiranjem te listine je Skupnosti v čast, da sprejema pravice in obveznosti, določene za države v Konvenciji in sporazumu, v zvezi z zadevami, za katere so tiste države članice, ki so pogodbenice Konvencije, prenesle pristojnost na njo. Priložena je izjava o pristojnostih iz člena 5(1) Priloge IX h Konvenciji.

Skupnost tudi želi izjaviti v skladu s členom 310 Konvencije, da nasprotuje vsaki izjavi ali stališču, ki izključujeta ali spreminjata pravni obseg določb Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu in zlasti tistih, ki se nanašajo na ribolovne aktivnosti. Skupnost meni, da Konvencija ne priznava pravic in jurisdikcije obalnih držav glede izkoriščanja, ohranjanja in upravljanja ribolovnih virov, razen sedentarnih vrst zunaj njihove izključne gospodarske cone.

Skupnost si pridržuje pravico do naknadnih izjav o Konvenciji in Sporazumu ter do odgovora do bodočih izjav in stališč.

Skupnost izkorišča priložnost, da znova izreče generalnemu sekretarju Združenih narodov svoje največje spoštovanje.

IZJAVA O PRISTOJNOSTI EVROPSKE KOMISIJE GLEDE ZADEV, KI JIH UREJA KONVENCIJA ZDRUŽENIH NARODOV O POMORSKEM MEDNARODNEM PRAVU Z DNE 10. DECEMBRA 1982 IN SPORAZUM O IZVAJANJU DELA XI KONVENCIJE Z DNE 28. JULIJA 1994

(Izjava na podlagi člena 5(1) Aneksa IX h Konvenciji in člena 4(4) Sporazuma)

Člen 5(1) Priloge IX Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu določa, da mora listina o formalni potrditvi mednarodne organizacije vsebovati izjavo o posamičnih zadevah, urejenih s Konvencijo, glede katerih so njene države članice, ki so stranke Konvencije ⁽¹⁾, prenesle pristojnost na organizacijo.

Člen 4(4) Sporazuma o izvajanju dela XI Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z dne 10. decembra 1982 ⁽²⁾ določa, da mora formalna potrditev s strani mednarodne organizacije biti v skladu s Prilogo IX Konvencije.

Evropske skupnosti so bile ustanovljene s Pariško (ESPJ) in Rimsko pogodbo (EGS in Euratom), podpisanimi 18. aprila 1951 oziroma 25. marca 1957. Ko so jih države podpisnice ratificirale, so začele veljati 25. julija 1952 in 1. januarja 1958. Pogodbi sta bili spremenjeni s Pogodbo o Evropski uniji, ki je bila podpisana 7. februarja 1992 in ki je začela veljati, ko so jo ratificirale države podpisnice 1. novembra 1993, in nedavno s Pogodbo o pristopu, ki je bila podpisana 24. junija 1994 v Krfu in ki je začela veljati 1. januarja 1995 ⁽³⁾.

SedANJI člani Skupnosti so Kraljevina Belgija, Kraljevina Danska, Zvezna republika Nemčija, Helenska republika, Kraljevina Španija, Republika Francija, Irska, Republika Italija, Veliko vojvodstvo Luksemburg, Kraljevina Nizozemska, Republika Avstrija, Republika Portugalska, Republika Finska, Kraljevina Švedska, Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske.

Konvencija Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu in Sporazum o izvajanju dela XI Konvencije se v zvezi s pristojnostmi, prenesenih na Evropsko skupnost, uporablja za območja, v katerih se uporablja Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti, in pod pogoji, določenimi v navedeni pogodbi in zlasti v njenem členu 227.

Ta izjava se ne uporablja za območja držav članic, v katerih se navedena pogodba ne uporablja in je brez vpliva na take ukrepe in stališča, ki jih lahko sprejmejo zadevne države članice po Konvenciji in Sporazumu v imenu in interesu navedenih območij.

V skladu z določbami, navedenimi zgoraj, ta izjava navaja pristojnost v zadevah, ki jih urejata Konvencija in Sporazum, ki so jo države članice po pogodbah prenesle na Skupnost.

⁽¹⁾ Ko je Skupnost podpisala Konvencijo, je dala potrebno izjavo v skladu s členom 2 Aneksa IX, v kateri je posamično naštel zadeve, urejene s to konvencijo, glede katerih so njene države članice prenesle pristojnost na njo.

⁽²⁾ Skupnost ga je podpisala 29. julija 1994 in ga začasno uporabljala z veljavnostjo od 16. novembra 1994.

⁽³⁾ Pariška pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo je bila registrirana 15. marca 1957 pri sekretariatu Združenih narodov pod št. 3729; Rimski pogodbi o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za jedrsko energijo (Euratom) sta bili registrirani 21. aprila oziroma 24. aprila 1958 pod št. 4300 in 4301. Pogodba o Evropski uniji je bila registrirana 28. decembra 1993 pod št. 30615; Pristopna pogodba z dne 24. junija 1994 je bila objavljena v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* C 241 z dne 29. avgusta 1994.

Obseg in izvajanje take pristojnosti Skupnosti sta po svoji naravi predmet neprestanega razvoja in Skupnost po potrebi dopolni ali spremeni to izjavo v skladu s členom 5(4) Priloge IX h Konvenciji.

Skupnost ima izključno pristojnost za nekatere zadeve in deli pristojnost s svojimi državami članicami v nekaterih drugih zadevah.

1. Zadeve, o katerih ima Skupnost izključno pristojnost

- Skupnost navaja, da so njene države članice glede ohranjanja in upravljanja z morskimi ribolovnimi viri prenesle pristojnost nanjo. Zato ima na tem področju pravico, da sprejema ustrezna pravila in predpise (ki jih uveljavljajo države članice) in v okviru svoje pristojnosti prevzema zunanje obveznosti s tretjimi državami ali pristojnimi mednarodnimi organizacijami. Ta pristojnost se uporablja za vode pod nacionalno jurisdikcijo za ribištvo in za odprto morje. Države članice pa imajo pristojnost glede ukrepov v zvezi z izvajanjem jurisdikcije nad plovili, dodeljevanjem zastave in registracijo plovil ter uveljavitve kazenskih in administrativnih sankcij, kolikor spoštujejo pravo Skupnosti. Pravo Skupnosti tudi določa administrativne sankcije,
- na podlagi trgovinske in carinske politike ima Skupnost pristojnost glede tistih določb delov X in XI Konvencije in Sporazuma z dne 28. julija 1994, ki se nanašajo na mednarodno trgovino.

2. Zadeve, o katerih Skupnost deli pristojnost z državami članicami

- glede ribištva je za nekatere zadeve, ki niso neposredno povezane z ohranjanjem in upravljanjem morskih ribolovnih virov, na primer raziskovanje in tehnološki razvoj ter sodelovanje pri razvoju, deljena pristojnost,
 - glede določb o pomorskem transportu, varnosti pomorskega transporta in preprečevanja onesnaževanja morja, ki jih med drugim vsebujejo deli II, III, V, VII in XII Konvencije, ima Skupnost izključno pristojnost zgolj v obsegu, kadar take določbe Konvencije ali pravni instrumenti, sprejeti za njeno izvajanje, vplivajo na skupna pravila, ki jih je postavila Skupnost. Kadar pravila Skupnosti obstajajo, vendar ni vpliva nanje, zlasti v primerih določb Skupnosti, ki vzpostavljajo samo minimalne standarde, imajo države članice pristojnost, brez vpliva na pristojnost Skupnosti, da delujejo na tem področju. Sicer pa pristojnost ostaja pri državah članicah.
- V dodatku je naveden seznam zadevnih aktov Skupnosti. Obseg pristojnosti Skupnosti, ki izhaja iz teh aktov, je treba oceniti s primerjavo podrobnih določb vsakega ukrepa in zlasti v obsegu, v katerem te določbe vzpostavljajo skupna pravila;
- glede določb dela XIII in XIV Konvencije se pristojnost Skupnosti nanaša večinoma na spodbujanje sodelovanja pri raziskovanju in tehnološkem razvoju z državami nečlanicami in mednarodnimi organizacijami. Aktivnosti, ki jih izvaja Skupnost, tu dopolnjujejo aktivnosti držav članic. V tem primeru se pristojnost izvaja s sprejetjem programov, navedenih v dodatku.

3. Možen vpliv drugih politik Skupnosti

- Treba je omeniti politike in aktivnosti Skupnosti na področju nadzorovanja nelojalnih gospodarskih praks, javnih naročil in industrijske konkurence, kakor tudi na področju razvojne pomoči. Te politike so lahko pomembne pri Konvenciji in Sporazumu, zlasti v zvezi z nekaterimi določbami delov VI in XI Konvencije.

Dodatek

AKTI SKUPNOSTI, KI SE NANAŠAJO NA ZADEVE, KI JIH UREJATA KONVENCIJA IN SPORAZUM**— Na področjih pomorske varnosti in preprečevanja onesnaževanja morja**

Odločba Sveta 92/143/EGS z dne 25. februarja 1992 o radijskih navigacijskih sistemih za Evropo (UL L 59, 4.3.1992, str. 17)

Direktiva Sveta 79/115/EGS z dne 21. decembra 1978 o pilotaži plovil v Severnem morju in Rokavskem prelivu s piloti za odprto morje (UL L 33, 8.2.1979, str. 32)

Direktiva Sveta 93/75/EGS z dne 13. septembra 1993 o minimalnih zahtevah za plovila, ki so namenjena v pristanišča Skupnosti ali jih zapuščajo in ki prevažajo nevarno blago ali blago, ki onesnažuje morje (UL L 247, 5.10.1993, str. 19)

Direktiva Sveta 93/103/ES z dne 23. novembra 1993 o minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtevah pri delu na ribiških plovilih (trinajsta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L 307, 13.12.1993, str. 1)

Direktiva Sveta 94/57/ES z dne 22. novembra 1994 o splošnih pravilih in standardih za organizacije za pregled in nadzor ladij in za s tem povezane naloge pomorskih uprav (Direktiva o razvrščanju družb) (UL L 319, 12.12.1994, str. 20)

Direktiva Sveta 94/58/ES z dne 22. novembra 1994 o minimalni ravni usposabljanja pomorščakov (UL L 319, 12.12.1994, str. 28)

Direktiva Sveta 95/21/ES z dne 19. junija 1995 o uveljavitvi mednarodnih standardov za varnost ladij, preprečevanje onesnaževanja ter pogojev za življenje in delo na ladjah, ki uporabljajo pristanišča Skupnosti in plovejo v vodah v pristojnosti držav članic (pomorska inšpekcija) (UL L 157, 7.7.1995, str. 1)

Direktiva Sveta 96/98/ES z dne 20. decembra 1996 o pomorski opremi (UL L 46, 17.2.1997, str. 25)

Uredba Sveta (EGS) št. 613/91 z dne 4. marca 1991 o prenosu ladij iz enega registra v drugega znotraj Skupnosti (UL L 68, 15.3.1991, str. 1) in Uredba Komisije (EGS) št. 2158/93 z dne 28. julija 1993 o uporabi sprememb Mednarodne konvencije o varstvu človeškega življenja na morju, 1974, in Mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaževanja morja z ladij, 1973, za namen Uredbe Sveta (EGS) št. 613/91 (UL L 194, 3.8.1993, str. 5)

Uredba Sveta (ES) št. 2978/94 z dne 21. novembra 1994 o izvajanju Resolucije Mednarodne pomorske organizacije (IMO) A.747(18) o izmeritvi balastnih prostorov na tankerjih z ločenimi balastnimi tanki (UL L 319, 12.12.1994, str. 1)

Uredba Sveta (ES) št. 3051/95 z dne 8. decembra 1995 o varnem upravljanju ro-ro potniških trajektov (UL L 320, 30.12.1995, str. 14)

— Na področju varovanja in ohranjanja morskega okolja del XII Konvencije

Odločba Sveta 81/971/EGS z dne 3. decembra 1981 o uvedbi informacijskega sistema Skupnosti za nadzor in zmanjševanje onesnaževanja zaradi izpusta ogljikovodikov v morje (UL L 355, 10.12.1981, str. 52)

Odločba Sveta 86/85/EGS z dne 6. marca 1986 o uvedbi informacijskega sistema Skupnosti za nadzor in zmanjševanje onesnaževanja zaradi razlitja ogljikovodikov in drugih škodljivih snovi v morje (UL L 77, 22.3.1986, str. 33)

Direktiva Sveta 75/439/ES z dne 16. junija 1975 o odlaganju odpadnih olj (UL L 194, 25.7.1975, str. 23)

Direktiva Sveta 75/442/EGS z dne 15. julija 1975 o odpadkih (UL L 194, 25.7.1975, str. 39)

Direktiva Sveta 76/160/EGS z dne 8. decembra 1975 o kakovosti kopalne vode (UL L 31, 5.2.1976, str. 1)

Direktiva Sveta 76/464/EGS z dne 4. maja 1976 o onesnaževanju zaradi odvajanja posameznih nevarnih snovi v vodno okolje Skupnosti (UL L 129, 18.5.1976, str. 23)

Direktiva Sveta 78/176/EGS z dne 20. februarja 1978 o odpadkih iz industrije titanovega dioksida (UL L 54, 25.2.1978, str. 19)

Direktiva Sveta 79/923/EGS z dne 30. oktobra 1979 o zahtevani kakovosti voda za lupinarje (UL L 281, 10.11.1979, str. 47)

Direktiva Sveta 80/779/EGS z dne 15. julija 1980 o mejnih vrednostih kakovosti zraka in priporočenih vrednostih žveplovega dioksida in suspendiranih delcev (UL L 229, 30.8.1980, str. 30)

Direktiva Sveta 82/176/EGS z dne 22. marca 1982 o mejnih vrednostih in zahtevah za kakovost pri izpuščanju živega srebra v industriji, ki uporablja kloralkalno elektrolizo (UL L 81, 27.3.1982, str. 29)

Direktiva Sveta 82/501/EGS z dne 24. junija 1982 o nevarnostih večjih nesreč pri nekaterih industrijskih aktivnostih (UL L 230, 5.8.1982, str. 1)

Direktiva Sveta 82/883/EGS z dne 3. decembra 1982 o nadzorstvu in spremljanju okolja, ki ga zadevajo odpadki iz industrije titanovega dioksida (UL L 378, 31.12.1982, str. 1)

Direktiva Sveta 82/884/EGS z dne 3. decembra 1982 o mejni vrednosti svinca v zraku (UL L 378, 31.12.1982, str. 15)

Direktiva Sveta 83/513/EGS z dne 26. septembra 1983 o mejnih vrednostih in zahtevah glede kakovosti pri izpuščanju kadmija (UL L 291, 24.10.1983, str. 1)

Direktiva Sveta 84/156/EGS z dne 8. marca 1984 o mejnih vrednostih in zahtevah glede kakovosti pri odvajanju živega srebra v industriji, ki ne uporablja kloralkalne elektrolize (UL L 74, 17.3.1984, str. 49)

Direktiva Sveta 84/360/EGS z dne 28. junija 1984 o boju proti onesnaževanju zraka iz industrijskih obratov (UL L 188, 16.7.1984, str. 20)

Direktiva Sveta 84/491/EGS z dne 9. oktobra 1984 o mejnih vrednostih in zahtevah glede kakovosti pri izpuščanju heksaklorocikloheksana (UL L 274, 17.10.1984, str. 11)

Direktiva Sveta 85/203/EGS z dne 7. marca 1985 o standardih kakovosti zraka za dušikov dioksid (UL L 87, 27.3.1985, str. 1)

Direktiva Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 175, 5.7.1985, str. 40)

Direktiva Sveta 86/280/EGS z dne 12. junija 1986 o mejnih vrednostih in zahtevah glede kakovosti pri izpuščanju nekaterih nevarnih snovi, vključenih v seznam I Priloge Direktive 76/464/EGS (UL L 181, 4.7.1986, str. 16)

Direktiva Sveta 88/609/EGS z dne 24. novembra 1988 o omejevanju emisij nekaterih onesnaževal v zrak iz velikih kurilnih naprav (UL L 336, 7.12.1988, str. 1)

Direktiva Sveta 89/369/EGS z dne 8. junija 1989 o preprečevanju onesnaževanja zraka iz novih sežigalnic komunalnih odpadkov (UL L 163, 14.6.1989, str. 32)

Direktiva Sveta 89/429/EGS z dne 21. junija 1989 o zmanjševanju onesnaževanja zraka iz obstoječih sežigalnic komunalnih odpadkov (UL L 203, 15.7.1989, str. 50)

Direktiva Sveta 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL L 135, 30.5.1991, str. 40)

Direktiva Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL L 375, 31.12.1991, str. 1)

Direktiva Sveta 91/689/EGS z dne 12. decembra 1991 o nevarnih odpadkih (UL L 377, 31.12.1991, str. 20)

Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 12. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7)

Direktiva Sveta 92/112/EGS z dne 15. decembra 1992 o postopkih za uskladitev programov za zmanjšanje in poznejšo odpravo onesnaževanja zaradi odpadkov iz industrije titanovega dioksida (UL L 409, 31.12.1992, str. 11)

Direktiva Sveta 94/67/ES z dne 16. decembra 1994 o sežiganju nevarnih odpadkov (UL L 365, 31.12.1994, str. 34)

Uredba Sveta (EGS) št. 259/93 z dne 1. februarja 1993 o nadzorovanju in kontroli pošilk odpadkov znotraj Evropske skupnosti, v njo in iz nje (UL L 30, 6.2.1993, str. 1)

— **Na področju raziskovanja in znanstvenega ter tehnološkega sodelovanja v morskem okolju**

Program „Znanost in pomorska tehnologija“

Program „Okolje in klima“

Sodelovanje z državami nečlanicami in mednarodnimi organizacijami: Program znanstvenega in tehnološkega sodelovanja z državami v razvoju (INCO-DC)

— **Konvencije, katerih pogodbenica je Skupnost**

Konvencija za preprečevanje onesnaževanja morja iz kopenskih virov, Pariz, 4. junija 1974 (Sklep Sveta 75/437/EGS z dne 3. marca 1975, objavljen v UL L 194 z dne 25.7.1975, str. 5)

Protokol o spremembi Konvencije za preprečevanje onesnaževanja morja iz kopenskih virov, Pariz, 26. marca 1986 (Sklep Sveta 87/57/EGS z dne 28. decembra 1986, objavljen v UL L 24, 27.1.1987, str. 47)

Protokol za varovanje Sredozemskega morja pred onesnaževanjem iz kopenskih virov, Atene, 17. maja 1980 (Sklep Sveta 83/101/EGS z dne 28. februarja 1983, objavljen v UL L 67, 12.3.1983, str. 1)

Konvencija za varovanje Sredozemskega morja pred onesnaževanjem in Protokol za preprečevanje onesnaževanja Sredozemskega morja s potapljanjem odpadkov z ladij in letal, Barcelona, 16. februarja 1976 (Sklep Sveta 77/585/EGS z dne 25. julija 1977, objavljen v UL L 240, 19.9.1997, str. 1)

Protokol o sodelovanju pri boju proti onesnaževanju Sredozemskega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi v sili, Barcelona, 16. februar 1976 (Sklep Sveta 81/420/EGS z dne 19. maja 1981, objavljen v UL L 162, 19.6.1981, str. 4)

Konvencija o čezmejnem onesnaževanju zraka na velike razdalje, Ženeva, 13. novembra 1979 (Sklep Sveta 81/462/EGS z dne 11. junija 1981, objavljen v UL L 171, 27.6.1981, str. 11)

Protokol z dne 2. in 3. aprila 1982 o posebno zaščitenih območjih v Sredozemlju, Ženeva, 3. april 1982 (Sklep Sveta 84/132/EGS z dne 1. marca 1984, objavljen v UL L 68, 10.3.1984, str. 36)

Sporazum o sodelovanju pri ravnanju z onesnaževanjem Severnega morja z nafto in drugimi nevarnimi snovmi, Bonn, 13. september 1983 (Sklep Sveta 84/358/EGS z dne 28. junija 1984, objavljen v UL L 188, 16.7.1984, str. 7)

Sporazum o sodelovanju za varovanje obal in voda severovzhodnega Atlantika pred onesnaževanjem, Lizbona, 17. oktobra 1990 (Sklep Sveta 93/550/EGS z dne 20. oktobra 1993, objavljen v UL L 267, 28.10.1993, str. 20)

Baselska konvencija o nadzorovanju čezmejnih prenosov nevarnih odpadkov in njihovo odlaganje, podpisana 22. marca 1989 v Baslu (Sklep Sveta 93/98/EGS z dne 1. februarja 1993, objavljen v UL L 39, 16.12.1993, str. 1)

PRILOGA III

MANDAT DELOVNE SKUPINE ZA POMORSKO MEDNARODNO PRAVO

Delovna skupina za pomorsko mednarodno pravo stalno zasleduje pregled vprašanj, povezanih s Konvencijo Združenih narodov za pomorsko mednarodno pravo, ki je začela veljati 16. novembra 1994. Njeno delo tlakuje pot za razprave Sveta Evropske unije in tako prispeva k ustvarjanju politik Skupnosti na področjih, ki so pomembna za pomorsko mednarodno pravo. Pri pripravi za sestanke Sveta priskrbi mnenja Odboru stalnih predstavnikov (in kjer je ustrezno, Političnemu odboru) o združljivosti takih politik z mednarodnim pravom in zlasti s Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, bodisi na zahtevo navedenega Odbora ali na svojo pobudo.

Mandat delovne skupine obsega:

1. pripravo sklepa Sveta, ki zaključuje Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu in Sporazum, ki se nanaša na izvajanje dela XI h Konvenciji;
2. pripravo izjav, določenih v členu 5(1) in (4) Priloge IX h Konvenciji Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu;
3. pripravo izjav, določenih v členih 287 in 310 Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu;
4. pripravo osnutka stališč Skupnosti znotraj teles, ustanovljenih na podlagi Konvencije, o vprašanjih v okviru pristojnosti Skupnosti;
5. koordinacijo aktivnosti Skupnosti in njenih držav članic v Mednarodni oblasti za morsko dno in njenih teles ter posvetovanja z namenom izdelave osnutka skupnih stališč o vprašanjih splošnega interesa, ki pripadajo skupni zunanji in varnostni politiki (SZVP);
6. priprava osnutkov skupnih stališč o zunanjepolitičnih vprašanjih splošnega interesa glede razvoja pomorskega prava in njegovo povratno delovanje na zunanjo politiko Evropske unije;
7. pregled skladnosti projektov in predlogov, predloženih Svetu, z mednarodnim pravom glede pomorskega prava, in zlasti s Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu.

Stališča o vprašanjih znotraj pristojnosti Skupnosti se sprejemajo po običajnem postopku.

Vprašanja, ki spadajo pod zunanjo politiko Evropske unije, ureja naslov V Pogodbe o Evropski uniji.